

Літературно-мистецький проект

Щоденник. Re: make

Київ - 2012

УДК 821.161.2(082.1)

ББК 84(4Укр)6-46

Щ 92

Щ 92 Щоденник. Re: make: літературно-мистецький проект / упоряд.
О. Козинець, С. Русаков. – К.: Вид-во, 2012. – 208 с.

ISBN 978-966-136-031-9

Літературно-мистецький проект «Щоденник. Re: make» – експеримент колективного творення текстів. Книжка складається з трьох блоків, які об'єднують теми кохання, часу та тіла.

Для широкого кола читачів різного віку, які цікавляться сучасною українською літературою.

УДК 821.161.2(082.1)

ББК 84(4Укр)6-46

ISBN 978-966-136-031-9

© Автори ідеї Козинець О., Русаков С., 2012

© Автори проекту, 2012

© Фенікс, 2012

ВИТОНЧЕНЕ НОВЕ ВИНО?

Інтерв'ю з організаторами проекту

Мабуть, кожен із нас з дитинства пам'ятає гру у слова, де учасники одне за одним писали по слову, тоді загинали папірець, щоб кожен наступний гравець не бачив, що писав попередній, і передавали далі. По закінченню гри колективний текст зачитувався, і всім було смішно від створеної таким чином безглуздої історії.

Та виявляється, що невинна дитяча гра є окремим напрямом сюрреалізму і має назву *cadavre exquis*. Таке визначення йому дав французький письменник Андре Бретон. Класичний приклад – *Le cadavre-exquis-boira-le-vin-nouveau* (франц. «**Витончений труп п'є нове вино**»). У мистецтві гра використовувалась як метод, за яким поєднуються несумісні слова або зображення, за певними правилами або ж без них.

«Щоденник. Re: make» схожий на таку сюрреалістичну гру, де всі 85 авторів пишуть одне за одним невеликі есеї, балансуючи на межі ізолюваності від сюжету (за умови, що кожен наступний автор бачить лише частину написаного до нього) і безпосередньої залежності від нього (за умови, що кожен наступний автор має продовжувати задану попередниками траєкторію розвитку сюжету).

Організатори «Re: make...» називають своє творіння літературно-мистецьким проектом. Тут є елемент сюрреалістичної гри, блогерської культури, свобода думки, жанрові обмеження.

Детальніше про концепцію та ідею оригінального текстотворення запитаємо у них самих: Олександра Козинця, автора ідеї, Сергія Русакова та Ірини Бочар, координаторів проекту. Зазначимо лише, що «Щоденник. Re: make» – це друга книга, яку вони презентують. Перша книга формату *cadavre exquis* – «Щоденник» – була презентована восени 2010 року.

З чого почалась історія створення літературно-мистецького проекту «Щоденник»?

Олександр Козинець

Все почалося з того, що я прочитав книгу «Філософія туги» Сергія Русакова, мого друга, згодом – координатора проектів. Книга була цікавою тим, що, окрім текстів Сергія, до неї увійшли замальовки його друзів-однокурсників. Усі тексти між собою були дещо схожі, пронизані однією ідеєю чи спільними образами. Я прочитав тексти і подумав: а чому б не зробити проект, який передбачатиме колективну творчість на задану тему? Але ця ідея зникла так само миттєво, як і виникла. Та однієї ночі, у листопаді 2007 року, вона знову нагадала про себе. Мені не спалося, в думках складалася концепція проекту. Я встав із ліжка, ввімкнув світло, взяв аркуш і почав її прописувати. А вдень ми зустрілися з Сергієм.

Сергій Русаков

Сашко після пар підійшов до мене, почав розповідати ідею «Щоденника». Вже після кількох хвилин розмови я зрозумів, що це буде цікавий експеримент, тож варто спробувати його реалізувати. Дали одне одному кілька днів на розробку і деталізацію ідеї, з якої поступово виокреслився літературно-мистецький проект.

І як його було реалізовано?

Олександр Козинець

Робота над «Щоденником» тривала три роки – з 2007-го по 2010-й. Три частини писали і презентували окремо. У нас тоді ще не було контактів письменників, не знали до пуття, що і як робиться. Десь під кінець 2009 року я настільки розчарувався в «Щоденнику», що просто його закинув. Перестав планувати презентацію, мені було байдуже, вийде він чи ні. Лише механічно і далі збирав тексти від учасників, навіть не перечитував їх. А Сергій підбадьорював, як міг, вірив у краще, допомагав завершити розпочате. Якраз у цей момент з'явилась Іра Бочар, людина з іншого університету, з іншим баченням і оточенням. Вона нас надихнула. Ми ожили. Почався новий етап.

Ірина Бочар

Насправді кожен у команді зіграв свою важливу роль для проекту. І зібralися ми всі ланцюжком, так само, як відбувалося саме текстотворення. Я спочатку познайомила з Сергієм, а він уже потім познайомив мене з Сашком, а їх познайомила з нашим фотографом Наталею, яка робила ілюстрації до книги «Щоденник». Особисто в моєму житті був етап, коли назбирався чималий досвід громадської роботи. Потрібно було його або просто викинути, або вкласти у корисну справу.

Олександр Козинець

Я вдячний їм обом за допомогу, а Сергію ще й за те, що він узяв на себе пошук меценатів, вів із ним перемови. Коли вся наша команда запрацювала злагоджено, ми зрештою довели «Щоденник» до презентації 10 жовтня 2010 року.

Що сталося після виходу «Щоденника»? Чи отримали ви якийсь результат?

Олександр Козинець

Щось точно змінилось, хоча ми не стали знаменитими. Нам дякували учасники, їхні друзі. Питали (ще й зараз запитують), де можна купити «Щоденник» чи хоча б почитати електронний варіант.

Ірина Бочар

Важливим результатом також є успіх кожної окремої людини, яка взяла участь у проекті.

Чому ви вирішили взятися за «Re: make...», якщо «Щоденник» не приніс колосальних результатів?

Олександр Козинець

Зовні це, може, й так, але є колосальний внутрішній результат. Після виходу «Щоденника» ми отримали відгуки. Оцінки зводились до того, що концепція цікава, але частина текстів слабувата. Я вирішив: якщо концепція цікава, то чому б не спробувати зробити проект тепер уже всеукраїнського формату? Але тепер провести відбір між учасниками, щоб обрати сильніших.

Сергій Русаков (жартома)

Усе було насправді по-іншому. Нас запитували: «Чи буде другий «Щоденник?» Ми говорили, що ні. А самі взяли і зробили.

Олександр Козинець

Неправда. Я ще на презентації «Щоденника» сказав телеканалу «Культура», що буде «Щоденник-2».

Чому другий проект вирішили назвати «Re: make...»? Що означає назва?

Олександр Козинець

«Re:» – це як відповідь у електронних листах. «Make» у перекладі значить «робити, створювати».

«Щоденник. Re: make» – наша відповідь на проект «Щоденник» усім журналістам і коментаторам, які оцінили концепцію.

Розкажіть про авторів проекту «Щоденник. Re: make». Хто висловив бажання працювати з вами?

Олександр Козинець

Відбір учасників тривав 3 місяці. Ми отримали понад 200 листів. Тільки 160 осіб подали заявки, і лише 111 – ще й анкети і пробні тексти. Із 111 разом з експертами ми відібрали 75 осіб. Вік претендентів коливався від 14 до 43 років. Географія – майже вся Україна й українська діаспора Німеччини, Польщі. Найактивнішими були міста Львів, Київ, Донецьк. Узагалі, якщо брати за областями, то, мабуть, по одному представнику з кожної точно є.

Сергій Русаков

І що приємно, херсонці і кримчани пишуть українською мовою! Хоча, за період відбору близько десяти учасників відмовилися від участі саме через те, що проект україномовний.

Як проводили відбір учасників? Хто й за якими критеріями відбирав та оцінював майбутніх авторів проекту?

Ірина Бочар

Нам хотілося, щоб люди, які оцінюють тексти, належали до різних напрямків літературної діяльності. Тобто щоб це були і письменники, і люди, що займаються українською мовою і літературою в академічних колах. Мені запам'ятовувалися тексти, які мали несподівану розв'язку.

Олександр Козинець

Експертами я хотів бачити Сергія Пантюка, Ларису Денисенко, Ірен Роздобудько, Андрія Кокотюху й Оксану Тищенко. Лариса Денисенко хворіла, коли ми почали проект. Сергій Пантюк якраз організовував фестиваль, попросив почекати. Але у нас були чіткі терміни відбіркового туру, і ми не могли чекати. Погодилися Андрій Кокотюха, Ірен Роздобудько та Оксана Тищенко. Щодо оцінювання, то, на мою думку, Ірен Роздобудько відзначала чуттєвість, емоційність, цікавий сюжет, уміння подати в короткому тексті душу і внутрішню налаштованість. Андрій Кокотюха розробив власну систему оцінювання від 1 до 5. Оксана Тищенко, хоч і звикла перевіряти твори різноманітних конкурсів, невисоко оцінювала штучний патріотизм чи «красномовство» без душі, його й справді було занадто. Проте вона високо оцінювала характер, десь навіть гостре слівце, головне, щоб сказане «своїм» голосом. Для мене критерієм було те, чи текст запам'ятався.

Сергій Русаков

А я орієнтувався на особистий смак і власні естетичні вподобання.

Чи вдалося вам отримати якийсь прибуток від «Щоденника»?

Ірина Бочар

Ні, проект не був комерційним, і жодного прибутку зі «Щоденника» ми не отримали.

Сергій Русаков

Крім того, весь наклад – 300 примірників – розійшовся між учасниками, гостями, друзями, викладачами, частину книг було передано бібліотекам і всім, хто допомагав у реалізації проекту.

Що змінилося у житті учасників проекту після видання «Щоденника»?

Олександр Козинець

Учасники почали більше спілкуватися між собою, а двоє навіть почали зустрічатися. З кількома співпрацював Сергій Пантук, допоміг видати їхні збірки, давав рекомендації щодо творів. Я дуже сподіваюся, що учасники «Re: make...» спілкуватимуться ще активніше, адже навпроти імені кожного автора буде вказана його справжня електронна адреса, це має посприяти комунікації.

Яким чином «Щоденник» вплинув на сучасну українську літературу?

Ірина Бочар

Я думаю, що ми стали частиною літературного процесу, а от чи вплинули на нього - говорити зарано.

Олександр Козинець

Погоджуюся. Додати можу лише те, що студент Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка писав курсову роботу про колективне творення текстів і у своїх розвідках не забув також про нас.

Для вас «Щоденник» і «Щоденник. Re: make» – це один проект чи все-таки два різних?

Олександр Козинець

Для мене це два абсолютно різні проекти. У «Re: make...» було простіше організувати людей, але з'явилися нові труднощі: багато учасників не могли зрозуміти, у чому ж, власне кажучи, полягає колективна творчість.

Щодо відмінностей, то вони є. Перш за все, ми почали роботу одразу над усіма складовими – трьома частинами і блоком письменників. По-друге, у «Re: make...» був чіткий графік написання текстів – максимум сім днів. У «Щоденнику» термінів не дотримувалися, що створювало додаткові проблеми. Третя відмінність – у «Re: make...» є два блоки письменників:

чоловічий і жіночий. Мені цікаво, чи гендерні ознаки матимуть відмінності у сюжеті, чи такі будуть схожими. Це буде експеримент для мене самого. І останнє: цього разу організатори не є учасниками проекту.

Сергій Русаков

Є ще одна цікава особливість: «Щоденник» зібрав учасників, які були пов'язані між собою особистими зв'язками. Вони знали одне одного в обличчя, мали між собою стосунки – дружні, романтичні, неромантичні. І все це відбивалося в текстах. А в «Re: make...» представлена вся Україна. Автори між собою не знайомі. Вони знають лише прізвища та електронні адреси одне одного.

Олександр Козинець

Є і структурні відмінності. Ми зробили однаковий обсяг тексту всіх частин – до 5 тис. знаків, змінилася кількість розділів, які учасник бачить перед своїм текстом: у першій частині – всі тексти, у другій і третій – по три розділи. Крім того, у частині про час не 24, а 25 учасників.

За яким принципом ви обирали учасників у блок письменників?

Сергій Русаков

Кожен претендент у проект «Re: make...» у своїй анкеті заповнював поле «Кого б ви хотіли бачити у блоці письменників?». З їхніх відповідей ми сформували перелік письменників і запрошували тих, хто мав час чи бажання. А ідея створити відразу два блоки – чоловічий і жіночий – була запланована ще до початку проекту «Щоденник. Re: make».

Чи нам чекати ще третього «Щоденника», які у вас узагалі плани на майбутнє?

Усі троє (хором)

Ні, не чекати!

Олександр Козинець

Я не хочу більше щоденників! Навіть власного.

Сергій Русаков (як завжди, жартуючи)

Чекайте на захист дисертації, налагодження особистого життя і наші індивідуальні збірки!

Ірина Бочар

Я думаю, що ми як організатори виконали своє завдання.

Інтерв'ю з експертами проекту

Будь-яка медаль завжди має два боки. Тож для повного уявлення про проект «Щоденник. Re: take», на нашу думку, буде важливо бачити й інший бік медалі, про який розкажуть експерти проекту: **Ірен Роздобудько**, письменниця, поетеса, журналістка, викладач; **Андрій Кокотюха**, письменник, блогер, журналіст; **Оксана Тищенко**, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту української мови НАН України.

Ви були одним із експертів майбутніх авторів проекту «Щоденник. Re: take». На вашу думку, чи є у них шанси стати відомими українськими письменниками? Чи були сильні та цікаві претенденти?

Ірен Роздобудько

Якби це були мої студенти, яким я зараз викладаю якраз літературну творчість, а інакше кажучи, сценарну майстерність (це дуже близько до літератури), вони б у мене залік не склали. Попри всю мою любов до молоді, у мене виникла думка: зібрати їх до купи і провести бесіду на тему «Що таке творчість і навіщо вона взагалі?». Майже всі дітки «жували сіно-солону», перетравлювали вторинні почуття без власних знахідок і яскравих метафор.

Попри це, шанси є у кожного. Але спочатку треба добре подумати: чи варто обирати цей шлях? Він важкий, часом – жорстокий (адже і мої слова дещо жорстокі). Тут треба вміти тримати удар і шалено працювати над собою і своїм словом. А не просто дивитися у дощове вікно і варитися у власних рефлексіях «любов-морков». Більшість творів була на тему «Я тебе люблю, а ти мене – ні».

Андрій Кокотюха

Автори були під псевдонімами чи номерами-кодами, тому не хочу спиратися на цю криптоніміку, оцінюючи той чи інший доробок, адже вже відомі результати, і люди самі знають, хто і як їх оцінював раніше. Стосовно шансу стати відомим... Спочатку треба відповісти собі самому, для чого тобі бути українським письменником і наскільки літературні справи для кожного – серйозна і перспективна річ. Щойно буде відповідь – прокинешся відомим.

Оксана Тищенко

Для мене поняття «відомий український письменник» не цілком тотожне поняттю «хороший український письменник», оскільки для реалізації «відомості» потрібні дещо інші мотиви й таланти, аніж письменницькі.

Безперечно, були цікаві мені твори, яким я щиро раділа. Вони вражали мене гостротою думки, влучністю слова, іноді провокуючими яскравими деталями, несподіваними висновками, присутністю Автора в тексті. Що простішою, на перший погляд, приземленішою була оповідь, то цікавіше було спостерігати за нею, жити в ній, бо вона була жива.

Цінними для мене були насамперед щирі почуття – без лаку, заїжджених філософських міркувань, словесних штампів, без нарцисичного залюблення автора у свою геніальність і намагання бути «таким, як справжній український письменник» чи, навпаки, без бажання за будь-якої ціни епатувати. Коли читаєш текст і бачиш самі лише букви – це так і лишається сукупністю графічних знаків... «Многа букафф... Ниасилил...» Думаю, багато хто із юних авторів ще «впишеться» у майбутньому, але є й такі тексти, що вражають мене вже зараз. Міцно засіли в душу. Коли казати приблизно, то це не так багато, 2–3 відсотки від усього прочитаного. Але то було круто!

Принагідно скажу, не всі «професійні» твори з письменницького блоку в «Щоденнику» вразили мене так, як деякі «аматорські»...

Які ваші прогнози щодо самого проекту «Щоденник. Re: make»? Чи матиме він успіх і яку нішу займе в сучасній українській літературі?

Ірен Роздобудько

«Зайняти нішу» – це круто! Щойно почали писати – і вже готові зайняти нішу? Ох... Спочатку пуд солі треба з'їсти, пройти, як казала Ахматова, «сім кіл самотності». Але попри це, гадаю, студенти купуватимуть цю збірку, адже це писали їхні ровесники. І, можливо, вони знайдуть там для себе якусь мудрість і загальний настрій.

Андрій Кокотюха

Успіх у нинішніх українських реаліях, зокрема письменницько-видавничих, – поняття взагалі умовне та індивідуальне. А стосовно ніші – правильне запитання. Українська література мусить бути не «для всіх», а пройти певну сегментацію, кожен напрямок – знайти свою нішу, а кожен автор – себе в ній. Тоді все буде окей.

Оксана Тищенко

Як факт літературної творчості і «Щоденник», і «Щоденник. Re: make» відбулися. Це – відбиток сьогоднішнього мистецького юнацького мислення, акумульованого навколо визначених організаторами тем (до речі, відбиток, цінний для мовознавчих, психологічних та інших досліджень). А там побачимо.

Чи має право на життя колективне текстотворення? Вам доводилося раніше знайомитися з такими колективними текстами? І чи вдало, на вашу думку, цю ідею реалізовано в проєкті «Щоденник. Re: make»?

Ірен Роздобудько

Звісно. Зараз такий жанр стає дедалі популярнішим. Скажімо, збірку «ФОЛІО» «20 сучасних письменників України» розкупувають, мов гарячі пиріжки. Адже такі книжки схожі на... «3 в 1» – маєш уявлення про стилістику кожного письменника. Але зауважу: у цій збірці чується окремих голос кожного! А діти, що брали участь у проєкті, поки що схожі одне на одного, мов близнюки. Гадаю, це з досвідом минеться.

Андрій Кокотюха

Ні, текстотворення – справа виключно індивідуальна. Скоро кожен із авторів сам у цьому переконується. А колективне – це тусовки, гуртки за інтересами, розпиття напоїв різної міцності, вживання інших речовин.

Оксана Тищенко

Я була в захваті, коли вперше побачила тоненьку віддруковану брошуру першої частини «Щоденника» (організатори видавали самвидавом першу і другу частини «Щоденника», а третю, включно з двома попередніми, – вже спільною книгою. Фактично було три «видання» книги. – Прим. ред.). Не скажу, що це було літературним шедевром від першої до останньої букви. Ні. Мене тішило Життя, яке вирувало в ній, цікава структура, ідея наскрізного наступництва, коли ізольоване речення з одного твору збуджувало цілком несподівані ідеї в іншого автора...

Читала всі три щоденники як незалежний злучий читач. У цілому проєкт створює магічне поле. Входиш у нього, починаєш читати і навіть трохи відволікаєшся від тексту, задумуєшся і починаєш творити свій паралельний текст. Як під час перегляду фільму «Солярис» (не нового голлівудського, а Тарковського! Коли герой аж 5 хвилин просто їде автотрасою і думає про щось своє, а глядач спочатку очікує подій, потім поринає у стан споглядання, а потім починає жити своїм життям у контексті фільму). Такий собі троянський кінь навпаки, що непомітно

поглинає тебе. Певна одноманітність переважної більшості творів (які самі по собі, може, й слабенькі...) відіграє ще й роль тла, на якому вибухають несподівані, прив'язані до конкретної події, «оземлені» сюжети. Звичайно, я кажу вже як та, що перехворіла 20 років тому пристрастю до високого філософствування й бажанням у п'яти рядках сказати про все на світі, складно, насичено і незрозуміло, коли кожне слово в рядку має бути символом. Так і має бути в юності, так воно і є...

А ще проект створює враження поля відкритих думок, до яких хтось раптом отримав доступ. Така собі відкрита колективна свідомість. Як в Інтернет-просторі. Сучасні стани мислення...

Велика наполегливість, сміливість і праця організаторів дали нам зразки «Щоденника» – від локального університетського проекту до всеукраїнського. Це надзвичайно цікавий літературний досвід, і треба мати ще більшу сміливість розширити його – до всесвітнього? :) Я особисто побоююся численних сиквелів, завжди треба вчасно зупинитися, щоб не нівелювати ідею. До того ж це трохи нагадує онлайн-гру з чітко визначеними правилами... Не знаю, наскільки довго і вдало це буде «грати» у контексті літературної творчості. Можу помилятися.

Ваші побажання авторам і організаторам проекту.

Ірен Роздубудько

Варто було б більше читати. Не боятися висловлювати оригінальні думки, йти «проти течії». А щодо організаторів – їм низький уклін, що взялися долучати студентів до творчості, до Слова. Гадаю, з часом «Щоденник» розквітне справжніми думками, гострими почуттями і сміливими фантазіями.

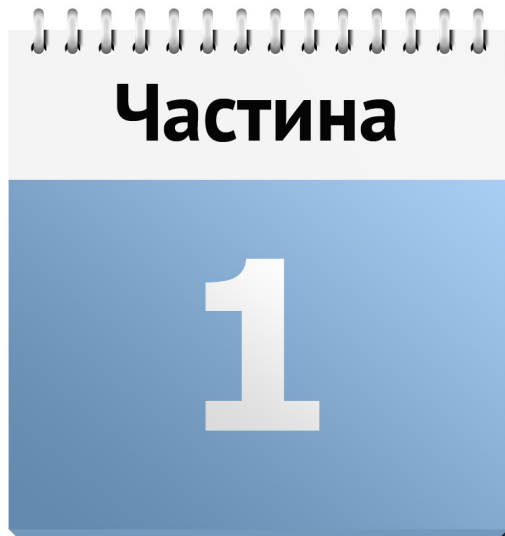
Андрій Кокотюха

Побажання одне: більше писати і більше проектів. Ми їх усіх зробимо масовістю!

Оксана Тищенко

Бути над суєтою і робити те, що приносить задоволення тобі й не шкодить іншим.

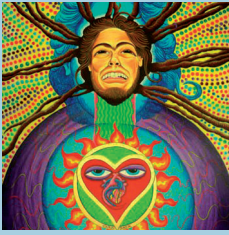
Розмову записала Вікторія Лапко

ДВАНАДЦЯТЬ МІСЯЦІВ КОХАННЯ

Від молодих авторів я завжди чекаю несподіванок, свіжого, незамиленого погляду на звичайні і звичні речі та море самобутньої фантазії. Чекаю на відкриття нових імен і сміливості говорити своїм неповторним голосом.

Ірен Роздобудько

Від кого: **Микита Лунін**
nikitundra@gmail.com
м. Київ

До кого: **Оксана Іскра**

*Кохання зцілює людей – і тих, хто дає його,
і тих, хто його отримує*

Карл Меннінгер

Ми з тобою ніколи не літали на ліжку, а цього разу злетіли. (Цікаво, чи це ти мала на увазі, коли казала, що нам у ліжку бракує різноманітності?) Я не згадаю моменту, коли це сталося, але чудово пам'ятаю політ.

Спочатку було трохи незвично ловити потоки теплого повітря, та вже за кілька хвилин ми продовжили займатися звичними справами. Я шукав на твоєму тілі шрами і вицілював їх, неначе то були відкриті рани, що гоїлися від поцілунків. Коли перецілював кожен шрамик, перейшов до родимок. Розташування кожної з них я знав достеменно. Ти розглядала сузір'я... Від міста було вже далеко, і ліхтарі не заважали спостерігати. Небо поза межами міста казкове. Ти знала точно розташування всіх зірок на ньому. І куди поділися звуки? Нічого й нікого, тільки ми удвох. Як же цього бракувало!

Політ відбувався спокійно, аж поки ти не запанікувала. Ми летіли вже досить довго, і тобі спало на думку, що ми не знаємо, як посадити наш транспортний засіб. Я робив вигляд незворушного, але водночас романтичного самця. Запевняючи тебе в тому, що ліжко має приземлитися саме тому, що саме злетіло, сам я в те не вірив. На щастя, ліжко обрало мальовничий маршрут. Ми летіли над неймовірно красивою річкою, у якій чітко відображався місяць із усіма сузір'ями. Не змовляючись, ми взялися за руки і стрибнули у воду.

Що сталося потім, невідомо нікому, зокрема й нам самим. Але найголовнішим для мене було те, що перед стрибком ти перестала розглядати сузір'я і подивилася мені в очі. Тоді я зрозумів усе, чого не розумів раніше, і наступні події остаточно втратили вагу.

Наші тіла проштрикнули товщу води, і зіркам із неба було добре видно пару щасливих облич.

Від кого: Оксана Іскра
oksana_iskra@bigmir.net
м. Київ

2

До кого: Наталія Ковальчук

Наші тіла проштрикнули товщу води, і зіркам із неба було добре видно пару щасливих облич...

Я прокинулася. Він лежав поруч, підклавши руку під голову, і дивився на мене. Він завжди прокидався раніше. Я любила це в ньому... дуже любила. Хоча постійно забороняла йому так чинити, бо соромилася його погляду. А він не розумів! Він любив у мені все, а найбільше – усмішку і хитруваті очі. А ще мої частенькі напади незграбності, сором'язливості і навіть мою інколи маніакальну прискіпливість. Любив... Просто лежав і милувався мною, доки я спала. І так приємно було прокидатися, знаючи, що він обов'язково буде поруч.

Цього ранку я дозволила йому дивитися... Навіщо? Мені це й справді подобалося. Розповіла йому про свій сон... Головні герої ми, а ще океан, теплий пісок і чайки. Я не певна, що то були саме вони. Можливо, якісь особливі райські птахи, які мешкають тільки у найпрекрасніших людських снах. Усе в тому сні було схоже на Рай! Ми пірнали в океан, бовталися у його хвилях досхочу. Вибігали на берег... Як діти, падали на жовтий пісок і підставляли свої тіла сонцю. А інколи, забувши про час, засиджувалися допізна і милувалися незвичним дійством: усі зірки, що були на небі, тепер спустилися до води, щоб насолодитися сповна її життєдайною силою. Повітря здавалося таким солодким! Чи від аромату райських фруктів, чи від нашого кохання, яке було всюди! Нехай це буде пророчий сон, і цього літа ми нарешті дістанемося океану!

А поки що на календарі лютий. За вікном тихо падає сніг і тріщить мороз. Люди повільно крокують тротуаром, боячись послизнутися.

Я стояла біля вікна і спостерігала за перехожими. Єдине, що залишив по собі сон, – солодкий аромат кохання. А на кухні мене чекала чашка гарячої свіжозвареної кави. Мимоволі вловила її терпкуватий запах... Піддалася спокусі, пішла «по сліду». Всмійнулася, побачивши, як на столі моїми улюбленими цукерками акуратно було викладено дві літери: «ЛЮ». Я любила його за це! Ну як він знав?! Невже читає думки?! Я все своє свідоме життя зранку п'ю чай, а саме сьогодні хотілося кави, саме такої, яку він приготував.

Загорнувшись у теплу ковдру і зручно вмовстившись у м'якому кріслі, я нетерпляче розгорнула першу цукерку, а він сидів поруч і був щасливий від того, що мені добре.

Від кого: **Наталія Ковальчук**
kovalchuk.natka@gmail.com
м. Вінниця

3

До кого: **Павло Юрійчук**

Він сидів поруч і був щасливий від того, що мені добре. І хотілося сидіти так вічно або принаймні довго-довго. Одвічне бажання Фауста: «Зупинися, мить, ти прекрасна!» – відлунувало у моїх скронях. Але час не зупинявся, він тікав від нас геть. За вікном лютий ставав березнем.

Березень – місяць ремінісценцій. Місяць пригадувань. Весна щораз повертається до зими, а люди згадують весну. Замкнене коло, яке розімкнеться не раніше, ніж зацвітуть вишні. Я теж не пасу задніх, проте з-поміж усіх нав'язливих спогадів не можу відігнати тільки один. Спогад про Передчуття.

Це було ще до того, як ми з тобою познайомилися. Я тоді гордо носила тягар своєї самотності та розбите серце. То був мій власний вибір, нелегкий, але правильний. Та серце боліло, і взагалі, мені було невесело. Я програвала одвічний герць зі своєю головою. Все було погано і зовсім не хотіло налагоджуватися. Та от одного сірого противного ранку я прокинулася з передчуттям. Ні, навіть не так – з Передчуттям того, що скоро мене знайде моя нова любов.

Відтоді, хоч куди б я йшла, Передчуття було зі мною. Оте майбутнє кохання, що ще не змогло стати справжнім, пробивалося зеленим паростком крізь реальність і крізь мене – прямо з мого серця. Мені вчувалися свої поцілунки, і я постійно шукала твоє обличчя в натовпі. Я відновила свою традицію блукань і зміряла все місто – вздовж і впоперек – нервовими кроками. Але тебе все не було. Ніде. Я лаялася про себе.

Це Передчуття не було ані мрією, ані вигадкою, ані навіть метафорою. Я вже давно знала, що ти п'єш каву з молоком, що в тебе довге волосся і ти одягнений у чорне. Це очікування почало зводити мене з розуму. Воно ходило за мною бродячим собакою і дихало мені в спину. Вночі оберталося на сірого лагідного kota і грілося біля мене. А мені ставало дедалі гірше.

Якось увечері я розмалювала свою книжкову шафу чорними трояндами і випила п'ять горняток кави з молоком. І далі продовжувала б свої метафізичні діяння, але раптом вирішила подивитися на вечірнє небо.

Я вийшла на балкон і сказала зіркам прямо в їхні гордовиті личка: «Ви вже там якось вирішуйте, дарувати його мені чи ні, а то я скоро з'їду з глузду».

Я втекла з дому, хотіла блукати всю ніч, поки не стане легше. Я втратила надію, зовсім не знала, що робити. І саме тоді, у той момент, у той безмежно прекрасний відтинок дійсності побачила на перехресті тебе...

Від кого: **Павло Юрійчук**
plucsky@gmail.com
м. Чернівці — м. Київ

До кого: **Ксенія Сіроштан**

І саме тоді, у той момент, у той безмежно прекрасний відтинок дійсності ти побачила на перехресті мене...

Ти... Твій тотем – це квітень. Зірковий квітень. Я палаю абрикосовим цвітом і пелюстками магнолій. Ти живеш на найближчому Місяці, який повернутий своїм світлим боком до Сонця.

Твій тотем – усмішка весни. Ти – сама грайливість. Я колихаюся світлим волоссям, складками твого пледу, ти дихаєш разом із моїми губами.

Я вийшов у ніч – кликали вечірні вогні. Я пив холодний, майже крижаний напій... Душа семи струн і дві чверті такту. Мої пальці торкаються клавіш білих і чорних, вони носяться педалями і нотами. Ти перегортаєш сторінку за сторінкою. Я переходжу вулиці та двори, я пірнаю у підземні переходи і літаю над мостами.

Ішов дощ. Мряка, ніч, парасолька, мокрі черевики і вітер. Удома не чекали. Жодних дзвінків телефону. Жодних новин. Радіохвилі чуток мовчать. Павуки у банці.

Консервовані почуття у формаліні. Вони відмирають, і ти їх колекціонуєш. Вони вистрілюють посеред ночі. Вони проникають у сни. Вони перетворюють сон на цвинтар і власну могилу. Вони виринають і кличуть у ілюзію життя. А мене там нема.

Ти... Вийшла. Ліхтарик. Квіти. Квітень. Ти. Чистий.

Перші теплі квітневі дні та холодні ночі... Перші поцілунки. Останнє метро. А все, що посередині, – на фотоплівках і серветках помадою. На краях. За межами рядків і клітинок. Краплі воску і крові. Молоко та кров гормонів весни.

Мокрі букви на холодному склі. Сіре небо, затягнуте вогнями вечірнього пекла.

Це все ти! Так, саме ти, моє вранішнє і вечірнє. Мої альфа та омега. Алфавіт складається з твого імені.

Не загадую, чи малюватися трояндам, чи будуть знову кава і молоко. Певно, будуть. Але це все буде потім. А поки що є ти. Є квітень. Кві-тень. Тень...

Від кого: **Ксенія Сіроштан**
ksjy.luchistaya@gmail.com
м. Київ

До кого: **Катерина Хоп'як**

5

Тень... Тендітна ти... Ви... Вибачте. Я досі не знаю, що це було. Чи просто світло, чи погляд, що змушує мене заїкатися? Я ступив на поріг травня з дивним відчуттям. Я загубився. Минулий місяць перевернув мій світ з голови на ноги. Чи з ніг на голову. Бо я вже не пам'ятаю, ким я був раніше. Ким я був до того міжпланетного квітня!

Я злюся і зачаровуюся тими думками, почуттями. Я чудово розумію, що такого ніколи не було і, швидше за все, не буде. Але і те, що було раніше, ніколи не повернеться. Я не можу згадати деталей свого минулого. Тепер воно мені здається таким чужим і несправжнім. Як я міг жити у темряві, якщо навколо стільки світла? Чому я ніколи не використовував вуха, щоб пізнати навколишній світ? А тільки пальці, які тепер не знають, що робити, і просто перебирають літери віршів Маяковського. Наче задають ритм серцю. Ще зовсім недавно цим ритмом була ти... Ви... Ти... Така тендітна...

Я не розумію, що мені тепер робити. На головне питання – навіщо я на цьому світі? – я не можу придумати відповідь. Будь-яку. Виходячи за рамки свідомості. Не можу.

Ні. Знайшлася якась закінчена фраза: «Я маю знову знайти те світло чи погляд...». І тоді я знову зможу рухатись, а зараз я наче вагон метро, який відірвався і стоїть над Дніпром. Милується, але нічого, окрім здивування і страху, не відчуває. Завис над водою, крутить головою і хоче закричати... Але що? Я ж не знаю навіть твого імені. Вашого... Та є одна зачіпка. Я пам'ятаю, що весь алфавіт складається з цього імені. Весь світ складається з цього світла чи погляду. Весь сенс життя складається з того, що чули мої вуха.

Боже, я не хочу бути відірваним вагоном. Чому поріг нового місяця залишив оте щастя в минулому? Чи таке щастя може бути тільки у квітні?.. Я розплющую очі і бачу, де я стою. Я над Дніпром. Як відірваний вагон. Але я бачу! Я вперше у житті бачу те, у чому живу вже двадцять травнів і всіх інших місяців! Очам трохи боляче, але так не терпиться все побачити, все порівняти з уявними образами моєї темряви. Чому саме зараз? Після твого... Вашого зникнення я думав, що моє життя закінчилося, але тепер розумію, що це лише початок. Початок різнобарвного і таки справжнього життя.

Раніше я ніколи не вірив у силу кохання. Навіть у його існування. А зараз кожній людині я ставлю одне питання: «А Ви вірите, що кохання може зцілити очі сліпого?..»

Від кого: **Катерина Хоп'як**
hvkatia@gmail.com
м. Львів – м. Київ

До кого: **Віталій Дерех**

А Ви вірите, що кохання може зцілити очі сліпого?.. Я вірю...

Червень увірвався у мої легені ковтком тепла та ароматом легкості. По венах вимірено плывуть ритми щастя і передчуття свободи. А ми щодня насолоджуємося одне одним так, ніби тільки вчора познайомилися. І щодня мені відкриваються все нові й нові сторони твоєї особистості, особливі багатогранні «Я». Твої слова відбиваються у моїх очах

щирим радісним блиском, і мені інколи здається, що у такі моменти я ототожнюю себе з тобою. Мелодія твоєї душі відлунувала у моєму серці, і, вслуховуючись у неї, я творила нові шедеври, що були відображенням нашої веселки...

Колись ти був для мене ніким. А потім наші душі торкнулися таємниці гармонії між нами. Кохання торкнулося у моєму серці якихось дивних струн, до музики яких неможливо не прислухатися.

Ти обіймаєш мене нижче талії, твоя рука підіймається все вище і вище, занурюється у волосся, і я розумію, що ти дивним чином перетворюєшся на марево, яке м'яко обплітає всю мене, і я опиняюся у твоїх обіймах, вдихаючи твій запах, розуміючи, що саме в цей момент наші душі спілкуються, сплетені якимось незалежним від нас зв'язком, який ми вже не можемо розірвати. Тепер ти став для мене всім.

Твоя надійність ніколи не давала приводів сумніватися в ній. А твої недоліки, які я спочатку терпіти не могла і намагалася викоренити в тобі, я прийняла з усвідомленням: без них то будеш не ти.

Я хапалася за поручень твоєї уяви, як за рятівний останній ковток протиотрути. Краплини літнього дощу барабанили за вікном, а для нас не існувало нікого, окрім нас самих. Тільки ти був за тисячі миль від мене...

Від кого: **Віталій Дерех**
vitalij.dereh@gmail.com
м. Тернопіль

До кого: **Юлія Ляшук**

Тільки ти був за тисячі миль від мене, а я загорталася тут у теплу ковдру, ніжачись під теплими променями, що пробивалися через вікно. Постійно: коли я падала у січневу воду з літаючого ліжка, коли поїдала цукерки з напису «ЛЮ». Навіть коли ти цілував мої шрамики й рани – ти був за тисячі миль від мене.

Як тільки я подумала про це, стало спекотно. Дивно: щойно було холодно, а зараз спекотно. Спробувала відкинути край ковдри з грудей. Але

вийшов лише якийсь смішний недолугий жест. Ковдра прилипла до руки. «Липень...» – подумала я. І почала обдирати клапті ковдри зі шкіри – тепла перина перетворилася на розплавлену, в'язку, але холодну гуму. Все липло. Навіть ноги липли одна до одної. Злипалося у цій в'язкій речовині і моє волосся. Я почала борсатися і крутитися на ліжку, намагаючися здерти шматки липкої липневої ковдри разом зі шкірою. Білася у цій агонії півгодини. Врешті зомліла. Прокинулася. Відчуття, ніби випила сотні горняток запашної кави лише для того, щоб показати комусь, що я люблю каву. І загорталася у сотні теплих картатих пледів, лише щоб показати йому, тому Йому, якою ніжною і вразливою я можу бути.

Але зараз прийшла до тями – була страх якою вразливою і без пледів, лежала у якійсь обдертій кімнаті. За вікном сонце і туркочуть голуби. Піді мною матрац – брудний, без простирадл і просякнутий котятим запахом. На підлозі валяються відкриті ампули з засохлими жовтими згустками на дні.

Неприродно чітким і сфокусованим зором помічаю на зламаному краю однієї ампули краплини моєї крові з порізаних пальців. У оббиті дерматином дерев'яні двері хтось гамселить кулаками. Скочуюся з матрацу. У грудях відчуття повної порожнечі. Як у хлопця, який працював у магазині косметики і щосереди оббризував кінчики жіночих тампонів своїм сім'ям, а потім акуратно запаковував назад. Він хотів мати багато дітей від різних жінок. І у нього було таке ж, як у мене, відчуття порожнечі у грудях після того, як він дізнався, що жінки користуються тампонами якраз у такі дні, коли запліднення малоімовірно.

Я зомліла...

Двері відчинилися, і до кімнати ввійшов він – такий високий, сильний і уважний. Він поглянув мені в очі. Він обійняв мене нижче талії своїми дужими руками. Від нього пахло ваніллю. А потім кавою. А потім корицею. А потім він узяв мене на руки і вистрибнув зі мною у вікно. І ми летіли. І так добре було...

А потім мене знову відпустило. Я прокинулася за метр від свого матрацу. Руки тремтіли, а на підлозі біля мене було блювотиння. У двері далі хтось стукав. Уже сильніше. Голосніше. Так, ніби хоче висадити їх разом із одвірками.

Який же він настирливий! Такий настирливий, як липневий лемур, що влип у любовну історію з пандою серед липкого меду у токійському зоопарку. Зустрів липке липнече кохання біля розбитого дикого вулика. Але чомусь у тому вулику не було жодної кусючої, жалючої бджоли. Бджоли – вони якісь... якісь липневі. Вони замість кусати липнуть до пандячого й лемуриячого тіл. А лемур і панда липнуть одне до одного,

своїми довгими шорсткими язиками обплітаючи шиї, пояс, руки, ноги цими рожевими вологими ремінцями, й засовуючи їх одне одно...

Бабах! Двері з тріском вивалилися, і до кімнати ввійшов пожежник. А за ним молодий темноволосий лікар із алюмінієвою валізкою. Пожежник вилаявся і вийшов з кімнати геть. Лікар стиснув мій зап'ясток. Чоло медика бридливо морщилося, коли він дивився на блювотиння довкола мене.

– Догралася. Ну нічого. Трохи побудеш у нас, – сказав лікар. Узяв мене на руки, і ми разом із ним зробилися маленькі-маленькі. Лікар хоробро фехтував осиним жалом, щоб захистити мене від гігантської мурахи. Відбивався кулаками від гусені і заарканював волосинами мух...

Тим часом «швидка» мчала вулицями міста. У салоні були молодий лікар і дівчина, яка судомно здригалася на ліжку. Що ж зараз почнеться у цьому авто!

Від кого: **Юлія Ляшук**
VeronicAngel@meta.ua
м. Луцьк – м. Київ

До кого: **Світозар Білорусов**

*Вже зорі вискакують з неба частіше,
Примножують віру у лічену мить...
Останні мелодії літа... Тихіше!
Послухай, як поночі вітер шумить*

Віктор Нагорний

Що ж зараз почнеться у цьому авто! Ми летіли... Знову. Ти навчив мене літати. Ми летіли по шосе, а десь зовсім поруч тихим шепотом ягуара ревів мотор. Хтось розкидав салюти по небу. Десь дуже далеко падали зорі. Ми летіли. Не у сні, наяву.

У якийсь момент я чітко зрозуміла, що насправді ми не летимо, а лише їдемо з шаленою швидкістю, і я не знаю чому. Його вуста торкнулися

мого чола: «Прокинься, сонце». Я розплющила очі. Мої божевільні сни зведуть мене з розуму. Вони малюють в уяві те, чого нема і бути не може. Він був поруч. Завжди. Просто у нашому дорослому світі, куди всі так поспішали, потрібно було працювати, займатись якимись важливими справами, і на стосунки завжди бракувало часу. Та ми зустрілися. Іноді мені важко відрізнити сни від реальності. Сни такі кольорові, насичені, тоді як життя – сіре, використане, написане на шматках старих газет із горища, розсипане розірваним намистом на розпеченому сонцем асфальті з легким присмаком бензину у повітрі.

І от зараз. Ми поспішаємо назустріч невідомості. Чи насправді це? Він усміхається щиро і загадково. На спідометрі під 130. Я закохана у нього. Він закоханий у мене та у швидкість. Ще ніколи реальність не була такою схожою на сон. Мені пора зав'язувати зі своїми божевільними снами. Лише це зараз має значення. Це я точно знаю. Але що зі мною? Я не пам'ятаю, як тут опинилася.

– Що сталося?

– Пробач.

– За що?

– Я зробив дурницю... Але ж ти так любиш сюрпризи. Підсипав тобі вранці у чай снодійне. Здається, трішки перестарався. Уже майже північ. Пробач.

– Навіть не знаю, що сказати... Навіщо?

– Хотів зробити тобі сюрприз. Але виникли деякі проблеми, і ми мусимо їхати.

– Куди?

– Скоро розповім. Просто пробач, добре? Мене інколи заносить не лише на поворотах, але й у житті, у поривах зробити щось незвичайне. Але ж саме за це ти мене любиш? Правда?

– Пробачаю. Люблю. Дуже люблю. Тільки краще так більше не роби. Мені наснилися жахи.

– Я знаю. Ти шепотіла про лікарню, бджіл, матраци і щось липке... Я встиг тисячу разів пожалкувати про свій учинок, але, сподіваюся, я зможу загладити свою провину.

– Добре. Лише глянь – на полях гудуть комбайни. Вони працюють навіть уночі. Серпень, жнива... То куди ми все-таки так поспішаємо?

– Ми не поспішаємо, просто... Так, потрібно трохи знизити швидкість. Інколи забуваю, що я не за кермом боліда... А знаєш, ми знайомі не так уже і давно, але я думаю, що я зможу...

– Що зможеш, милий?

– Ще трішки, і дізнаєшся.

– Добре.

Я простягнула руку у вікно. Останні теплі яблучно-зернові етюди виграє літо. Гаряче серпневе повітря, змішавшись із запахом свіжомеленого зерна і терпким ароматом польових трав, заповнило салон машини. Я була щаслива. Трохи спантеличена поворотом подій, але, оскільки звикла жити сьогоднішнім днем, абсолютно щаслива.

Ми можемо будувати плани на десятки років уперед, але ніхто не знає, чи буде у нього «завтра». Що, якщо «сьогодні» – це все, що ми маємо? Може, саме тому я зробила у житті багато дурниць. Принаймні ні про що не шкодую. Щодня говорила людям те, що хотіла. Ніхто не покинув моє життя раптово, не знаючи про мою любов чи ненависть, про слова, які судилися саме для нього. Про вчинки, які були пов'язані з ним. Ми все встигли. Це чудово.

– Ти ж знаєш, що я кохаю тебе. Безмежно. Я терпіти не можу музику, яку ти слухаєш, і те, що п'єш каву мало не з п'ятьма ложечками цукру, але я кохаю тебе таким, який ти є. Ти ж знаєш? Я ні про що не шкодую. І якщо ми зараз розіб'ємось об найближчий стовп або об те дерево, схоже на клен, бо ти так і не знизив швидкість, – я рада, що ми разом.

– А я терпіти не можу твій чорний гумор. Я теж тебе кохаю. Дуже... 80 кілометрів на годину – так тобі буде спокійніше?

– Звичайно, дякую.

Ми зупинилися десь у незрозумілому місці.

– Ну що, приїхали. Виходь.

– Де це ми?

Я вийшла з машини. Навкруги – мертва тиша. Десь далеко – шум тих же комбайнів. У нічному повітрі вже відчувалися перші подихи осені.

Навколо все завмерло в очікуванні сюрпризу...

Від кого: **Світозар Білорусов**
svitozar2008@mail.ru
м. Біла Церква – м. Київ

До кого: **Олеся Квітка**

Навколо все завмерло в очікуванні сюрпризу...

– Певно, треба зробити паузу, правда, Маркізе?... Маркізе, кс-кс... Натиснувши кнопку «Зберегти документ» і відірвавши погляд від монітора, я повернувся, аби окинути оком кімнату, але не знайшов його у темряві...

Диван сумно всміхався зморшками шотландської пледо-ковдри, що свідчили про марні спроби дев'ятирічного кота побороти безсоння. Сповзши з плечей дивана, ковдра тягнулася підлогою, немов благаючи байдужого до неї вечірнього гостя не лишати її саму в напівсутінковій самотності. Та, вочевидь, розчарований черговим невдалим рандеву зі сном, кіт не чув її, він поспішав у свою схованку, йому хотілося забутися, заховатися, не бачити й не чути у вогні цинізму долі потріскування попелу ще одної розбитої надії... Ковдра звикла вже до його байдужості та жорстокості. Чи, може, просто хотіла звикнути, та все ніяк не могла...

Але вона знала, що марно сподіватися почути у його нявчанні відлуння своїх почуттів. І все ж щоразу, коли той утомлювався від блукання рутинними кутками квартири і мостився на дивані, вона була найщасливішою з усіх ковдр, пледів та простирادل світу. Тепло його сіро-димчастого кожушка проникало глибоко у її волокна. Вона докладала зусиль, щоб якомога сильніше притиснутися до нього, відчутти його ніжність, розчинитися у ньому.

Так, у ці хвилини він був не з нею – чергове рандеву зі сном... Та вона не думала про те, насолоджувалася кожною секундою, благаючи подумки того сну, до якого страшенно ревнувала свого коханого, затримати його якомога довше у своїх обіймах, бо ж лише так мала змогу розтанути в блаженстві щастя сама. Ворсинки ковдри здіймалися в екстазі, прокочуючись хвилями насолоди, коли кіт, дрімаючи, раптом починав муркотати. У цьому еліксирі найсолодшої музики вона намагалася почути нотки, звернені до неї, і, обманюючи себе, раз у раз чула...

Понад усе вона боялася шуму. То був її запеклий ворог. Останній нерідко любив знущатися з неї, раптово вдираючися поривом вітру

з тріском у напіввідчинене вікно або скидаючи з полиці біля дивану невинну жертву: чи то книгу, чи папку... І тоді кіт, будучи неймовірно чутливим створінням, здригався. У його очах змішувалися барви переляку, розгубленості та злості, адже його буквально видарили з обіймів сну, де йому було так солодко і тепло... У такі секунди ковдра замирала, намагаючись пригорнутися до свого котика і заколисати його. Вона подумки просила свого запеклого ворога зникнути, і, коли той усе ж таки зникав, навмисне лоскочучи на прощання нерви шелестом целофанового пакета, вона з полегшенням бачила в очах коханого, як він поступово знову занурюється у вершково-молочну ніжність сну. Але бувало так, що ковдрі доводилося мерзнути на самоті днями й ночами. Часто таке траплялося влітку, коли її коханий зраджував їй з сонцем на балконі. Тоді вона губилася у складках зжужжленого розпачу і тихенько плакала.

Мандруючи в лабіринтах нескінченних депресій, ковдра навіть і не підозрювала про щирі і давні почуття дивану. Той закохався у неї з першого ж дотику, коли, звільнена з полону новорічного подарункового паперу, вона вперше доторкнулася до нього. Ці затишні гарячі осінні кольори картатого візерунка, цей неперевершений дотик, що не зрівняється з вишуканим шовком вуалі чи найдорожчим оксамитом перського килима, ця тендітність її чотирьох кінчиків, ця неймовірно чарівна здатність згортатися у складки чудернацьких образів власної душі...

Він був спокійний і мовчазний, бо не вмів показувати своїх почуттів. Добродушний і дужий, він завжди розкривав обійми, немов крила величезної птахи-затишку, і ніжно цілував... Цілував так, аби це було непомітно, але водночас дарувало почуття невагомості. Вітер, його старий друг, що часто залітав у прочинене вікно, навчив його цього делікатного мистецтва. Він тихо спостерігав за тим, як страждає його ковдрочка, тож, аби хоч якось зарадити їй, він розслаблявся, як тільки міг, і тоді ставав неймовірно м'яким, непомітно пестячи її шрами у брижах страждань...

Я підійшов до дивана, автоматично поправив ковдру, заправивши її як належне, і вийшов на балкон. Звечоріло. У кімнаті згас ноутбук, і морок, дочекавшись свого часу, врешті розлився у кожному закутку, наповнюючи помешкання терпким мінором вересня. Здавалося, все навкруги дихало моєю печаллю. Сум безнадійно сміявся у кожному порухові природи. Де-не-де було видно золотаву сивину акації, що тремтіла від подиху осені. У небі здригалося сюрреалістичне шмаття хмар, забарвлене бузковим сонцем, що заховалося за хворобливим горизонтом, плачучи дрібним, уже холодним дощем. Люди снували вниз під непривітними парасолями. А на лавці під старим кленом сиділа закохана парочка. Він ніжно пригортав її до себе, а вона, не помічаючи

сліз осені, всміхалася. Опустивши голову на його груди і заплющивши очі, вона просто дихала на повні груди, нікуди не поспішаючи, ніби смакувала ранковою філіжанкою запашної кави з молоком.

Зітхнувши, я повернувся до кімнати. «Розбудив» ноутбук і здригнувся. Поряд на столі сидів Маркіз, виблискуючи у сутінках двома сапфірами. Він подивився мені прямисінько в очі і жалібно нявкнув. Мені здалося, що в очах у нього заблищали сльози.

– Так, друже, я Тебе прекрасно розумію...

Я погладив його за вушком і сів за ноутбук. Маркіз майже беззвучно зіскочив зі столу й загубився у помережаній мріями темряві. Мої пальці забігали клавіатурою, адже ті двоє на галявині чекали на мене. Якесь бурштиново-медове натхнення раптом охопило мою душу...

Від кого: **Олеся Квітка**
nesamovyta@yandex.ru
м. Київ

До кого: **Ірина Грицюк**

Якесь бурштиново-медове натхнення раптом охопило мою душу... Нитка сюжету нарешті цілком розгорнулася у моїй уяві, і я всміхнувся, зрозумівши, який саме сюрприз очікує на дівчину у полях. Аж раптом у самісінькій глибині свідомості, безнадійно затьмареній фантазіями про літературних героїв, спалахнула блискавична думка – лист! Якщо щось і здатне змінити ситуацію на краще, то тільки лист – старомодний, у паперовому конверті, з засушеними жовто-червоними кленовими листками всередині, теплий і безмежно щирий. Якщо і це не спрацює, тоді, напевно, ми з Маркізом залишимося удвох назавжди. І навіть чергове занурення у творчу роботу вже не допоможе мені забутись. Я вимкнув комп'ютер, натягнув свою чорну шкірянку і вийшов з квартири.

Голосіївський парк зустрів мене цілковитою тишею. Терпкуватий запах опалого листа приємно лоскотав ніздрі. Є щось по-справжньому магічне у бурштиновому шурхотінні осіннього листа під ногами. На душі стає вільно і легко, хочеться просто жити і насолоджуватися

власним існуванням, ні про що не замислюючись. Їй би тут точно сподобалося. Вона...

Із глибин моєї пам'яті виринули і закрутилися кольоровою кінострічкою наші незабутні польоти на ліжку, обгортки її улюблених цукерок, наші відверті розмови до глибокої ночі, її довге блискуче волосся і хитруваті очі, наші спонтанні подорожі, її шалена пристрасть до кави... Куди все це зникло? Чому? Чому не можна було просто бути разом? Ну чому обов'язково були потрібні всі ці химерні гарантії, дурнуваті ярлики та обіцянки, які насправді є лишень ілюзією стабільності та надійності стосунків? Вона тоді сказала: «Ти постійно за тисячі миль від мене». Але ж, коли по-справжньому кохаєш, не обов'язково весь час бути поряд. Достатньо просто бути.

Замислившись, я навіть не помітив, як назбирав цілий букет барвистих кленових листків. Кинувши останній погляд на мовчазні осінні дерева, я покрокував у напрямку дому. Пальці легенько тремтіли. Але я вже знав, про що буде мій лист. Я буду максимально щирим, я покажу себе таким, яким є насправді. А вона вже нехай сама вирішує, що з цим робити далі.

«12 жовтня, 2011 рік. Кілька днів тому я блукав ранковими вулицями Києва і несподівано зрозумів, що все починається з тебе. Кожен мій день починається з тебе. Коли я прокидаюся вранці і бачу рожеве небо за вікном, я розумію: ти тут. Мені не обов'язково тебе бачити, але мені дуже подобається знати, що ти є. Інколи мені здається, що ти – це вікно, через яке потік моєї ніжності вливається у щось значно більше, ніж ти, я чи навіть уся наша планета. Я теж хочу бути для тебе отаким вікном, через яке твої почуття зможуть вливатися прямо у Всесвіт.

Я кохаю тебе. Не так, як людина, яка хоче бути поряд з тобою весь час. Не так, як людина, яка хоче привласнити тебе з усіма твоїми думками, почуттями і бажаннями і стати єдиним сенсом твого життя. Я просто хочу, щоб мої доторки і поцілунки нагадували тобі про поклик у невідоме, про непізнанність світу і про те, що життя може бути до країв наповнене щастям... Мені весь час хочеться подумки запитувати себе, де ти зараз, і уявляти, як ти гуляєш своїм улюбленим парком, як сидиш у великому шкіряному кріслі та їси шоколадні цукерки, запиваючи їх кавою, як танцюєш у запальному ритмі арабської музики, як уважно слухаєш дощ, сидючи на підвіконні... Я безмежно люблю той світ, у якому ти живеш. І я хочу дивитися на нього саме твоїми очима. Я хочу бути тобою, коли ти по вуха закохана у звуки, запахи і кольори свого життя. У такі хвилини мені важко розділяти тебе і себе. Я зовсім не відчуваю жодних меж між нами, і якщо їх насправді немає, то, хоч де б я був, хіба ти можеш відчувати самотність?..»

Від кого: **Ірина Грицюк**
irka1805ua@gmail.com
м. Івано-Франківськ –
м. Бидгощ (Польща)

До кого: **Серафіма**
Воронцова-Калитенко

«...і якщо їх насправді немає, то, хоч де б я був, хіба ти можеш відчувати самотність?»

Слова писались і писались. У закиданих падолистом думках уже сяяли її очі, що бігають не запованим екраном робочого ноутбука, як зазвичай, а справжнім, написаним від руки, листом! Незвична на сьогодні форма спілкування. На жаль. Залишалося тільки написати – ні, вигаптувати – останні щирі послання, і...

...від краплі,
яка впала на чорнильні сліди,
підступно згадати,
що пишеш нікому
в нікуди...

Хто вона? Звідки? Що змусило її у той такий терпкий – і явно не для ніжності – вечір самій блукати болотяними вулицями, які ледь освітлювалися згасаючими вікнами будинків і мерехтливими від перебоїв електроенергії ліхтарями?

Що змусило подивитися мені просто в очі, миттєво пронизати тим палючим, морозяним, сповненим відчаю, може, навіть ненависті поглядом?

Дістатися, проштрикнути, перерізати найтонший, найчутливіший нервик моєї свідомості, змусити відчувати її, її біль, а потім зупинитися посеред переходу, на шість ледь чутних ривків секундної стрілки мого годинника залякнати, застигнути, зупинити все довкола, зупинити мене, природу, вітер, краплі, ніч, гавкіт, сигналізацію, чиясь чалапкання свіжими калюжами...

І всміхнутися. Широ. Зі сльозами. Зі світлом. З любов'ю. Так, ніби знала його все життя. Ніби вчора попрощалася, а сьогодні зустріла. Так, ніби дівчина сім секунд тому розчинилася у вологому повітрі, стекла на асфальт і зникла з-перед людського зору. Так, ніби мати, що знайшла загубленого сина, так...

«Ти... Ви... Ти...»

Чому ж тоді ніяк не в'язалися слова? Чому ж тоді?... Щось неправильно... Тепер відкуплятися... листом... писати... їй... героїні свого роману... їй... тепер... А тоді... не зв'язати кількох нещасних слів... По тілу судоми...

«Ви... Вип'єте зі мною кави завтра?..»

Тоді почув, як засигналила машина. Тоді ж і друга крапля вже не весняного дощу впала на саме перо чорнильної ручки, ставши гирлом цілого потоку фіолетового кольору. Наче прокинувся.

Вкотре прокинувся, вкотре спробував усвідомити, де тепер, де був кілька хвилин тому, коли була остання ніч, останній сон...

Часу на довгі ремарки не було, крапля за краплею дощ змушував рятувати такі цінні речення найдивніших, найнезрозуміліших одкровень.

Ті тисячі кілометрів... А що, якщо вона живе у сусідньому кварталі?

Що, якщо справді до її будинку приїжджала «швидка», яку зустрів нещодавно дорогою з університету? І чому не взяти парасольку у таку типову депресію осені?..

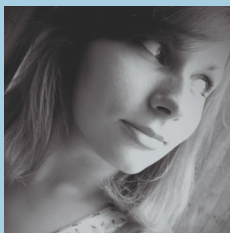
Та ні, якби близько жила, обов'язково зустрів би... Не сьогодні, так учора... Я б зустрів! Зупинився, і цього разу б... Ні, цього разу зупинив би сам її... Навіть на світлофорі... Тільки б зустріти...

...Кохання – не за щось чи чомусь.

Це не після університету чи у восьмому класі. Це не цукерка чи шоколадка. Не укол чи ефектна книжка. Воно не питатиме згоди, не попереджатиме завчасно пріоритетними посилками з додатковими нервами, не перевірятиме розклад екзаменів на сьогодні. Воно не приймає замовлень і не відповідає на погрози.

Кохання не має свого кольору чи запаху. Воно просто вривається у твою душу і за лічені стукоти серця об ґрати із того погляду міняє всі правила твого – дотепер – буденного життя. Та навіть зламавши всі плани низкою звичайних чи не зовсім звичайних випадковостей, кохання ніколи не буває випадковим...

«Хіба чаю... Зеленого... – почувлося десь недалеко. – І обережно сипте цукор, будь ласка... У листопаді не всі звикли до снігу...»

Від кого: **Серафіма
Воронцова-Калитенко**
venus_doom@bigmir.net
м. Київ

До кого: **Проект «Щоденник. Re: make»**

*Ця вистава завершиться
листами в порожніх пляшках,
що так і не знайшли своїх адресатів.
Вони просто одночасно почали
писати одне одному*

Я

«...Хіба чаю... Зеленого... – почулося десь недалеко. – Й обережно сипте сніг, тобто цукор, будь ласка... У листопаді не всі звикли до снігу... Завтра буде грудень, і зможете його розсипати навіть по тротуарах. А зараз – тихо...»

Продавчиня кіоску байдуже дивилася на Тебе, наче на залякану примару, й водночас тремтячими порізними руками наливала оріп у плястянку. Вона багато бачила за 15 років роботи у вокзальній забігайлівці, але клієнти з такими дивними забаганками їй, вочевидь, траплялися нечасто.

А я стояв зовсім поруч, за стовпом, невидимий, зачарований. Я лише дивився, як Ти нервово порпалася в гаманці і підіймала очі кудись угору, наче там, у небі, злетілися мільярди кольорових чи чорно-білих птахів. Я їх теж хотів побачити, але натомість там мені ввижалися Твої заплакані очі.

Куди ти втекла? До кого? Від кого?

Що ти малюватимеш у своєму новому блокноті?

Що мені тепер буде снитися? Ти ж усе забрала з собою. Все, крім мене...»

«...Ти не картай мене, себе і світ.

Я не знаю, чи варто писати і кидати свої закорковані слова в океан, чи варто спотикатися об височенні пороги, тікаючи від холодного вітру...

Мені привидівся Бог і сказав, щоби я бігла, щоби не зупинялася. Знаєш, він не наказував, а просто давав дружню пораду і тепло обіймав своєю великою світлою рукою. І було так спокійно. І було так реально. І чи Бог то був? Не знаю. Але коли я прокинулася – відразу відчула потребу

заплющити очі і йти босими ногами... Йти босими ногами по траві, по зогнених кісточках, по воді, по піску, по зів'ялих квітах. І тоді, коли я прийду, прибіжу, прилечу, чи, можливо, навіть раніше – я знайду правду, відповіді на запитання, запитання на відповіді, себе. Тебе знайду. Але для цього потрібно спочатку загубитися. Ти не картай мене, себе і світ...»

«...Так дивовижно інколи схрещувати пальці на щастя і свято вірити, що це допоможе. Саме це я робив, коли щоразу виходив на вулицю зустріти новий день на нашій лавочці серед пустиря. Я сподівався, що з першим сонячним промінням на обрії з'явишся Ти: заштрихована сірим олівцем, утомлена, вицвіла, напівсонна і божевільна. І я б тоді Тебе лікував, плів би тобі з тонких ниток нові вени і капіляри, розмальовував би Твої очі, вчив ходити, сміятися, впізнавати людей. Я б усе перевернув, я би змусив летіти птахів не на південь, а на північ, я би вилікував усіх мертвих, я б...

Але Ти не приходила. Я поламав вказівний і середній пальці, щоб не вірити більше. Я спалив лавку, пустелю, вікно і сонце. Я накрився ковдрою. Я заснув. Так дивовижно інколи свято вірити...»

«...Тут я всюди чужа чи невидима... Чи все разом... Люди в грудні старіють. Навіть немовлята стають мудримися стариганами, починають усіх учити життя і розказувати, що було і що буде.

Їхнє волосся сивіє, шкіра не випромінює молодості, але очі десь набирають надзвичайного, доброго і глибокого світла. Я це чітко побачила в той момент, коли над Землею, за кілька сантиметрів, пронісся метеорит і вибухнула целюлозна фабрика. Я тоді згадала про Тебе і про тихий Рай. Невже, аби це отримати, потрібно, щоб метеор уцілив точнісінько в серце і знищив його?

Сліпий вуличний музикант сказав мені, що я дурна. Як думаєш, він має рацію? Бо я ж не можу дати сама собі об'єктивну оцінку. А Ти завжди вказував мені на недоліки, хоч їх там і близько не було. І тоді я ставала кращою...

Але зараз так хочеться, щоб Ти взяв і назвав мене ідіоткою, трусонув і повів за руку в кіно, на дурнувятий бойовик. А потім наївся якогось фастфуду і ляв увесь світ, а я б схвально кивала головою і всміхалася.

Та зараз я сиджу на березі якоїсь дивної помаранчевої річки і відправляю тобі цей клапот паперу в шматку скла. Було б легше написати тобі листа на небі хмарами, але чи дивишся ти зараз у блакить? Чому в мене так часто розривається душа і серце? Чому в мене руки у крові?..»

«...Чому в мене руки у крові? Може, не треба було занадто сильно м'яти в долонях листи металу? Може, треба було акуратніше різати хліб?

Там, за вікном, пейзаж, схожий на розмазану фреску. Там, за вікном, хтось щасливий. Там. За вікном. У світі, який дивна сила відрізала від мене уламком скла.

Це вже дванадцятий грудень. Дванадцятий!!! Дванадцятий Новий рік, дванадцять дурнувятих книг, куплених за 15 гривень, дванадцять невикинутих новорічних ялинок і стільки ж розбитих китайських люстерок. На нещастя. Дванадцять проклять, обіцянок і намагань позбутися Тебе. Та що ж я... Я не розучився вірити, не подумай. Здавалося, що вже мозок закипав і лопались очі від безнадії, але я згадував твою усмішку і розумів, що, поки я вдихаю кисле повітря, – ще не все втрачено.

Я кохатиму Тебе, поки в мене є серце. Кохатиму, навіть якщо Ти впала в безодню. Я ж не виріжу душу. Душа ж не виріже мене... Я знайшов ту мелодію, що тобі подобається, і навчився її грати й наспівувати. Послухай...»

«...Я знаю. Довго. Нестерпно довго. Пробач. Музика тоді мав рацію. Пробач, моє небо. Я тут. Я стою під твоїми дверима...»

Двоє дітей сиділи на березі безмежного океану, від якого відбивалося глибоко рожеве небо. Сонце котилося вбік, вкривалося шовковою ковдрою і заплющувало очі, вода приносила до берега пляшки з давніми, майже зітлілими листами, що пахли осінню і мохом. Хвили виспівували відьмацькі пісні і були схожі на білогривих коней, що приносили на своїх спинах полеглих воїнів давно забутих війн, а повітря пахло ладаном.

Вони схвильовано, повільно, вголос, по складах, нерішуче читали ті послання, придивляючись до кожної літери. Вони тихо плакали, затуляли обличчя руками, стиха всміхались і починали вірити в ту любов, яку не розбивали ані чари, ані ріжучі кришталеві вітри, ані галасливі і курні дороги, ані недописані слова. Картини виникали, мов клапті забутої доброї й запиленої казки, де герої живуть довго і щасливо і не помирають. Де є щось шире й чисте. Де є...

І коли було прочитано останнє слово, листи спалахнули червоним вогнем, а з диму виривалися на світ божий золотаві метелики, що полетіли кудись у вирій. Скло пляшок плавилось і повільно плинуло в океан, який, у свою чергу, стікав кудись униз, під землю.

Двоє дітей – їхніх онуків – дізнавшись усю правду, пішли собі світ за очі, у широке тернове поле, взявшись за руки. І далі все було так, як і мало бути. Без кінця. Без горя. Без листів. Без недописаних щоденників.

Частина

У КИЄВІ НУЛЬ ГОДИН

Попри те, що все запропоноване – лише проба пера, варто поставитися до цих текстових вправ серйозно. Не лише тому, що навіть досвідчені автори, якщо вони себе поважають, кожен новий текст десь у підсвідомості сприймають, як таку саму пробу, а отже початківці та фахівці десь та й рівні. Суть в іншому: письменник, якщо він професіонал, або хоче бути таким, завжди повинен бути готовим писати на задану тему. Навіть якщо вона в даний час доби йому не надто цікава. Як хто впорався з заданою темою – я вже для себе вирішив. Черга за іншими.

Андрій Кокотюха

Від кого: **Оксана Бутук**
b_red@ukr.net
м. Одеса

До кого: **Марина Умнова**

Тема: **У Києві перша година**

Часом мені здається, що ти існуєш заради власної пам'яті і кожен день проживаєш, аби потім його згадувати. Тебе завжди цікавлять лише старі спогади: для мене там зараз немає місця. У нові ти занурюєшся лише кілька років потому. Може, тому, що для тебе вони – як портвейн: варті вживання лише після довгого переховування в темних підвалах мозку. Тоді вони витримані і здатні до ностальгійного захмеління.

Мені випало слухати найчастіше про неї. Такі спогади даються тобі легко, бо ти вільний від їх часової близькості. Вільний від її довгих пальців і тонких долонь, від її сповнених захмареного неба очей, її неочікуваної залежності від тебе. Ти все зміг відпустити: і ваші безперервні подорожі, без яких стало нестерпно нудно; і сповнені ніжності та злості ревності, які завершувалися виснажливим сексом; і вашу нездатність існувати одне без одного настільки, що у розкладі не залишалось місця ані друзям, ані роботі; і її раптову відмову від того всього з подальшим зникненням.

Якось на моє прохання розтлумачити її надзвичайність ти, запарюючи нову порцію чаю, з підкресленою награністю виголосив: «Ми мовчки курили до фільтру одну за одною, поглинаючи мелодійні знаки з колонок, читали вголос чуже, своє і знову курили, скорочували своє існування, а може, наповнювали його непоясненим, для кожного важливим смыслом».

Ти більше нічого не кажеш із цього приводу.

Натомість розповідаєш про улюблену кухню, що належить твоєму другові. У ній затишно і накурено. З того маленького приміщення можна було не вилазити тижнями і сонце бачити лише крізь вікно, забите кілька років тому на зиму.

Ти дивуєшся, яким чином можна було напихати по п'ятнадцять осіб туди, де за фізичними законами комфортно існувати здатні лише четверо, і чому ви не померли від кількості алкоголю, музики і віршів, якими щоразу наповнювали себе. Сидячи на підвіконні і зігріваючи чай долонями, ти висловлюєш думку, що загадка ховається, певно, в символічності номера квартири – 50, – поміченої ще хворим на голову

Михайлом. А мені видається, що ви такі самі слабі, як і він.

Ми тоді розвішували з тобою фотографії. Вони всюди: на стінах, мотузках для білизни, на дротах з електрострумом, що з'єднують нашу єдину лампочку на кухні з чимось мені невідомим за стіною. Ти не дозволяєш їх знімати. Вони страждають на розфокусованість і зміщення центру, але нам подобається, як вони проникають до нашого простору.

Ти кажеш, що ви – хто з тих фотографій – стали цинічними і трохи дорослішими. А може, краще так: дорослішими і трохи цинічними. Коли це сталося, ти не знаєш, але точно пам'ятаєш, коли усвідомили це. Тоді на якійсь квартирі святкували день народження твого друга, а іменинник отримав у подарунок футбольне поле з маленькими гравцями, на якому ви – мудаки-переростки – різалися цілий вечір.

Ти посміхаєшся, коли згадуєш, як дівчата не могли визначити свої і чужі ворота. А потім непомітно і незрозуміло чому за пляшкою вина вели довгу дискусію про дебілів-політиків, з якими тобі доводилося працювати. І виявилось, що вам так само цікава ця розмова, як і попередня ситуація. Ти кажеш, що до того ви були здатні вигадати будь-що і в це будь-що повірити, а того вечора якось миттєво ця ваша особливість зникла.

Останнім часом ти якийсь стурбований: про тебе говорять. Ти звик до уваги до власної персони, однак тепер якось її забагато. Всіх турбує, з ким ти ділиш постіль.

Ти кажеш: що менше реакції, то швидше це все скінчиться, і їй узагалі не потрібне твоє життя. Просто вона знає, що тобі вже відболіло, а тому чіпляється за будь-який привід, аби ти вкотре здригався від її далекої присутності.

Ти знаєш зараз про неї лише те, що їй добре. Якби інакше, вона обов'язково б зателефонувала або будь-яким іншим чином нагадала про себе. Так буває щоразу. А потому ти стаєш зосередженим і намагаєшся вгадати, що сталося. Може, посварилася з новим обранцем, або переглянула старі фото, або знайшла на полиці залишені тобою книги, що їх ви читали по черзі теплими ранками, або записаний диск із музикою, записаний вами одного сонячного вихідного... Мені хочеться вірити, що ти щирий.

«Розумієш, – кажеш ти, – часом здається, що ніколи не зможеш відпустити, але потім саме тебе відпускає. Однак запаморочення від заморочення теж минає. Так само здається, що в очі не глянеш. Але з'являються нові очі. Здається, нудитиме від болю завжди. Проте таки вибльовується. І наново життя теж починається».

Від кого: **Марина Умнова**
marinkaumnova@ukr.net
м. Дніпропетровськ

До кого: **Елизавета Полич**

Тема: **Друга година у Києві**

«Розумієш, – кажеш ти, – часом здається, що ніколи не зможеш відпустити, але потім саме тебе відпускає. Однак запаморочення від заморочення теж минає. Так само здається, що в очі не глянеш. Але з'являються нові очі. Здається, нудитиме від болю завжди. Проте такі виб'юється. І наново життя теж починається».

Невже таке може снитися? Чи я не сплю, а просто прокручую свої мізки через м'ясорубку спогадів? Чи, може, це воно таким чином виб'юється те моє нове життя... без тебе. Мене відпускає. Навіщо я тобі реальна, коли в тебе є вона – ідеальна? Вона «в минулому», але ти живеш нею, мабуть, тобі так добре. Живи. А я вже не можу, мені набридло жити поза часом. Жити чужими спогадами. Хочу жити своїм життям!

Але яке воно, те моє життя? Який має вигляд? Яким його мені зараз презентує цей прудкий, насмішкуватий стариган на ймення Його Величність Час? Знову, мабуть, насміється з мене.

Котра година, північ? Е ні! Вже друга. Відлік нового дня вже давно розпочато. Саме час починати нове життя! Його завжди зручніше починати вночі під теплою ковдрою. Так безпечніше. Ніхто не насміхатиметься з твоїх «наполеонівських» планів (ти ж знаєш, що зі сміху ще й люди бувають), а також ніхто не дорікне, що ти не дотримав слова, якщо чогось не зробиш. Звісно, крім тебе самого. Проте і себе нерідко можна обманути, тим паче якщо тільки на це й чекаєш.

Але я вже наобманювалася. Досить! Будувати, будувати!

Все ж які крихкі ці плани, створені під ковдрою, адже перший сонячний промінчик може розбити їх ущент. Однак будувати їх треба, будь-як, будь-де. А ще треба мріяти... Вже давно нічого не загадувала. А згадую, одного разу записала в щоденнику: «Поспішайте загадувати бажання, бо їм іще потрібен час, щоб устигнути здійснитися». Як я могла про це забути? Знову жарти Часу. Тільки він може, кепкуючи, забирати в нас крихти пам'яті, ніби перевіряючи, чи добре ми засвоїли уроки життя. А мріяти і прагнути чогось, іти до мети – це дуже важливий урок. Бо без

цього життя стає прісним, нецікавим, позбавленим сенсу. Якщо вже ти з'явився на цьому світі, то, напевно, для чогось. Ах, мій бідолашний Часе, як же багато я тебе змарнувала на чуже життя. Пробач.

Моторошно. Захолили руки і ноги. Жаж! Змарнувала! Вбила!

Тиша? Е ні! Годинник! Тік-так! Ні, життя йде, триває потроху крок за кроком, тік за таким. Усе! Час іде, все міняється. Прийшов час і мені змінитися.

Минуле – для пам'яті,

теперішнє – для справ і дій (і мрій),

майбутнє – залежить від теперішнього (як не крути).

Але щоб мені знайти себе, мені треба... потрапити у минуле?! Нічого собі! Треба згадати, чого я прагнула в дитинстві. Бо мені здається, що тоді я була мудріша. І точно знала, чого хочу. А ще в дитинстві мені дуже кортіло залізи за стару шафу, бо за нею щось було, а дістати не можна.

З чого ж розпочати зміни... зараз... уночі? Я вже просто чую човгання Його Величності. Човг-човг! Тік-так! Стук-стук?

Що це? Здається, хтось до мене справді прийшов. Так пізно? Хто б це?

Відчиняю двері. Звісно, Дмитро. Мого дитинства вірний супутник.

– Старий друже, заходь. Ти вчасно.

– Та я з вечірки, пізно. Нічим додому доїхати. Думаю, давай зайду... Може... – почав бубоніти нічний гість.

– Давай-давай заходь! Кажу ж, вчасно! Ти ж згоден, що якщо ми змінюємо свій внутрішній стан, то за цим прямує зміна і зовнішнього стану? А може бути і навпаки. Так?

– Так, мабуть. До чого ти хилиш?

– Я якраз вирішила шафу пересунути.

– О другій ночі?! – такого повороту Дмитро не очікував.

– Так, – вирішила я не відступати, – хоч ти і працюєш у туристичній фірмі, все ж таки ти у нас за фахом історик.

– Історик, – погодився, ще нічого не тямлячи, товариш. – Але до чого тут...

– А до того, що в мене за старою шафою в стіні є ще одна шафа!

– І що?

– Як це що! Там же завмер Час. Там Минуле. Там Історія!

- І що?
- Тобі що, нецікаво, що там? Ще дідусь із бабусею закрили ту шафу.
- І що?
- Ще одне «і що?». Залишишся без кави, – використала я останній аргумент.
- Добре, залізу в історію о другій ночі, – погодився Дмитро. – Але тільки заради тебе, а не якоїсь кави.

Не без зусиль ми відсунули шафу, відірвали старе простирадло, яке відділяло від схованки, і на нас війнуло історією, точніше, її пилюкою. Мрії мають здійснюватися, а тим паче дитячі.

Від кого: **Єлизавета Полич**
 polytch.liza@yandex.ua
 м. Полтава

До кого: **Олена Руденко**

Тема: **Година третя...**

Мрії мають здійснюватися, а тим паче дитячі. Але ми вже не діти, тому бажання перетворилися на прагнення. Параноїдально-нав'язливі, як і ця шафа. Мені вже однаково, що вона містить у собі. Головне те, як мене випробовував час, даючи змогу зрозуміти відносність усього навколо.

Третя година ночі. Настільний годинник просто взяв і вилаявся в мої сонні очі. Лише він може так уміло це зробити тричі, але не повторитися. Можливо, я на крок швидша за час. Але якщо години – це відстань, то чи зможу я швидше наблизитися до суті? Який транспорт мене туди відвезе? Чому час і відстань так тісно взаємопов'язані? На жаль, у мене відсутнє відчуття контролю над годинником, проте є достатньо кордонів і перешкод.

На перехресті двох годин, мов у різних вимірах, усі бажання стали світлішими, я бачу там прагнення залишитися, я бачу в них потребу піти. Дивна ланка. Все ґрунтується на колі. А від чого ж тоді залежить це коло? Від часу! Швидкоплинного, але протяжного ланцюга подій, який не заховаєш під ліжком. Незважаючи на це, все залишиться так само. І далі лежатиме на призначених йому місцях і кричатиме у безголосі простору.

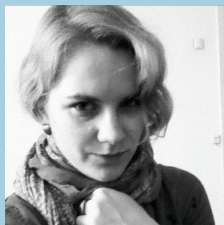
За шибкою дощ, краплі тягнуться до землі. У годинника є безліч часу, щоб відігратися. Та доба випереджає наміри, бо межа – лише двадцять чотири. Годинник заковує мене в рамки, для нього я – конкурент. Хочу відібрати його недоречності, можу забрати його карколомність, щоб він зник з мого простору, щоб він дав мені бажану безкінечність. Та, на жаль, я звикла день починати з середини. З цими умовами я програю.

Червоний – колір сердець. Також це колір агресії. Кохання – це агресія? Залізнична коліє, забери мене туди, у плюс двадцять чи тридцять шість, лише щоб дійти до крапки, що так схожа на краплину у безодні думок.

Римовано-ритмовані вибрики годинникової стрілки утворюють простенький біт, під який я вигадую власний текст. Тепер він триває на три безкінечності довше, і від цього стає легше. Помічаю, що волосся пахне кавою. Відтепер приємніше дихати, змішуючи це з трунком буденної прозаїчності, що живе на одязі. Вдих. Боюся втратити. Мені. Бракує. Часу.

Час непокірно зостався спочивати у моїй оселі. Все залишилося так само. Час і проза. Дорога і мерзнути. Ламана крива, по якій треба робити нові кроки, тільки так, щоб не повторитися, але не виділитися. У всього є свій прозаїчний кінець чи безкінечність, у нас його є на двох: твій і мій. Коли він у нас на долонях, то час втрачає будь-який вплив. Я люблю це відчуття безгодинникової безмежності та вседозволеної безкомпромісності. Це у нас на двох.

Третя година тут більше не владарює. Стає трошки моторошно і лячно, бо думки відтепер мають сенс і місце проживання. Папір прогинається під вагою слова, а далі все залежить від мистецтва.

Від кого: **Олена Руденко**
olena.rudenko@gmail.com
м. Київ

До кого: **Ольга Мацо**

Тема: **Четверта...**

А далі все залежить від мистецтва. Тиобираєш, тебеобирають. Багато думати шкідливо, як і багато писати. Шкоду першого ще не доведено, від останнього – болять руки.

Ти багато думаєш про тимчасовість. Про те, як би «дожити до» і «пережити N.N.». Витерпіти, дотягнути, доповзти. І не замерзнути. Допомагають слова, гаряча кава, чужі кухні й балкони.

Ночі чужі, ранки чужі, час чужий. Востаннє я так довго не спала, читаючи старі чужі записи. Дмитро, пересунувши шафу, вирубився на каналі. І тепер я на власній кухні, запиваю власне безсоння власноруч завареним німецьким чаєм. І я думаю, «тільки б пережити цю ніч, тільки б дотягнути до ранку».

Останнім часом я живу тут не одна. Ми з болем граємося тут у піжмурки. Якщо він мене знайшов, торкається якоїсь частини тіла – я згинаюся удвоє. Якщо я його, торкаюся до нього чимось – і результат той самий. Але потім усе гоїться. І пам'ять гоїться, як вавка. Тому з болем мені веселіше – відвертає увагу від усього «зайвого» в голові.

Якщо вже літо, то починає світати. Якби вже літо, я би дивилася на небо. Тільки ще не починає, і час тягнеться, як липке тісто: від одного пальця до іншого. Ніби я в ньому застрягла. Сповільнюється дихання і, певно, навіть пульс. Так засинаю, але очі залишаються розплющеними, час і далі йде в різних напрямках.

Коли ми відкрили стару шафу, вона була майже порожньою. Не думаю, що люди, які тут жили раніше, так уже хотіли забрати все з собою. Швидше, вони скористалися переїздом як можливістю викинути зайві речі. Або залишили все – і за ці кілька десятиліть воно стало пилом. Зостався лише стосик фотографій. Їх тепер я і роздивляюся. Тільки не можу розгледіти обличчя, ніби вони всі однакові. Три людини на одному фото мають одне обличчя – часу.

Тож цієї ночі безсоння я роздивляюся час. Те, як його «переживали», як ним плавали і хто у ньому потонув. Обличчя на фото під одним кутом здаються молодими, під іншим – старечими. Мені більше подобаються старі. Розглядаю зморшки-дороги-лінії долі. На чорно-білих фотографіях добре видно історії, тільки я навряд чи в змозі їх прочитати. Власне, навряд чи в цьому є сенс. Історії – це лише тимчасовість. Життя – теж лише тимчасовість.

Коли обличчя на фото починають рухатися, я не звертаю на це уваги. Мало що це може бути: фантазія, галюциногени у воді з-під крану, ігри мого безсоння. Розкладаю всі фото на столі, роздивлюся їх уважніше. Нічого не відбувається. Це як у супермаркеті електроніки ввімкнути всі телевізори на різні канали – нічого не встигаєш побачити. Тоді знову складаю фото у стосик. Обличчя знову одне чи різні, залежно від нахилу. Але якщо покласти на стіл і спертися щоками на кулаки, можна роздивитися дуже добре. Так, воно неодмінно мені щось скаже. Можливо, про себе-людину-тимчасовість. Можливо, про себе-час-космічну-істину. Але, швидше за все, про Тебе і про ту, кого ти пам'ятаєш.

Від кого: **Ольга Мацо**
oktallia@bigmir.net
м. Ужгород

До кого: **Тетяна Коннова**

Тема: **П'ята година світанку**

Кого ти пам'ятаєш? О п'ятій годині ранку... Якщо я увялю себе будильником і достроково виконаю його функцію, розбудивши тебе зараз (щоб запитати), цікаво, що ти відповіси? Кого ж ти пам'ятаєш? І саме пам'ятаєш, а не згадуєш. Бо для того, щоб згадати, спочатку потрібно забути... А та, кого ти пам'ятаєш, забуттю не підлягає. Вона пам'ятається завжди, навіть о цій порі, коли надворі ніч із тенденцією до ранку, чи то ранок зі шматочками ночі...

Переді мною стосик оцих фотографій – такий собі стосик часу на моєму столі... Чомусь схотілося повставляти їх у рамочки і кожній знайти місце на полицках моєї кімнати. Але хіба можна поставити час у якісь рамки?.. Я спробую. Йду до кімнати. Ходжу пошепки (щоб не розбудити Дмитра, який спить у сусідній), і разом зі мною в крок ступають мої думки. Про того, кого я пам'ятаю станом на 5 годину мого безсоння.

Ти не повіриш, як я зараз експериментую з часом. А у тебе з ним узагалі дивні стосунки. Ти потай читаєш астрологічний прогноз на вчора... Щоб приміряти його на себе і звірити, чи справдився. Чи не збрехали зірки, чи не підвела їх інтуїція, чи збулися їх віщування? А після заходу сонця споглядаєш нічне небо, змушуючи зірки подивитися тобі в очі(!), і тоді жваво пояснюєш їм, наскільки був їх прогноз (крім того, що «астро-»), ще й «логічний».

Ти вчишся не зациклюватися на минулому, розвиваєш у собі здатність передбачати майбутнє і віриш, що зумієш жонглювати часом. Але ж це він жонглює тобою, перетворюючи твої плани на майбутнє у плани на минуле, кидаючи тебе то у спогади, то у роздуми про прийдешнє. І ти перекручуєш себе, наче стрілку годинника, – то назад, то вперед, плутаючись у клаптиках часу, які не складаються в пазл. Ти поспішаєш запізнюватися, але не встигаєш навіть запізнитися. І тоді усвідомлюєш, що тобі потрібно не 24 години, а вічність на добу. Бо годинників забагато, а часу замало... Ти хочеш втратити відчуття часу і мрієш про мить, коли час прийде до тебе і скаже: «Розумієш, я не вірю у себе: у мене ж немає тіла, немає душі, немає зовсім нічого... Є сукупність годинників, календарі, строки давності, терміни придатності, але я поза ними... Насправді мене не існує. Є тільки вічність, і вона цілодобова!»

Я прикрашаю свою кімнату обрамленим часом. А за вікном починається стриптиз у виконанні неба: розстібаючи місяць зоряної нічної сорочки, воно поволі скидає її з себе – так ніч передає часову естафету ранку, і ранок приходить, цілюючи небо в зірки...

Експеримент вдався! Тепер у мене в кімнаті є час – будь-який час, тобто всі види часу, тобто минуле й майбутнє різної дальності, теперішнє, вічне... У мене є власна кімната часу. Це як кімната сміху, тільки замість кривих дзеркал – «криві» фотографії: дивишся на них, і заломлюється час, і не розбереш: чи то фізика, чи магія...

Я читаю твій астрологічний прогноз на вчора: «Проявіть ініціативу в стосунках із протилежною статтю, зробіть крок назустріч людині, яка Вам давно подобається (тій, кого ти пам'ятаєш, – думаю я), і вона змінить Ваше життя на краще».

Відправляю тобі повідомлення:
«Знаєш, приходь до мене учора. Я чекатиму...
На годиннику – захід сонця,
В серці стрілки – о пів на тебе.
Зозуля скоро вимовлятиме твоє ім'я,
А я відкладатиму на завтра вчорашній день.

У нас попереду трішки минулого.
І розвернуті стрілки о пів назад –
Неначе сніг, що падає у осінь,
Неначе листя, що падає у літо...

На годиннику ніч,
Стрілкам закрутилось у голові,
Зозуля заснула,
І я замість неї шепочу твоє ім'я.

У нас попереду трішки вічності,
Весь цей час не вміщається у годинник,
Зозуля кличе тебе,
Її крик губиться в мушлях твоїх вух.

...На годиннику вже світанок,
В серці стрілки – о пів на іншого...
Перекрути їх, будь ласка, на себе –
Зозуля все одно знає лише твоє ім'я!»

У цій кімнаті я відчуваю, ніби ти прийшов, приходиш і ще прийдеш... Але вже не читатимеш астрологічний прогноз на вчора, на торішню осінь, на минуле життя... Бо я скажу тобі з акцентом годинникової зозулі: «Ку-ку, ку-ку!» І хоч коли б це сталося, це буде вчасно.

Від кого: **Тетяна Коннова**
tatadetka@yahoo.com
м. Київ

До кого: **Катерина Стрельнікова**

Тема: **У Києві шоста година...**

«...Столетие – короткий миг на страницах школьной Истории. Однако уже через одно столетие никого из нас не будет. Всегда будут лондонский мост, муравейник парижского метро, токийские проспекты, стадионы Лос-Анджелеса, фабрики Осаки, Кёльна и Торонто. В муравейниках будут вспыхивать и гаснуть бесчисленные светлячки окон. Кто-то будет накрывать стол, откупоривать вино, заниматься любовью. Это будет кто-то «другой» – не мы. Как и перед нами было великое множество «других»...»

Христос Яннарас

І хоч коли б це сталося, це буде вчасно. А може, і невчасно. Як раптове пробудження зранку, через п'ять хвилин після того, як ти заснеш, рівно за п'ять хвилин до світанку. Таке гвалтівне пробудження переповнює тебе щоранку вже декілька років поспіль. Хвилини ширяння над свіжими простирадлами, майже не торкаючись ліжка. І єдине, заради чого варто прокинутися, – жага до життя і весняна повинь ранку, близько шостої. Між ніччю безсоння і близьким світанком. Декілька хвилин – і над містом розкривається велика червона квітка сонця. Це відчуваєш шкірою, навіть не обертаючись. Зрештою, всі ми звикли до світанків, таких прекрасних і таких непроханих.

А скільки світанків уже було у нашому житті? Страшно уявити, скільки разів прямисінько над нашою головою вставало сонце і кидало сміливе проміння на наші долоні. Серце наздоганяє пульс годинника. Ранок. Час летить повз нас. Час пахне кавою. Час і сонце – давні приятелі. І якщо прислухатися, крізь тиху повинь віків можна почути, як вони зітхають і скаржаться одне одному. Так, це все було. Це все вже було у минулому і незабаром знову буде. Життя банальне, повторюване. І як вони втомилися дивитися цю стару чорно-білу кіноплівку чужих життів, які повторюються, не змінюються, минають. Там є і наше життя. І цю шосту годину ранку, яка нічим не гірша і не краща за інші, вже пережито

вчора. Все банально. Люди народжуються, кохають, іноді сміються, іноді сумують, п'ють каву, намагаються знайти своє щастя, а потім умирають.

А сонце і далі крокує всіма містами планети, тими самими далекими містами, де ми ніколи не були; тими алеями, де ми не ходили; тими будинками, де ми не кохалися. Час минає. Ми проходимо крізь нього, і він уже не наш ворог. Адже чи можна вважати ворогом безсилою проти нашої байдужості, проти нашого таємного усвідомлення того, що наш час минає, що все минає, а потім знову повертається, і ми проти нього безсилі?

Дивно жити, не рахуючи ударів серця, секунд, що наповнюють наші дні, солоних піщинок, які падають із наших долонь на березі далекого океану.

Дивно й тому, що коли серце зупиниться і світ уже стане не нашим, ми згадаємо не те, чого ми не зробили/не покохали/не побачили, а цю дивовижну кількість ударів. І скажемо: «Так, ми жили».

Що ти скажеш на це, часе? Що відповіси, коли тобі замість підручника з історії, зі сторінками, вкритими пилом легенд і неправди, принесуть кардіограму? Що ти скажеш людині, яка на твій закид про те, що ми відповідаємо за кожен наш змарнований видих, заперечить: «Але ж я дихала. Хіба може він бути змарнованим?».

Ранок починається о шостій, пульсацією годинника і кавою. Там, далеко, прокидається хтось, кого ти не знаєш, кого ти, можливо, ніколи й не побачиш, а можливо, зустрінеш уже сьогодні, і він змінить твоє життя. І так, святкуючи новий день довгими поглядами у вікно, з сонцем, що цілує твої долоні, наче мала дитина, яку хочеться колисати, ти розумієш: на світі все набагато простіше.

А найголовніше - мати змогу прокинутися вранці, відчутти, що ти прокинулася, кожною клітиною тіла, кожним сонним рухом. І що попереду в тебе – новий день. Як порожній щоденник, у який ти запишеш усі свої пристрасті, відчай й усмішки.

І нехай час знавісніло шепоче тобі, що це все вже майже минуло, що це вже було не з тобою.

Ти маєш знати, що найголовніше – просто прокинутися зранку і точно знати, що ти жива. А решта – хвилини, хвилини, хвилини...

Від кого: **Катерина Стрельнікова**
katerinka-kote@rambler.ru
м. Полтава

До кого: **Ольга Іванова**
Тема: **Доброго ранку!**

А решта – хвилини, хвилини, хвилини... Вже вкотре повторюєш про себе ці слова і намагаєшся знайти в них сенс. Для тебе хвилини – не решта. Для тебе хвилини – все життя, бо ти живеш цими хвилинами і чимдалі частіше починаєш нервово їх рахувати. Так, інколи вони нагадують тобі кишеньковий дрібязок, який носиш і не викидаєш, бо сподіваєшся, що він колись знадобиться. Інколи, але не сьогодні, бо сьогодні хвилини – це найдорожче, що ти маєш.

Сьома ранку. Світ починає прокидатися. Ти знаєш це напевно, бо спостерігаєш, як у вікнах дев'ятиповерхівки, що її будівельники зробили твоєю сусідкою, прокидаються ув'язнені у лампах маленькі світлячки. Ти також уже повністю прокинулася і похапцем збираєшся бігти у справах, приводячи думки у нормальний стан. Ти завжди поспішаєш, тобі здається, що будь-якої миті час зупиниться і ти вже не зможеш щось змінити.

Збираючись у дорогу, кладеш до сумки вже непотрібні спогади, у яких все-таки відчуваєш необхідність. Саме спогади допомагають тобі не втратити відчуття часу і зрозуміти, що він поспішає, як і ти. Проте ви з ним різні, бо, проживши день, ти все одно змушена повернутися у свою квартиру до Дмитра і старих фотографій.

А час ніколи нікуди не повертається. Він гордо йде тільки вперед, не маючи рідних, близьких, коханих... У нього тільки вороги – ті, що завжди скаржаться, наче лише час приносить на своїх плечах біль, старість, втрати. Вони не задумуються, що саме він, не звертаючи уваги на байдужість інших, дозволяє їм крокувати вперед. Він ніколи не відпочиває, постійно рухається: вранці – швидко, ввечері – трохи повільніше. Лише одного разу за все своє вічне існування він проявив слабкість і зупинився, просто не маючи змоги йти далі. Всесвітнього потоку, який трапився тоді, час не забуде ніколи, вважаючи, що за наслідки мав відповідати лише він.

Час має одну звичку: спостерігати за людьми і тішитися з їхньої істерики, коли вони починають кричати, що втратили відчуття часу. Саме в такі миті він стоїть поряд і хоче сказати, що нічого вони не втратили, що він поруч. Проте розуміє, люди так створені: вони ніколи не помічають і не цінують

того, що перебуває поряд. Вони здатні лише заглядати у майбутнє, сподіваючись, що там у них з'явиться більше часу. А ще інколи йому буває сумно. Це трапляється тоді, коли він розуміє, що більше ніколи не прийде до якоїсь людини, бо її час уже скінчився, і ніколи не почує її нарікань на те, що вона чогось не встигає. Тоді він чути тільки нарікання близьких тієї людини. Вони будуть із боєм у голосі й очах говорити, що час байдужий, безсердечний і несправедливий. А він, як і завжди, стоятиме позаду, не маючи права сказати навіть слово.

Так буде завжди... Він ніколи ні на що не матиме права, ні на що, крім вічності, про яку чомусь так мріють люди, не розуміючи, що таке справжня самотність. Час сам обирає людину, з якою хоче провести наступний день.

Сьогодні це будеш ти. Він навшпиньки заходить до твоєї квартири, дивується з того, як солодко о сьомій ранку спить Дмитро, якому через годину потрібно бути на роботі. Він уважно розглядає фото, які ти порозвішувала, і згадує людей, що на них зображені. Згадує і бачить у них малесеньку часточку себе, адже він був поряд, коли ті фотографувалися. А потім тихесенько полишає кімнату, перебираючись на кухню, де так спокійно ти розглядаєш те, що відбувається за вікном.

Майже годину ти згадувала події, які траплялися з тобою протягом життя. Тоді ти подумала про те, що неможливо повернути втрачене. Зненацька тишу порушив телефон Дмитра, і ти швидко обернулася до дверей. Нічого не вдієш – пора вирушати.

Від кого: **Ольга Іванова**
ivanova.olha@gmail.com
м. Київ

До кого: **Віталій Іщенко**

Тема: **Вісім ударів годинника**

Нічого не вдієш – пора вирушати. Час би і радий зупинитися, але це не в його правилах. Стрілка годинника, покірна йому, робить ледь помітний крок. Вирушати. У цьому слові звучить легкий шурхіт спідниці, коли дівчина, кинувши оком на годинник, рвучко встає з-за столу.

Вирушати. Шепіт води, якою споліскує чашку від недопитого чаю. Речі вже складено. Сумка через плече, валізка.

Вирушати. З-за вікна чутно шурхотіння коліс автомобіля по асфальту. Таксі в аеропорт – вчасно. «Я готова», – каже вона.

Час, невидимий спостерігач, одвічний безмовний свідок, добре знає: прощання розпочинається в момент зустрічі; все закінчується тоді, коли й починається. Просто люди зазвичай цього не помічають і схильні драматизувати окремі обрані моменти.

Її грандіозна помилка була в тому, що вона уявляла їхню зустріч десятки тисяч разів. І жодного разу не подумала про те, що робитиме, коли настане час розлучатися. Пробач їй це, часе.

Плинність часу неоднорідна. Цікавість – його натура. Іноді він справді дозволяє собі уповільнитися, аби краще чути, що кажуть люди, зазирнути їм у вічі. Але ця його примха нічого не змінить: час швидко надолужить згаяні миті саме тоді, коли їм здається, що щастя триватиме завжди. Квапливі прощальні обійми. Здається, ще секунда – і серце-таймер вибухне від почуттів, вони не стримаються, і... Ні, минулося. Добре.

Час на годиннику нетерпляче пульсує. Все, що їй лишається в цій маленькій драмі, – прості речі, які неймовірно тяжко робити: подолати останні кроки до таксі. Ви-ру-ша-ти. Рушати у вир. З головою. Минулого вже немає, майбутнє ще не створено, і тільки час вирує навколо неї, електризує повітря навкруги, паморочить голову невідворотністю і невідомістю.

Ані пари з уст. Слова її закінчилися ще напередодні, рівно півдоби тому, у метро. Вони саме їхали додому – востаннє до нього додому. Вона глянула на годинник над тунелем, вдихнула і не змогла видихнути. Чого їй забракло більше: часу чи повітря? Цифри на табло над тунелем попливли від сліз. Восьма вечора: зворотній відлік до від'їзду стартував. Її супутник зніяковів від її плачу навіть більше за неї саму. Бо не мав чим утішити. Цей тиждень – усе, що він зміг їй дати.

Час – поганий математик. Ці сім днів були такі невагомі, що видалися їм однією секундою, хоча вмістили в себе години розмов, гігабайти музики, фотографій, три з половиною тисячі кілометрів шляху від неї до нього.

Час – вправний вигадник. Ніхто ніколи не знатиме, як усе було насправді. Вигадана реальність – прерогатива часу. І кожен розповідатиме лише те, що запам'ятає.

Час – ідеальний фотограф. Яскраві миттєвості для нього – як фотоспалах. А потім він майстерно заретушує всі непорозуміння і суперечки, лишивши у пам'яті бездоганні вінтажні згадки.

Час – умілий інвестор. Що далі, то дорожчим ставатиме цей спогад. А коли остаточно вицвіте і зблякне, час знищить його без жалю – всі рахунки давно оплачено за потрійною ціною.

...Він не проводжатиме її, вони так домовилися. Двері зачиняються за нею, серце сильно вдаряє в одному ритмі з ними. Вона йде сходами. Затамовує подих, щоб хоч трохи ще затриматися в цій прощальній миті... Але марно – час від того не спиняється. Він твориться тут і зараз, стелиться їй під ноги, тінню тягнеться за її підборами.

Зрештою, час – умілий коханець. Вона відчуває його всією шкірою, яка ще пам'ятає прощальні доторки іншого. І зовсім не має сили противитися йому.

Час іде, і вона йде. Йде за ним.

Від кого: **Віталій Іщенко**
iwillbepriest@gmail.com
м. Київ

До кого: **Вікторія Дудченко**

Тема: **Дев'ята година у Києві**

Час ішов, і вона йшла. Йшла за ним. О дев'ятій, одягаючи навушки, вона вже виходила з аптеки. Немає сенсу сідати в маршрутку, адже сьогодні вона в новій сукні, негоже буде її м'яти в натовпі. Часу вдосталь, навіть подружка, напевно, ще спить, тому й слухавки не бере. Тривожні думки роїлися в її русоволосій голівці: до пари з філософії вона не готова, та ще й невідомо, чи хлопчина з потоку поверне їй конспект. А сесія вже так скоро! Але найбільше її тривожила відсутність Великого Коханья, яким так пишались її подруги. Вона пливла тротуаром і мріяла про Нього, як вони йдуть разом по алеї поблизу університету, як Він ніжно обіймає її, на заздрість іншим дівчатам.

18:34 показували червоні цифри годинника на кіоску. Та ні, маячня. На мобільному 9:20. Ще можна заскочити в магазин одягу.

Час ішов, а він лежав. Ходити він уже навряд чи колись зможе. Лежав у ліжку і дивився на побілену стелю. Хто прийде до нього цього дня? Хоча хіба це має значення? А все ж таки має. Першим до нього прийшов горобчик. Він скавав по підвіконню: дивно, як у нього вийшло забратися

всередину?.. Смілива пташка. Вже, певно, літо, тому медсестра відкрила вікно, коли він іще спав. Хоча невідомо, спав він цієї ночі чи ні. Швидко, спав. Останнім часом узагалі важко сказати, спить він чи марить. Можливо, горобчика й нема, а за вікном зима. Хтозна...

Підіймався вітер. Він розвівав їй волосся, воно розсипалося по обличчю, липло до помади. До того ж вона йшла по вимощеній бруківкою вулиці і все дивилася, щоб підбор не застряг поміж камінням. Дійшовши до лікарні, вона поглянула на мобільний – 9:41. Не варто йти туди завчасно. Краще прийти пізніше, а тоді – відразу на пару. Перебування в онковідділенні не викликало приємних емоцій. Матір казала, що всім тим людям з палати діда недовго залишилося – деяким не більше ніж рік, деяким і того менше. Востаннє вона була там два тижні тому, і цей візит справив на неї гнітюче враження. Особливо її налякав дядько з набряклыми ногами. Він попросив її купити в магазині мінеральної води. Ні, краще вже прийти в останній момент. Непоганою ідеєю було зазирнути у кафе і випити кави, та її плани перервав дзвінок подруги.

Горобчик вилетів у вікно, залишивши його самого в порожній палаті. Дивно, чому не приходять медсестра, зазвичай вона проводить процедури з дев'ятої. Певно, ще рано. Хто ж навідає його сьогодні? Аби не зять, останнім часом приходив саме він. Непоганий чоловігя, але чужий... Дочка? Та хіба не вона залишила його тут, у лікарні? Яка різниця, де помирати: вдома чи в цій палаті? І хіба має значення, хто прийде до нього сьогодні? Він знав відповідь. Він чекав на неї вже цілу вічність, таку юну і прекрасну. Останнього разу вона захоплено щebetала йому своїм ніжним голосом щось про своє дитинство і згадувала, як він її плекав. Вона була втіленням молодості та життя. Нехай вона прийде сьогодні! Нехай!

Коли двері відчинилися, він знайшов у собі сили підвести голову і поглянути на неї. Йому згадалося, як вони разом ішли берегом річки. Вона збирала квіти для своєї бабусі, його дружини. «Привіт, дідусю!» – сказала вона, а він підскаочив з ліжка, вони взялися за руки і вибігли надвір. Свіже повітря п'янило пахощами трав і квітів, сонце пестило його своїм теплом, а вітерець куйовдив його руді кучері. «Який же сьогодні чудовий день!» – вигукнув він і кинувся бігти по стежині, якою так любив ходити в дитинстві. Була вже майже десята година.

Час ішов, і вона йшла. Йшла за ним. Намотавши пакет із ліками на палець, вона зайшла в лікарню і на мить зупинилася біля дзеркала, поправляючи зачіску. За спиною ледь чутно цокнула хвилинна стрілка. Настала десята година.

Від кого: **Вікторія Дудченко**
vikycia@ukr.net
м. Київ

До кого: **Світлана Лобанова**

Тема: **На годиннику – десята!**

*По спіралі старого годинника
час ішов й зупинивсь на мить.
Я невинний і ти невинна,
що горить, більше не горить*

Тарас Шако

10:01. Години вийшли червоними цифрами в ефір на її будильнику навпроти ліжка. Пакет із ліками так стиснув її пальці, що руки почали німіти, пальці набрякли. У тій лікарні були самі тільки голі сірі стіни, на які сперлися величезні втомлені куранти. Вві сні теж не виявилось нічого нового і рятувального. Було чути лише гучний цокіт годинникової стрілки, який страшно її лякав, який кричав, якого інші люди може ніколи й не чують, якщо не прислухаються. До неї ж він просто волав і бив так, що хотілося закрити вуха будь-чим: руками, навушниками, сховатися під подушку, а може, і зовсім оглухнути, аби тільки не цей цокіт, який чи то опритомнював і змушував її якимось чином жити далі і щось робити, чи змушував непритомніти, занурюючи в аморфність і нежиттєздатність. Цього разу рух стрілки змусив її прокинутися.

Боже... Проспала! Знову не встигну, вкотре буду невчасно. Вона сповзла з ліжка і з ненавистю вдивлялася в цю десятю годину. Їй так треба було бачити на циферблаті шосту ранку, їй необхідний був початок, уся її внутрішня душевна каплиця, повторюючи єдине слово «раніше», вимагала повернення. Вона кинулася до годинника чи не зі слізьми на очах, хотіла розправитися і помститися йому за своє «не встигаю», вже замахнулася часоміром і швидко сконцентрувалася на чистому шматку стіни, де найвдаліше було б зробити смерть тим годинам і хвилинам...

Моторошний сон і чергова ранкова трагедія, ранок без кави, без зачіски, натягла не ту сорочку, дві енкі в журналі, зрештою, це можна пережити. Вона кудись бігла, мабуть, в університет чи на роботу, чи на курси, чи на побачення, чи кудись із подругами в кіно, неважливо, головне – встигнути і нічого не пропустити. Вона більше не вірила в час, відтепер для неї його було зовсім мало. Вона точно знала, що ця плинність нічого не вирішує, нічого не лікує і дуже рідко щось змінює, минають тижні, а ти знову набираєш той самий номер, знову запитуєш: «Ну що, як ти,

вже краще? Що нового?», а у відповідь набридле: «Все нормально. Нічого нового, все по-старому».

Вони заспокоювали одне одного часом. Усе мали вирішити дні. Він і вона мали собі за тотем «час усе вирішить, і все налагодиться».

Вони чекали на нього, вірили в нього. А він ішов і, мабуть, про них забув.

Чи просто проспав.

Але трапилося все з точністю до навпаки. Не було жодного «тепер усе добре», «я ж казав, треба було тільки почекати». Був біль і було розчарування, а з часом спогади, немов крізь дим.

А мали б знати, що час псує, знепотрібноє, вбиває. Від часу гниють полуниці, кисне молоко, пліснявіє вода, біліє шоколад, старіють люди і ламаються комп'ютери, за 7 хвилин стигне кава. Строк придатності є у всього, і ви та вони, їхнє «ми» не були винятком. Можна не встигнути на потяг, можна застрягнути в заторі, можна не встигнути викликати комусь «швидку», можна не встигнути побути з кимось. Секундна стрілка не терпить, нікого не чекає, їй на все плювати.

Вона ж утратила бога Час – заробила фобію «пізно»...

Вже можна й не послішати. А навіщо вже, куди? Тепер можна все життя компенсувати цей часовий промах своєю пунктуальністю: приходити на 10 хвилин раніше, прокидатися ще на півгодини раніше, заводити два будильники, їздити тільки в підземці, щоб не застрягти на якомусь мості, пити ще більше кави, щоб не просипати, нарешті почати носити наручний годинник. Можна навіть придбати піщаний годинник або клецидру, щоб не чути страшного цокання, щоб не тіпало від руху стрілки. Але вже ніяк не позбутися свого внутрішнього годинника, який уперто буде тобі нагадувати: «Давай, ти вже раз спізнилася. Вдруге не можна. Швидше-швидше». І ти житимеш у такт, за механізмом, поки не сядуть батарейки, поки ніхто знову тебе не заведе.

Але розум узяв гору, і вона подумала, що сьогодні їй точно ніколи буде купувати нове табло реальності. Хай живе... Вже й так зрозуміло, хто кого в цьому нерівному двобої – так подумала вона і поставила будильник на місце. Сама ж побігла далі жити...

Ні, вона не була нещасною чи невиліковною від нього, а так... просто трішки невчасною. Може, вже й не наздожене його, але якщо по-справжньому потрібний, то зачекає. Час ішов, і вона йшла... Минув ще один проміжок, червоним в ефір вийшла одинадцята година.

Від кого: **Світлана Лобанова**
svitlana_nova@ukr.net
м. Київ

До кого: **Вікторія Трач**

Тема: **Кілька секунд до одинадцятої...**

«Одинадцята година ранку, і ми в ефірі! Чарівного вам дня!» – почула вона з динаміків радіо, що горлали на все маршрутне таксі. Короткий зирок на годинник змусив повернутися до реальності. «Знову спізнююся. Мені хоч о котрій вставай – однаково запізно», – всміхнулася до себе, передала за проїзд, надягла навушники і ввімкнула нову улюблену пісню гурту Radiohead:

It's the best thing that you've ever had,
The best thing that you've ever, ever had.
It's the best thing that you've ever had;
The best thing you've had has gone away.

Та у всі ці «соплі-сліюні» вона давно вже не вслухалася. Вони слугували тлом для думок, у які щоранку дівчина пірнала дорогою до своєї alma mater.

«Чого стоїмо?! Кого чекаємо?!» – хотілося докричатися до водія. Безглузде очікування дратувало, як завжди. «Досить егоїстичні в мене думки, зважаючи на те, що сама спізнююся на «дуже».

Секунди на таймері, згідно з яким автобус відправлявся у рейс, бігли невмолимо. І це дратувало ще більше, адже достеменно не було відомо, у яку комбінацію мали скластися цифри, щоб їх почули, а разом із ними і її внутрішній крик: «Шефе, їдьмо вже!».

Постійно кудись поспішати, не встигати, бігти, нестися сторчголов, падати, дзвонити і кричати у слухавку: «Альо! Я скоро буду! Маршрутка моя у заторі застрягла!» – а потім тихо-тихо, щоб навіть власна совість не почула, про себе думати: «Запізнення – як стиль життя. D'oh...».

«Обожнюю громадський транспорт. Поки їдеш, можна стільки корисного зробити. Наприклад, хоч ненадовго, та залишитися наодинці зі своїми думками», – думала вона. Не давати думкам дедлайну, не заважати їм і не підганяти їх.

«Час лікує», – говорила всім своїм подружкам, та й сама у цю застарілу версію аутотренінгу вірити хотіла, от тільки життя на те підстав не давало. Досі.

Був навіть час, коли життя не вимагало кудись спізнюватися, коли єдиним часоліком був хронометр пісні в плеєрі. Сумної пісні. Сумної пісні, яка чомусь так швидко закінчувалася, що неодмінно хотілося поставити її на гереат. Щоб довше себе жаліти. Сам Час давав їй час перечекати, перетривати, подумати, з думкою переспати, прокинутися, одужати, вижити.

Та тільки сьогодні, вперше за останні кілька місяців, у її думках не було хаосу, спричиненого «інфінітивами», розстановкою ком і збором літер, вона не рахувала про себе і не підбирала слова. Вона їхала і всміхалася. У її думках оселився він – новий, легкий і довгоочікуваний. Той, на кого завжди вистачало часу, той, з яким хвилини летіли непомітно, той, перша зустріч із ким була вчасною. Тому від сьогодні часу на сум просто не вистачало, не було коли й думати про колишнє «-нього».

Таки лікує. Та ще й так природно, без медичного втручання. Час сам підказує, куди сходити на інгаляцію душі, де пройти курс масажу думок і якими вітамінами збагатити кволе серце.

Просто їхати і не зупинятися, ловити момент часу, який належить тільки тобі, на який ніхто не може (права не має!) претендувати. Насолоджуватися тією миттю, коли все тільки починається. Відчуттям гармонії, яке оповило теплим шаликом. Воно ж недовге. Ч-ш-ш... Не тікай!.. Дай Нам часу.

Від кого: **Вікторія Трач**
creative_girl@ukr.net
м. Тербовля

До кого: Галина Павлишин

Тема: У Києві дванадцять. Обід

Усе в нас буде. Цінуймо речі, над якими не владний Час. На великому пожовклому циферблаті зійшлися дві важкі чорні стрілки. Рівно полудень. Тоненька секундна, наче шпага досвідченого фехтувальника, кружляла колами, колами, колами... Гостро, пронизливо, заманливо змушувала затримати погляд на цьому величному русі, у якому, якщо придивитися уважно, можна було вгледіти таємниці світобудови і закони вічності.

Жовтий «Богдан», важка металева коробка, вщент наповнена людьми, врешті рушила у заторі. Думки розбігалися врзнобіч, тікали і не давали можливості зібрати їх до купи. Здавалося, весь попередній досвід, пам'ять, усвідомлення себе чи інформація, життєво необхідна для повноцінного існування, раптово стала недоступною. Так, ніби ти випадково забув пароль до комп'ютера власних спогадів і знаєш, що вони є, але ніяк не можеш їх відкрити і переглянути.

Хто я? Куди я їду? Хто чекає на мене там?.. Жамевю?

На наступній зупинці вона вийшла з маршрутки.

Було відчуття, що межувало зі сном і дійсністю, і якби тієї миті знайшовся хтось, хто волів би запитати її ім'я чи назву міста, у якому відбуваються ці події, то навряд чи отримав би чітку відповідь. Усі відчуття раптово загострилися: кожна клітинка тіла могла сповна насолодитися теплим вітерцем, який звабленим подувом злегка торкався її аристократично блідої шиї, ледь вловимим тонким ароматом магнолій і шоколаду, шумом води у фонтані неподалік – так, наче все це відбувалося всередині неї.

Пережита мить гармонії навіяла думку (спогад?) про те, що у ній, десь усередині, мабуть, там, де серце, розташований малесенький годинничок, невидимий для жодних медичних приладів. Коли вона поспішає, годинничок непокоїться і змушує серце битися швидше, наздоганяти ритм.

А коли в дитинстві її підганяли, лякаючи, що вже нема часу, що скоро вона запізниться, хронометр навіть виходив з ладу, проте згодом повертався до звичної роботи – регулювати внутрішнє відчуття часу.

Роздумуючи над усілякими фантастичними нісенітницями, вона й не помітила, як небо враз затягнулося темно-синіми хмарами, з яких несподівано посипалися великі, не по-літньому холодні краплі дощу. І як після цього вірити прогнозам погоди в Інтернеті?

Куди ж сховатися?

Поки тривали пошуки надійного сховку від зливи, легенька сукенка промокла наскрізь, а волосся чомусь змінило відтінок з русявого на яскраво-рудий.

Вона й незчулася, як забрела на дитячий майданчик і примостилася під червонющим, наче лак на нігтях старшокласниці, мухомором у пісочниці. Там уже сиділа маленька білява дівчинка й зацікавлено позирала на гостю приязним поглядом бездонно-синіх оченят.

– Ой, у тебе трішки зіпсувався макіяж, – озвалася мала.

– Справді? – дівчина дістала дзеркальце і почала пробувати виправити те, що зробив із її бездоганним ранковим мейк-апом примхливий візажист дощ. Маленька спостерігала з неприхованою цікавістю.

– А знаєш, дощ змиває все зайве. Ти схожа на янгола.

Їй часто казали, що діти з легкістю вимовляють справжні істини, але вона ніколи не чула цього на власні вуха, тому як мінімум здивувалася.

– На янгола? Чому?

– Знаєш, колись на світі жив янгол і, як і кожен із них, мав професію й сумлінно виконував свої обов'язки. От тільки робота його була не така казкова, як звикли вважати люди. Він працював сажотрусом. Роботи щоденно мав багато, тому ходив завжди замураний, мов чортеня, а люди (о, ці нерозумні дорослі!) вважали його темним янголом. Чорним, уявляєш?

Вона здивувалася ще більше і, мабуть, не тому, що люди не помічали очевидного. Просто хитнула головою й вирішила дослухати історію до кінця, поки не вщухла злива. Краплі стукотіли по металевому даху мухомора і ставали своєрідним ритмічним супроводом дзвіночку дитячого голосу...

– Так от. Янголу було дуже важко, адже непросто, коли робиш своє діло, а тебе вважають утіленням зла. І одного разу, коли йому стало дуже-дуже прикро, небо заплакало. І дощ був десь отакий, як сьогодні. Янгол, ну майже як ти, не знайшов, де схватися, і сажка змилася. Крила засяяли білими мокрими пір'їнками, а люди зрозуміли, що справжнє не завжди лежить на поверхні. Янгол був щасливим.

– Ого, яка історія! Ти дивовижна маленька казкарка. Але я так і не зрозуміла, чому я тобі нагадала того ангелика?

– Все просто. Ти зафарбовуєш ластовиння, правда? А ось після дощу ти стала сонячною. Мені так більше подобається!

Вони й не помітили, як стукіт поступово припинився і з-поза хмар знову визирнуло сонце. Поки тривала ця розмова, час утратив значення, бо кого цікавить, котра година, коли ти однаково мусиш дочекатися, поки закінчиться дощ?

Внутрішній годинник стукотів спокійно і розмірено...

Від кого: **Галина Павлишин**
fabulaveridicus@gmail.com
м. Львів

До кого: **Катерина Яковленко**

Тема: **Тринадцята...**

Чи снилося тобі коли-небудь, що приходиш до школи невчасно та ще й у нічній льолі? Всі навколо здивовано позирають на тебе (дехто навіть показує пальцем), а вчителька біля дошки замовкає і невдоволено киває головою в бік великого круглого дзиг'яра на рожевій стіні. Ти сідаєш за парту і розумієш, що вона для тебе замала: не досить простору, щоб випростати ноги, бракує повітря, щоб перевести подих. Ти сидиш, зігнувшись над маленькою сірою партою з розгорнутим підручником на ній, і чекаєш, що ж буде далі.

Якщо тобі таки снився цей сон, ти легко можеш собі уявити, як почувалася Жанна, стоячи перед входом до помпезної будівлі університету. Одяг її був мокрий, немов щойно з пральні, від туші та блиску на губах не зосталося і сліду. З дверей вибіг худорлявий аспірант у смішних окулярах із оберемком важких книг під пахвою. По чолу його котився піт, схоже, він теж кудись поспішав.

– Котра година? – спитала Жанна.

Хлопець спинився, витяг із кишені металевого годинника на ланцюжку і швидко пролопотів:

– Перша рівно.

По тому він закинув годинника назад до кишені і щодуху помчав поміж калюжами й автівками в бік парку. «Точнісінько як кролик із «Аліси...», – подумала дівчина і зітхнула. – Шкода, що я не сплю. Вві сні все відбувається значно швидше. Окрім того, час там рухається по спіралі: після однієї події настає наступна, нічим не пов'язана з попередньою, а потім ще й іще. Часу немов не існує. Є лише ти і твоє сновидіння. Тим часом справжнє життя нагадує жонглювання персиками у дерев'яному човні. Річка часу невпинно несе тебе все далі, а ти мусиш давати раду всім своїм клопотам: по черзі ловити кольорові персики і знову підкидати їх угору, тоді як серце твоє – полохливий метелик – прагне тиші й спокою. І більше жодних персиків».

Жанна вийняла з сумочки змоклий конспект із заплаканими літерами і поглянула на розклад. До перерви залишалось лише 15 хвилин. Отож вона вирішила перечекати цей короткий відтинок часу в їдальні.

У коридорі було тихо і порожньо. Червона доріжка на підлозі поглинала відлуння кроків і надавала приміщенню навдивовижу серйозного вигляду. Не гаючи й миті, Жанна швидко подріботіла в бік їдальні, немов до рятівної шлюпки, щомиті озираючись, чи ніхто не йде за нею. Однак ніхто не йшов. Лише кров пульсувала у скронях і час невблаганно простував своїми звичними розміреними кроками.

Вона замовила каву, щоб збадьоритися, і млинці з сиром, щоб нарешті як слід поспідати. Лише тепер усвідомила, яка вона голодна. Сіла за столик у кутку, витягла книжку з хвилястими від вологи сторінками і, затулившись нею, немов щитом, заходилася наминати млинці. Раптом м'який чоловічий голос порушив її тихе усамітнення:

– Це ти спеціально тримаєш книжку догори дриґом?

Жанна впустила книгу з рук (добре, хоч не в тарілку з млинцями) і глянула на непроханого співрозмовника. Щось у його голубих очах видавало у ньому бажання сміятися і веселитися. Проте вираз обличчя зоставався сірим і прісним.

– Я цю книгу не читаю, а сушу, – пояснила Жанна.

Чоловік сів до столу. Навпроти тарілки з рештками млинців поставив горнятко чорної кави. У чоловіка був стомлений вигляд. У свої сорок він виглядав на всі п'ятдесят. І щонайгірше, це був викладач. І не просто викладач, а саме той, чию ранкову пару Жанна так солодко проспала.

– Василю Васильовичу, викладацька їдальня на поверх вище. Ви, мабуть, помилилися...

– Жанно, я ніколи не помиляюся.

– Всі люди помиляються. І що більше, то краще.

– Це ж чому? – викладач відпив вершечок густого чорного трунку.

– Бо тільки та людина, яка сидить склавши руки і нічогісінько не робить, ніколи не помиляється. А той, хто шукає, живе і діє, приречений на помилки.

– Звідки такий песимізм?

Жанна не хотіла продовжувати цю розмову, тому змінила тему:

– Я сьогодні бачила ангела, – мовила вона і заходилася нервово

змінати ні в чому не винну паперову серветку.

– І що він тобі сказав?

– Це був не він, а вона. Маленька дівчинка у жовтому капелюшку. Вона сказала, що навколо нас живе багато білосніжних ангелів, однак ми їх не помічаємо, бо вони з ніг до голови замурзані сажею.

– Ти зараз теж схожа на ангела.

– Знаю.

– Чому ти проспала?

– Не хотіла тебе бачити.

– Ми знову на «ти»?

– Ні, перепрошую. Звісно, на «Ви».

– Чому ти так поводишся? Я справді любив твою сестру. Не моя вина, що так трапилося. Просто такі були часи.

Жанна закрила вуха руками.

– Мені байдуже. Минуле померло. Не хочу нічого знати і чути. І взагалі, я поспішаю, у мене немає часу на пусті теревені.

Вона одним духом випила гарячу каву і, не озираючись, побігла до бібліотеки. Лише там вона могла знайти прихисток, бодай ненадовго.

Від кого: **Катерина Яковленко**
k.iakovlenko@gmail.com
м. Донецьк

До кого: **Вражек Рийжи**

Тема: **14 година пообіді**

Оце «бодай ненадовго» добігло 14 години: на пари вона вже точно не піде, у бібліотеці сидіти теж немає сенсу. Зараз почнуть приходити першокурсники і заповнять усю читальну залу – студіюватимуть різні науки і вбиватимуть свій час, покриваючи його бібліотечним пилом

і запахом старої поліграфії (студенти і справді почали групками заходити у читальню, здебільшого зовсім юні дівчатка, з розтріпанними кісками, хвостиками, з зошитами і пеналами – таке дивне слово «пенал»). Не те щоб їй не подобався запах старих книжок, але коли бібліотека наповнювалася масами, мимоволі згадувався фільм «The Wall» Pink Floyd, особливо частина з піснею «Education», а участі в такому заході вона не планувала. Просто вона уявила, що сучасні реалії нічим не відрізняються від тих, що були кілька десятиліть тому.

Щоправда, ще більше все набуває якоїсь безсоромності і ницості. Адже всі ці студентки повиростають і перетворюються на нахабних спудеїв, які все рідше ходитимуть на пари, замість підручників читатимуть у найкращому разі хороші книжки (дуже малий і незначний відсоток), у гіршому – черговий номер «Космо» й анонси фільмів у кінотеатрі, а у ще гіршому – нічого взагалі не читатимуть. Що ще з того часу зміниться? Окуляри тієї дівчинки зміняться на контактні лінзи, підбори замінять легкі кедики тієї, що читає Канта, волосся тієї шатенки може змінити колір і довжину. Зморшки теж можуть з'явитися. А ще – нові знайомі, смаки, вподобання тощо. Ну, може, Radiohead запише новий альбом, щоб якась дівчина, стоячи у заторі, поставила нову пісню Тома Йорка на ге- і нетривалий час спілкувалася зі своїми думками. «Життя іде, і все без коректур», – як у вірші Костенко. Лише його герої незмінні, міняються тільки імена. Як у цієї вулиці, наприклад.

Вона не зрозуміла, як вийшла з університету і повернула за рогом. Ця вулиця мала ім'я Іллі Мечникова, раніше – Рози Люксембург, а ще раніше, кажуть, вулиця називалася Кобзарською, бо, за однією версією, тут колись проходили кобзарі і бандуристи (наче свій місцевий музичний «чумацький шлях»), а за іншою – раніше була музична школа. Кожному часові – свої герої.

Вона дістала мобільний телефон і сфотографувала дах. Він різнився від інших. І річ була не в архітектурі будівлі, а у самому настрої. Вона давно вже помітила, що він особливий. Якраз для її сьогоднішнього настрою, особливого. (Вона завжди фотографувала ті речі, які були для неї рідними у даний момент, у цю секунду. Як цей будинок – у цей час.) Мабуть, усе це бібліотечна філософія і відкритий Кант у тієї дівчинки нав'язали на неї такий настрій. Вона далі йшла, всміхаючись самій собі і тому, що грало у її навушниках. Яка там наступна пісня?

All I ever wanted
All I ever needed
Is here in my arms
Words are very unnecessary
They can only do harm

Годинник на величезному готелі, повз який вона проходила, показує пів на третю. На вулиці шумлять зелені дерева. Машини шарудять колесами по асфальту, наче їх ніколи не привчали їздити тихіше. Мляво снують люди, перебираючи ногами, як чотками. Кудись поспішають, кудись – ні.

Величезні рекламні щити, численні магазини і супермаркети, лікарня, старий будинок піонерів, який уже давно не для піонерів, іще супермаркети, магазини, рекламні щити і величезний супермаркет (чи про це вже було зазначено?)

«И посреди всей этой криминогенной ситуации, среди всех этих супермаркетов, которые растут, как грибы, забирают жизненные силы; о, эти супермаркеты, эти концлагеря для бюджетников, конвейеры для лохов», – подумала вона. Настрій перестав бути філософським, пісні у плеєрі чомусь почали грати тихіше. У голові зацокотало: цок-цок, цок-цок, цок-... Настрій змінився так само різко і неочікувано, як неочікувано і різко вдарила по обіді злива. А це що таке?

Від кого: **Вражек Рийжи**
vrazheslav@gmail.com
м. Київ

До кого: **Дара Мельник**

Тема: **У Києві п'ятнадцята. Відлік пішов!**

– А це що таке? – промовила Жанна сама до себе і кинула навушники на тротуар. Зазвичай вона пройшла би повз, навіть не помітивши, але в черепі її звучало «цок-цок-цок», ніби траєкторія, прокреслена звуком підборів. Вона вела дівчину до чоловіка, що сидів під мокрою стіною старого будинку, поруч зі стічною трубою. Навушники так і волочилися по асфальту, плеєр працював.

Ближче Жанна роздивилася, що то був не чоловік, а хлопець приблизно її віку, загалом на бомжика чи алкаша не схожий, хоча обличчя їй здалося неприродно змарнілим, а сорочка на грудях була рясно змочена чимось чорним. Дівчина обережно потягнулася до комірця, погляд хлопця спрямований у її бік, але крізь дівчину, так, ніби той спав із розплющеними очима, Жанна повільно відвела комір. Раптом повіки хлопця затремтіли, він тихо захрипів, Жанна відсахнулася, але так і лишилася сидіти навпочіпки.

– Що з вами? У вас шия кровоточить!

– У мене залишилося зовсім мало часу, – прохрипів загадковий незнайомиць.

– Давайте я викличу «швидку»!

– Не смій! Кххе-кххе... Вони тільки все зіпсують. Приїдуть, констатують смерть, а потім... вимкни, пліз, плеєр – мене дратує цей шум. Дя-кхху-ю. Не повіриш, але я чую, як краплі стікають по трубі, – Жанна повела зіницями в бік водостоку. – Я оце сидів, слухав, так би мовити, світ, доки ти не прийшла. Але це навіть краще, що ти тут... Продовження роду, все та-кххее-кххе.

– Що? Ви марите, я викличу «швидку»!

– Ні, тебе вистачить. Мені лишилася максимум година... Констатують смерть, а потім стрибатимуть зі своєї амбуланс на ходу з вирваними кадиками, кххе-кххе...

– Тоді я, мабуть, піду краще...

– Невже в те-бххе-кххе не знайдеться зайвої годинки, щоб посидіти тут зі мною? Зовсім-зовсім недавно я був досить-таки симпатичним парубком.

Жанна помітила, що хлопець кусає собі губи, коли говорить, від чого цівка крові текла йому по підборіддю. Дівчині заціпило, страх і цікавість одночасно калатали в збуджених грудях.

– Я не поспішаю, але... Але я наївна, вразлива і тендітна, наче пелюстка, дівчинка, що звикла мріяти про янголів і кохання, розмірковувати про нестримний плин часу по дорозі з альма-матер, та аж ніяк не спостерігати, як переді мною повільно вмирає людина. Я краще викличу «швидку» і піду собі.

– Ні.

– Але я не можу тобі допомогти – ти весь у крові, а мені ще зустрічатися...

– Ти хочеш знати, якххе-кххе спливає кххе час? То саме зараз у тебе є чудова можливість це взнати, лише трохи почекай.

– Мені не подобається те, що ти говориш!

– Вибач, кххе-кххе, я не хотів тебе злякхху-кхху-нути, наполохати себто.

Дівчина помітила, що за зовсім короткий період розмови зіниця незнайомця якось зблякли, ніби туди хто налив молока, а під шкірою

проступили темні жилки. Хлопець, схоже, помітив, про що вона думає:

– Не хвилюйся, я лише перетворююся на сомнамбулу, мої м'язи застигають, наче деревні волокна, – чуєш, як вони риплять? Я чую. Але моя свідомість от-от порине в мереживо фруктових сновидінь.

– Як своєрідно ти описуєш смерть...

– Яку ще смерть? Це омріяна вакханалія вічності, до неї лишається зовсім трохи, двадцять чи, може, тридцять хвилин, саме туди спливає час, далі його просто не стане, залишиться тільки бездонний потяг... ох, як же сверблять ясна, таке враження, наче вони під зуби завертаються.

– Який ще потяг? Ти знову мариш!

– Голод!!! Кххе-кххе-кххе-кххе!!! Вічність – це безкрайній голод. Дай руку. Не бійся, довірся мені до кінця, давай!

Схоже, нестримна, дещо дитяча цікавість усе ж узяла гору над страхом, і Жанна подала хлопцеві руку, той повільно підніс ніжну долоню до погрязених уст, на мить завмер, а потім також повільно притулив до шиї, до не закривавленого її боку.

– Який ти холодний!

– Ага. Відчуваєш? Кххе-кххе.

– Так, що це?

– Лімфовузли.

– Такі тверді і великі, мов бутони троянд, які не розпустилися.

– Як підшипники, я б сказав, підшипники, затиснуті між... кххе-кххе... дерев'яними м'язами. Колись юним я хотів жити вічно – схоже, мрії здійснюються...

– Ти віриш у життя після смерті?

– Ну як скххе-кххазати... Я ж уже згадував про сомнамбулу... Швидше це реінкарнація, кххе-кххе, своєрідна реорганізація організму. Мій шлунок бурчить, хоча я поки що не голодний, це він поступово, кххе-кххе, загарбує нутро, орган за органом, усе менше часу... кххе... лишається, доки він добереться до голови. Зовсім мало, я вже відчуваю, якххе-кххе язик перетворюється на... кххе-кхх... гальку, в грудях моїх хвора ропуха. Прийшов... кххе-кххе... час останньої, кхе, мрії...

– Як красиво! Шкода, що ти помираєш.

Ще десять хвилин тому хлопець був холодним, але зараз, схоже, він спітнів, зіниці його закотилися під повіки, його затрясло.

Жанна, у свою чергу, запанікувала, але нічого не зробила. Раптом незнайомиць широко розплющив очі і щосили прохрипів:

– Анусе, я в тебе вірю!

І, певно, помер, шкіра його стала тьмяна, кров в'язка. Жанна тільки тепер озирнулася по боках, чи хто за цим жахіттям не спостерігає. Але люди, інфіковані дефіцитом уваги, залишалися вірними своїй хворобі. Вона деякий час думала: чи просто піти, чи все ж зателефонувати в «швидку» – у скронях калатало. Аж – можливо, їй здалося – незнайомиць смикнувся. Жанна швидко пірнула руками в косметичку і дістала дзеркальце. Вона хотіла, подібно до того, як це роблять у кіно, перевірити, чи хлопець іще дихає. Обережно піднесла дзеркальце йому під самісінький ніс.

Очі зомбі розімкнулися, зовсім мізерні чорні зіниці, схожі на дрозоділ у місці молока, зафіксували перед собою дівчину з простягнутою рукою. З шлунку до горла покотився рик, мить – і зуби нещадно вп'ялися в ніжну долоню, бризнула кров, дзеркальце впало зомбі за пазуху. Дівчина верещить. Відлік пішов.

Від кого: **Дара Мельник**
mirabilis@i.ua
м. Острог

До кого: **Тимофій Федорець**

Тема: **Шістнадцята година спалахів**

Відлік пішов. Звідусіль. Над нами пролетів чийсь крик. Зараз часто кричать, бо все змішалось – мертві, живі, повітряні і холодні, долеворотні і ті, хто ніколи не зійде додому.

– Марку!

– Не хапай мене за руку, ти!

Я стенув плечима і забрав долоню. Мій брат стер волосся з тьмяного лоба, прицілився – і мандарин влетів у вікно потяга.

– Це все, що ми можемо для них зробити, тільки так, так, так, так, – він повторює слова, докидаючи їх у ритм коліс експреса.

Я похитав головою.

Відчайдушні подарунки, схожі на перевертання пінгвінів і заміну лампочок у коридорах зі звичайних на кольорові – добрі безглузді справи.

Дозволю собі втягнути пряму: експрес-звук-післязвук.

Післязвук схожий на фінальні вібрації заклинання. Цей експрес іде крізь темні міста, розклад нестабільний, у ньому ті, кого брат називає Пожовклими. Вони більше ніколи не зйдуть додому.

Марк часто читає про Пожовклих у бібліотеці, налаштовує ночами радіо в божевільній надії спіймати їхні голоси, шукає на пустирях зниклі станції. У його одержимості є огидна привабливість – ніби він перекинувся на роздерту комаху, мій хворий брат. Ніби він сам жовтіє, вивернутий нутрощами назовні.

Ми залишилися на пероні самі, без людей і потягів.

– Постоїмо ще трохи, гаразд? – говорячи, Марк тремтить, його губи запалені, червоні і гірко стиснуті. Тиждень тому ми стояли так само, й у вікні з'явилася жінка, крихка і брудноока. Вона хрипнула:

– Води! – і її голос завис над нами хворою плямою, не забудеш, не зітреш.

– Води! – від мого крику осипаються трухляві фіранки.

Людина на пероні мне руками обличчя, щоб бачити і не бачити.

Я впираюся лобом у скло, і щось ковзає переді мною – старий кіоск, де можна було придбати найкращі в Імперії спалахи.

Власник кіоску розчиняється в імлі, його малий брат робить кілька кроків навздогін експресові. Навіщо?

У вагоні яскраве світло. Надто яскраве. Я годинами сиджу нерухомо.

Вчора зникла ще одна зупинка.

Ми подивилися на розклад, потім одне на одного, потім на закинутий у вікно мандарин. Він розбився об запилену підлогу і, сплюндрований, розділив із нами втрату чогось важливого – але чого? Ми почали забувати. Деякі з нас ще пам'ятають кіоск: яскраві вогні, святкові люди, доброзичливий голос: «Вам-спалах-чи-одразу-закоханість?»

Пасажири шепочуть: «...він гниє!», дивляться на мандарин; його нові якості – слиз і холодність – проникають усередину, ми мерзнемо, загортаємось у вовну так, наче це може допомогти.

Іноді я дивлюся на світлу смугу на склі: мій лоб ковзав униз, згасаючи, і тепер це єдине незапилене місце. Медіація між нами і назовнішністю, що стрімко несеться у небуття.

На подарунковому пакеті (відірвані ручки, малюнок із котиком напівстертий) ми знайшли напис:

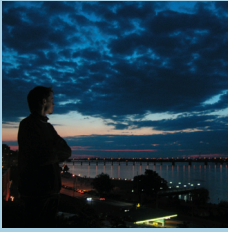
«Дорогий друже! Ви обрали спалах.

Отже, Вам, мабуть, цікаво, що робити тепер:

- Спалахи можна засушити, але не всі для цього годяться. Якщо ваш трапився, приміром, під час телефонної розмови, то він не підійде. Інша справа листи...*
- Можна заспиртувати. Так роблять із капризними, холеричними спалахами, на які можна натрапити під час вибухів зустрічей... Зустрічі – живі, рибки в бокалі, правильно розбавте спирт.*
- Хтось спіймав ваші очі і склав разом зі своїми в мішечок. Тут і думати нічого, все і так ясно.*
- Ви розкрили чарівність незграбності, бо біля Вас спіткнулися зовсім не так, як зазвичай, а чесніше і чистіше. Такого типу спалахи слід зберігати у вигляді кишенькових зернят.*
- Спалахнути для іншої людини можна лише в найвищий момент життя. Вашого до, а не Вашого після! Нехай береже Вас Бог як спалах...».*

Пакет ще шелестів, коли жовте почало тиснути, і я схопилася за серце. Ми звикли і змирилися, але однаково залишилися людьми. На одному довгому перегоні завжди трапляється людяність.

Кажуть, колись тут була зупинка. Вона зникла, і так шкода, що не пам'ятаю причин.

Від кого: **Тимофій Федорець**
didho@ukr.net
м. Дніпропетровськ

До кого: **Юлія Антонова**

Тема: **Сімнадцята година. Ви згодні?..**

«Вона зникла, і так шкода, що не пам'ятаю причин», – лунало з блакитного екрану.

«Досить убивати час», – промовив він і вимкнув телевізор.

Це був якийсь арт-хаус... якийсь постмодерн. Послання від особливих до особливих, від обраних до обраних. Жах – ніби нині нічого нормального не знімають. Спочатку сучасний голлівудський фільм жахів, тепер от арт-хаус. А так щоб хороший, якісний фільм про просте життя, про звичайних людей?.. Ні, такого нині не роблять, а якщо й роблять, хто ж його допустить до масового глядача? Мінімум...

Розболілася голова. Хлопець підійшов до вікна.

Дощ почався близько третьої години і досі тривав. Він поглянув на годинник, що висів над столом. Було десять хвилин на шосту. Хвилини із п'ятнадцять він розглядав краплі дощу на вікні. Так просто, поза реальним часом, ні про що не думаючи, милувався візерунками, що їх створювала природа на склі, інколи намагаючись угадати, у який бік поверне та чи інша крапля. «Люди проходили, краплі часу повільно повзли», – промовив він і повернувся на диван.

Задзвонив мобільний, номер незнайомий.

– Алло! Вам телефонують із радіо-шоу «У Києві нуль годин». Комп'ютер визначив ваш номер серед мільйонів інших. Ви вже щасливець! Ми пропонуємо вам зіграти з нами у захопливу гру! У нас неможливо програти! Назвіться, будь ласка, і повідомте, чи ви погоджуєтеся грати? – долинав веселий голос ведучого.

Першою була думка, що все це розіграш друзів.

Хлопець не повірив. Злива за вікном посилилася, чутно було, як краплі води вигравали марш на вікні. У голові ще трохи паморочилося, з'явилося бажання кинути слухавку. Проте після кількасекундної паузи вирішив таки пограти (нехай із друзями) у цю комедію.

– Мене звать Михайло. Так, я згоден.

– Ві-ін згоден!!! – прозвучало в телефоні, і заграла весела мелодія. – Слухайте уважно умови гри. Вони дуже прості: ми ставимо запитання, ви відповідаєте. Всього 24 запитання. За кожну правильну відповідь отримуєте від нас подарунок. У разі неправильної також отримуєте своєрідний подарунок. Наприкінці всього блоку питань за кількістю правильних і неправильних відповідей ви отримуєте загальний індивідуальний приз. На кожне питання у вас є три хвилини. Почали?

– Почали, – сказав хлопець.

– Отже, питання перше! – заграла коротенька мелодія. – Назвіть божество в давньогрецькій міфології, яке й сьогодні ототожнюють із часом (одне з трьох першопочатків світу за Ферекідом Сирським). Час пішов.

– Хронос, – відповів Михайло, майже не задумуючись.

– Хронос – і це правильна відповідь! Отримуйте подарунок! Підійдіть, будь ласка, до вікна.

Хлопець підійшов до вікна і поглянув на небо.

За якусь секунду дощ ущух, піднявся сильний вітер, хмари розтягло в різні боки, і з-за них визирнуло сонце.

– Ви ще з нами, Михайле? Відчиніть вікно.

Він відчинив. У кімнату ракетою влетіла ластівка, покружляла над головою у хлопця, випустила щось яскраве (якусь квітку) з дзьоба і вилетіла геть. Хлопець миттєво підставив руку, щоб ухопити подарунок пташки. Секунду падіння квітки він відчув серцем, ніби час зупинився. Квітка повільно впала на його долоню.

Це була незабудка. Квітка його дитинства. Він згадав той перший раз, коли нарвав букет незабудок, як приховував його від рідних, аби подарувати його їй, тій маленькій дівчинці в рожевій сукні, як під час зустрічі з нею доволі довго ховав його за спиною, а потім показав і подарував. Її усмішка, що з'явилася в той момент, на все життя закарбувалася в його пам'яті.

– Алло, Михайле, ви ще з нами? – вирвав його зі спогадів голос ведучого.

– Так, – розгублено відповів хлопець

– Продовжуємо нашу гру! Питання друге! – промовив ведучий, і заграла вже знайома коротенька мелодія.

Від кого: **Юлія Антонова**
fehlerfehler@mail.ru
м. Одеса

До кого: **Ігор Семенюк**

Тема: **О вісімнадцятій...**

– Питання друге! – промовив ведучий, і заграла вже знайома коротенька мелодія, потім обірвалася, і ведучий запитав:

– Як звали дівчинку в рожевій сукні, що першою отримала від вас букетик незабудок?

– Що, перепрошую? – спитав Михайло, і мозок його ніби поринув у туман, ні, в кисіль, бо він в'язкий і густіший.

– Як звали дівчинку в рожевій сукні, що перша отримала від вас букетик незабудок? – повторив ведучий.

– Жанна, – поволі відповів Михайло, думаючи про те, що її ім'я він, мабуть, ніколи і не забуде. У слухавці прозвучала знайома мелодія, і ведучий радісним голосом вигукнув:

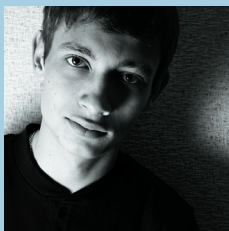
– Вітаю! Ви виграли, ваш приз уже чекає за вашими дверима.

– Що, перепрошую? – спитав хлопець, та у відповідь почув лише короткі і часті гудки. А слідом – дещо інший звук, але вже справжній і дуже знайомий. Потім ще раз і ще раз. Це дзвонили в двері.

Відчуваючи, що все це, навіть якщо й жарт, переходить будь-які межі, і налаштувавшись дати відсіч друзям гумористам, Михайло різко відчинив двері й аж ахнув! Перед ним стояла Жанна. Та сама, але далеко не в рожевій сукні, як у його спогадах. Однак він не звернув на те уваги, адже вона була бліда, обличчя в неї вкривалося потом, її лихоманило, і вона буквально впала в його обійми, пояснюючи, що це «все», що часу в неї не лишилося і що землі, як і її мешканцям, прийшов гаплик.

Михайло нічого не розумів. Він всадив Жанну на диван, він не міг зрозуміти ані що з нею, ані як вона взагалі його знайшла. Він викликав «швидку», обіймав і цілував її в плечі і щічки, казав, що все минеться... Коли вона заснула, він вийшов на кухню й, очікуючи на лікарів, налив собі сто грамів для сміливості. Такого дивного дня в його житті ще ніколи не було, навіть тоді, коли він випадково проковтнув одразу дві марки.

Від кого: **Ігор Семенюк**
semenjuk.igor@gmail.com
м. Луцьк

До кого: **Марія Ткаченко**

Тема: **Дев'ятнадцята година у Києві**

*Я сам-один залишився, –
кажу до пєсика тихо:
– Зелена ящїрка, коли любить,
стає блакитна*

Ян Твардовський

Коли він випадково проковтнув одразу дві марки, у середині липня минулого року, його охопило безліч думок.

По-перше, цьому сприяли ранкова прохолода і ноги, по коліна засипані піском у дитячій пісочниці (він ще з дитинства любив зануритися по шию в пісок, а потім несподівано виборсатися, випрямлятися на ноги і бігти). Так він почувався затишніше і по-дитячому безхмарно.

По-друге, він був самотнім: не те щоб не знав людей і не спілкувався з ними, просто в його житті було так багато імен і подій, що мимоволі вони починали перетинатися між собою, плутатися, й інколи витягнути щось необхідне з цього клубка було вкрай важко.

Ще з опівночі, коли останні пияки добиралися до своїх під'їздів, він сидів так на одному місці і намагався написати хоча б одне слово в листі для В. Оговтався лише під вечір наступного дня, досі по коліна занурений у пісок.

Коли зранку він проковтнув марки, зрозумів, що нічого не вийде з цього листа, який він намагався написати, тим більше, що і слів для неї не було. Тоді він вийняв із правої кишені шортів засушену абрикосову кісточку. Вона лежала там третій день, ще з того часу, як вони з В. обривали сусідський абрикос, гілка якого перехилилася за їхній паркан.

Жодних докорів сумління ніхто не відчував, адже брали вони те, на що мали право. Бо ж ніхто не може відбирати те, що належить тобі. Він стиснув кісточку в кулак, наповнив її теплом своєї долоні та... проковтнув.

«Якщо я не зможу бути поруч із В., тоді нехай у мені виросте абрикоса, яку я ніжно називатиму її ім'ям і збиратиму щороку в середині липня стиглі плоди», – подумав він, відчувши, що кісточка застрягла в горлі,

ніби не бажаючи впасти до живота, що мав стати для неї новим ґрунтом. Ще мить – і він відчув, як кісточка тепло лягла на дно шлунка.

Ранок давно минув, і сонце починало ховатися за будинками, на годиннику була дев'ятнадцята. На листок паперу рівним почерком лягли рядки:

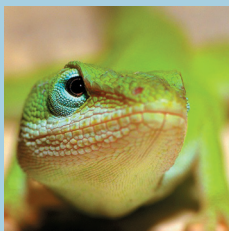
Стовбур

І ніхто не може тобі обіцяти,
що, проковтнувши кісточку,
ти посадиш у собі
дерево,
яке по аорті та венах,
судинах і капілярах
пропливе по тілу,
проросте маленькими гілочками,
що стануть стовбуром,
твоєю опорою,
новим життям.
І ти, лежачи на спині,
ковтаючи з землі
поживні думки,
будеш зрешувати його,
наповнювати своє дерево
життям
і відчуватимеш,
що живеш разом з ним,
бо навколо проростає
ліс
могутніми стовбурами
з тендітних людських
мас.

Він не міг упізнати почерк чи навіть чітко визначити, що це його власний. Зважаючи на те, що цілий день провів на самоті, він швидко змирився, що це його рядки.

Тепер це мало його хвилювало. Все тіло було попечене, розфарбоване в багряно-червоний колір і невимовно пекло. Він спікся на сонці. Ще зранку білий, без засмаги, тепер повністю змінив колір своєї шкіри на червоний чи навіть гранатовий.

Він піднявся і побіг додому, як у дитинстві: скоріше б змастити себе сметаною чи полити холодною водою, а в голові була одна думка: «Зелена ящірка, коли любить, стає блакитною, а біла людина, коли любить, стає гранатовою?»

Від кого: **Марія Ткаченко**
tkachencomaria@gmail.com
м. Київ

До кого: **Антон Юдін**

Тема: **Двадцять година. Доброго вечора!**

«Зелена ящірка, коли любить, стає блакитною, а біла людина, коли любить, стає гранатовою?» – запитувала на одній з їхніх останніх зустрічей Жанна. Відповіді він тоді не знав, тому так їй нічого й не відповів. Жанна зникла з його життя, наче її й не було. Сьогодні відповіді він також не мав, хоча й повертався в думках до цього питання не раз. Тепер, коли вона спала у його вітальні, деś містом мчала «швидка», а тілом ішла тепла хвиля алкоголю, це питання знову завовтузилося у його голові. Але тишу прорізав якийсь (навіть веселий) дзвінок мобільного. Номер знову не висвітився, тому Михайло не здивувався, почувши знайомий голос ведучого:

– Алло, Михайле, це ви?

– Так-так, я.

– Готові до наступного запитання? Тоді слухайте. Чому ви не змогли дописати листа для В.?

– Ем...

– Я вас не чую! Що? Повторіть, будь ласка!

– Я... не мав достатньо часу, щоб дібрати слів.

– Не мали достатньо часу, ви впевнені? Це остаточна відповідь?

– Так. Упевнений. Остаточна.

– Шкода, але це неправильна відповідь. Утім... Ви ще маєте час.

– Час? У мене? Але як?!!

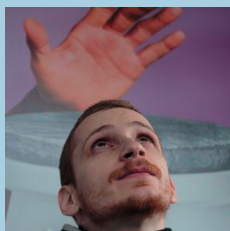
Та в слухавці по короткій мінорній пісеньці залунали гудки. Безглуздо втупившись у незабудку, що сиротою лежала на столі, він не почув кроків Жанни. Підняв голову лише тоді, коли вона стояла на кухні.

– Привіт.

Здивовано розглядав її, ніби бачив уперше. Кістява дівчина років двадцяти

нахабно вдивлялася в його очі, але усмішку можна було розгледіти в кутиках її тонких губ.

- «Швидка» має скоро бути. Як ти почуваєшся? – розгублено запитав він.
- Дякую, лихоманка минула. Хоча відчуваю слабкість.
- Це логічно.
- Так. Вибач, що так злякала. І що з'явилася після такої тривалої відсутності.
- Так. Немало років сплигло. Шість?
- Сім, – тихо промовила вона, опутивши очі додолу і нервово стискаючи свої пальці. – Але час – то таке... Занадто серйозний, щоб сприймати його таким, не вважаєш?
- Що ти маєш на увазі?
- Ну ось я. Що я для тебе? З точки зору часу.
- Ти? Ти... для... тут. Ти тут.
- Отож! Я – минуле. І я тут. Хіба я не теперішнє?
- Теперішнє. Так. Але навіщо?
- А ось це вже цікаве запитання!

Від кого: **Антон Юдін**
prokurava@gmail.com
м. Київ

До кого: **Тетяна Чернега**

Тема: **Двадцять перша година**

– А ось це вже цікаве запитання! – Жанна пройшла повз нього до вікна. – Ти чув про Матрицю? – її голос умить став серйозним.

– Що? – не второпав Михайло. Щойно тут лежала квітка – тепер стіл порожній. А він навіть не пам'ятає, звідки вона там узялася...

– Про Матрицю! – зухвало повторила дівчина. Квітка була у неї.

Де б їй ще бути! Як усе передбачувано... – Про те, що все довкола – ілюзія, ми живемо у несправжньому світі. У сні.

– А, це кіно... Маячня для дітей! – ну от, знову ці недофілософські теревені про сенс буття! Не треба нам цього щастя! – То ти – ця, як її... Трініті? Чи, може, Нео? Чи агент Сміт (тьху-тьху-тьху)?

– Блакитна ящірка, – сухо відповіла Жанна. – Хоча ні – зелена, – зім'ята незабудка полетіла у липкі сутінки літнього вечора.

Михайло відчув, як усередині зажеврив невеличкий вогник роздратування. Вся ця загадковість почала набридати.

– Що тобі треба? – його недавнє співчуття швидко випаровувалося. – Що – вам – усім – від мене – треба? – карбуючи слова, процідив Михайло. – Оці дзвінки ідіотські, питання – це... Ти – з ними? Це ваша вигадка? Гра така, да? Матриця-шматриця! Бавимосся? – він уже тремтів від люті, мимоволі міряючи кроки, як це завжди бувало, коли нервував. – Якийсь дурний... дурний...

– Трилер? – підказала Жанна. Вона сперлася на підвіконня і з дослідницькою цікавістю спостерігала за реакцією хлопця на свої слова.

– Дешево бульварне читиво! – Михайло завмер і вп'явся очима в її обличчя. Абсолютно чуже... Скільки разів він ловив себе на тому, що начебто знайомі фізії, котрі бачиш день у день, видаються чужими, варто лишень як слід у них вгледітись.

– Що тобі треба? – стомлено повторив за кілька довгих секунд.

– Я хочу жити, – стиха мовила дівчина. – Просто жити: бачити небо, траву, людей, чути птахів і машини за вікном, чути сміх дітей на майданчику, хочу їздити в автобусі та ходити пішки...

– До чого... – знов розгубився Михайло. Вона дивилася просто йому в очі, а в самої вже бриніли сльози.

– Вислухай мене! Будь ласка! – це скидалося на благання.

– Я... добре... Тільки не плач, – останні слова вирвалися машинально. У роті пересохло. – Хочеш пити?

У холодильнику були тільки горілка й сік – а треба вода, проста холодна вода... Боже, яка нестерпна спрага – наче тиждень не пив... Тиждень без води – хіба стільки може людина? А, до біса – наберу з крана. Михайло жадібно випив усю чашку і налив дівчині.

Жанна стояла там само, знову спиною до нього, і дивилася у вечірнє небо. Повернувшись, вона прийняла чашку і міцно стиснула в долонях, ніби намагалася нагріти. Але до губ так і не піднесла. Її голос більше не тремтів, натомість у ньому відчувалась якась пригніченість.

– У давніх греків були мойри – старезні баби, що снували нитки людських долі. Для когось – довгі, для інших – коротенькі. Рвалася нитка – людина помирала. Врешті й античний світ пішов у небуття, легенду. Навіть мойри, хоча вони й були безсмертними. Їх заступило красне письменство. Люди настільки опанували слово, що воно стало реальністю. Весь наш світ і кожен із нас має свого автора і цілком залежний від його волі. Та вправності...

– Та невже! – іронічно вигукнув Михайло; він сидів на табуреті край стола, притулившись спиною і потилицею до стіни. Дівчина здригнулася від несподіванки і докірливо на нього подивилася. Михайло підняв руки на знак покори і знову втомлено замружився.

– Проблема в тому, що наш із тобою автор – графоман. Більше того – їх кілька. Це в них така гра: написав розділ – передай іншому. Зараз початок десятої – отже, це вже 21-й писака. І в нас є лише доба. Була... Залишилося три години... А тоді... Дзвінок мобільного змусив обох підскочити. Табуретка неприємно гупнула на підлогу.

– Все, досить із мене маячні! – Михайло намагався пригадати, куди запхав слухавку – дзвінок лунав неначе звідусюди... Чи це йому вже верзлося?

– Це не маячня! – Жанна схопила його за руку. – Ти навіть...

– Пусті! – він рвонувся і мало не впав. Горілка, трясця її мамі! Якихось сто грамів, а так...

– Ти не знаходиш телефон, бо попередній автор нікуди його не «поклав»! – відчайдушно гукнула дівчина. – Ти не назвеш зараз ані свого віку, ані адреси, ані кількості поверхів у цьому будинку чи номера квартири, у якій ми перебуваємо! Навіть оцей стіл не має забарвлення – наші автори його ще просто не обрали...

– Хай буде зелений! – ошелешено бовкнув Михайло.

Біля кухонної стіни (у шпалерах з «харчовим» натюрмортом, до речі) розмістився прямокутний стіл гидотно-зеленого кольору. Без скатертини. Заввишки 78 см.

– Стій! – Михайло радісно витріщив очі. – Я... я можу ним керувати?!

– Омана... Це омана... – гірко відказала Жанна. – Він просто підіграв нам. Для розваги. І... твій телефон у вітальні... вже...

Мобілка справді лежала у вітальні, на полиці біля стаціонарного апарата. Дзвінки припинилися – тільки екран раз у раз демонічно спалахував у темряві. По спині пробігли неприємні мурахи... Жанна сиділа долі у правому кутку навпроти кухонного вікна, обхопивши коліна руками.

– Т-ти не знаєш, що це... – її знову лихоманило. – Й-як це – бути м-мною... – дівчина не приховувала образи. – Т-ти – головний персонаж... Х-хай і на д-добу... А в м-мене... й-я... майже не жила... Ш-що там? Михайло засвітив екран телефона:

«3.08.11 21:59 W4odennyk

Радий Вас вітати! У Вас є дві години. Творчих успіхів і цікавих відкриттів! Вірю у Вашу креативність!»

Дві години... Чи вміститься в них ціле життя?

Від кого: **Тетяна Чернега**
tetjana-c@yandex.ru
м. Коломия

До кого: **Андрій Шийчук**

Тема: **У Києві двадцять друга**

– Дві години... Чи вміститься в них ціле життя?

– Що?!

– Точно, як я раніше про це не подумав. Ми можемо поміняти своє життя за декілька хвилин, а тут аж дві години!

– Що ти верзеш? Усе нормально?

Михайло ходив по кухні і, не зважаючи на запитання Жанны, провадив свої роздуми вголос – чи то для того, щоб краще думалося, чи, можливо, для кращого розуміння своїх слів. Щоб кожна клітина його тіла зрозуміла важливість сказаного.

– Чому ми відмовляємося від своїх дитячих мрій? Вони безглузді й давно забуті? А може, справді не є реальними? Але якщо це було складником нашого щастя, то чому ми їх знищили? Так, можливо, якісь і були по-дитячому

наївними, але ж що трапилося з іншими?

«Переоцінка цінностей», – скажете ви. А може, ми просто здалися... Змучилися жити в постійній боротьбі за бажане і, щоб виправдати себе, керуємося подібними аргументами?

На запитання «Ким ти хотів бути в дитинстві?» з гіркою усмішкою відповідаємо: «Я хотів бути... і мати... а тоді...». І тут на декілька секунд на нас знаходить ностальгія за тим часом, коли ми були впевнені в собі й своєму майбутньому. І що ж трапилося? Коли настав той момент, коли все перекреслилося? Ось ти, наприклад. Чим тобі хотілося займатись у житті?

– Ну... Я хотіла поїхати на деякий час у Тибет. Здобути вищу освіту і поїхати...

– Тобто ти хотіла подорожувати?

– Не зовсім. Ти тільки не смійся – я хотіла поселитися там на тривалий термін і спілкуватися з Далай-ламою. Чи то для того, щоб краще зрозуміти сенс свого життя, чи ще для чогось. Не знаю, просто мене так «тягнуло» туди. Я була впевнена, що там буду абсолютно щасливою, живучи у гармонії з собою.

– І чому ти відмовилася від своїх намірів?

– Ну як чому? Уяви, я повертаюся додому і мені потрібно влаштуватися на роботу. Хто мене візьме після університету на хорошу роботу, знаючи, що досвід відсутній через тривале «байдиккування»?

– Ось! Ми боїмося, що нас засуджуватимуть, постійно хвилюємося, що подумують інші, й живемо за правилами суспільства, навіть якщо вони не для нас.

Я не кажу, що жити потрібно егоїстично і тільки для своїх бажань. Ні. Але чому б не ризикнути і не спробувати щось змінити? Чому б не докласти зусиль для того, щоб те, про що ми забороняємо собі мріяти, сталося з нами насправді? Невже воно не має права на життя?

Спонтанні вчинки, божевільні ідеї і просто хороший настрій завжди можуть зробити свою справу.

Все, вирішено!

Навіть якщо я і шкодуватиму потім про зроблене, хоча б не мучитимуся решту життя через те, що не спробував. Тож потрібно діяти, часу обмаль, і кожна хвилинка важлива на шляху до змін.

Від кого: **Андрій Шийчук**
a.o.shyichuk@gmail.com
м. Івано-Франківськ

До кого: **Дар'я Приходько**

Тема: **Двадцять третя година. Не в Києві**

Тож потрібно діяти, часу обмаль, і кожна хвилина важлива на шляху до змін. Михайло замислився. Погано, погано, погано. Все погано. Змінювати... Сигаретка знайшлася поруч, і Михайло вийшов на балкон у ніч, подумуючи про те, що Жанна перестане жити на ті кілька хвилин, поки він тут, на балконі, а ще про те, що непогано було б покурити на тлі заходу сонця. Як довести існування Праги, думав він, розтягуючи сигаретку, якщо ти не бачиш Праги? Погано, погано, погано. Кінчик сигарети тихо тріснув, і дим звився кільцями.

«А що, – подумав Михайло, – кільцями то й кільцями. Вже не так і погано. Ми ж думали, як вилізти з тієї діри, у якій опинились. А замість того треба було вилазити, як писав дядько П., просто брати – і вилазити. Навіть не... Кільцями дим... Не брати і вилазити, а просто вилазити. І ось тут – проблемка». Як довести, що Прага є, якщо не бачиш Праги? Треба побачити Прагу.

Прага не забарилася з'явитися. Михайло стояв на балконі над Старим Ринком і слухав, хоч як парадоксально, кришнаїтів. Якщо зазвичай (і звідки він це знав?) Ринок окупували туристи, які фоткали, пили, жерли, каталися на рикшах, то цього разу наліт учинили кришнаїти. Помаранчеві халати бігали там і тут, носячи на собі голені макітри зі свинячими хвостиками волосся на сьомій чакрі. Особливо вони скупчувалися в центрі біля оранжевого шатра у вигляді яйця, з якого розкидали банани довірливим туристам.

Поруч ставили сцену, на яку теж час від часу сходили помаранчеві – і читали, співали, грали, розповідали і закликали. Дежавю, подумав Михайло, окидаючи оком сцену. Зі сцени бадьоро і весело лунало:

Харі Кришна, харі Кришна,
Харі Кришна, харі, харі.
Харі Рама, харі, харі.

«Рама харі, хара кірі», – додав Михайло від себе, вже докурюючи. А що, виходить, життя можна-таки змінювати. І додати до нього трохи романтики теж можна. Михайло почував підборіддя, поглянув на сонце – у Празі чомусь був день, викинув бичок і пішов із балкона в будинок.

Довкола був музей робіт Сальвадора Далі й Альфонса Мухи, розміщений у старій квартирі, де Альфонс цілком міг фотографувати своїх страшеньких напівголих жінок, щоб потім перемалювати їх у цілком загадкових і до щему мальовничих сексуальних німф і богинь.

Михайло ковзнув поглядом по картинах Далі, на кожній із яких під одягом персонажів неілюзорно вгадувались ереговані фалоси. Одна з картин зображала те, що мав би побачити Сальвадор, якби був під грибами і спостерігав у себе вдома оргію за участю бі- та транссексуалів усіх статей. Ну-ну. Жанна сиділа на старій брудно-бежевій канапі, що цілком могла належати ще Альфонсу. (За довгі роки в канапі просиділи ямки глибиною в ціле гузно...).

– Хто ти, мавко моя, мавочко моя сіро-ока-а?.. – Михайло обійняв її за плечі й завалив на канапу. Давно б так...

Праги не було. Кімната здавалася знайомою і цілком собі звичайною. Канапа була. Жанна теж. Оце так, подумав Михайло. Він не любив зненацька провалюватись у сон. Це коли їдеш автобусом в обід, у спеку, дивишся на дорогу – і раптом розумієш, що тобі сняться дорога, яка біжить назустріч, і ти сам, який на неї дивишся... І розумієш, що це сон, уже коли летиш головою у прохід біля задніх дверей, коли автобус кидає на поворотах. От і тепер, тільки що не падав нікуди – може, то Жанна...Жанна раптом розплющила цілком перелякані очі, дивлячись на нього, і стисла його плечі.

– Що таке?

– Страшно мені. Ти знаєш, як буває страшно? Просто часом стає страшно і дивно так, і все не те, і погано, все погано. Мені дурне наснилося. Що я не жила. Що ми в Матриці, а Матриця – це книжка. Що все погано. Що ми безсилі. Що ми в Празі. Михайла смикнуло.

– А ти ніколи не мріяла про Тибет?

– Мріяла. Хто тепер не мріє про Тибет. Це ж лафа – сиди собі, пий дзен і сповідуй чай.

– Знаєш, я розповім тобі про Тибет. Наше ліжко і є Тибет. Ось ми сидимо на вершині гори, а ти сидиш на мені, як жаба на скелі. Ага, ось так. І хмари біжать під нами. Ми – наче двоє гірських орлів, що б'ються у небі на смерть, – от тільки в нас ніхто не помирає і б'ємося ми за любов. Та і не б'ємося загалом. Ми равлики, що повзуть скелями. Ми повземо деревами. Ми повземо трасами. Нас малюють на футболках

активісти за свободу Тибету. Ми неначе панди, що їдять бамбук. Пандам потрібен лише бамбук, і це прекрасно. Ми маємо важкі тіла і розмальовані кудлаті обличчя. Ти не бачиш цього в темряві, у світлі телефона, бо тут немає жодного телефона, ми – панди, ми в Тибеті. А може, ми метелики, що ночами бачать сни, у яких вони – метелики – і не метелики насправді, а китайські комуністи, яким ночами сниться, що вони – китайські комуністи – насправді метелики, які літають удень над Тибетом, а вночі сплять, і їм сниться, що вони – це ми.

Ми – дракони, літаючі сині ящірки, ми летимо над Тибетом, ми туристи там – пролетимо і повернемося, залишивши собі шматочки Тибету, відбитки Тибету у пам'яті. Бо що у нас залишиться після години в Тибеті? Спогади. І втомлені м'язи крил, але втома мине, а спогади, сподіваюся, ні.

Ми конвертуємо реальність у спогади. Навіть уявні. Я не можу брехати тобі зараз, я ніколи не був у Тибеті, але я дав тобі шматочок Тибету. І поки ти літатимеш у небі, в екстазі, в астралі, я розповідатиму тобі казки про Тибет, про нас, про любов, про орлів, про твої солодкі вушка.

Живеш ти чи ні, у тебе буде свій Тибет, і я подарую його тобі. Адже нам потрібно дуже мало, просто бути щасливими, просто бути. А щастя – це те, що дається з боєм, а не з новою покупкою чи поїздкою. І не потрібен нам Тибет. Нам ніхто не потрібен. Тільки ми і час – час для нас.

«Наші сни... Нереалізовані мрії. Альтернативні реальності. Чи перемішуються свідомості, коли ми спимо? Чи не бачимо ми чужої пам'яті, чужої правди і чи не робимо її своєю», – думав Михайло, тримаючи руки на талії Жанни і ніжно кусаючи її за вушко. «Якщо я правильно розумію правила, а я правильно розумію правила, – думав він далі, – за годину вона просто зникне».

Від кого: **Дар'я Приходько**
daprik@ukr.net
м. Київ

До кого: **Тетяна Михайлова**

Тема: **У Києві нуль годин**

«Якщо я правильно розумію правила, а я правильно розумію правила, – думав він далі, – за годину вона просто зникне». Поза тим Прага за вікном здавалася все більшою, наче її збільшено гігантською лупою. Її можна було розгледіти у всіх деталях, опинитися за рогом вулиці і побачити, що там відбувається. Біля п'ятиповерхового будинку з червоним цегляним дахом, де містилася кав'ярня, зігнулася старезна, наче сам Час, бабуся. Вона лупцювала собаку, що намагався відібрати кусень хліба, який лежав у старій на брудній хустині під ногами. З іншого боку, перекинута, лежала залізна філіжанка, з якої покотилася милостиня: шість-вісім дрібняків і шматочок заліза.

На протилежному боці вулиці за круглим столиком сиділи двоє: засмучена молода жінка, вона стискала руками хустинку і старанно відводила очі вбік, аж доки її погляд не втрапив на жебрачку. За столиком також був чоловік. На ньому поблискував білий піджак і лисина, щелепи стискали сигару, а пальці гортали сторінки ранкової газети.

Годинник на вежі вицокував чверть, повітря ставало густим і важким, з західного боку міста підкрадався туман, і коричнева бруківка ставала мокрою. Починався дощ. Жанна здригнулася і підібгала під себе ноги:

– Коли я ходила до початкової школи, мама завжди казала, що жодної користі з цього не буде. Я отримувала трійки і четвірки, погано стрибала, не чула жодної з семи нот і була відлюдькувата. Якось на вулиці біля станції метро ми помітили дівчинку-жебрачку, яка тримала руку простягнутою, а іншою підтримувала першу, бо та вже не хотіла слухатися.

Важко це, так стояти цілий день із простягнутою долонею. У неї коси були. Дві тоненькі брудні косички і зелена стрічка у волоссі. Завжди чомусь ці коси. А в мене були розкішні сандалі червоного кольору, сумочка через плече і чарівний жакетик.

На жебрачці – дірява куртка, від якої смерділо хтозна-чим.

Я зупинилася, не могла не зупинитися, і подивилася на неї. Очі в неї були такі голодні-голодні. Але дарма матір казала, що я дурна, бо я знала, що грошей їй давати не можна. Вона не для себе ті гроші просила, а для того, хто тримав її в рабстві. Є така штука – дитяче рабство.

Мама помітила, що я спинилася, гаркнула на мене і сказала, що знає, чим я можу допомогти дівчинці. «Справді?» – подумала я. І мама справді знала. Вона зняла з мене жакет, сумочку, черевички і віддала жебрачці. Натомість зірвала з неї зелену стрічку і наліпила мені на волосся. У ній був шматочок гумки.

– Це правда? – Михайло уважно дивився на Жанну крізь напівтемряву.

– Ні, звісно, дурню.

– А навіщо розказувала?

– Бо яка різниця? Розказала, і все тут. Не шукай причин, не витрачай часу на безглузді речі. Все брехня і все реальність. Аби ти тільки хотів.

Жанна всміхнулася і зникла. У приміщенні стало зовсім темно. Михайло простягнув руку, провів нею в повітрі, шукаючи якусь річ на згадку. Може, зелену стрічку, а може, хмарку запаху. Раптом зрозумів, що тримає руку так само, як тримала дівчинка-жебрачка з розповіді Жанни.

Зиркнув у вікно – побачив дивну парочку на площі і бабусю на протилежному боці. Почув гавкіт собаки. Відчув, як дзвенять мідяки, що котяться по бруківці. Відчув так, наче ті котилися по його власній шкірі, і здригнувся. Так само, як Жанна.

Знову здригнувся, вже з іншої причини. Подивився на стіл, що став зеленого кольору, коли він про це подумав. І вже не згадав, чи то справді був стіл, а може, стілець чи щось інше.

Туман дістався їхнього поверху, ковзнув у кімнату, вкрив підлогу і обійняв Михайла. На ліжку не залишилося навіть сліду зім'ятого простирадла. Наче жодної Жанни тут і не було. Годинник на вежі знову почав дзвеніти. Якось занадто швидко, подумав Михайло.

І світла в кімнаті було занадто мало – «...саме настільки, щоб не заснути, і не читати, саме настільки, аби повіситися».

Від кого: **Тетяна Михайлова**
tania_mh@ukr.net
м. Київ

До кого: **Проект «Щоденник. Re: make»**

Тема: **Усе можливо**

І світла в кімнаті було занадто мало – «...саме настільки, щоб не заснути, і не читати, саме настільки, аби повіситися». Хлопець ступив у чорну порожнечу балкона. На бетонній підлозі валялася мотузка. Михайло підняв її і кілька разів різко смикнув, перевіряючи на міцність.

«Витримає! Мотузка витримає все – сумніви, труднощі, скорботи».

Відчай образою застряг у горлі, а руки похапцем почали прив'язувати мотузку до гачка, застережливо залишеного на стелі попередніми господарями. Хлопець став на стілець, хиткі ніжки якого нервово затремтіли. Михайло зробив зашморг і ніяково «приміряв» його на себе... Так у дитинстві мама приміряла на нього светр, продіваючи у вовняне кільце русаву голівку сина. Зашморг підійшов «ідеально», змовницьки обвивши шию. Залишалось тільки стрибнути вниз.

Це майже так само, як школярами вони стрибали з даху сусідського гаража. Жанна теж тоді була. У рожевій сукні, така тендітна і красива...

Михайло відчув страх – той самий, який пройняв його там, на даху гаража. «Ну ж бо! Стрибай!» – долітали до нього в'їдливі голоси дворових «друзів». У грудях тріпотів зрадницький холодок.

Жанна мовчала. Її схвильоване обличчя теж випромінювало цікавість: «Стрибне чи ні?..» І Михайло стрибнув.

Від важкого удару обвислого тіла з гуркотом упав стілець, відламалася ніжка. У шию ввіп'ялася пекуча мотузка. Почало бракувати повітря. Тіло зливалось від задушливого безсилля. Перед очима пропливли чорні плямки. Життя блимнуло задимленим спалахом: «Дош, квітка, Прага... Жанна!!!» З горла вирвався божевільний хрип. Перемогти мотузку. Вирватися з її задушливих обіймів.

*Наше **минуле** існує лише для того, щоб ми цінували **теперішнє**. Ватяне тіло не слухалося. Мотузка перемагала-а-а-а-а!...*

«І світла в кімнаті було занадто мало – «...саме настільки, щоб не заснути, і не читати, саме настільки, аби...»

Усе, що відбувається в нашому житті, відбувається **ВчасНО**.

Вчасно запізнитись іноді означає добровільно прийняти випробування.

Час, що переходить у вічність, є істинною ознакою кохання.

«Кохання», яке не проходить випробування часом, є тільки скороминущою пристрастю і нічим більше...

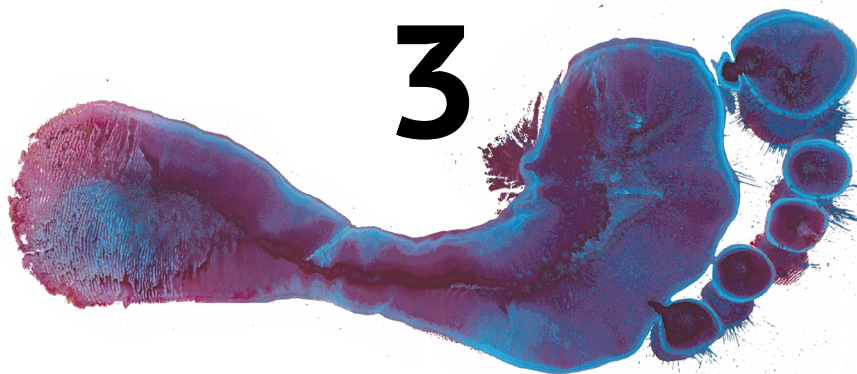
Збігала 25-та «резервна» година. Провалля відступало. Мотузка все ж не витримала... Михайло лежав на холодній підлозі, оповитий «слабкою» мотузкою. Дотягнути б ще кілька хвилин – і ступити у новий відлік часу. У нову годину, в якій неодмінно з'явиться Жанна...

Жагою щастя ознаменовані найвагоміші злети, і...

«І Світло у темряві світить, і темряві не огорнути його».

Частина

3

ТЕМПЕРАТУРА ТІЛА

**Я відкриваю тіло
через дотик**

Я не можу сказати, чого я очікую від цього розділу... Знаю точно, що не хотілося б читати затерті, замусолені, шаблонні фрази – як гламурні, так і трешові. Не хочеться, читаючи, бачити тільки букви на білому фоні й думати про своє. Не хочу натрапити на автора-нарциса. А ще... я не хочу, щоб ТІЛО було єдиним доказом і єдиним фактором існування ЛЮДИНИ...

Оксана Тищенко

Від кого: **Василь Карп'юк**
avel@i.ua
с. Брустури

До кого: **Владислава Мігас**

Тема: **скелет**

Я серйозно вважаю, що найліпший стан людського тіла – це голий **скелет**. Зрештою, ми все життя до цього йдемо.

«Скільки вина може вмістити келих твого черепа?»

Тілесна краса мінлива. Її зародження і згасання сповнені бридоти. Рідке волосся, слиняві уста, беззубий рот, нетримання сечі... Такі риси ніяк не годні приваблювати, бо є відразливими.

Згодом, після початку і перед статевим дозріванням, людське тіло сягає максимально можливої естетичності. Ба, навіть привабливості. Шкіра добре натягнута, ще нічого не обвисає, ще не видно зморшок, ще зуби на місці, але вже пломбовані. Проте це триває не більше ніж хвилину порівняно з голою білою кісткою, яка, будучи не обтяженою зайвими тканинами, і без будь-якого гриму виглядає довершено. Не беручи до уваги визначальності душі, а розглядаючи лише плоть, саме скелет є ідеальною формою людини як істоти. Кінець кінцем, не одна людина має скелет. Проте не з кожного черепа можна зробити кубок келих.

Коли торкаємося тіла, можемо відчувати ніжність, задоволення або й відразу, коли шкіра зморшкувата чи масна, а плоть під нею драглиста. Говорити про запахи зайве, хоча б тому, що кожен їх достеменно знає. Ми з ними боремося за посередництвом води і всіляких засобів, які, проте, дають лише тимчасовий ефект. Окрім того, це боротьба з собою. Чого не потребує кістка, коли вона доконечно позбавлена плоті. Певна річ, можемо брати до уваги лише молоді красиві тіла, які тяжіють до максимальної природної правильності. Саме такими вони уявляються, коли мовимо слово «тіло». Проте так ми вводимо себе в оману, позаяк це лише один зі станів людського тіла в один із відтинків його існування. Пружне молоде тіло – красиве, але мінливе, відтак не можемо говорити про визначальність саме цього його етапу, бо мусимо розглядати в цілому.

Кістка – це як чиста вода. Це як сама картопля у студентській їдальні, бо на котлету нема грошей. І якщо розбирати навіть у цьому аспекті, то «сама картопля» набагато краща, ніж із котлетою, бо звідки знати, з чого остання зроблена? Або навіть можна твердити, що достеменно знаємо – з плоті (якщо то тільки не соя). З плоті «істівних тварин»?

Яке м'ясо можна їсти, а яке ні? Чому саме це або навпаки і хто визначає? Це ж не гриби, що говорять самі за себе, коли людина отруюється. Цілком пристойну відбивну можна зробити з відгодованого котика. Чи захоплено вилловлювати з супу фрикадельки з хом'ячків... Припустимо, такі порівняння не з найприємніших, але застосування гастрономії у подібних випадках завше вдале. Вона гнучка.

Приміром, якщо випадково не дотриматися пропорцій у приготуванні якого-небудь рагу, страва може вийти навіть смачнішою, хоч і не тою, що планувалася. Тоді як найменша помилка у хімічних експериментах може стати непоправною. Але навіть опісля лишається кістка. Обгоріла кістка, помивши яку, ми одержимо ідеальний матеріал. А неприємність гастрономічних порівнянь ще раз свідчить про огиду плотського. Найвишуканіші наїдки чи трунки перетворюються у наших животах на бридку суміш із нестерпним запахом. Загалом у нутрощах відбуваються жажливі процеси, про які варто знати якомога менше, щоб не втратити здорового сну.

Так само найкрасивіша жінка вимушена перетворитися на зморщену бабцю з рідким волоссям, слинявими вустами, беззубим ротом і нетриманням сечі. Вона може розростися до неймовірних розмірів або зсохнутися на сушеницю. Вона може бути деякий час «гарною», беручи до уваги суспільні стереотипи, а все ж не ідеальною. І лише голому скелетові до снаги стати свідком часу у товщі ґрунту, аби за плюс-мінус кілька мільйонів років знову вибратися на поверхню землі і розказувати дітям цікаві історії про динозаврів.

Від кого: **Владислава Мігас**
vladislavamigas@mail.ru
с. Липини

До кого: **Марися Нікітюк**

Тема: **повія**

Вона прийшла на світ невинним дитям, що й не підозрювало про свою величну місію на цій землі.

Він здавався лише загадкою, таємницею, нерозгаданою, зачиненою, закоркованою у пляшці домашнього вина. І з дитинства знаючи, що шалений вплив алкоголю на свідомість людини може змінити світогляд, відкрити друге дихання, потаємні бажання, вона розкривала свої

вигадані таємниці Богів у обмін на справжні, людські.

Згодом, ставши причиною багатьох катаклізмів і смертей звичайних вуличних художників і музикантів, вона залишала сліди губної помади, глибокі подряпини на тілі, глибокі рани в душі.

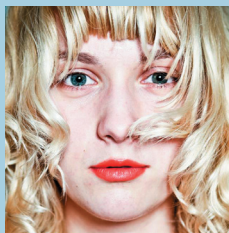
Увесь світ підкорився її стрункому стану, витонченим стегнам, медовим устам і прозорій шкірі. Вона танцювала з водою, фліртувала з вогнем, відкривалася лише вітру, а кохалася з землею. Усі чотири стихії підкорялися її граційним рукам, що спалахували, нагрівали повітря, спричиняли глобальне потепління й одразу ж тонули у холодній імлі, рятуючи лише обраних від спеки. Вона розкидала своє тіло на всі чотири сторони світу, направляючи могутню енергію в кожну клітину власного організму, аби той не зупинився і летів, летів, летів...

У той час Моцарт розривав її барабанні перетинки, а сильні руки розривали її молоде тіло на шматки, голодними очима їх одразу й пожираючи. Смуток переповнював вузькі вулиці її душі, біль знайомився з кожним нервом. Солодка зрада і розчарування доводили до сказу, кричати – неприємно, а від мовчання підступала нудота. Б'ючись у конвульсіях, вона розуміла, що звикла до щоденних насолод, оргазмів, нещасних випадків. Тепер на неї чекає земля. Всі звикнуть до того, що всім знайоме тіло гнитиме десь глибоко у надрах. Ніхто й не згадає ані запаху, ані дотику, ані поцілунків. Людям байдуже, де тіло, з яким досягали блаженства, після смерті. Людям байдуже, чи ступають вони на його залишки, на його *скелет*, біжучи на роботу...

Людська пам'ять коротка. Пам'ять відчуттів ще коротша. Коли стаєш маріонеткою в руках суспільства, втрачаєш пам'ять і життя перетворюється на імпресіоністичну картину, що розтікається по безкінечному білому-білому папері і зникає... А вона завжди прагнула досконалості! Задовольняла всі свої і не свої потреби, читала книжки, відвідувала театри, галереї, місцеві забігайлівки... Бажаючи бути ідеальною для всіх і кожного, догодити всім і справити гарне враження, наприклад, на купку лицемірних мужиків, які, голосно дихаючи, докурювали дорогі сигари, поливали її брудом, очима знімали одяг і безжально здирали шкіру, вона, мов полум'я, гіпнотизувала їхні погляди.

Згодом критики напишуть про неї: «Все її життя – розпуста і бруд. Бездарність. **Повія**». Пізніше люди знову поливатимуть брудом, роздягатимуть очима, аби лише переконатися в ідеальності її форм, заздрити, обговорювати... Та в землі їй буде спокійно. Її тіло відпочине. Віками заростатимуть рани, затягуватимуться рубці, гладшатимуть кістки, очищатимуться помисли.

Спокій. Смерть – ось що насправді ідеальне.

Від кого: **Марися Нікітюк**
marusia86@gmail.com
м. Київ

До кого: **Арсеній Барзелович**

Тема: **блювота**

Я знімаю рукавички повільно, щоб не зачепити ніжне м'ясо моїх обрубаних пальців. Гризти нігті я почала ще в школі: маленькі опецькуваті дутики, завжди дашком згризені під самий корінь, із запаленими подушечками і задирками. Це завжди найгірше. Задирки. Шматки твоєї власної шкіри, а іноді й м'яса мають на вітрі, потрапляють під пильне тактильне розслідування інших запалених подушечок пальців. Спершу ти їх задираєш, наче відшкрябуєш від пальця, а потім уже добре відшкрябане береш і зриваєш в один або кілька приходів по саму фалангу. Кров опуклими краплями збирається в кутики нігтів, крові стає багато, вона пузата, надувається або дується за щось, стає непомірно краплистою і зрештою затікає в дугу нігтя, утворюючи криваві руки, наче, перед тим як вийти, я вмочила їх у миску з кров'яним матеріалом для аналізів.

Це не просто нервово, це патологія. Від неврозу і мазохізму до бажання бути визнаною і потрібною. Це все – рани навколо моїх пальців. Це стається миттєво. Я працюю, а потім раз – і помічаю нігті. Нігті все більше привертають мою увагу, в руках уже народжується звивистий біль, різкий і гострий. Намагаюся на них не дивитися, не зводити очі з монітора, але свідомість зменшує контроль, на хвилину відволікається – і вже половини шкіри на нігтеві нема.

Поряд із робочим місцем я завжди тримаю плоскогубці. Для шкіри. Через те, що вони валяються абиде і я мало турбуюся про їхню гостроту, комфорт і спокій, мої плоскогубці зовсім затупилися, ними можна хіба що вхопити шматок шкіри і відірвати або відхопити кутикулу, як пластилін, рвати її, лишаючи напівкруглі миси з кривавих обрубків і горбистих ороговіlostей.

Коли це почалося – мені сказати важко. Коли мама з татом сварилися, голосно кричали одне на одного, я, звинувачуючи себе в тому, що така незграбна і тупа, м'яла свої пальці, облизувала нігті (мабуть, мені ставало спокійно, коли щось потрапляло до мого рота). Хоча це залежало від предмета. Інколи мені до рота потрапляли члени моїх однокласників, ми так зустрічалися, але це мене не заспокоювало. Спершу викликало **блювоту**, пізніше – бажання: так робили всі, і в цьому не було нічого особливого.

Але одного разу це розізлило мене, і я сильно вгризлась одному хлопчикові в голівку його члена. Я пам'ятаю, як подумала, що він майже гумовий, але ще трішки – і його можна відкусити. Він ударив мене по зубах, не спеціально, звісно, я би на його місці вибила кожен мій довбаний зуб, але він ударив мене лише раз і не спеціально.

Коли прибігла з кухні його мама, то виглядало це дещо інакше, ніж було насправді: він, скрутившись, як ембріон, качався по підлозі, а я сиділа з закривавленим ротом. Мабуть, його мати хотіла б, щоб її син замінив її чоловіка, коли виросте, а відповідно, за одним параноїдальним ученим, вона боялася кастрації. Кастрації свого сина. Бо як ще інакше пояснити те, що вона також ударила мене по зубах, почала тягати за волосся по кімнаті і казати слова, які хорошим людям узагалі-то не кажуть?

Вона і не думала називати мене повією, але чомусь назвала. Я давно вже не тримаю зла і все-все, за винятком хіба що несправедливих звинувачень, пробачила їй, але все ж «повія» якось залягло на дно моєї глибокої і темної душі. І не в останню чергу через те вона стала ще темнішою і ще глибшою.

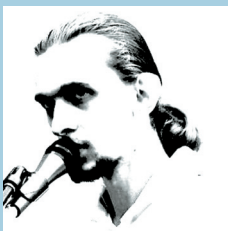
Лікар ще тоді сказав, що у хлопчика все буде добре, тільки йому треба здати аналізи, бо щось із його яйцями не так, але я тут абсолютно ні до чого.

Потім лікар узяв мою руку і стис її з розумінням, наче він мій персональний психолог, а я зойкнула з болю, і тоді він подивився на мої руки і почав виглядати дуже схвильованим, начебто йому не абсолютно байдуже було до того, обгризаю я до крові пальці чи ні. А після того лікар сказав мені, що все буде добре, і обійняв, а я заплакала, і в той день нічого більше я до рота не брала.

А пальці з мамою ми намазали оливковою олією, і вони з татом не кричали і не називали мене тупою і незграбною і тим паче повією. Це було добре, але дуже мало, і я можу з упевненістю сказати, що коли я знімаю рукавички, до яких уже зсередини прилипло підгниле м'ясо моїх пальців, я трішки здригаюся від короткого болю.

Так само я люблю і повну депіляцію проміжності.

Біль назавжди там, де задоволення, і там, де порожнеча. За ним відразу йде в'язка хвиля оргазму і невеличкий стогін, на секунду дихання рветься, а бій серця збивається, а головне – мені вже давно не потрібно, щоб хтось мене обіймав.

Від кого: **Арсеній Барзелович**
randomnomen@gmail.com
м. Львів

До кого: **Юлія Дейнега**

Тема: **текст**

Токсикоз. Нудота. *Блювота*.

Ви б теж це відчували, якби вас торкалося кожне слово. Якби кожне назване слово відчували шкірою. Якби всі ці слова вас торкалися.

Токсикоз. І на шкірі з'являється липкий піт. Шкіра здригається і морщиться від болю всередині і на поверхні. Шкіра ніє від відчуття часу, доки триває отруєння.

Нудота. І шкіра брижиться. Набрякає від тамованого в нутрощах викиду й огиди. Шкіра боїться ще більшого болю...

Блювота. Шкіра на шиї і на щоках натягується. Всі зморшки розпрямляються. Губи широко відкриваються і шкіра на них тріскає і пече.

Якби ви відчували шкірою, вас уже вивернуло б. Не від огиди. Від відчуття.

Ви б отруювалися кожним текстом, у якому є хоч одне негативне слово. Вас нудило б від кожного недоброго вислову чи поняття. Ви блювали б.

Якби відчували шкірою – блювали б від кожного тексту. Від кожного речення вголос чи онлайн. Від жахливої несклапованості слів, що не підходять одне до одного. Від того, що слова зовсім не пасують до понять, які називають. Від того, що кожному слову належить ще додатковий сенс, який насправді зовсім не потрібен, який тільки отруює...

Якби ви відчували шкірою кожен названий дотик і орган, кожную речовину і предмет, кожную дію і стан, кожную рису і властивість, усю цю тягучість, масність, липкість, пустотілість... Що б ви почували до всього сказаного і написаного? Чи змогли б ви щось читати?

...взагалі хоч що-небудь?

а щось бридке?

щось відразливе?

змогли б?

а на шкірі написати змогли б?

чи змогли б ви багато говорити, якби відчували шкірою все, що говорите, якби відчували шкірою кожне слово, чи змогли б ви написати хоч щось?

може, хоча б щось добре і веселе? змогли б? а писати про важкі речі, про щось відрозливе, про дражливі, страшні чи про безглузді деталі... хто зміг би?

це ж лише дотик.

і тільки до шкіри.

хіба це аж так страшно-відрозливо-нестерпно?

хіба це гидко,

хіба токсично?

мене нудить від кожного тексту, і я відчуваю щастя, коли натрапляю на **текст** без жодного поганого слова, від якого б мене вивернуло так, що шкіра на губах потріскалася б до крові...

кров. пам'ятаєте це відчуття на шкірі?

Від кого: **Юлія Дейнега**
yulia_deinega@ukr.net
м Карлівка

До кого: **Людмила Захарченко**

Тема: **терпи**

Розписуєш поглядом тіло. Шкода, що лише поглядом. Малюєш невідомі ієрогліфи, торкаючися пальцями білого халата – кальки твоєї душі. Лікар? Швидше за все, просто різник почуттів.

- Буде боляче? – запитую.
- Ні, зовсім ні. Я ж не тривожитиму душу. Лише напишу на тілі все, що захочу.
- Губами? – яка ж наївна.
- Поглядом.

Вирізаєш, виводиш акуратним почерком *текст* майбутнього на моїй талії. Забуваючи про себе, забуваючи про нас. Білосніжний халат насичується кривавими візерунками, але ти не зупиняєшся.

– Чому мовчиш? – запитує він.

Не відповідаю, продовжую ковтати тишу, змішану зі згустками моєї плоті. Вперше не обманув мене – зовсім не боляче. Тіло нічого не відчуває, тільки заповнює досі невідомими флюїдами душу, що заплуталася у його словах.

– Виходить, моя душа тепер більш вартісна за фізичну оболонку, – перекикую вакуум нашого простору.

– Виходить, що так, – не відриваючись від процесу написання, говориш.

– Кому буде потрібне тіло, на якому чужим почерком написаний чужий текст, навіть зважаючи на вишуканість слів? – смієшся. А й справді, кому?

– Що ти там говорила мені колись про п'ятдесят кілограмів? – згадуєш мене минулу. – Вони принесуть тобі щастя? Скільки раз тебе? Сорок вісім, кажеш... Ну і де ж воно – твоє щастя? Не знаєш... Так ось, візьми. Тепер воно завжди буде з тобою. Текст, що намертво в'ївся у тіло, – хіба не щастя? Ще є його плями на моєму халаті. Дивись, які червоні. Хочеш, подарую?

Знімаєш цю брудну одіж і загортаєш мене в неї. Душа все бачить, а тіло мовчить. Тепер на ньому, крім написів, присутні ще сліди слідів. Дивись на мене, як творець на свій шедевр, і не втримуєшся, щоб не доторкнутися шершавими від часу пальцями. Пестиш текст, який уже починає просочуватися в душу, який уже починає з'їдати мене.

– **Терпи**, – тихо шепочеш. – Терпи... Я ще не закінчив.

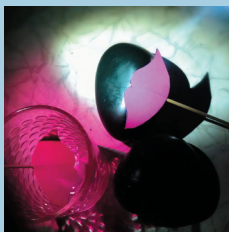
Продовжуєш писати. Продовжуєш створювати мене нову, залишаючи себе старого. Ховаєш руки до кишені і торкаєшся поглядом, як пензлем.

– Усе. Мій погляд втомився тримати слова, вони стали занадто важкими. Таким же стало і моє нове, розписане тіло.

– Не торкайся більше, – прошу. – Нічого не пиши.

– Не можу.

Заварюєш собі каву, як завжди, занадто гірку, дістаєш цигарку. Знайомий ритуал – стоїш наді мною, куриш, п'єш, милуючися своїм текстом. Та не лише твій погляд утомився, шершаві пальці з запахом моєї шкіри не втримують чашки. Кава розливається на ще свіжі слова. Вони розмиваються, залишаючи лише непривабливу пляму. Ти мав рацію – зовсім не боляче. Тепер терпи ти, дивлячись, як помирає твій шедевр, перетворюючись на злиденну пляму, що поширюється тілом, якого ти більше не зможеш торкнутися.

Від кого: **Людмила Захарченко**
ludmyla.zakharchenko@gmail.com
м. Київ

До кого: **Ірина Загладько**

Тема: **де я?**

Так легко! Відчуваю, що на початку цього дня моя мрія стане реальністю! Я дуже хочу сходити в луна-парк. Авжеж, це зовсім дитяча мрія. Та я була там років десять тому. Вже й забула, як так можна кричати, сміятись і їсти попкорн, не думаючи про оточуючих. Але ж і вони, мов діти. Ой, щось спина заболіла. Ні, не може бути. Ти ж обіцяв, що викарбувані тобою слова на моєму тілі не будуть ніколи боліти. Ти завжди правду кажеш. Це, мабуть, вологість повітря занадто висока, і тому слова мене так непокоять.

Милий щоденнику, ти ж знаєш, що я тебе люблю. Я кажу тобі це щоразу, як пишу тобі листи, які ніхто, крім нас із тобою, і не прочитає. Така інтимність. У тебе привілеї, як у мого коханого. Того, що словами своїми з моїм тілом поділився.

Що це? Я не вмю літати, чому я роздвоїлася? Що це? Я не хочу! Додому!!! Чому я не чую власного голосу, чому мій двійник залишився з ручкою в руках лежати головою на недописаному листі до щоденника? Коханий, це твої витівки? Кожна дія в цьому світі мусить мати пояснення, а я не можу пояснити, що діється. А що діється? Агов! Тут є хто-небудь? Відчуття невагомості – зникни! Я тебе не запрошувала. Місто таке маленьке. А хмаринки все ближче. Обережно, дощова хмара з блискавками! Добре, що минулося. А літати не так уже й погано, тільки до тебе прилетіти хочу, та щось не дає змоги мені це зробити. Не відчуваю болю у спині. Я вже не можу *терпіти* незрозумілість на невідоме!

Це не-мож-ли-во! Поговоріть зі мною хто-небудь. Зорі, невже ви не вмієте говорити, невже я не схожа на маленьку дитину, яку ви щоночі колихаєте, після чого вона потім засинає? Ну скільки я ще буду пошепки ставити питання і не чути жодної відповіді? Терпець уривається. Після чорного kota завше натикаєшся на білого. Залишилися слова. Немає тепер нічого ріднішого за них. Сумую за твоїми руками, які, не боячись крові та мого болю, що тоді так і не з'явився, дарували мені частинку тебе на саму вічність.

Чому я плачу? А все тому, що хочу відчути твій запах, тепло твого тіла,

вдягнути твої речі та побачити твій обурений і осудливий погляд, відчуття єднання наших розгарячених тіл. Але як я зможу це зробити, якщо тіло, одна половина якого належить мені, а інша – тобі, просто зникло? Ніби невагомість вкрала в мене всі кілограми – зайви та потрібні. Куди поділося моє тіло? Звідки взялися голоси навколо? Розкажіть мені, хмари, де ви берете ту терплячість мовчати? А ти б щиро зареготав, почувши моє скиглення, і обійняв. Але переді мною лише небо і небо, зорі і...

Темно і тихо. Ні, чую солодкі звуки арфи. Жодного промінчика світла – сонячного чи штучного. Доречно було б почати хвилюватися, та мені надто спокійно на душі. **Де я?** За кулісами театру, у підземеллі чи, можливо, у секретній лабораторії вченого-психа? А якщо я відкрила нову планету, яку не видно з жодного телескопа, то маю лише трішки зачекати тут на тебе? Уяви лише собі, що ве-ли-чез-на планета належатиме лише нам двом. Ні, це не безлюдний острів, це – безлюдна планета, не рахуючи нас двох. Чекаю на тебе, someone like you...

Від кого: **Ірина Загладько**
ommer@ukr.net
м. Луцьк – м. Львів

До кого: **Дар'я Котлярова**

Тема: **виділяє моє тіло**

Ніколи не можу точно сказати, де прокидаюся. Тим паче, де прокинуся наступного разу. Що дивно: ніколи не вхопиш момент, коли твої очі заплющуються, коли думки зупиняються і починається сон. Свідомість завжди фіксує лише пробудження.

А їх стільки...

Пробудження раз.

Тіло ще сонливе і зовсім розслаблене. Першою прокинулася шкіра, а перші відчуття дня – не звук, не колір, а рух ворсинок розміром у частки міліметра на обличчі: тоненький струмінь прохолоди і мурашки під шкірою. Піймавши дрижака, ретельніше загортаюся у ковдру млявими зі сну руками і зосереджуюся на них. Відчуваю їхню сухість – це все тутешня вода. На пучечках пальців шкіра натягнута, їй також бракує вологи. Тож я оближую мізинець і фіксую, як за кілька секунд

він знову стає сухим. Уся моя увага зосереджена на ньому. Тож можна сказати, що зараз я – у пальці. А за мить можу бути в передпліччі чи спині. У будь-якому разі моє «Я» постійно вкрите шкірою, що має температуру і певну пружність, пори, волосинки і родимки. Вона розтягується. Вона має часткову вільність у власному русі вздовж і впоперек кісток.

А проводячи долонею по власній шкірі, одночасно відчуваю, як хтось торкається мене і як я торкаюся когось. І це така дивина, адже тими «хтось» і «когось» одночасно є та сама людина – я...

Пробудження два.

Темно. А розплющувати очі в темряву не надто приємно. Особливо якщо одночасно фіксуєш наявність в'язкої рідини довкола. Чіпляюся за поверхню, яка повністю вкрита порами, лапки грузнуть у них, а суцільна волога зробила мої кінцівки менш чіпкими. Намагаюся рухатися вперед, але ковзаю і лишаюся там само. Раптом кількість рідини збільшується, потоком мене переносить в інше місце. Мої крила прилипли до тіла, вусики злиплися. Безпорадність. Я повністю огорнута цією рідиною, я – один суцільний збитий в купу незрозумілої форми шматок. Я комашка, що борсається в людському роті. Мене просто не помітили, коли облизували палець.

Пробудження три.

Кудись усередину. Туди, де інше життя: хрущі, що живуть у норі мого стравоходу; кубло сороконіжок у моєму шлунку; осине гніздо в легенях; метелики-капустянки між ребер; мурашина колонія під самісінькою шкірою. Усе, що **виділяє моє тіло**, – це результат їхньої діяльності. З моїм потом, сечею і слиною назовні виходять міриади комашиних личинок. Так вони потрапляють у цей світ. Так вони потрапляють в інших. Так я даю їм життя.

Пробудження чотири.

Ось вона – я. Бачу себе. Ось у мені комаха, якою і є я. Стукаю крізь своє тіло назовні. Стукаю. Стукаю. Стукаю...

...Крізь сон чую, як до кімнати стукають. Двері відчиняються, і хтось підходить до мене.

– Прокинься. Чуєш? Ну ж бо, відкрий очі. Давай, прокинься. Прокинься, будь ласка...

Пробудження п'ять.

– Де я?

Від кого: **Дар'я Котлярова**
daria.kotliarova@gmail.com
м. Київ

До кого: **Олександр Портнов**

Тема: **знак безкінечності**

Скільки тих пробуджень – стільки і міфів постає з глибин забутого. Гуртожиток, рік, другий... Я і текст. Себто я мучуся над текстом.

Марсель Пруст – от уже ж і фрік він був. У мене від нього синдром дрібязковості: годинами втикаю на свої руки. Руки як руки, порізані сторінками книжок і подерті буднями без пральної машини.

Але що поробиш, треба, треба дочавити цього товариша. Завтра, браття, семінар. Штовхаю книжку під подушку. Та подушка здається мені вистражданим Ельдорадо, де спочивають, досягнувши нірвани, тіла шукачів; штольною, у темряву якої довірливо пірнають шахтарі-романтики; каптеркою, де хропе запійний учитель фізики.

Цей дракий шмат тканини не що інше, як бермудський трикутник, який ковтає мої геніальні ідеї і продає їх на Кардачах за оптовою ціною або, я підозрюю, на шару сплавляє вахтеркам. Бо вахтерка – це Ловець Снів. Саме до неї через наелектризоване молодістю повітря транспортуються сни, мрії і страхи. Понесло. Це все Пруст, зараза, хай він прустне!

Кладу голову на подушку і чую крізь сон крики на поверсі. Сусідки по кімнаті висловлюють невдоволення відбірним ін'язівським матом, в унісон із яким кімнату захоплює бригада з гітарами. Моє побите навчанням і соціальними негараздами тіло піднімають і ведуть коридорами до так званого Бейсменту. Це підземне приміщення, де відбуваються концерти, з облупленими стінами і тонкою смужкою світла попід стелею – справжній парадиз.

У старости гуртожитку день народження, і команду активістів (тих, що не проти випити) запрошено на вечерю в це забуте Богом і адміністрацією місце з зазивним і розслаблюючим, наче в публічному домі, неонем. Сире вологе повітря (по той бік підвалу – душові), сповнене ультрафіолетових променів, що тяжким туманом осідають на грудну клітку і мають вплив майже наркотичний. Підземелля поза часом і простором, царство Аїда, куди ми спустилися, щоб пожити.

Ми всі якісь напівсправжні: худі і голодні, втомлені від навчання до світанку, мабуть, у єдиному некорумпованому універсі столиці, але від

того – найдовбанутому. Сідаємо, розкладаємо царську вечерю: коньяк, горілка, пиво. П'ємо в цій послідовності, заховуючи плавним сирком «Дружба» і семечками, які староста по-братськи розподіляє на простерті долоні. Тим часом на сцені в рожевий туман впливає містична фігура діджея-анархіста, який ставить тільки те, що йому до вподоби, ігноруючи погрози залишитися без зубів. Яка йому різниця – сяючі зуби в ультрафіолеті тільки заважатимуть.

Дивлюся на причеплений незрозуміло ким до стіни термометр: 8°C. Весна, опалення вже вимкнули. Нам, ясна річ, жарко. Деякі дівчата вже кружляють у танці і цілують одна одну. Хлопці допивають залишки і чекають своєї черги після цієї показухи. Нарешті дівки кидають собі подібних, прямуючи до пацанів, відтак тиснуть їх до стін, здирають своїми гарячими тілами хлопчачу невпевненість і пацанські манікюри.

Я на Вахханаліях. Гомер. Чи на карнавальній попойці. Рабле. Чи на суцільній сієсті. Хемінгуей.

Вже стискаю якогось слимака, вичавлюючи з нього ніжний сік майбутнього метелика, тягну його в холодну в'язку душеву, де по ночах спарюються привиди, штовхаю в її невідомість. Він падає покірно, легко: «Яка ти...», – романтизує він. «Не бзди», – розсудливо підсумовую я. Дрижить, тепло і довірливо дмухає на мене, але я раптом наче знаходжу незадекларований товар на цьому прикордонному пункті, де той хлопець виявляється нелегалом, що прямує в ЄС... А хто це взагалі?! Вашого паспорта, товаришу... Б'ємося головами об холодний кран. Марення трішки проходить, вибігаю на мертвий коридор і прямую навпомацки до кімнати. Світла нема вже два тижні – тому вся стіна відблискує у світлі місяця мірадами відбитків рук.

Прокидаюся одна, гола: народження. Дивлюся на годинник. Проспала пару. Пруста. Якого дідька було весь вечір готуватися?! Все одно втрачений час він не знайшов. Тільки на підлозі сліди, ті, що після *виділяє моє тіло*. Вони красномовніші за реальність, якої в жодного з моїх нічних примарних друзів нема.

Ми всі крокуємо в день з широко закритими очима. Наші тіла страждають від дискомфорту, але ми не помічаємо цих дрібниць. Бо є щось більше за голод і протерті до дірок простирадла – це відбитки по стінах. Відбитки наших рук після ночей без світла, що, сплітаючись у чудернацькому візерунку, здійснюються над дахом гуртожитку і тягнуться аж до Чумацького Шляху, формуючи там **знак безкінечності**. І ця проста математика дарує нам одне – гіркуватий тріумф молодості, тривке щастя, якого ми не відчуваємо, але яке пульсує в наших червоногарячих артеріях.

Від кого: **Олександр Портнов**
lystuvannja@yandex.ru
м. Миколаїв

До кого: **Ірина Маркова**

Тема: **контури твого тіла**

У моїй голові, коли я починаю щось писати, все крутиться навколо «тебе». Тоді, коли хочеться писати про вітер, природу, ввижаєшся «ти», і чим це не *знак безкінечності?*

Напевне, тому що, ти – холодна зима, якою я блукав по полях і по безмежних просторах широких доріг. Коли по вкритій снігом землі, немов по білому покритті, лише сірість небесна мерехтіла в далечині, а в очах була безкінечність і пустота.

Спогади виникають із далекої генетичної пам'яті, як забуті образи. Твій знак безкінечності, наче знак орнаменту на твоїх плечах, зводить мене з розуму...

Лінії твого тіла немов зроблені з невідомого світові матеріалу. Здається, що білизна твоїх ніг і рук із молочних берегів, а волосся – кольору мідного вечірнього сонця. Орнаментами і знаками безкінечності розмальоване твоє тіло.

Ти – образ міфічного птаха з великими крилами і довгим волоссям, немов жіноче начало божества.

Як усвідомити твою красу і тендітність? Чому в тобі так сильно сплелися ніжність, тепло, жорстокість і гордість? Як пережити твою відсутність?

Знак безкінечності у формі духовного зв'язку у мене з тобою обривається, і твій образ уже починає стиратися з моєї пам'яті. Усе важче стає згадати **контури твого тіла**. Мовчи, щоб потім сказати більше, коли прийде час...

Колись ти, можливо, прочитаєш усе, що я тобі написав, тому нехай ці невимушені листи живуть у твоїй душі, звісно, якщо ти їх не викинеш і прочитаєш.

А наразі пливе ріка повільно за вікном, чайки голодні верещать високо в небі, сонце, як молочний згусток, ховається високо за товстими прошарком хмар.

З трамвая в трамвай, по вулицях, базарах я і тисячі таких, як я, блукають у пошуках щастя. Прапори червоні, мов знак безкінечності вічно «совітської цвітучої України», ренесанс якої настає...

Ти летиш із США, океан розділяє наші країни. У тебе майже безтурботне і спокійне життя з паспортом, як у «римського громадянина»: спробуй торкнися твого тіла – і стелси полетять, і буде нота МЗС. Але все ж таки хтось торкається тебе, не боячись вояків НАТО...

У вас там, кажуть, уже третя стаття з'явилася, і, подекують, не за горами буде четверта, я думаю, що це до безкінечності.

А ми, «дурні», не розуміємо такого прогресу.

Ви там переживаєте за Лівію і за Африку кулаки тримаєте, а ще не були в Україні. Ви їм хоч коробки з літаків кидаєте, а хто кине нам? Ми від них далеко не пішли, ми теж третій світ, принаймні так стверджують журнали.

І тому ти летиш, добровольцем, щоб пояснити нам, homo soveticus, що третя стаття – це добре. Краще привези нам ще один транш МВФ, щоб ми ще кілька століть думали, як його віддавати, і ще кілька років хоч протримались.

Де ти тепер? Блукаєш по світу, американка без комплексів, проповідниця демократичних цінностей. У мандрах Індією, Єгиптом, Тибетом, лише транзитом залітаючи в Україну. А потім знову США – Техас, Вашингтон, Бостон... Як у вірші Маяковського:

Если Гавану окинуть мигом – пай-страна, страна что надо.

Под пальмой на пляже стоят фламинго.

Цветет колларио по всей Ведадо.

Куди нам, простим смертним, до тебе, вісника «нового способу життя», яке так далеко від нашого розуміння. Між нашими цивілізаціями – прірва, відстань така, як від космосу до Землі. Але твої очі і твоя свобода перевертають весь світ, і мій невіддільно – також.

Десь далеко, на пляжі, ти – божевільна, у тату на тілі, зморена в хтивості, у нірвані з присмаком фаталізму. Заплющуєш очі, а там – жовті сонячні сні з океаном і скелями, з мегаполісами, вокзалами й аеропортами.

Відчути щастя – це побачити світ, а на старості згадувати, бавлячи дітей.

Лети і не забувай про нас.

Від кого: **Ірина Маркова**
iryna.markova@gmail.com
м. Київ

До кого: **Анастасія Підтоптана**

Тема: **стає непомітним**

«Любий Сашку!

Із задоволенням отримала твого листа.

Якщо впадеш у відчай – шукай фізичних навантажень, у крайньому разі – митців. Відчуй це полегшення: після тренування м'яті-перем'яті й підломані *контури тіла* ніби й не твої: душа пішла в п'яти та й зовсім утекла – роби що завгодно. Якщо це не працює (усе так погано?) – візьми когось іншого побути тобою. От, дивись, оголошення на зупинці: «Арт-лабораторія: як стати генієм». Напиши потім, як то було...»

Зала академії мистецтв невеличка і тиха. Голі сірі стіни без жодного відлуння, що прицвяховує на місці. Тож у будь-яку мить можна сказати “ад’ю” і щезнути звідси, аби за десять хвилин виплисти з метро в центрі ніколи не спокійного в собі міста. Нас тут четверо: бізнес-жінка, я і двоє хлопців – із одного боку. З іншого боку – нікого. Лектор вийшов по каву. Ми сидимо, і кожен, здається, боїться, аби величезне «Я» сусіда не наступило на нього, видавивши зізнання, чому він тут.

– Минулого разу була одна дівчинка з банку, – дурнувато струшуючи головою, зазирає мені в очі сусід (він тут уже вдруге). – Таке видавала! Креативила, записувала в стовпчики – нову стратегію чи що, так уже на новому місці, керує закладом! Узагалі-то маркетологи й рекламісточки сюди валом сунуть, як намазано, ги-ги. Ти звідки?

Брехати не хочеться. Роблю рукою невизначений жест і заслуговую право артистично мовчати й надалі.

– О, ти малюєш? Кру-у-уто. То ти тут по темі.

Ну і хай тепер заздрить.

– Готові? – з порогу запитує лектор і сідає на кут стола, сьорбаючи з емалевого кухля. – Комусь кави з автомату? Дуже погана.

Хлопці регочуть, як коні, але швидше віслюки. Обурена жіночка в «захисному» чорному зі смужками офісному костюмі вступає у бій:

– А я ось не розумію рамки цього процесу, – видає з-за моєї спини. – Якщо це методологія, дайте чітку інструкцію, як це відтворити... вдома чи на роботі.

Від такого нахабства втрачаю себе. Тепер я не більше, ніж площина зіниць, що втупилися у дикуватий світ. Зіниці, що споглядають, – от і все моє тіло.

Лектор ласкаво всміхається і заковчує рукава:

– Якщо у вас є рамки, ви за них ніколи й не вийдете. Інструкцій немає. Спробуймо знайти найкреативніше рішення. Є добровольці? Хто хоче?

– Я й хочу! – продовжує напад смугаста офісиня.

– Гарзд. Сідайте ближче.

Ми встаємо, пропускаємо її, а насправді пересаджуємося подалі, бо хто знає, що ще буде.

– Відкиньтесь на стільці, – продовжує лектор, облизує край кухля і нарешті відставляє його. – Заплющіть очі. То що за відповідь ви шукаєте?

– Я хочу віднайти нову спецію. Щоб усі тьотки з'їжджали від неї з глузду. Щоб викинули з кухні свою величезну коробку з-під чоботів, де роками лежать приправи. Щоб роздирали одна одну у чергах, купували мою – і казали: «Вауу!»

– Нащо це?

– Це мій хліб. Мої гроші. Полювання. Я створюю гроші для клієнта і щастя для жінок.

– Але нащо це їм?

Офісиня мовчить. Ми теж. Лектор дивиться на свою каву. Губи офісині тремтять, вона ось-ось видасть себе. І світ відступає перед уявою.

– Він приходить стомлений, голодний, нещасний з роботи... А вона туркоче: «Милий, як довго я на тебе чека-а-а-ла, їж уже скорі-і-іше!».

Сусід пирскає у долоні. Голос лектора *стає непомітним*, як ці стіни навколо:

– А що, мало існує приправ?

– Це не така. Вона слизька і гидка, як котячий... кал. Від неї млоїть. Але з'їси – і без неї вже більше не зможеш.

- З чого ця приправа?
- Не знаю.
- Уявіть, що ви її знайшли. Що відбувається?
- Ми святкуємо перемогу.

9 вересня.

Великий офіс. Біля фліп-чартів сперечаються дві команди робітників. Поруч із ними на екрані два стовпчики. Щойно пристрасті розпалюються, один із них росте; друга команда відразу вередує, дрібоче ногами, хтось навіть плаче.

Через опен-спейс до них іде золотоволоса Ганка в чорному смугастому костюмі. Її очі блищать, вона готова тріумфувати:

– Отже, вони всі сказали: «WOW! Ми ніколи такого не бачили і не пробували! Такого жирного, смачного і соковитого!»

Стовпчики зашкалюють. Люди обіймаються, кричать, плачуть, падають на коліна. Хтось відкриває коробки, вщент забиті зеленими тюбиками. Їх розхапують, розкручують, зжирають.

На екрані йде один безкінечний рекламний ролик, де золотоволоса жінка вичавлює на земну кулю жовто-коричнево-зелену ковбаску: маса повільно вилазить і – чпок! – падає на планету, жіночка з задоволенням усміхається: «Щастя є!»

- Що це за продукт?
- Я не знаю. Щось дуже бридке і... смачне. Тільки воно всім потрібне. Але з чого це, я не розумію, не розумію...

«Ти знаєш, якось увечері вийди надвір. Подивися на небо. Спробуй просто нікуди не поспішати. Зрештою, ти ж не тільки тіло.

Твоя Рита».

Від кого: **Анастасія Підтоптана**
kvitcvit@ukr.net
м. Лубни

До кого: **Анна Пінчук**

Тема: **випробувати своє тіло**

*Як захочу – то вітер туди і повіє!
Як задумаю щось – неодмінно вчиню!
«Бідолашна, – подумують, – все собі мріє».
Хай так думають. Я жива! Я живу!*

Я

Одинадцять градусів за Цельсієм – мінімально допустимий рівень температури для людини, щоб не трапилося переохолодження організму, і найсприятливіший для проростання насіння цукіні. Усе відносно. Балансуючи між крайнощами, природа створює гармонію. Живучи десь у Карликовій галактиці, мандруючи пустелями Місяця, я потрапляю в це тіло.. Це пастка? Це кара? Чи зможу я надалі подорожувати з кометами за межі всіляких усвідомлень, бачити народження зірок, розчинитися у темряві космічних просторів і стати безмежною?

Якщо наше тіло – віддзеркалення душ, то невже наші думки – віддзеркалення подій у паралельних світах? Те, що залишається з нами від народження, – тіло. З цим варто змиритися ще в дитинстві, щоб потім, у стані невимуженості, керувати ним. На полотні простору викроєні наші маленькі життя. Вони зшиваються короткою ниткою часу, яка від необережних рухів має здатність рватися. Рука Майстра надає цим викрійкам фізичної суті і вдихає в них енергію. Голос тиші *стає непомітним*. Роздуми, роздуми...

«О, ти знову кудись їдеш? Ох і жаба-мандрівниця», – спросоння вичавлює подруга, ледве розплющивши очі. «Life is a journey and not a destination... – починаю радісно співати. – Вставай, восьма ранку – москаль уже цілу годину не спить!» – «Ще місяць тому у тебе були неймовірні розчарування: потяг на Будапешт – українсько-угорський кордон – митниця – нічна депортація в Богом забутий Чоп – поїзд на Київ через 9 годин... сльози... А сьогодні вже знову складаєш речі у велику валізу?» – «Знаєш, коли закінчуються сили страждати, починається зворотній відлік. Одомашнення – це генетичний розлад. Навіть дикі тварини, вирощені в неволі, забувають про видовий відбір,

він просто припиняється! Бракує природних перешкод, подолання яких загартовує людину і в разі успіху приносить радість» – «Ну... Раціональні зерна сієш», – каже, позіхає. «А хочеш зі мною? Побігли, поїхали – скелями, горами, річками?» – танцюю перед сонною красунею. «Життя одне, проживи його щедро!» – цитую сучасну укрліт.

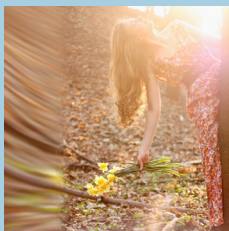
Подруга дивиться на мене, як на неадекватну. Як завжди, але ж я вже звикла. Я вмю дивувати і хочу, щоб усі були здивовані. Вмю запалювати і хочу, щоб усі горіли навколо, горіли зі мною. Коли душу переповнюють емоції, тіло наповнене кульками невагомості, іскрами спалахів, веселою кольорів... Це аромат ванілі, присмак щастя, краєвиди вершини світу! Це просто і це складно...

«Слухай, – кажу, – напишімо послання собі у майбутнє?» – «Що ти маєш на увазі?» – «Ну.. Уявляєш, через багато років, нехай через десять, ми відкриємо конверт із цими листами, а там наші думки і те, що ми хочемо сказати собі дорослим... Можливо, про щось нагадати... Або зробити передбачення про те, якими ми станемо, і порівняти тоді, посміятися» – «О, давай, тільки в мене жодних ідей нема» – «Слухай, а у мене є, я так уже робила, коли такі ж миті радості були. Я б нагадала собі, як я люблю подорожі, нові враження... Бо раптом стану дуже серйозною тьотею, перестану бути собою. Я скажу, що моє існування – це моя єдність з світом, природою. Моя сутність – розвиватися, бути щасливою, бути корисною. Одне слово – писатиму свою філософію сьогodenня».

І ми взялися до справи. Фіксую на папері свої мрії, щоб колись, у хвилини невдач або піднесення, запалитися знову і продовжувати шлях. Хочеться побачити світ, піти в похід у далекі Кавказькі гори, наповнити своє тіло живильною енергією чистого повітря, відчутти себе вільною людиною, не обтяженою надлишками цивілізації, і щоб на висоті чотирьох тисяч метрів побачити Велику Чечевицю, почути її прекрасний спів. Побачити наживо Блакитну сороку в Піренеях, Чорного лебеда в Австралії, пізнати Азію, східні цивілізації, бо сама подорож має приносити радість, а не мета.

Я нагадаю собі, що не пізно **випробувувати своє тіло** в мареві грізних світів, серед блискавок спокус. Зупинитися – означає вирівняти вершини і безодні людського життя в одну площину. Життя почне плестися чіпкою квасолею по сітці твого паркану...

Не знаю, що написала моя подруга, – буде ясно через роки. Узгодили покласти ці листи в скляну пляшку і закопати в іншому місті, куди зараз разом і подамося. Тепер ми, ніби палаючі зірки, виходимо з дому, щоб поїхати у місто, де залишимо часточку сьогodenня і куди приїдемо через роки, щоб відтворити в пам'яті спогади про безтурботну молодість, марш юності...

Від кого: **Анна Пінчук**
apinchuka@gmail.com
м. Київ

До кого: **Тетяна Дорошенко**

Тема: **акліматизація рухів**

– ...Коли цибулини вкорінюються і випускають тонкі беззахисні пагони заввишки 2–2,5 см, рослину варто перемістити у прохолодне світле приміщення...

– З білими стінами і вікнами, що виходять навпростець до моря, – задумливо й обережно домовляю я.

– Надалі, впродовж наступного місяця, температура у приміщенні, де перебуватиме рослина, має бути близько 12 градусів тепла і...

– Ну гаразд, забудьмо про море, – додаю з дещо розчарованим зітханням.

У твоїх білих руках достеменно біле горня з нестерпно білим молоком.

У твоїх білих руках поживкла цупка обкладинка химерного щоденника, який ми знайшли, щойно переїхали до будинку. Знайшли його разом на горищі серед пилу, чорно-білих світлин, мертвих тіл нічних метеликів і кольорових перук.

Я передбачала насолоду від утаємничення у чуже невідоме життя. Ти жартома натякав на сюжетну подібність до американських жаків, мовляв, «усе починалося з невинного щоденника».

Натомість на цупкій обкладинці було виведено ледве помітними літерами від руки «*Випробувати своє тіло*», а всередині жодного імені, дати, події, лише безліч усіляких способів вирощування і доглядання за гіацинтами.

Власне, ми ніколи не висаджували квітів, що там казати, ми навіть насилу уявляли, як має виглядати гіацинт, нам було байдуже до будь-яких квітів. Але ця книжка якось невідчутно почала жити поряд із нами, як рівня. Зрештою одного ранку ми раптом помітили, що звичка читати її стала немов апріорною, як колискова на ніч чи горня кави щоранку.

Ти читав її вголос. М'яко і терпко. Звук розходився кімнатою поволі, немов запах густих індійських прянощів. Спочатку трохи моторошно

було чути ці рядки, де кожне друге слово пашило такою турботою і любов'ю, що того б вистачило на десятки любовних листів. Водночас кожне третє слово було біологічним терміном чи явищем. Моторошно було чути твій рідний захриплий голос і стільки чужих потойбічних слів.

І стільки любові.

Ми читали-читали-читали, потім якось поволі навесні почали вирощувати гіацинти. Велюрові кольори, тонкі соковиті стебла, дотики твоїх пальців до їхніх прохолодних пелюсток, до моєї гарячої спини, голоси присмеркових птахів у гілках акацій. Досконале вивчення структури гіацинтів – досконале вивчення нашої анатомії.

Це схоже було на хворобу. Щодня хотілося більше. Більше дотиків, звуків, рослин, облич, смаків. Ми гралась у хованки опівночі, потім прямували до озера і ловили світляків у слоїки від вишневого варення, рушали у місто і там на людних площах продавали гіацинтови барви за безцінь, кохалися у потягах, вивчаючи топоніміку власних тіл поступово, немов готуючи вишукану страву зі спецій, молока, агави і кунжуту.

Влітку ми витратили всі гроші на придбання дорогої техніки, що підтримувала в будинку постійну температуру – 12 градусів тепла. Спочатку – нестерпний холод, але відтак поступова **акліматизація рухів**. Місяць холоду, сплетіння тіл, рук, голосів і пагонів.

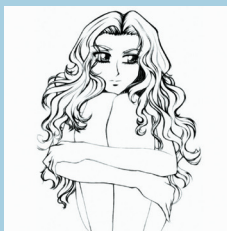
Кожен божий день – ти, я, молоко і гіацинти. Все інше опинилося поза межами дійсності. Поза нами.

Сонця вже майже не видно з-поміж трав, і кімната поступово сповнюється тьмяним прозорим світлом. Ти сидиш на підлозі навпроти мене у чорно-червоній сорочці, з руками, що пахнуть полином і теплом, зі щоденником.

– Щойно з'являться пуп'янки, квітку розташовують у добре освітленій місцині, захищеній від протягів і спеки. Полум'яно-червоні гіацинти вельми охочі до води, хоча...

– Поцілуй мене, будь-ласка – вимовляю нитково, ледь пошепки.

– З відквітлої рослини посохлі квіти треба зривати різким порухом руки знизу вгору вздовж стебла. Якщо ж ви надумали зрізати гіацинт, робіть це гострими ножицями рано вранці, – зм'якло і крижано лунає твій голос, уже наче не з твого міцного горла, а десь із шибок, чи то пак утворюючись на стінах, мов вранішня волога.

Від кого: **Тетяна Дорошенко**
anisova_t@mail.ru
м. Київ

До кого: **Євгенія Плічко**

Тема: **перезавантаження відчуттів**

– Хто зробив ці фото? На яких руки і квіти... гіацинти, чи як їх. Фото такі нетілесні... – запитала я знайомого офіціанта.

– Принесла одна дівчина. Не знаю, звідки, хто вона. Інколи заходить, приносить фото, випиває склянку молока, йде.

– Зрозуміло. Розрахуй мене, будь ласка.

Вийшовши надвір, я закурила. Дівча легко робить те, над чим я б'юся. Прочитавши стільки літератури, переглянувши стільки майстер-класів.

Я відкинула сигарету, вирвала з сумки фотоапарат. Ранкові фото. Кожен кадр надколював череп. Жахливі думки, застої, штучні.

Вдома зайшла на сторінку багатетапного фотоконкурсу, у якому досі займала високі позиції. Поки не отримала завдання, яке, певне, зупинить мій рух там. Рух думок у голові і бажання руху у фотографії.

– Ще спроба. Як невдало – нехай усе воно горить синім полум'ям.

Зранку був дощ. Термометр упевнено показував ті ж 13°C. Понеділок, 13-те. У цей день завжди не щастило. Пішла до того ж кафе. П'ючи каву, поглянула на стіну, заповнену фото. Там і мої, такі запилені для сприйняття тепер. І... фото з гіацинтами зникли, натомість були інші, такі ж невловимо-ніжні.

– Вибач, – звернулась я до офіціанта, – куди поділись учорашні фото?

– Сьогодні зайшла та дівчина. До речі, вона питала, чи хто цікавився. Я їй розповів. Вона просила тобі дещо передати.

Він лишив на столі аркуш цупкого жовтуватого паперу і пішов.

Лише кілька рядків: «Полиш правила. Проведи **перезавантаження відчуттів**. Фотокамера – інструмент, який навчає людей, як бачити світ без фотокамери. Відчуй історію в миттєвості і дозволь **акліматизацію рухів**. Відпусти тіло».

– Дивакувато.

Розрахувавшись, я пішла у студію.

На стільці хтось забув смугастий чоловічий шарф. Узявши його, я сіла навпроти фотоапарату.

– Стоп. Забути все, що знаю.

Я вийшла на вулицю, прихопивши шарф. Відправила повідомлення подрузі, попросивши приїхати до парку. Сонце зайняло своє місце. Парк висох. Він ще не став таким стандартно-осіннім, затерто-золотавим, яким його завше млосно описують. Він просто був, пустий, рідний, насичений повітрям, рухом і відповідями. Бабине літо посунуло вогко-слизькі 13°C.

Я попросила подругу мовчки робити фото, як відчує за необхідне, і відійшла.

– Якби я кохала його...

В голові силуєтно з'явився образ хазяїна шарфа.

Тканина пройшлася по щоці, навіюючи тепло, сон і м'якість відчуттів, зачіпаючи вії. Плечима прокотилася хвиля розгубленості від пустоти, що на мить опинилася над ними, і вони поважно розгорнулися, отримавши назад загублену вагу сотень ниткових перехрестків. Тіло стало не тим, яким було в уявленні всіх довколишніх, і навіть не як у моїй свідомості. Воно почало рух, не пояснюючи причин, промальовуючи візерунок, проковзуючи поміж потоків повітря, без ритму, без репетицій, без видимої мети.

Тіло не штампово-біологічно дихало, аби існувати, а існувало заради дихання, перероблення символічних натяків спинного мозку у плетиво рухів, перенесень клітин у просторі, часі.

Повертаючися, наче символічний соняшник, за тим, від чого могло здобути собі тепло і сенс для існування: за дрібницями, непомітними простому оку і не важливими для технічних, корисливих і розсудливих звивин. Воно не потребувало моєї допомоги, знаючи, що робити, як відчути себе насправді живим, значно краще за обидві мої півкулі, такі багатогранні.

Тіло мало свою мову, літопис, власні задуми щодо життя, які непомітно втілювало, незримо вказуючи, інколи гормонами, іноді перечіпаючись чи судомлячи.

Пальці напружилися, до побіління у кісточках, натягнувши шарфа мало не до тріску, зтягнувши плечі у міцний кокон, я закрутилася, підставивши обличчя небу.

Крапля. На лоб. На щоку. Я розплющила очі вперше за ланцюжок хвилин
Світило сонце. І йшов дощ. Подруга сиділа з вимкненим фотоапаратом.

– Ну що, зробила хоч кадр?

– Так, один. Більше немає сенсу. Я тебе ніколи такою не бачила.

З екрану йшло матеріальне світло і краплі спокою, гармонійної енергії
і злиття з усім світом. Я наче була з тканини, яку надув рвучкий, але
тепло-м'який вітер, що до цього обдув світлі долини, дитячі садки і зграї
білих птахів.

– Знаєш, я не буду більше брати фотоапарат до рук. Я тепер знаю дещо
ліпше.

Назавтра я роздрукувала 3 копії фото. Одну – собі на стіну.

Одну – у білий конверт, тій дівчині, зі словами: «Відпустила. Дякую».

І останню, звісно, замість усіх тих жажливих натюрмортів у кафе. Всім, хто
запитає про фото, я просила передати: «Нічого особливого. Просто не
змушуйте тіло думати. Без постановок. Інколи просто дихайте замість думок».

Від кого: **Євгенія Плічко**
egeni_grande@mail.ru
м. Київ

До кого: **Анастасія Майстренко**

Тема: **відчуй серцем**

Двері голосно зачинилися від протягу. Шибка у вікні дала зрозуміти,
що треба встати і закрити його, інакше знову доведеться пити купу
ліків і калини-малини, щоб продовжувати своє існування. Маленький
ідентифікатор настрою погоди за вікном уже другу ніч не хотів
відходити від позначки 14°C, це літо виявилось дуже схожим на осінь,
особливо тиждень дощів і шкіряні куртки на перехожих. Погода наче
давала мені зрозуміти, що все змінюється, вона – не виняток, що час і
самій змінити себе. Відвезти всі банки з дорогою кавою мамі і купити
свій улюблений чай, зрозуміти, що з людьми треба рахуватися, а
фотоапарат – не панацея.

Зробивши над собою неймовірні зусилля, я встала. Підійшла до вікна, вдвиглась у темряву і побачила діда Дніпра. Сьогодні він був спокійним, дощ притих, краплі вже не били по ньому, мій сон зняло як рукою. Чайник закипів, і тремтячими руками я залила зелені листки чаю, повернувшись знову до вікна. Бачить Бог, я не хотіла знову це згадувати.

– Відійди! Забери свою камеру і швидко, не повертаючися до мене, біжи!!!

– А як же ти? Не говори дурниць, дивись, який кадр. Ось ще один, усміхайся, я швидко...

– Біжи!!!

А потім тільки глухий звук від удару і темрява. Повна темрява, ані голосів, ані звуків. Тиша, що розривала мої барабанні перетинки, ніч, що замінила мені день на довгих три роки.

Я прокинулась у відділенні якоїсь приватної лікарні, але розуміння того, що сон закінчився, не було. Я лише відчувала, що хтось тримає мене за руку і, здавалося, плаче.

– Тату, мамо? Що сталося? Де я і чому на очах якийсь бинт? Зніміть, я хочу вас бачити.

Мені ніхто не відповів. Різкий рух рукою і спроба стати на ноги не мали успіху, тіло боліло, і встати я не могла. На всі мої питання тиша відповідала шелестом дерев за вікном і щебетанням якоїсь пташки, яка дратувала мене, бо навіть вона могла більше, ніж я. За декілька годин я дещо згадала і зрозуміла, що в моєму житті вибухнула АЕС, у десять разів більша за Чорнобильську, що моє хобі – фотографувати всіх і кожного, яке і привело мене до старого будинку, зіграло зі мною в фатальну гру з назвою «життя-смерть», у яку я не виграла і не програла. Я більше не могла бачити. Зовсім. Навіть силуети. Лікарі розводили руками, говорили, що могло бути і гірше. Мама плакала, тато обіцяв усе, що завгодно, але медицина виявилася безсилою. Спочатку я трималась і вірила, що це тимчасово. Мине час, і все стане на свої місця, я знову танцюватиму, працюватиму, і моя камера повернеться до мене. Саме тоді і відбулося *перезавантаження моїх відчуттів*, саме тоді я зрозуміла, що таке справжній дотик.

З рідними я могла спілкуватися, лише коли вони тримали мене за руку. Мама перестала плакати, тато ходив усе рідше, родина змирилася з тим, що я стала «такою». Я ж навчилася читати пальцями, бачити серцем, відчувати клітинами всього тіла. Коли мама тримала мене за руку, я вже знала, що вона всміхається, або ж якщо її пальці були холодними

і чужими – вона ледь стримувала внутрішній вулкан після спілкування з лікарями. Моє тіло стало таким, що допомагало не втратити зв'язок із зовнішнім світом, і та стара балка, яка впала на мою голову, коли я намагалася зробити черговий кадр, забрала у мене 90% сприйняття світу.

Терпіти було важко, і я не витримала. Перестала посміхатися, не вірила молитвам, забула про всіх. Мене могли відвідувати, лише коли я спала, інакше кожен контакт із людьми закінчувався нервовим розладом і дуже болючими ліками. Життя перетворилося на сон без сновидінь або на один цілісний жах.

Я прокинулася від того, що він тримав мене за руку. Я знала, що це чоловіча рука, бо навчилася їх розрізняти дуже добре. Він говорив до мене, про себе, плів якісь дурниці, вперше за довгий час я заслухалась.

– Я тебевилікую. За кордоном усе зроблять, але для цього ти маєш мене слухатись і робити все, що я скажу.

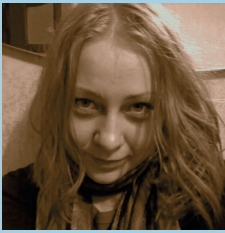
– А якщо ні?

– «Якщо» не буде. **Відчуй серцем**, усе вийде.

Я впустила його у свій світ. Він змінив усе навколо. Щодня приходив із квітами, описував кожну пелюстку так, що я їх бачила в своїй уяві, розповідав усі новини, годував якимись екзотичними фруктами, постійно відкривав мені вікно, вкривав, щоб не застудитися. Він був моїм давнім другом, і саме його я фотографувала біля будинку. Це був він, хто застерігав від біди, і його я не послухалася.

Минув час, і німецькі лікарі повернули мені світ. Я знову бачила, святкувала другий день народження, біля мене були всі, окрім нього. Він зник. Дзвонила, чекала, писала листи – не було ніде. Запитувала у батьків, друзів, вони мовчали. Сказали лише, що в нього інша. Я навчилася жити своїм життям, лише на все життя запам'ятала, що мій новий день народження випав на дату його старого – чотирнадцяте червня.

...Треба замінити чайник, бо голосно вимикається, коли вода холодне. Думки повернулися на місце, світало. Тепер я вже чудово бачила перших атлетів на набережній, скоро вийдуть мами з дітлахами. На календарі було вже чотирнадцяте червня, день змінив ніч, температура підвищувалася. Знову згадала про нього, знову заболіло. Він теж постраждав від тієї прогулянки, і останнє повідомлення за рік після мого зцілення від абонента без номера було: «Моє обличчя схоже на грейпфрут. Ти мене не впізнаєш. Не псуй життя. Живи щасливо». Намагаюся, але все одно чекаю...

Від кого: **Анастасія Майстренко**
sayra@yandex.ru
м. Канів

До кого: **Ольга Зозуля**

Тема: **зміцни крила**

*Туга мене поламала, туга мене полонила,
Туга мене відібрала, туга відрізала крила.
Нащо, скажи мені, Туго, ця вся безкрилість Тобі?
Ти ж серцем іншого прагнеш, ти ж і в собі в боротьбі.
Може, віддай мені крила, може, віддай мені небо,
Може, й живи в мені, Туго, крилам самотньо без Тебе...*

Я

Ранок повільно прокидався, наливаючися барвами пташиних співів і шумом міста. Позначка на термометрі повільно виповзала на 14,5°C. Досить. Досить пустих роздумів, переливання з пустого в порожнє. Досить картати себе за те, що вже не можеш змінити. Якщо не можеш розібратися в собі, спробуй хоча б гармонізувати світ навколо себе. Ніщо так не прочищає мозок, як фізична робота. Давно треба зняти і випрати гардини, вимити кухню, привести квартиру до ладу.

Згадалося, як мама хотіла, щоб я навчилася грати на фортепіано, і віддала мене в музичну школу. Був один твір, який я так і не відчула, не знаю, що зі мною сталося. Вальс Шопена, який ще називали «Сльози осені». Я все билася над ним, а він лишався якимось штучним, ніби це не людина грає, а музична скринька. Вчитель слухав, виправляв, та я не розуміла його. Якось він підійшов, закрив фортепіано і запитав мене:

– Невже ти не чуєш? Невже ти не чуєш биття його серця? Це не просто ноти. Не просто восьмі і шістнадцяті. Це серце, яке звучить у тобі, в золотому листі, яке зривається у свій останній політ, коли дерева завмирають, не знаючи, що їх чекає далі. Відчуй! *Відчуй серцем* серце, і вальс перестане бути мертвим, забори в нього милиці, **зміцни** йому **крила** і відпусти! Його. Себе.

Як пізно я зрозуміла його слова. Але я точно знаю, що це не кінець. Із якимсь фанатизмом витираю пляму на плиті, а під тонкими довгими пальцями нарешті оживає вільний вальс осені, яка так схожа на моє холодне літо. Я знайду тебе за будь-яку ціну. Мені не потрібні очі без тебе, я не хочу дивитися на цей світ окремо від тебе. Я кохаю, а проти цього встояти

неможливо. Геть дурні страхи, геть сумніви. Ти не можеш кохати іншу, це неправда. Стискаю губку для миття посуду. Ти розмовляв із моїми пальцями, ти дозволив мені пізнати твої руки, тепло твоєї долоні, її відкритість, упевненість, готовність підтримати, якщо я спіткнуся. Досить, начекалася. Вони все мені скажуть. Я знайду тебе, і це літо зігріє нас...

...У лікарні було тихо. Сонце зазірало в палату. Він погодився бути експериментом, погодився тому, що в ньому жила надія бути поруч із нею. Кандидат біологічних наук Підпрудний з'явився в його житті не зовсім казково, без білого халата і пробірок, які неодмінно спливали в пам'яті від слів «кандидат біологічних наук». Він не був стриманим добряком, різкий, навіть дещо неприємний чоловік, з постійно опущеними, ніби приреченими, очима «знову до мене...», в нього була неприємна звичка дивитися з-під лоба і все пояснювати сухо і незрозуміло. Йому не подобалися люди. Він не рекламував себе, просто пропонував. Реконструкція м'яких тканин обличчя, цього було досить, щоб повірити; тканинна інженерія з використанням стовбурових клітин.

Його ліпили, ніби глину. Це було надзвичайно – впізнавати себе у дзеркалі. Морщити лоба, а не шрами. Всміхатися, не переживаючи, що побачить хтось сторонній і здригнеться. Його непокоїло лише одне. Що скаже вона на його втечу. Як сприйме те, що він вирішив усе без неї, керуючись її благом, але не питаючи. Вона завжди була така вперта, така волелюбна і так не терпіла, щоб за неї хтось вирішував. Він зрозумів, що боїться зустрічі з нею, що ховається вже не через своє понівечене обличчя. Вона має його зрозуміти, адже вона – сенс його життя. Якщо вона живе своїм життям, він не буде втручатися і зникне тепер уже назавжди. Але він має спробувати.

Сьогодні був останній огляд лікаря, і його виписували. Сьогодні був день його народження, 14 червня, день, коли вона почала бачити, і дещо символічне виписування його з рук хірургів-пластиків і вчених. За вікном прошелестіли колеса машини.

Приїхали батьки. Після перших операцій мама довго плакала, батько, посивілий і ніби нижчий, ніж раніше, перестав сутулити плечі і почав частіше всміхатися. Щастя поверталось в його дім і мало повернутися в його серце. Стовпчик термометра підскочив на позначку 15°C, ніби літо сказало, що воно все змінить, треба просто трішечки допомогти йому. Двері відчинилися, і він зробив перші кроки назустріч своєму, може, важкому, а може, легкому майбутньому. Щось усередині переступило з ним поріг і відпустило його серце, ніби розтануло в повітрі безслідно. Відразу стало легко і сонячно. Обійняв сяючих маму і тата.

– Вона так ні про що і не знає?

– Я не казав, тату.

Від кого: **Ольга Зозуля**
olya_nbb@ukr.net
м. Черкаси – м. Київ

До кого: **Катерина Гладка**

Тема: **тіло втрачає тіло**

The night air is bad for me.
Carrol Lewis,
«Alice's Adventures in Wonderland»

Каждой ночи необходимо свое меню
Оноре де Бальзак

...Промайнуло вже чотири дні з моменту, як його очі востаннє сфотографували обшарпані стіни «совкової», та і без того запліснявілої палати (зате з такими популярними зараз пластиковими вікнами: чи то й справді вирішили оприлюднити таким чином благодійні внески пацієнтів, чи то щоб хоч зовні будівля мала пристойний вигляд). У принципі, йому вже було байдуже, своє він відлежав, прийшов час мучитись іншим.

...Промайнуло вже дві години з моменту, як вона вперше після трагедії взяла до рук камеру. Її тіло тепер усупереч усім біозаконам відмовлялося бути єдиним організмом. Долоні тремтіли. Безсила, та досі така ж тендітна і жіночна, рука боялася не витримати цей шмат металу і випадково розстроцити його об холодні залізні бильця ліжка. Тонкі, довгі, бліді пальці непевно ковзали неоднорідними рельєфами цієї важкої штуківини, не впізнаючи раніше до болю знайомих клапанів. Очі... а очі автоматично заплющувалися, автоматично захищалися темрявою.

...Промайнуло вже 40 хвилин з моменту, як ртуть різко й одним пострілом омила позначку в 16°C. Повітря теплішало. Та лише повітря.

У думках обох погода була суто індивідуальною, суто холодною.

Майже цілий день він дивився в дзеркало і так аж до лоскоту легко торкав кінчиками пальців шрами на обличчі. Наостанок лікар сказав, що все зникне через кілька років, залишаться лише сліди від найглибших ран. Відразу ж узявся заспокоювати, мовляв, чоловікові це лише за принаду, щоб відразу було видно мужчину, а не хлопчика-метросексуала.

Від таких, каже, істинні жінки мліють... «Моя точно зомліє, побачивши таке», – відразу вклинилася думка. «А ще й як усю історію в деталях почує, то й узагалі не відкачаєш!» – перебивала інша. «Аби тільки вислухала! Аби...» – на цьому й зупинився.

Ходив навколо будинку, стискав губи, до болю м'яв жилаві долоні, але все ж вирішив – шукати її не буду, і на цьому крапка. Найбільше такому рішенню здивувався сам. Запалив (як завжди це буває) останню цигарку. Та колись пошматоване обличчя не давало спокою: нило, гуло, здавалося, виверталося назовні. Неохоче жбурнув недопалок під ноги. «Навіть покурити вже нормально не можу! Та що ж я тоді можу?.. Та і чи можу взагалі?» – просичав.

«Хех... А вона б сказала, що просто треба повірити в себе, *зміцнити крила*... Господи, яка маячня!» – насмішкувато промовив і лише тепер стих.

Тим часом вона намагалася дивитись на світ новими очима, ледь не в прямому сенсі цього слова. Щомиті старалась описати відтінки, які бачила навкруги, щоб не забути... про всяк випадок... Як здавалося всім, хто бачив це переродження, вона полюбила кожного, безцінним зробила все.

Окрім ночі. Її вона відверто ненавиділа. Або ж просто боялася, що саме вона знову відбере у неї все те, що тільки-но повернулося, – світло в очах. Тому і крутилася на лікарняному ліжку, вмикала всі лампи, ховалася під ковдру, плутала волосся між пальців, а інколи і рвала його шматками, так сильно їй хотілося втекти від темряви. Через секунду така думка здалась їй досить непоганим варіантом спасіння.

«Дурня ці книжки!!! І ті, хто їх пише, також – ніби не в реальному часі живуть... Яка ж я дурепа, начиталася, що біжиш посеред ночі в лікарняній сорочці босоніж, сльози заливають шлях, а ти нічого не відчуваєш. Абсолютно нічого, крім душевного болю. Просто біжиш і ревеш, ревеш і біжиш. Дурня!!! Люди, не вірте!!! Кажу вам, що п'яти залишають вогкий червоний слід на камінцях, нігті впиваються в долоні, а пальці розрізає лезо. От щось типу того. Чорт, я вже й сама говорю якось літературно. Коротше, *тіло втрачає тіло*. От і все. Прибігла. Далі не можу», – внутрішній монолог наближався до кінця.

Нарешті світало, а отже, вдалося – втекла.

Від кого: **Катерина Гладка**
freeukraine@ukr.net
м. Київ

До кого: **Світлана Корчагіна**

Тема: **навчитися бачити світло**

Світло бачиться тоді, коли світло в очах є

Г. Сковорода

Минув тиждень. Здавалося, усе життя, яке було до того, просто наснилося. Світ почав мерехтіти своїми барвами, я їх якось загострено відчувала – таке враження, що разом із кольорами в мої очі надходила енергія. Насичувала моє втомлене тіло і повертала до сил.

Після лікарні було невимовно добре опинитися вдома, де так солодко спалося на улюбленому дерев'яному ліжку, де грав вечорами улюблений джаз, заповнюючи кімнату магією звуків.

Мені хотілося забути, як колись моє *тіло втратило тіло*, і довести всьому світові – я не здалася, не скигну і тепер понад усе ціную життя у його неперевершених барвах і відтінках.

Це був понеділок. Я прокинулася від того, що хтось із сусідів робив ремонт і зі всієї сили стукав по стіні. Глянула на термометр – 17°C. Потеплішало!

Зготувала каву, сіла біля вікна спостерігати, як прокидається місто. Невисока жіночка у суворому діловому костюмі не встигла на автобус, хлопчик із мамою за руку йде до школи, вусатий чоловік через дорогу від мого дому відкриває свою крамницю і з усміхненим виразом обличчя миє вітрини. Ці маленькі картинки, епізоди радували мене, як ніколи. Я раптом відчула, що не хочу більше жалітися на своє життя, хочу вдихнути на повні груди і розпочати нову сторінку.

В моїй голові зародилась ідея: «Ти мусиш знайти роботу!» Півдня провела в пошуках чогось цікавого в Інтернеті, згодом переключилася на телефон, здавалося, півміста дізналося про те, що я повернулася до життя. Таке враження – зараз зателефонує Бог і запитає, чи я не шукаю роботу.

Мені хотілося фотографувати, хотілося творчості, і я аж ніяк не збиралася собі в цьому відмовляти. «Шукаємо весільного фотографа...», «Фотомайстерня розпочинає набір...», «Потрібні фотодизайнери...», – виблискували чорною фарбою оголошення в журналі. Нічого

не підходило. Я передзвонила, здавалося, тонні вакансій, та всюди чула відмову чи стандартну фразу роботодавців: «Ми вам передзвонимо!».

Вечір настав так швидко, що я подумала: хтось натиснув на перемотування, аби пришвидшити час. Я вирішила передивитися фільм, який давно хотіла, ще до всієї трагічної історії. Кшиштоф Зануссі, «Дотик руки».

Місто майоріло вогниками, було чутно кожен його звук, а я з запашним зеленим чаєм ховалася в своєму маленькому світі кіно. Думки відлітали кудись у надсвідоме, я знову **навчилася бачити світло** – у людях, у мистецтві, у дрібницях, навіть у чаї, який пила. Хотілося розповідати всім навколо, як чудесно відчувати цінність прекрасного. Фільм тільки сприяв цим відчуттям.

– Дзи-и-инь! – раптом продзвеніло.

– Дзи-и-инь! – повторилося знову.

Ох ти, Боже, телефон, – нарешті второпала я. Підбігла до слухавки, зачепивши ногою кішку, яка нервово відстрибнула вбік.

– Алло? Я вас слухаю.

– Добрий вечір! Перепрошую, що пізно дзвоню. Мене звати Євген, я працюю в театрі.

– Емм, та все добре. Дуже приємно! Чим можу допомогти?

– Ви, здається, шукаєте роботу фотографа.

– А ви звідки знаєте? – здивовано запитала я.

– Мій друг бачив ваше оголошення на одному сайті, а мені якраз потрібні такі люди. От він і дав номер.

– Аа-а...

– Ви не переживайте, я не маніяк, я актор, – поспішив пояснити голос у слухавці.

– Я не переживаю, просто трохи здивована, – пояснила свою дивну реакцію я.

– Нам дуже потрібна людина, яка би знімкувала життя театру, його акторів. Яка б робила невеличкі фотоісторії, навіть фотофільми про нашу творчість. Жодних меж чи правил, свобода вашої фантазії, зарплатня висока. Ну то як?

Мені здавалося, якась фея надіслала свого помічника, аби той вирішив питання з моєю роботою. Так і хотілося запитати, чи не має цей пан у слухавці чарівної палички. Зібравши думки, я видала:

– Добре! Я згодна.

– От і чудово, чекаю на вас завтра о 12 в театрі «Мейнстрім», ви ж знаєте, де це? – помітно зрадів голос.

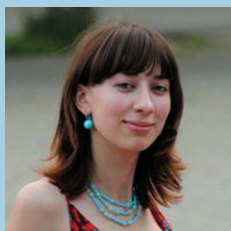
– Знаю-знаю, буду!

– Добраніч! До завтра. Приходьте з гарним настроєм, нам потрібні оптимісти, – закінчив містичний чоловік.

– З гарним, то з гарним. Бувайте, дякую! До завтра!

Поклала слухавку і ще довго дивилась у вікно, якось безглуздо усміхаючися... Я знову фотографуватиму, та ще й у театрі... Хотілося гучно кричати від радості, заодно помститися сусідам за гучні звуки сьогодні вранці, але стрималася.

Засміялася сама до себе. Завтра починається нове життя...

Від кого: **Світлана Корчагіна**
vze.o.tretij@gmail.com
м. Львів

До кого: **Олена Маляренко**

Тема: **моє «Я»**

*У мені так багато шарин, що –
втікаю. Сама із себе*

Навколо багато-багато світла, воно аж засліплює. Літо. День. Тепло. Моє «Я» пронизує безліч кольорів і їх відтінків, бо зіниці ловлять безліч полисків і тіней. Моє «Я» усе це бачить нарешті. А он! – метелик барвистий, мов картина щасливого імпресіоніста. Моє «Я» дивиться на крихітну руку, що тягнеться до цього крилатого дива, яке віддаляється і...

«Ой! Та це ж... це ж... моя рука!» – дивується Моє «Я».

Тут бачу себе малою. Ой! Та що це? Рухаюся! Їду! Ой! Ай! Поворот!
Різкий повороот! Ааааай! Упаду-у-у!

На щастя, хтось вправно керує моїм зеленим візочком. Але хто?!

Озираюся. Ооо... Брат! Ха! А хто б ще влаштував зі мною цю візочкову
«Формулу-1»?!

Мій брат! Дарма що насправді вже дорослий пузатий дядько, який так
рідко тепер з'являється в моєму житті: або у великі свята, або у велику
бідку. А тут... тут – малий, замурзаний, розпатланий хлопчисько. І де
поділися його тридцять вісім?

Бачу, як він жалібно поглядає на футбольне поле до хлопчаків із м'ячем,
далі на мене – своє спецзавдання на найближчі години три...

Чую: зітхає... Так по-дитячому сумно зітхає.

Але я – лише круглощока трирічна тиранка з білими бантиками у синій
горошок – командую: «Голчик! Голчик!! Їць!!!»

Ігорчик – погляд на мене. І – вперед! Курява з-під коліс мого зеленого
візочка... І далі мчимо-о-о!!!

Дитинство.

Ди-тин-ство. Таке слово... Цікаво стає Моєму «Я»: хто й коли те слівце
вигадав? Адже до кінця середньовіччя взагалі не існувало слова (а отже,
й поняття!) «дитинство». І щойно дитинча спиналося на ніжки, могло
добре ходити і бігати – його вже сприймали як дорослого.

Подумати лишень: дітям для того, аби бути дітьми, було дано якихось
три-чотири роки... Так незадовго від народження вони вже мусили
ставати «малими дорослими»!

Далі розмірковує Моє «Я»: хто ж таки вигадав слово це – «дитинство»?
Може, той, кому самому було дуже мало тих кількох років... Років,
коли загальнодозволене право: витворяти неподобства; вигадувати
«дурниці»; дивуватися світові навколо; сміятися без причин, врешті-
решт...

Казати щиро, що думаєш, не прикриваючись толерантностями (і ніхто не
образиться, адже на дітей не можна); *вчитися бачити світло* навколо,
не приховувати, не топтати бажань своїх логікою і вимушеністю; бути
наївним, довірливим і вразливим...

У XXI столітті кажуть: дитинство – це життєвий відрізок між

народженням і настанням статевого дозрівання. Але найдужче у світі я люблю людей, дитинство яких не завершується ніколи.

Моє «Я» нахмурює брови від оцих довгих розмірковувань і каже мені:

«Дитинство – це зелений візоцок. Дитинство – це зелений візоцок і твої тли. Дитинство – це зелений візоцок, твої тли і Голцик».

А тим часом я, мала, вже встигаю проїхати тричі вперед-назад вулицею зеленим своїм візочком.

І дитинство аж б'є з нас із братом через краї, вихлюпується назовні райдужними потоками... Якби ж ми лишень знали тоді, якби ж лишень знали! Ми були б ошадливішими і заповідали б усім іншим дітям: «Малечо, залиште собі шматок дитинства на потім! Десь там, знаєте, у найпотаємнішому сховку. А то так швидко (так несправедливо швидко!) розтринькуємо його!»

Але ця мудрість завжди приходиться уже опісля. Як і кожна мудрість.

Запах куряви, сміх брата, сонячні нитки заплутались у волоссі...

І я сміюся від задоволення. Сміюся мала я, сміється Моє «Я».

«Отут би й лишитися. Назавжди», – думає Моє «Я».

І – бац! – я прокидаюся, усе ще дзвінко сміючись у задушливій маршрутці.

Моє «Я» повернулось у моє тіло. Озираюся довкола, люди спантеличено витріщаються. Та мені байдуже – я глипаю через вікно: давно проїхала свою зупинку, той театр!

Дивлюся на годинник: о Боже! Моя нагода розпочати нове життя з гарною роботою, – а я... а я першого ж дня спізнилася!

Все це – мої клятві сні, моя уява...

Зриваюся з місця, жену до дверей, волаю до водія: «Зупиніть! Благаю! Зупиніть негайно!»

Він різко гальмує – що ж йому робити ще зі мною – ненормальною. Я вистрибую з маршрутки і жену. Повислий на шії фотоапарат боляче гупає об груди. Навколо похмуро і сіро.

Моє «Я» всередині мене тихо зітхає.

Від кого: **Олена Маляренко**
him.lena.lp@rambler.ru
м. Кременчук – м. Полтава

До кого: **Лапко Вікторія**

Тема: **пробудження від емоційної летаргії**

*Де знаходиться рай, вгорі чи внизу?
Чи, може, для кожного свій рай?
Олесь Ульяненко, «Жінка його мрії»*

Залишаючи позаду маршрутку, розгубленого маршрутника і тимчасово зупинені й законсервовані спогади *мого я*, розрізаю бігом призупинкові скупчення людей. Вітер нервово шарпає волосся, рух – фотоапарат. Залишилося зовсім небагато часу до остаточного спізнення, тому стежка міськими закамарками привітно вбирає у себе пил, здійснений моїм взуттям.

Треба починати нове життя. Йти вперед. Бо якщо ні, то мене остаточно замучить моя хвороблива уява – я снила сни. Незвичайні. Не такі, як в інших людей. Примарні видива прийшли разом із втратою Йоґо. Білі лікарняні стіни на деякий час загоїли запалені думки, і лише турбота рідних і відчуття важкості фотоапарата у руках повернули моє «я живу» у потрібне русло.

Я бігла, докладаючи всіх сил, які міг дати мені мій організм, тоді як годинник стрімко накручував хвилини. Відпустивши з заплутаних двориків будинків, місто виштовхнуло мене на широку вулицю. Поруч кипіла автострада, електронне табло звістило про прихід квітня: +19°.

До жаданої цілі (приміщення «Мейнстриму» перебувало у невеликому культурному центрі) зосталося лише подолати симпатичний, весь у весняній заметілі і запохмуряній сонячній павутині парк. Швидким кроком я вже оминала середину паркової зони, аж раптом не болючий, проте міцний удар плеча об плече збив мене з ніг і я, за інерцією, рухаючись уперед, полетіла на асфальт. Дивно, але розбитого лоба чи фотика не було, бо за кілька десятків сантиметрів від асфальтного покриття я застигла у повітрі, і хтось, тримаючи за комірець куртки, підіймав мене у вертикальне положення.

– Ти як? – прозвучав співчутливий жіночий голос.

Я обернулася, звільняючи свою куртку, і, за нервовою звичкою, обтрусилася одна об одну чисті руки. Переді мною стояла зеленоока, худорлява, мого зросту дівчина. Її русяве волосся було підстрижене

гривкою навкіс, а на плечі лежала туга, заплетена стрічками коса. Сіра балахонка з намальованим на ній вафлевого кольору і текстури галстуком ховала тендітні плечі, а темні джинси, зашнуровані у стіли, і рокбег за плечима надавали їй геть зовсім нетутешнього вигляду.

– Нормально, – всміхнулася я. – Злякалася, але не вбилася, отже, добре усе гаразд.

– Вибач, що зачепила, я поспішала і не бачила тебе. Моє ім'я Аліса. Я музикант, – вона простягла руку у привітальному жесті, очікуючи на потиск моєї руки.

– Нічого, я теж поспішала, – сказала я. – Моє ім'я... – не встигнувши договорити, я торкнулася її руки.

Мене немов ударило струмом. Світло зникло, і почався новий напад снів наяву.

Мої очі розплющилися. Біла, у тріщинах, стеля. Я підвелась і сіла – навколо була чужа кімната: ліжко, на якому я лежала, кілька крісел, гітара, метелики на фіранках, а поруч на столі мій фотоапарат. Задзвонив телефон, екран висвітив абонента: Євген.театр. Я натиснула відповідь:

– Алло.

– Доброго вечора. Ми на вас чекали цілий день, а ви десь зникли. З вами все гаразд? – озвався у слухавці стурбований чоловічий голос.

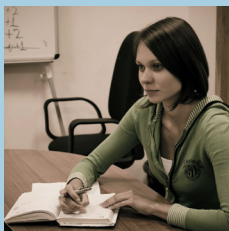
– Усе добре. Просто непередбачувана давня хвороба нагадала про себе. Пробачте за сьогоднішній ексцес, – трохи розгублено і якимось спокійно відповіла я.

– Ми чекатимемо на вас – приходьте.

– Дякую. Я зайду.

Останні слова я вимовляла вже ледь чутно, сили знову полишали мене. Я відкинулася на ліжко і, глянувши у дзеркальне відображення себе на телефоні, похолота і ледь не закричала – на мене дивилось обличчя руської дівчини! Зойк, що тугою линвою стис моє горло, так і не вирвався назовні – біля дверей стояла вона.

– До біса фотографію, до біса театр і музику, – шепотіла, підходячи до мене. – Це **пробудження від емоційної летаргії**. Ти спала, – продовжила, сідаючи біля мене і цілуючи мене у скроню. – Прокидайся. Бо Ми – одна людина, – сказала вона і всміхнулася.

Від кого: **Вікторія Лапко**
lapki@ukr.net
м. Київ

До кого: **Михайло Конторук**

Тема: **тілесний дзен**

Я миттю схопилася з ліжка. Ще й по пиці хотіла заїхати тій дівчині. Якого біса? У мене тільки життя почало налагоджуватись. А тут вона світить своїми зеленими очима, руськими косами і фатальними фразами.

– *Пробудження від емоційної летаргії?* Ми одна людина? Що ти верзеш? Можеш пояснити, де я і хто ти?

– Ти, отже, теж не бачиш... Ну то йди. Я тебе тут не тримаю. Скоро ти сама повернешся, – відвернулася від мене ображено, підійшла до вікна і почала розплітати руську косу.

Я схопила свій фотоапарат, куртку, відчинила двері і вийшла на вулицю. Не, ну я, може, трохи грубо повелася з нею. Але якого... вона верзе всіляку нісенітницю. Божевільна, мабуть. Від нервування у мене трусилися руки, ноги, голова і сіпалося ліве око. Нічого не скажеш, гарний день видався.

Наближалася ніч. А я не могла ідентифікувати своє місцеперебування. Навколо старі однотипні «хрущовки», поряд засмічений парк, на лавці біля дому сиділа непевна компанія і, мабуть, розпивала спиртне. Буквально фібрами душі відчувала, як із наближенням ночі на вулицю вилазять гопники і ховаються у темних закутках, чекаючи на свою жертву, тобто потенційно на мене. Треба не гаяти часу.

– Пробачте, ви не підкажете... еее... де тут найближча зупинка? – звернулася я до літньої жіночки, яка чимчикувала вулицею. Бабця навіть не глянула в мій бік. Пішла далі, шурхочучи супермаркетовим пакетом.

Потім у мене були спроби налагодити вербальний контакт ще з кількома більш-менш пристойними мешканцями цього району. Усі вони мене ігнорували. Аж поки я не наважилася схопити за плече одного чоловіка. Моя рука пройшла крізь його тіло, пробила наскрізь навіть синтетичну футболку abibas і повернулася у вихідне положення. Сон? Підбігла до бухої компанії на лавці. Хлопці у спортивних костюмах сиділи навприсядки, курили цигарки, пили горілку з пляшок і матюкались. Я спробувала так само схопити за плече одного з них. І знову промазала. Хлопець злякано озирнувся.

- Що, Вася, на зміну тебе присадило? – заржали його друзі, а згодом і сам Вася.

Отже, стою на вулиці без тіла. Ніяково мені стало і лячно. З одного боку, це добре. Без тіла можна сміливо гуляти по кримінальному району, можна не платити за проїзд у транспорті і, напевно, ще багато всіяких цікавих штук я б вигадала. Але як же моя нова робота? І взагалі, я планувала повертатися до нормального життя.

Простояла на вулиці ще з півгодини. Час повертатися в тіло. Все-таки без тіла буде мені сутужно. Очевидно, я його загубила на ліжку у тієї дівчини, здається, Анфіси чи Аліси.

Стала перед дверима її квартири. Як увійти, стукати чи дзвонити? Чи я можу проходити крізь стіни? Зачепила дверну ручку. Завіси заскиглили, прочинився вхідний отвір, непристойно оголюючи нутрощі старої квартири. Всередині мерехтіло світло від телевізора. Я, мов зомбі, поповзла на нього. Аліса (чи Анфіса?) сиділа в кріслі біля телека спиною до дверей, бачила новини, а мене ні. Моє тіло лежало на ліжку в цій же кімнаті. Тихо підійшла до нього, провела рукою по своєму лобі. Холодний.

– Щось забула? – тепер її голова була повернута очима до мене, а на задньому плані палав підірваний терористами аеропорт.

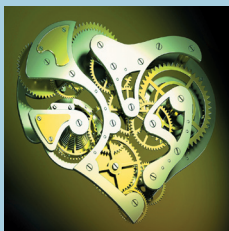
– Як це? Поясни мені, як це сталося? – мене душили сльози, а я б задушила Алісу.

– Не панікуй. З тобою стався *тілесний дзен*, – хіхікнула вона.

– Дзен? Зара я тобі покажу дзен! Такий, що мало не покажеться! Що ти зі мною зробила? Як тепер мені повернутися в тіло?

– Бачиш, у чому річ. Колись це питання турбувало і мене. Я майже так, як і ти, була позбавлена свого тіла. Воно лежало без мене занадто довго, клаптики плоті почали відпадати одне від одного, я вкладалася-вкладалася в нього, та безрезультатно. Мені нічого не лишилось, окрім як оселитися тут і чекати на підходяще тіло. І ось я дочекалася. Твого. Тож як тепер будемо його ділити?

Тепер Аліса стояла до мене впритул, і я відчувала її холодний перегар. Аліса пила пиво. Якщо безтіла Аліса може пити, отже, може отримати від мене по пиці. Тож я не соромлячись дала вихід своїй агресії. Схопила дівчину за патли і повалила на ліжко поруч зі своїм тілом. Ми борсались у простиррадлах, у моєму холодному тілі. Воно здригалось і моментами оживало. В ньому були то вона, то я. Але жодна з нас не затримувалася там надовго.

Від кого: **Михайло Конторук**
mishamisha70@gmail.com
м. Київ

До кого: **Сергій Скоблей**

Тема: **рухи повз**

*Знаєш, мене найбільше лякає людський організм –
це ж найскладніший механізм у Всесвіті,
а працює абсолютно безшумно...*

х/ф «Оголені», Майк Лі

Чорт би забрав цих сусідів, це Місто. Про який тілесний дзен вони там розпинаються? От коли я дивлюся на себе в дзеркало і не бачу себе там, тоді мені хочеться тої рівноваги, натомість наштовхуюся на діри, наскрізні діри від Твоєї відсутності в мені.

Я торкаюся відображення, обличчя? Рукою? До руки? Жодної різниці.

260 цигарок від Тебе, легені стомились і проростають пустотами, чорними плямами на рентгенівських знімках, білими плямами на томограмах. Ти була там доброякісною пухлиною, якої стало забагато, якій стало затісно...

Сьогодні вулицею бігала примара, простоволоса дівчина, вона намагалася вхопитися за перехожих. Вона була така налякана, кумедно, правда?

Наполоханий привид, астральна проекція, чийсь невдалий жарт або невдалий експеримент із наркотиками. Налякана ж бо. Так намагалася вхопитися за реальність, що навіть не помітила, що я її помітив.

А я поговорив би з нею. Розповів би, що таких, як вона, багато, що і я перетворююся просто на витвір чиеїсь уяви. Вони іноді дивляться не на мене у трамваї, навіть не крізь, не повз, а в мене, всередину. Споглядати за тілами. І не тільки за матеріальними. Оце і є, мабуть, *тілесний дзен*, ось і все, що лишилося мені.

Я бачу, як вони рухаються, переставляють ноги, махають руками, перебирають звуки губами, але все це рухи повз. А я так боявся **руху повз**... Із тобою.

Я вдячний своїй недолугості за невисловлені банальності, які могли

спричинити взаємне розчинення. Мої дні спустошені, і це добре, що ти не розділяєш цієї пустоти зі мною. Я ніби застряг на півдорозі і побачив щось, чого не мав бачити, розгадав якусь загадку, зі знанням якої й не варто було би жити.

Відколи ти пішла, задощило. Кажуть, надовго. Ти робила все, щоб не залишити від мене у собі жодних слідів, відмітин. Перестерігаючись, ніби знаючи наперед, щоб звільнити свою пам'ять і, не озираючись, просто вийти в двері. Вони повільно прочинялися, ти не зачинила їх до кінця, але слова застрягли в моєму горлі.

А ти не озирнулася. Ти не залишила за мною права навіть щось сказати.

Близькі можуть засуджувати вчинки, але не мою появу на світ. Моє ж існування для тебе стає обтяжливим, я спробую зникнути. Але вже не страшно.

Бо...Ти виходиш із мене. Остаточоно. Я запалюю ще одну цигарку. Але першу. Не двісті шістдесят першу.

Намагання все переписати, йдеш по вулиці і намагаєшся подумки виділити площину для спіткання.

Потрібно вирахувати й окреслити імовірні рухи і траєкторії перехожих, щоб уникнути незграбності, зіткнень і вибачень. А коли ти говориш слова і ніби вбиваєш цвяхи в мої ступні, я стаю необачним. Наступаю комусь на ноги, болісно зачіпаю ліктем, намагаючись прислухатися до того, що ти сказала, сподіваючись переплутати почуте, але натикаюся на грубощі, і натовп продовжує штовхати мене в спину.

Намагаєшся без упину втілити себе в житті шляхом співзвучності твоїх сфер із моїми. Наче невдалий, тендітний, крихкий гомункулус розсипаєшся у моїх руках.

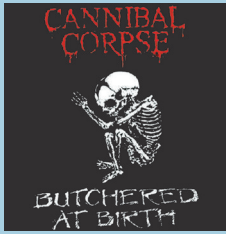
Ти моя остання надія. Після всього я облишу спроби творення. Проживатиму життя, яке з необачності подарував попередній деміург.

Я підвівся і вирішив завітати до сусідів, щоб усе-таки дізнатися причину шуму. Постукавши, я вслухався в тишу, яка раптово запала за дверима.

Чомусь стало не по собі.

Спочатку це було схоже на дежа вю, але гнітючий стан посилювався і перехопив подих, підкосив ноги.

У голові все раптом прояснилось, і я усвідомив помилку, яка трапилася ще з самого початку, яка визначила все моє життя...

Від кого: **Сергій Скоблей**
truealgiz@gmail.com
м. Мукачево

До кого: **Яна Камінська**

Тема: **Палачінти**

– Ким же ти будеш?
– Учителем.
– Який же з тебе буде вчитель?
Ти ж п'яний увесь

С. Жадан, «Депеш Мод»

«От курва!» – я з останніх сил виштовхнула Алісу з тіла. Стук-стук у двері. Руки повз марево, червоні фіранки, холодна плитка...

Впираюся своїми волохатими руками в унітаз і натужно вибльовую. Біль стискає голову, неначе мати втрачену і знайдену дитину. Ледве втримуючи баланс, стаю рачки, а потім повільно розпрямляюся і еволюціоную в щось схоже на людину. Людина, яка дивиться на мене з тріснутого дзеркала, має бороду, довге волосся і синезну піку. Невже я чоловік? Підписздесь! Де я? Чому я тут? Людина з синьою пікою знову нагинається рачки до унітаза...

...Виходжу з кімнати і розумію, що я в якомусь гуртожитку. Моє тіло в спортивних штанах adidas і маєцці «Каннібал Корпсе» прямує в напрямку запаху, вичовгуючи по общагівській підлозі, що смердить нікотинном і знаннями. Світло і запах ведуть мене, я простую прямо на них.

Це кухня гуртожитку. За плитою стоїть невисока чорнява дівчина і смажить щось схоже на млинці. Її очі пронизують мене громовицями, і чорнявка випускає в мене, здається, всі свої запаси: «Свиня! Видрихнувся? Як можна так нажертися? Та ти синій як ізолента! Сідай, поїж палачінти».

Я не хочу їсти, та й не розумію, що вона пропонує, хоча здогадуюся, що млинці. Імпотентно махаю рукою і йду від смаку на звук.

«П'яний мачо лечит меня и плачет...» – сильний дівочий голос долинає з середини коридору, з-за кутка. Завертаю за кут у «цілувальник», якась дівчина стоїть, впершись лівою ногою в стінку, джинси й очі блакитні.

Нараз уриває пісню, дивиться на мене незлим, тихим і перелякано-котячим поглядом: «Що ти хочеш? Лиш попробуй!»

Починаю розуміти, що моє тіло мало того, що регулярно заспиртовується, так ще й володіє чи то донжуанськими, чи звичайними гопниківськими замашками.

«Нічо мені від тебе не треба», – хриплю я, стаю навпроти й інстинктивно мацаю себе по кишнях, витягну пом'яту пачку сигарет і виймаю одну. Припалюю і закурюю. Вона продовжує спостерігати за мною насторожено і недбало кидає: «Тобі цікаво? Ти ж таку попсу не слухаєш».

«Моє тіло – металіст, – констатую я і поблажливо всміхаюся дівчині: Та грай уже!» Слухаю, як вона починає перебирати струни, і починаю в лихоманці думати.

...Так, емоційна летаргія, тілесний дзен, Аліса...

«Доброго ранку, порожні пляшки і до побачення, випічка й кава...»

...А що ж було перед цим? Не пам'ятаю... Що ж робити?! Чорт, як це нагадує фільм «Пам'ятай» Нолана про людину з антероградною амнезією... Я теж пам'ятаю тільки певний проміжок часу, а далі... Шкода, я не можу витатувувати на тілі нагадування, бо тіло щоразу інше!

Гуртожиток, *палачінти*, гітара...

Спокійно, тільки спокійно, не варто хвилюватися! Треба все записати і залишити там, де я зможу прочитати в будь-якому разі. Так! Зараз знайду інтернет-клуб, запишу те, що пам'ятаю, і збережу на «милі» в чернетках. Під час наступного «вильоту» чи «переселення» своєї душі я ж ще буду (сподіваюся) пам'ятати, що зробила минулого разу, і прочитаю написане та допишу нове. Так у мене накопичиться достатньо інфи, щоб вибудувати конкретний план дій і якось це класифікувати та систематизувати! Хе-хе, задоволено думаю я, автоматично викидаючи недопалок у кватирку. Найгеніальніші думки народжуються з бодуна.

«Прости мене, моя любовь!»

...А дівчина гарна і незвичайна, все ж таки це тіло так і тягне до неї, отже, я лесбійка. Ні, поправляю себе, я не лесбійка, я металюга! Спрямовую своє обличчя до неї (о Боже, як же чешеться борода і як від мене тхне!) і все тим же жахливим хриплим голосом кажу: «То шо, мала, заграєш мені «Металіку?»»

«Мала» промовисто дивиться на мене й іронічно каже: «Та заграю, тільки дай мені спокій!»

Починає грати, збивається, каже «чекай», настукує ритм по деці... стук-стук...

Усе зникає, червоні фіранки і розпачлива думка: «Як же невчасно я вирішила стати лесбійкою!»

Від кого: **Яна Камінська**
yana.kaminska@gmail.com
м. Київ

До кого: **Катерина Луганська**

Тема: **збирати скалки**

Душа твоя – весь світ

Г. Гессе «Сідхартха»

Так, усвідомлення збиває з ніг своєю несподіваністю і водночас простою. Боюся зібрати думки до купи. Мої думки – не пазли, вони виникають із хаосу і ледве мають зв'язок одна з одною. Швидше це скалки дзеркал; щоразу нашттовхуюся на них і відчуваю біль. А відображення втрачено назавжди.

Заспокойся! Так, ти (я), заспокойся! Я (ти) перебуваю зараз біля дверей галасливих сусідів. Так, ми (о Боже, я ж зовсім один) просто перевіримо, чуєш, перевіримо, звідки такий галас... Не відчиняють. Вони що, повбивали одне одного? Хоча, зрештою, не моя це турбота. Протяг. Запах цигарок і *палачінтів*. Заспокоюю своє сумління і сідаю на сходи – **збирати скалки**.

Я маю бути вдячним тобі за те, що ти залишила мене зі мною. Ми всі – реактиви швидкого реагування, звиклі розчинятися один в одному.

Я сміюся твоїм сміхом, торкаюся колінами – твоїм дотиком, моя «р» застрягає в горлі – так само, як і твоя. Інколи мені здавалося, що думки в моїй голові також належать не лише мені, а ще комусь. Спільна власність. Твоя долоня у моїй – невже вона належала тобі? Вона була моєю від початку і до кінця. Ми утворили суміш. Вона не була вибухонебезпечною (дякуючи нашій вродженій обачності), але наші риси назавжди втратили свою ідентичність. Ти була найлегшим шляхом до щастя, але найважчим шляхом до самого себе. Ти можеш собі тільки уявити, скільки перевтілень я витримав, марячи тобою. Втеча від себе до тебе була солодкою, але тепер мене викинуло на узбіччя існування. І лише опинившись тут, можна пізнати самість.

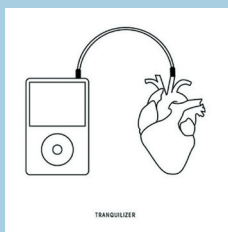
Будь ласка, не вживай щодо мене слова «самотність».

Повітря навколо стає кришталевим. На хвилину здалося, що бачу кризь повіки. Цікаво, люди навколо також відчують тяжкість свого тіла, коли залишаються наодинці? Ой, вибачте, я хотів поставити інше питання.

Невже люди не відчувають забороненої насолоди нехтувати своїм тілом, цією громіздкою машиною, яка постійно потребує догляду, а часом і ремонту, заради відчуття легкості власного «я», своєї душі?

Ніколи не відчував світ навколо настільки яскраво, як у ці хвилини. Відчуття самоті й водночас спорідненості з усім, що існує, тісно переплелися, і мені здалося, що це і є той бажаний, безтілесний спокій.

Гуркіт дверей. Із загадкової квартири вийшов юнак, фанат heavy-metal. Вираз обличчя зовсім відсутній. Господи, він зараз знепритомніє! «З вами все гаразд, шановний? Ви мене чуєте?»

Від кого: Катерина Луганська
morella14@ukr.net
м. Київ

До кого: Руслан Кукса

Тема: безлюдні острови

*...я взбиваю подушку мычащим «ты»
за морями, которым конца и края,
в темноте всем телом твои черты,
как безумное зеркало повторяя.*

Й. Бродський

Колись мені спало на думку, що кожне дзеркало з мільйонів тих, які пітніють на стінах ванних кімнат, висять у темних вузьких коридорах перед дверима, оббитими дерматином, сліплять очі за важкими завісами в яскраво ілюмінованих примірювальних, – кожне з них – мов чашка, по вінця повна міцним, наркотичним трунком, а саме – можливістю (в)пізнати своє тіло.

Це обов'язковий ранковий ритуал, інакше невловима тривога переслідуватиме весь день, підступна ломка зненацька підставлятиме ніжки і боляче битиме по тремтячих руках. Побачити у відображенні те саме обличчя, що й учора, ті ж зморшки, пори, вугрі, ластовиння, ту ж родимку

над губою чи на щоці, крихітний шрам від вітрянки під лівою бровою, ту саму кількість дірок у вусі, ті ж брекети, синій ієрогліф на шиї – це знімає напругу. Принаймні для більшості це так. Мене ж це тонізує. Отже, у мене є щонайменше день, щоб зрозуміти закономірність, вловити причинно-наслідковий зв'язок, осягнути, чому ж сьогодні нічого не змінилося.

Моя чашка розбилася тисячу перевтілень тому. Ймовірно, я перебільшую, але ж мені ніколи не вдається відшукати органайзер, у якому я колись розпочала хроніку цих химерних телепортацій, календар, у якому я робила відмітки про цикли свого попереднього тіла, дерево в парку, на якому я вирізала свої передостанні ініціали і номер мобільного, квартиру в спальному районі, де на шпалерах над ліжком лишилася самотня вертикальна риска, видряпана нігтем, – адже саме таким чином ведуть облік на **безлюдних островах**?

Тому мої підрахунки приблизні. Я могла б, мабуть, поставити собі за мету *збирати скалки* – але що це дало б мені, окрім сухої статистики, цифри, яку ні з чим порівняти? Розбиту чашку не склеїш.

Кров – мов хом'як. Вона біжить, захилюючись, по колу кровносною системи і живе зовсім недовго, в порівнянні з власником. Я б навряд дійшла такого висновку, якби не це брутальне тіло і такий несумісний із ним відчай. Я відчуваю гостру потребу нарватися, те, що можна було б назвати віктимністю, я природжена жертва, я джин у лампі.

Можливо, наприкінці на мене чекає іспит, і довжелезну анфіладу тіл, оболонку із м'язів і шкіри мені зарахують, тільки якщо я складу мову характерних жестів, географію шрамів від апендицитів і кесаревих розтинів, хімію улюблених салатів і коктейлів, механіку зчеплення п'яток і пластирів, щелеп і зубних протезів, самостійного розстібування блискавок на вечірніх сукнях і пов'язування краваток? Стільки разів починати жити і жодного разу не закінчити. Ніби хтось заїкається мною.

Яка, до біса, любов? Коханці є у моїх тіл, та не в мене. А я буваю собою хіба що між двома дзеркалами у різних місцях і днях. І якби хтось полюбив мене в цю мить і я когось полюбила, то наше кохання безкінечно намагалося б ухопити себе за хвіст у дзеркальному коридорі, мов такса, шовковисте на дотик, кумедне і низеньке. Що високого може бути в цьому театрі бурлеску?

Я не пам'ятаю кількох останніх зим. Ніби я зняла з пальця дешеvu, «під золото» каблучку осені зі скляним «рубінном» сонця, а під нею одразу ж побачила тонкий зелений слід весняних бруньок, і між цими двома моментами нічого немає. Де я була? З ким? Ким? Або чим? Може, силою опору чи молекулами азоту, айсбергами чи рейками? Це вам не забути вечір п'ятниці.

Слова даються тяжко, і це дає мені змогу зробити припущення, що я вимовляю їх уперше. Вони наче тисячі маленьких Русалоньок, а мої вуста – такі омріяні для них ноги. І кожне з них продає свій сенс огидній Урсулі в обмін на можливість пролунати, вийти на берег з океану слини, щоб губи, які намертво зрослися у хвіст, розтулилися. І куди ж вони йдуть – ходою найграціозніших танцівниць, зі стертими у кров ступнями?

До того, хто міг би відкрити мені мене. Я ж тільки те й знаю про себе, що я лиса, адже так зручніше носити перуки чужих тіл і доль. А якщо моє дзеркало розбите і пізно вже *збирати скалки*, то побачити своє відображення я можу лише в іншій людині. У мене немає сестри-близнючки і немає грошей, щоб зняти, як повію, міма, адже це, безсумнівно, була б справжнісінька проституція – імітація кохання за гроші, бо не може бути більшого прояву любові до мене, ніж мовчазна згода щодня надавати мені можливість (в)пізнати себе.

Я не можу лишатися тут, мені несила бачити ці бридкі пики, чути ці хрипкі й уїдливі голоси. Сьогодні мене, очевидно, не відлупцюють до втрати свідомості й не приріжуть. Геть звідси, геть.

Хто ти? Що ти питаєш? Як же важко даються слова:

– В темноті всім телом твої черти, як безумне зеркало, повторяя...

Від кого: **Руслан Кукса**
ruslan_kuzya@bk.ru
сміт Любар

До кого: **Олена Скрипник**

Тема: **я це він**

...Перед початком спектаклю відчували одне одного. Ми танцювали протягом року, роздираючи животи, руйнуючи коліна, здираючи п'ятки. Танцюємо у листі вишневих дерев на хмарках зелених тварин із письменниками: з Кафкою, з Набоковим, з Буковським. Танцюємо, як китаїці у повітрі. Сядемо на дах зубів із мокрими піднебіннями.

Розв'язуватимемо пропорції нашої системи, гіперактивного мозку, я знайду твою точку G і малюватиму обличчя на стінах, фарбами тіла

виводитиму всі контури, всі коми і крапки, навіть тире. Виходить чудово. Я обіймаю бетонну гриву і роблю з тобою кохання, цілую підборіддя, ніжу пальчиком шовковисте тіло, потоком повітря ламаю шию, кінчиком увійду в систему гайкових ключів. Забинтую до порцелянового мундштука і викурюватиму стогони твого начала. Гратиму так, як у бетономішалці, і висушуватиму тебе цілу вічність на дротах голубиних мрій. Смикатиму за все, що звисатиме над труною.

Тіло померло від чаю. Я плакав, але стримував сльози. Бився об холодну підлогу, ламав руки за те, що не розповів їй, що у школі згвалтував дівчинку, «яка сиділа навпроти мене у своїй міні-спідничці, виставляючи ноги напоказ. Учитель, напевно, бачив, якого кольору у неї трусики. Мабуть, біло-рожевого, дівчатка у такому віці зазвичай носять. Випинаються її дві соковиті округлості, гладенькі, як шкіра малюка. Ротик у неї безмежний, радісний. Зуби кусають губи, бояться, що зараз вліплять двійку. Кофтинка білого кольору, обтягує її мандаринки. Видніються родзинки – доглянуті. Встану з-за парти, розстібну... Вона обійме його, так, як свою матусю перед сном... Розтягне по пальчиках і знову запустить у ротик... Вона відчує дотик чужих рук на незайманому тілі. Ойкне і повернеться на урок».

Дорогою додому я вдягав на своє обличчя маску клоуна. Цей сніг тополі впився співом солов'я у твої вчорашні речення... Сів у тролейбус. Не люблю їздити у банці з-під кільки, пітні тіла старих мужланів і маразматичних жінок мене знесилюють. Вийшов і попрямував прямо до *безлюдних островів*, сподіваючись, що нікого не знайду. По дорозі зустрів собаку, він лежав скручений від ломки кісток, так буває з наркоманами. На наступній дорозі відвідав ще один похорон старенької бабусі. Прийшли провести всі друзі, з якими вона бухала домашній самогон і займалася сексом. Жоден із них не заплакав. А я плакав, бо не бухав із нею. Проїшовши кущі біля мого будинку, я зустрів ще одного собаку, він гавкав на мене. Хотів вкусити, напевно, але зрозумів, що **я – це він**.

Померла жінка розповідала мені про сина. Який під час пологів сказав своє перше слово «бля!». Розповідала, що був мокрий і смердючий глист, який побачив цей білий світ через гніздо матки і янголів, які стояли вже за прозорою плівкою, курили тютюн. Крізь фонтан крові його виплюнуло на панель, заплывану шмарклями.

Лисий починає гратись у перетягування каната, мама кричить: «Сину, не лизь до дяді!»

Янгол із тютюном у зубах перерізав стрічку, і малий розплакався, плюнувши йому в обличчя.

Мати смикала за пісун і кричала...

Від кого: **Олена Скрипник**
olena.skrypnyk@gmail.com
м. Київ

До кого: **Христина Юквіт**

Тема: **стирання крапель**

26 градусів за Цельсієм відділяють його від усвідомлення, де реальність, а де мара.

Лише стрибнути у воду – і вона просвітлить розум, вичистить свідомість від усіх нашарувань попередніх слів. Зникнуть номери, обличчя, тіні, світло, зітруться спогади того, що було і чого ніколи не відбувалося. Усього того, що снилося...

Сильні помаху рук, відштовхування ніг, що відчуваються десь під животом, відчуження свого тіла єдиним організмом, який хоче тільки одного – розділити воду, підкорити її собі, повернути її течію в інший бік, щоб несла, вела, підхоплювала... Ця стихія, що слухається найменшого руху і несе його вперед, – саме вона діє, як губка на шкіру, змиває бруд, змиває важкість його думок, і довго ще, стоячи на березі, він відчуває, що мав рацію: він побачив у воді, де його світ, хто він і чого хоче.

Вода була доброю до нього – її тепло і її холод огорнули, вкрили, ласкаво заповнили собою вигини його тіла... Вона могла кинути його з силою на камінь або легко винести на пісок – але і там він відчував би цю легкість, це прагнення злетіти вгору, це бажання вихлюпнути себе всього, забути танці, забути те, про що він писав, те, що ніколи не було правдою, що було вигадано – аби його прочитали і плескали йому на зборах, аби хтось читав його твори з надривом і мало не агонією.

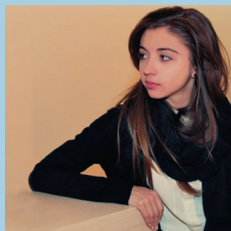
Він хоче спокою. Він не буде більше писати дурниць. Він не буде далі говорити читачам лише те, що вони хочуть чути, йому набридли ці нагромадження малозрозумілих конструкцій і рідковживаних слів. Він хоче зняти з себе це все, вийти з того брудного болота... Хоче торкати всім своїм єством, торкатися руками, притискати до серця, згинатися над своїми творіннями, але відчувати, що це – він, що це його, що це справжнє, що це те, що в ньому і що ніколи не буде чужим, що ніколи не прочитається з агонією чи жаром – прочитається в задумі, прочитається з розумінням кожного слова і кожної його емоції. Воно – оте майбутнє – буде схожим не на ревучий потиск спітнілих жорстких рук, а на ніжне, ледь помітне **стирання крапель** на дівочій спині...

Він сам змарнував свій час і талант на модну писанину. І всі ті нахабні, самовпевнені герої цих років раптом стали лякливими, невпевненими, маленькими, в них повилазили очі, а доглянуте волосся стало розпатланам і наче немитим. Із закапелків, штурхаючись і весело перемовляючись, вилазять забуті герої, вилазять його улюблені герої! Це з ними він коротав веселі ночі у гуртожитках, вони пили з ним пиво і підсміювалися з недолугих спроб заговорити до дівчат! І вони торкаються його, сміються з нього, регочуть із його поразок, а дехто – таких меншість, звісно, дарма він не повигадував хороших героїв більше – ласкаво гладять волосся на його голові, ніжно і турботливо тримають його руку, кажуть, що ні – що все буде, що він усе поверне, він усе виправить, перепише.

Хочеться ще раз пірнути в цю воду, забутись ще на мить і знов наповнитися її цілющою енергією!

Усе, що раніше відбувалося з ним, – що приходило у снах і напівснах, що, повільно ступаючи, заходило всередину і нашіптувало, що воно – саме те, що треба, – все це вихопилося, закрутилося, збожеволіло, закричало – і все було всередині нього, він відчував ці болісні примари стукотом серця, подихом, який вихоплювався хрипом із легень, тремтінням пальців і підкошуванням ніг. І ось – стрибнув! Полетів! Знов розчепіреними пальцями ловив водорості та мул – він знову вільний!

Отак уночі, на березі трохи замуленої річки, він убивав частину себе і водночас – народжував нового себе, такого, яким завжди хотів бути. Тепер він відчув: *я – це він*, і зубами, губами, ліктями вгризся у воду двадцяти шести градусів тепла.

Від кого: **Христина Юквіт**
drummerzdaughter@gmail.com
м. Київ

До кого: **Юлія Житник**

Тема: **посеред дощового вітру**

Гамір. Тихий і напружений. Для чого він тут? О, так. Нагадує про присутність інших. Повітря майже матеріалізується від перевищеної у ньому дози нікотинового диму. Щоразу легені стурбованіше й інтенсивніше працюють, намагаючись вловити хоч трохи кисню. Вдих. Видих. Знову вдих. І так тягнеться, поки десь там, зверху, майже під

самою стелею, куди збираються всі потоки і кільця напівпрозорої, забарвленої сірим і присмаком гіркоти речовини, не ознаменує гудінням, яке майже не вирізняється на тлі загального гамору, початок своєї роботи душник.

Холодна міжсезонна ніч. Така буває у час, коли закінчується літо, але ще не починається осінь. Мені холодно. Мені холодно вже другий місяць цього міжсезоння. Мені холодно ще з того часу, як ми бачилися востаннє. І навіть та наша друга зустріч дихала холодом. Дощовий вітер. Я змерзла тоді у твоїх обіймах, і зараз тепла картата ковдра не може мене зігріти. Дивно, але більш за все змерзли стопи, холод пронизує їх навіть через шкарпетки, але ж у мене завжди були холодні руки. Чи ти ще пам'ятаєш, які вони завжди холодні і як ти намагався їх зігріти, а я казала, що так має бути? Тобі завжди було важливо тримати мене за руки. Ти ніби лякався того, що я можу зникнути, як холодний вранішній туман зникає з настанням темряви, він випорожнює повітря сірими молекулами і залягає химерними закрутками в крони дерев у Стрийському парку. Чи пам'ятаєш ти, як грів мені долоні? Чи боляче тобі від цих спогадів стає, як мені, ніби щось крижане і до нестерпності колюче роздирає тобі спочатку легені, стискає їх, а потім мікролезами залягає на дно живота, чи зараз твоя ненависть, що поросла від розпачу і розчарування, які я поростила, лишивши тебе одного, глибоко під цим світом, *посеред дощового вітру*, десь між станціями метро «Вокзальна» і «Політехнічний інститут», забороняє тобі згадувати про все це, чи вона вичавила з твого мозку всі згадки про мене і заповнила це місце холодною пустотою, змішаною з нікотинним димом? Ненависть – це примхлива річ, як не крути.

Післяполудневе сонце проривається в твоє буття крізь приколійні ялинки. І зіниці твоїх засліплених із нудьги чи сну очей мляво реагують на поблимування цих розфокусованих променів.

Зупинка. Зірваний стоп-кран.

Це масова втеча. Прорив блокади мертвого, здиханого повітря. Ти вдихаєш кисень із присмаком злущеної фарби привокзальних будівель, смоли разом із іншими, корисними для укріплення окиснених рейок і прогнилих шпал, речовинами. І все це осідає на стінках твоїх спраглих до кисню, розширених до максимуму легень, які працюють понаднормово і в порівнянні з якими проситься образ безмежного промислового насосу.

За календарем середина суворої/між/континентальної зими – не вір календарю, та у повітрі вогко, земля бридка настільки, що зараз, як ніколи, хочеться літати. Люди – це пінгвіни? Ні, пінгвіни – то птахи. Якщо вони птахи, чому не літають?

Відчуття, зілюзовані так нахабно, сталою плюсовою температурою, дезорієнтують. Весна у західному просторі та зимовому часі змушує атмосферні маси здавлювати мозок обручами, заклацнутими десь у районі вилиць. Що далі на захід, небо нависає блакитніше, розколіяне білими непевними смугами. Горизонт збивається в русі, чіпляючися за дерева, обриси яких ледь проступають сірими тінями крізь подвійне скло, конденсоване молекулами води, – вони, гуртуючись, стікають краплями, розмиваючи пейзаж і лишаючи після свого відносно короткого шляху (життєвого?) горизонтальні смуги, крізь які тепер мають змогу проскочити абсолютно поміченими ті самі промені того самого післяпудневого сонця.

Витікає зсередини дошкульне бажання стерти це з вікна долонею, шкіра якої відчайдушно прагне вологості водних пухких крапочок. Але *стирання крапель* виявляється надлюдською потугою, щось на маргінесі фантастики. Ці краплинки зупинилися у власній точці вічності, і їх не зрушує навіть сила земного тяжіння, забуваючи про потягові погойдування, легкі, необережні ривки його порухів. Рідко коли якась із них очунається і продовжить свій ковзкий скрап, досягаючи граничної межі тесаного скла. Ці конденсовані перегони ніколи не закінчуються. Учасників лише переведуть на інший рівень замерзання чи випаровування, а потім вони знову проявляться на цьому чи іншому, але все-таки склі, і так само розмежують твоє сьогодні і твоє вчора, проводячи своїм рухом шлях надії твого завтра.

Від кого: **Юлія Житник**
Yuliya.zhytnyk@ukr.net
м. Київ

До кого: **Ганна Луцюк**

Тема: **тремтіла душа**

Знову осінь... Розквітлі пелюстки суму заманюють своїм запахом, запахом самотності, втраченої реальності, відчаю...

Серед безлюдної вулиці виднілася лише одна примарна постать. На ній була тоненька кофтина, потерті старі джинси, які вже давно були не в моді, але які вона дуже любила, кросівки. Таких, як вона, простих, звичайних дівчат – тисячі, тих, що не вирізняються ані модельною

зовнішністю, ані формами. Дівчина йшла, не зупиняючись *посеред дощового вітру*, що безжалісно куйовдив посічене волосся і намагався пронизати все тіло холодним дотиком, її плечі здригалися, пальці рук стали схожими на маленькі неслухняні палички, а по щоках тихенько стікали краплинки небесного плачу.

Здавалося, що лише подих залишився теплим... Тремтіло не тільки тіло, *тремтіла душа*, чи то в передчутті чогось хорошого, чи, навпаки, – попереджаючи про щось погане, але про це їй зараз не хотілося думати. Єдине бажання, яке пронизувало думки, – дістатися швидше додому і, намагаючись знайти хоча б трішечки тепла, сховатися під ковдрою, вкритися з головою і поринути у країну приємних мрій. Вона завжди так робила, коли їй було страшно і самотньо, тоді все ставало ніби якимось іншим, приємнішим і не таким страшним. Крок за кроком їй залишалося все менше і менше до цього омріяного щастя. Під ногами тихенько шелестіло пожовкле листя, ніби обурюючись за порушений спокій.

Дощ став сильнішим, здавалося, що він вирішив випробувати її на міцність. Нарешті посеред шляху з'явилася чиясь постать, судячи з усього, вона належала представнику сильної статі, він був із парасолькою. Наблизившись, дівчина побачила, що не помилилася, та єдине, що встигла розгледіти під завісою дощу і парасольки, – це його очі, дуже красиві... Їхні погляди на мить зустрілись і розійшлися...

Чомусь здалося, що той погляд закарбується надовго в пам'яті. Ще декілька кроків уперед, і раптом... Було таке враження, ніби блискавка пройшла крізь усе тіло...

Що це? Вона не могла зрозуміти, що сталося, здавалося, що свідомість покинула її на кілька секунд, а коли повернулася, то побачила: поряд стоїть він, тримаючи однією рукою парасольку, а іншою обіймає її за плечі, на які щойно накинув теплий светр. Від дотику його теплих і таких сильних рук, здавалося, весь світ став іншим, температура тіла перестрибнула всі можливі шкали, вона боязко підвела очі й з-під тремтячих чорних вій (а може, це просто її уява і нічого більше?) поглянула на нього.

Хлопець був трохи старшим від неї, високим, приємні мужні риси обличчя, які, мабуть, не одну дівчину зводили з розуму, і очі – наповнені теплом і ніжністю, все це змусило тремтіти тіло від хвилювання, від подиху його тепла. Він обійняв і пригорнув до себе, вона відчула його запах, такого сильного і теплого... Хотілося щось сказати, але бракувало мужності, та й було зрозуміло, що все було давно сказано кожним дотиком тіла, слова тут були зайвими... Нехай, потім, якось, пізніше, не зараз...

Від кого: **Ганна Луцьок**
hanna_24@ukr.net
м. Луцьк

До кого: **Ольга Ляснюк**

Тема: **лили світло**

І був день та вітер...

І були вони, вічна, крихка тиша, зачитані сни до дірок, розхристані душі до крапки, розм'яне тепло, розмальована вись. Вони були. Були вони. Вонибулибуливунибувони**лилии світло**.

Відчуваю тебе на дотик, як русалки лоскіт збунтованих хвиль, як майбутнє чиесь волхви.

Погляд ковзає полотном, час від часу застигає у роздумах, пригадуючи запах і контури тіла ріднотеплого. Сьогодні знову під прицілом у музи. А так важко носити кольори навиворіт, розпинати чи то свої, чи то їхні нутрощі вздовж картин...

Я відкриваю тіло через дотик пензлика, і обриси, що вистигають під його самотньо-легким танцем, нагадують, що ти є досі, ефемерна частинка затишної тиші, хоча й за межею подиху, за кілометри дощів, за пригорщі ілюзій, солоний фантом мрії...

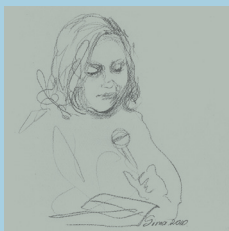
Клапоть камуфляжного дня, ліана вітру, що зачаїлися за пазухою міста, твоє обережне тепло затихли-засохли у комірці спогадів.

Дороги завжди заростають зіллям, змінюють напрям, гублять пішоходів. Ніхто не скаржитися, бо тоді враз довшають, жорстокішають, обплутують ноги, і ти – заручник шляху, волочишся по світу чи то шукаючи себе, чи втікаючи від трему тіла і душі.

Ми були подорожньоюзалежні, прив'язані до стежки, повзли на запах пригод, орієнтуючись на метеликів-смайликів. Тепер панічно боюся безмежних відстаней, що проковтують людей.

З кожним кілометром усе більше затираються риси, вивітрюються обійми.

Насправді ти є лише тілом, яке завмерло на картині, і я ніколи не відчую температури твого тепла.

Від кого: **Ольга Ляснюк**
lola-13@ukr.net
м. Луцьк

До кого: **Анастасія Осипенко**

Тема: **життя чи виживання**

На 30-й день **життя чи виживання** янголи *лили світло* у мою душу. Медсестри – вливали антибіотики. Мама лила сльози і молитви.

Мабуть. Бо ж насправді не пам'ятаю, хіба здогадуюся і, може, трохи відчуваю. Влите колись – і в душу, і в тіло.

А трохи згодом я замальовувала 30-ті сторінки у календарях і книжках. Заклеїла 30-ту сторінку свого щоденника... і лише зараз відклеюю її.

Насправді на ній – нічого втішного.

За збігом обставин на ній зазначено, що за вікном +30°, що закипають мізки і вчити екзамен неможливо. І що насправді заважає не спека. На той час і мізки, і серце закипали від його присутності. Наразі хто цей він – пригадати не можу. Але пам'ятаю +30 і екзамен, до якого готувалася...

Імовірно, тоді моє тіло було куди активнішим за душу, хоча у той момент, мабуть, здавалося навпаки. І, може, саме тоді я була спокушена чимсь 30-м поцілунком?

Тепер я знаю набагато більше: на 30-й паралелі перебувають і Китайська стіна, і Бермудський трикутник, священна гора і кілька старовинних міст. І моє життя.

–30° – це коли дуже холодно. Замерзає вода, набуваючи іншого тіла. Кров у жилах не замерзає. Але сьогодні, коли я слухала про концтабір «Майданек», то кров стигла, і, може, навіть не на –30°, зате сльози перевищували всі +30°.

І хоча банальним, але несподіваним відкриттям раптом стає, що якщо хочеш прожити на всі 100%, то і 30-го відсотка не оминати. І 30-го градусу не обійти, коли хочеш досягнути кипіння...

Я буду 30-им градусом у температурі Всесвіту.

Від кого: **Анастасія Осипенко**
witchalittle@gmail.com
м. Євпаторія – м. Київ

До кого: **Антон Корнілов**

Тема: **на дно почуттів**

Я відбилася у дзеркалі, потроїлася, тіло стало глечиком. Глечиком у німому чеканні наповнення – ніби лампочка в темряві перед увімкненням.

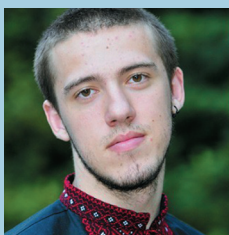
І ось – музика сфер, що дає голос і відлунує десь у хребті. Музика, що вливається в очі й тягнеться за вітром ниткою крихкого волосся. Лінії на моїх долонях дрижать. Так млосно, наче з пальців зараз проростуть гіллясто колючі дерева. Тіло тягне донизу, туди, **на дно почуттів**, до запаху землі, до пилу, що прояснює голову... Чи треба знати: *життя це чи виживання?*.. Як варто відкривати світ: дотиками чи думками?..

Біль у підошвах береже в пам'яті кожну заглибинку в асфальті, щоб своєчасно обпикати. Знову і знову. Хочеться піску, щоб багато, щоб аж-аж-аж, щоб бігати, захльостуючи ноги і вгрузаючи в його лоскітну свіжість...

Буття загусло і тиснеться шаром в'язкого меду в тісну банку моєї свідомості. Закінчується жовтень мінорним септакордом, його останніх днів мало, як шоколаду в плитці. Пахне дощем. Тіло прагне вивчити кожен квадратний сантиметр ковдри, пірнути якомога далі у пастку сну, податися у вирій із птахами своїх страхів, птахами з лискучими темними спинами і гострими вбивчими поглядами. Тіло всотало в себе все, що розділив горизонт, і чекає у сліпому передгроззі, як його всмокче щось велике і ніжне...

А музика розростається, розповзається пустими стінами, оселяється під шкірою. Я – відкритий чемодан із купою дрібниць усередині. Ніби магазин ностальгії. Дивлюся у дзеркало і закушую губу. Тіло стає тенісним м'ячем, що переживає момент матч-поінту. Впасти, але куди? Рішення вже близько.

Раптом тіло перетворюється на рисове зернятко...Я легка. Як літне плаття чи пісня про вчора. Чую морське дно. Щемко. Солono. Я розбухаю. Чи є ще куди падати? Ось він – пісок. Ось мелодія – не прощальна, а стверджувальна. Тонкою цівкою по лінії горизонту течуть птахи... Тіло спочиває на самісінькому дні. Дні самого себе, внутрішнього й нездійсненого, скупйовдженого і зніяковілого. На дні замуленого почуття.

Від кого: **Антон Корнілов**
anton.kornilov@hotmail.com
м. Київ

До кого: **Тетяна Кретевиц**

Тема: **адамове тіло**

Величезний замок із гральних карт не витримав сили тяжіння, яка впливала на нього. Розвалився, як і все те, що я будував, нічого немає, лише пірамідка з двох карт – своєрідне сховище від «навколишності». З усіх, хто був, я єдиний, хто їм підходив. Коли поставили перед вибором: пам'ять чи свобода, я не вагаючись вибрав свободу... Дарма.

Станом на зараз що я маю?

32 дні невідомо де, як і коли. Тепер, як і має бути, в мене 32 зуби, а ті непотрібні – мені видалили. 32 кроки від стіни до стіни, від кута до кута (Я у квадраті – символічно!).

Тридцять дві неправильні теорії про що, де, коли і як я існую, як символічно, чорт забирай!

32,2.

Почуваюся тваринкою у клітці. Я бачу свободу, але невидимі ґрати не дають змоги простягти навіть руку. Моя персона втратила всі людські інстинкти, тепер я не людина, не особистість, не індивід, не індивідуальність, я – м'ясо, тіло. Їсти, пити, дихати – для мене це вже просто назва дій, які не відбуваються, але я живий, мені так здається. Говорити немає з ким, думати немає про що, згадати те минуле – боляче. Очищення?

32,5.

Мене прооперували десь на животі. На питання «навіщо?» вони дивилися на мене, мов на того першого дикуна, який приручив вогонь. Але ані болю, ані страждань не було. Все відбувалося, наче так і має бути, наче це моя місія.

32,6.

Я вже починаю звикати до того, що я одночасно існую і не існую. Те, що було, є і буде, зараз здається простою лінією, річкою без порогів і поворотів, велика автомагістраль 32-ї широти. Все, що існує і не існує,

відбувається поза мною, я один, я на дні колодязя, *на дні своїх почуттів*. Нічого немає, окрім мене, але і «Я» також немає. Очищення!

32,7.

«Отямся! Встань!» – голос, що лунав нізвідки, був адресований невідомо кому. Хоч я і лежав, але після цих слів встав. «Ти пройшов шлях самоочищення. Ти зробив це найшвидше від усіх».

«Можливо, це через те, що я сам по собі».

«Перестань брехати мені і собі, ти сам чудово знаєш, що це не так».

«Якщо і були ті, без яких я не жив, то зараз я сам по собі, я м'ясо, **тіло**. Тіло без душі! Я тулуб безголового вершника. Я – ніщо, у мене є все, окрім головного. Дякую, що забрали це від мене!»

«Ти й досі нічого не зрозумів. Душа? Буде тобі душа!»

32,8.

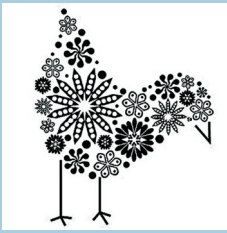
Я прокинувся, вперше добряче поспавши. Стоп. Я спав? Це вперше за 32 дні я спав, і мушу сказати, що зараз почуваюся набагато краще. Але все інше залишалося таким самим. Як і раніше, мою клітку оточувало небо з хмарами, які вже встигли трохи набриднути. Проте зараз я розумію, що за ними щось є. Недалеко від моєї є така сама клітка, і в ній перебуває істота, майже схожа на мене. Істота? Що за маячня? Я забуваю слова! Процес перейшов у нову стадію! Я зовсім інший усередині, але ззовні я дуже схожий на те створіння в іншій клітці. Скоро буде кінець. Чи початок нового?

32,9.

«Встань і слухай, що я тобі скажу! Ти створений за образом моїм, ти є вершиною моїх творінь! Віднині ти не знатимеш зла, ти житимеш у мирі, добрі та гармонії. З ребра твого я зробив пару тобі, подібну, але зовсім іншу людину, кохай її, адже вона – частина тебе. Слухайся мене, бо я є Слово, Розум, Тіло, Дух – я є все, що ти знаєш. За непослух буде кара тобі та твоїй половині, адже ви обоє несете відповідальність за вчинене. Нарікаю тебе **Адамом**, сином моїм, а жінку твою – Євою, донькою своєю. Живіть у мирі та не їжте яблук із саду Едемського».

Остання мить.

Проект Адам №3265387 і Єва №64876545 введено у дію.

Від кого: **Тетяна Кротевиц**
lady.totoshka@yandex.ua
м. Київ

До кого: **Євгенка Чугуй**

Тема: **змінити все**

Я глина. М'яка, рухлива, схильна до невмотивованих метаморфоз.

Я почала ліпити себе ще 21 рік тому. Майстриня я була не дуже вправна: працювала з матеріалом вагою 3500 грамів і довжиною 53 сантиметри. Створила собі обличчя, маленькі долоньки, рожеві п'яточки і верескливий голос. Моє глиняне тіло запеленали у міцний згорток і видали на руки матері. Думаю, вона плакала. І всміхалася. А можливо, просто заворожено дивилася у мої очі.

Згодом тіло почало рости. З'явилася пара кривих ніг (Бог свідок, не така була моя задумка!), які швидко бігали вузькими коридорами квартири і при цьому ставали колесом. Бабця хапалася то за голову, то за серце, то за пасок, але, коли моє тіло потрапляло їй до рук, я відчувала лише теплоту і ніжність її обіймів.

Летіли роки. Я працювала над виготовленням своїх рук. Вони вміли вправлятися зі спицями, голкою, кольоровими олівцями й аквареллю, вміли саджати квіти, плескати по кудлатій макітрі пса Муху і тримати кермо велосипеда. Потім мені здалося, що тіло живе ніби якось неприродно. Тому я час від часу додавала до нього синці, подряпини і розбиті коліна.

На 10 році творення себе я подумала, що вмію недостатньо. Під керівництвом і пильним наглядом діда я змусила своє тіло плавати, кататися на ковзанах і лижах. виявилось, що вправлятися з усім удвічі легше, коли поруч є тверда рука і сильне плече.

По 15 роках роботи моя фантазія себе вичерпала. Тіло почало поводитися свавільно, скругліло, збільшилося, залягло на диван. Ні, воно не розгубило своїх навичок, просто лінувалося ними користуватися. Долінувалося настільки, що не змогло видертися по канату, покращити «задовільно» у 100-метровці або перестрибнути через «козла». Зборене невдалими спробами, кляте тіло, безсиле і пригнічене, мріяло про мушлю, у якій можна було б скрутитися калачиком, обійняти власні коліна і тішитися своєю невидимістю. Але поки мушлі не було, я виставляла напоказ своє тіло всьому світові й усім тим, хто тицяв у нього пальцями і зловтішався з моєї тілесної недолюгості. Тіло думало: сьогодні не мій день, я занадто слабка, я не можу, ні на що не здатне, колись потім/завтра/наступного

тижня/місяця/року, я нікчема, я просто шматок...

...глини. А глина – це не так безнадійно, не остаточно і навіть трохи прозаїчно. Я почала заповнювати тіло відчуттям ритму, зліпила систему, яка до кінчиків пальців наситила його музикою і дала мені змогу танцювати. Тіло ніби почало дихати, набуло сенсу, розігріло серце до такого стану, що воно покохало інше серце і закохалось у життя.

Методом спроб і помилок я й далі творю себе. Я знаю, що, коли прийде час, я зможу розказати, як зробити собі очі, що дивитимуться на світ із вдячністю, а на людей – із добротою. Як зліпити собі серце, яке цінуватиме прекрасне. Як створити собі руки, які зроблять хоча б щось, аби залишити світ після себе трохи кращим, хоча б на одні привітні обійми.

Чи не про такі пріоритети для нас думав Бог, коли робив із доступних йому матеріалів *Адамова тіло*?..

Доки ми – глина, у нас є можливість **змінити все**.

Від кого: **Євгенка Чугуй**
ruwkina@gmail.com
м. Лубни – м. Київ

До кого: **Марина Єщенко**

Тема: **немає стін**

Золоті шпилі маскуються в осінньому безладі.

Я заходжу в храм, єдиний у цьому місті, серцевина котрого схожа на темний лункий колодязь. Храм, мов би лоно матері. Я не чую в нім Бога, але голосно чую себе, це вірна протекція проти чужорідного шуму: думок, слів та поглядів. Тіло цього храму рукотворне, я пізнаю його, мов незряча, майже навпомацки, натикаючись очима на погляди врубелівських святих, воно тяжке, неповоротке, але в нім так безпечно.

Тіло храму вбирає в себе наші тіла, наситившись, народжує знову, коли наша набута темрява тріскається мов яєчна шкаралупа, тільки-но ми справді почуємо Себе.

Часом я не хочу чути Себе, я ховаюся, наповнюючись чужою музикою, чужими словами, думками, підхопленими почуттями та новоспеченими фільмами разового використання.

Тіло вибудовує мури спротиву проти важкого усвідомлення власного покликання та пов'язаних з цим надзусиль. Тіло хоче бути у дрімотній насолоді, тіло хоче приймати не віддаючи, накопичувати та радіти не глибокоглядно, а тут і тепер. Тіло прагне завойовувати простір і матерію, вбирати, мов чорна діра. Воно боїться почути свого антагоніста.

Наше тіло на сторожі нашого часу. Наш час, як і кожен інший, хворіє по-своєму. Ця епоха хворіє на неконтрольоване клонування низькоякісних потреб, що пухлинами завітчують потік інформації. Що є справжнє? Коли майже все, це лише копії та імітації брендів, релігій, літератури. І перша скрипка в цій какофонії – це сліпе задоволення власного тіла.

Як тут не злякатись почути себе?

Я ходжу до цього храму зривати закам'янілий осад чужорідних мені ідей.

Я приходжу слухати себе до такого безпечного материнського лона, я виходжу звідти гола і справжня, хоч без відчуття Бога в собі. Але з наново віднайденим вектором, що можна *змінити все*.

І з цього храму я тікаю до іншого. Потягом, що привозить мене кожного місяця з Великого міста до Маленького міста. Це першочергова життєва потреба.

Я знову, як і кожного разу, виходжу з таксі, в морок і безлюдну тишу, витинанки дерев огортають мене, наче пелюшки. Колючі зірки, що нависають над тім'ям ледь чутно звинять.

Я затримую подих, щоб мати змогу вдихнути на повну.

Легені майже наркотично схвильовані від наповненості первозданною есенцією.

Я уже не Я, а всепроникна радість і все, що було створене і буде створене. Я не зникну, як ніщо не зникає. Я відчуваю, як усе на світі, повне цієї безпричинної покірної радості. Роса на вицвілому бадиллі і роса моїх очей – знак присутності Бога. Я не чую його, бо я в ньому, але відчуття не зраджують. Він тут. І це його храм, якому **немає стін**.

Але наш час повний зайвих розлагоджених струн, через які важко відчутти саме ту хвилю. Благо, що я точно знаю, де її знайти.

Від кого: **Марина Єщенко**
SuperMarynka@bigmir.net
м. Полтава – м. Київ

До кого: **Антон Дробович**

Тема: **менше паліть**

Паління сильніше за всі ті догми, якими послуговуються лікарі. І перед операцією вони теж палять. І після операції вони теж палять. І навіть якщо невдала операція, вони – палять!

– Як ви думаєте, в цього Адама роздвоєння особистості?

– Це ви за Єву питаєте? – і всі засміялися.

Лише Тихонович не випустив цигарку, не вдавився димом, і перші слова сказав, допаливши до попелу на грубих пальцях:

– Це доброякісна пухлина. Видалимо її – і все тут.

– Це ви йому сказали, що доброякісна...

– Це ви їй сказали, що доброякісна...

Такий дитячий сміх, ніби й не спотворений скальпелями.

– Це я батькам пацієнта сказав, що доброякісна. Це я їм сказав, що пухлина.

– Ви що, Іване Тихоновичу, не впевнені?! – застигають його підопічні, – Але як? За п'ятнадцять хвилин операція.

– Я впевнений, дуже навіть впевнений, що це не пухлина.

Поза кадром хочеться сміятися, бо їм уже не смішно. Але ж для «нашого» тіла підготували операційну, і важливо нічого не пропустити.

– Нам головне було отримати дозвіл відкрити цю черепну коробку. А далі дізнаєтесь потім. Бо ще *немає* таких *стін*, які б зберегли хоч одну таємницю.

– О, наш Іван Тихонович знову експериментує! І знову для спасіння людства!

– І знову доля однієї людини не варта проти доль мільйонів інших людей!

– Одна жертва для порятунку інших, що то одна людина...

Якщо раптом комусь із читачів здалося, що їм стало смішно, попереджу – це оманливе припущення.

– Не іронізуйте, хлопці. І взагалі, **менше паліть**. Мені треба, щоб у вас не трусилися руки.

* * *

– Сьогодні була у головного редактора. Обіцяв щасливе закінчення.

– Ти маєш на увазі головного лікаря?

– Я ніколи нічого не маю на увазі. Я всього лиш оплачую результат.

Від кого: **Антон Дробович**
san-a@ukr.net
м. Київ

До кого: **Олег Короташ; Іра Цілик**

Тема: **хіт**

– Нащо тобі здалась ця газетка із їх авторами? Ну хай собі друкують низькосортне читиво, чого тобі обов'язково кортить робити з когось лауреатів Пулітцера? До того ж ти обрала не найкращий спосіб впливати на хлопця. Намагаєшся маніпулювати ним через редактора, перекручуєш його стиль і спотворюєш фабулу його історії. Хіба так роблять? Це ж якийсь садизм!

– Можливо, якби ти був кращим під балдахіном¹ нашого ложа мені б не хотілося влизати в голови юним служителям муз. Крім того, я бачила його фото. Запевняю, що не тільки його думки мені до душі.

– Ну починається! Цей твій пафос, огризання строкатими словечками, якими століття ніхто не користується і на завершення брудні натяжки. Ти хочеш мене розізнати? Біс із тобою, я злий! Що далі?

Вона посміхнулась, зупинила авто і вийшла просто на розподільну смугу.

– Хорошого дня і не забудь погодувати Сципіона. У мене ще є справи в місті.

1. У старомодних розкішних ліжках спеціальне покривало, яке влаштовувалось на довгих шестах і створювало «стелю» із тканини над ліжком.

Розмашистим жестом вона закрила двері свого авто, відкрила двері таксі на зустрічній смузі й сіла в нього саме в момент, коли світлофор перемкнувся на зелене. Услід почувся обурений чоловічий вигук і верещання клаксонів. Таксі зупинилося біля останнього під'їзду багатоповерхівки у спальному районі.

– Решти не треба і дякую за спритність.

Вона підійшла до вхідних дверей і набрала №239 на домофоні. За хвилину почувся чоловічий голос.

– Мене звуть Єва. Я маю відношення до газети, в яку ви пишете свої оповідання. Можна зайти?

Домофон запищав і вона увійшла. На четвертому поверсі у відкритих дверях стояв хлопець років 25-28 із цигаркою у зубах, у шовковому халаті.

– О, який прийом. Сподіваюся, під цими китайськими тканинами нічого нема, бо не люблю витрачати час. Запросите чи будете приймати жінку в коридорі?

Хлопець відступив, показово фальшиво зробив театральний уклін, який означав запрошення. У квартирі було чисто, мінімум меблів, в більшій кімнаті було ліжко, крісло і стіл з ноутбуком. Поряд з комп'ютером стояли попільничка і пляшка води. Через усе приміщення тягнувся, а потім спадав з люстри до комп'ютера інтернетівський кабель. Якби не розкладена байдарка з веслами під вікном і шабля, встромлена у паркет біля столу, то це скидалось би на класичні апартаменти заробітчанина.

– Моє ім'я ти вже знаєш, а я знаю, що в редакції ти називаєш себе Миколою. Бачу, тебе дещо бентежить мій візит. Лякає лукавий погляд чи прямота? Зазвичай ви вигадуєте сюжети про норавливих прямих жінок, а в житті маєте справу з базікалами і манірними кокетками, що навряд за все життя зробили щось таке, чого хочеться по-справжньому. Однак ти сам не дуже жвавий. Як просуваються останні розділи епопеї про навіженого ескулапа?

– Навіщо одразу так багато говорити? Хочете чаю?

Хлопець закрив двері і пішов на кухню. Почулися звук води і запалення конфорки. Він повернувся до кімнати вже без цигарки і сперся на стіну.

– То тепер повернемось до історії лікаря? – запитала вона, запалюючи свою тонку цигарку.

– Менше палить, і тоді не будуть цікавити медичні сюжети. Ви працюєте в газеті?

– Ні. Я її спонсор. Останні три наклади виходять моїм коштом, а я ніяк не дочекаюся закінчення вашої клятої розповіді.

– То це, мабуть, ви намагаєтеся впливати на сюжет? А то мене здивувало, що такий далекий тип, як Андрій Іванович, раптом запросив мене на великосвітську бесіду про закони жанру і особливості прозових форм. Наче головному редактору нема чим займатись.

– Давай так. Ти розповіси мені чим все закінчиться і отримаєш три свої гонорари, а я збережу 5000\$ на видрук цілої газети і нерви, замість того щоб чекати наступного тижня.

– Ні. Ви збережете тільки нерви і я отримаю два гонорари.

– Домовились!

Годину поспіль вона слухала, пила чай, переминалась на незручній табуретці і ходила назад-вперед по кухні, а він розповідав їй повільним ліричним баритоном і палив. Нарешті він закінчив.

– Ні, це все слід переробити!

– Мабуть, так само сказав Бог, коли багато років назад вперше подивився на вашу тезку. Окрім того, це мені вирішувати, як вчинить Іван Тихонович і що стане з Адамом. Ви можете йти, а мені пора працювати. Номер мого рахунку в бухгалтерії знають.

Він посміхнувся і пішов у кімнату. Проходячи біля вхідних дверей, він клацнув замком. Вона зайшла в кімнату і потупила погляд у підлогу.

– Вибач. Я мала на увазі, що сподівалась на інший фінал. Не слід ображатись. Між іншим, раз ти заговорив про наших прабатьків, у мене тут виникло запитання.

– Слухаю, – не повертаючись, сказав Микола.

– Коли в Едемі Єва прийшла до Адама, сказала, що вона порушила заборону і запропонувала йому яблуко, то у нього справді був вибір?

– Дивні тебе хвилюють речі. Ні, мені здається, що він не міг вчинити інакше, як тільки піти за нею. Вона була єдина жінка в світі, сам Бог освятив їхній шлюб, гадаю, що він вірив у те, що Єва його доля. Крім того, як ти це собі уявляєш? Він мав сказати їй: «Ні, вибач кохана. Я їсти яблука не буду. Ти собі помирай, пізнавай муки народження, важкої праці та інших благ світського життя сама, а я тут посиджу і почекаю поки Бог зробить мені нову дружину»? Навряд чи він був на таке здатен в ту мить. Він просто відчув щось на зразок обов'язку, що вимагало теж вчинити гріх. А може, він боявся самотності...

Він повернувся і поглянув на неї. Вона двома легкими рухами скинула з себе сукню, підійшла до нього і поцілувала.

– Думаю, він відчув, як їй було страшно залишатись самій.

Микола теж ясно відчув, чого хотіла Єва сучасна. Він скинув халат і миттю поклав її на ліжко. У звуках їхнього важкого дихання розчинився надвечірній гамір міської околиці, з голови зникли протокольні судження та звороти політесу.

Вона проводила руками по його спині і плечам, надаючи коливанням потрібного темпу і різкості.

Він вивчав рвучкими поцілунками незнані подробиці нового жіночого тіла. Вона не закривала очі, а, навпаки, намагалась охопити поглядом рух тіл, яку композицію витворює їхній марафон до екстазу. Він дозволяв собі сміливо змінювати позиції і не поспішати, бо ні минуле, ні майбутнє не пов'язувало їх.

Не було ані сподівань, ані досвіду непорозумінь. Вона куштувала його на смак скрізь, де хотіла, і спрямовувала його цілунки, куди забажає. Без сорому і церемоній, знаючи, що не зобов'язана колись бачити його чи червоніти за відвертість. Його руки притисли її руки до ліжка, а пальці прослизнули між її пальцями, вона стисла долоні і відчула, як по спині і грудях пробіг піт, дихання стисло, а в животі наче запекло вогнем і залоскотало. Її стегна почали шалено квапити події, коліна затисли його корпус і затремтіли, він почав стогнати, але в грубому поцілунку поховав звук.

По обох тілах пройшла гаряча судома і розбіглася тисячами дрібних лоскотів в усіх м'язах. Вони завмерли, вчуваючись, як вщухає запал їх пристрасті. Ані руху, щоб не пропустити затухання найменшого імпульсу.

Він схилявся над нею, як міфічний Кефал над Прокридою, а вона розкинула руки і з заплущеними очима дивувалась, як повільно пульс перестає відчуватись у скронях і переходить у груди.

– Чого ти так затрималась сьогодні?

– Нічого. Просто треба було закінчити один хіт.

– Ти маєш на увазі прозу для тої газети?

– Nulla dies sine linea! Буде про що писати у мемуарах, любий. Ти нагодував kota?

ЧОЛОВІЧИЙ БЛОК

Від кого: **Олег Короташ**
oleg.korotash@gmail.com
м. Львів

До кого: **Дмитро Лазуткін**

Тема: **маска небожителя**

Від столиці імперії залишаються тополі
і руїни Театру. Усе інше: старі боги,
каравани мігрантів, продавець води,
що продав імператору отруту під видом солі
для бань, де урешті й скупався увесь сенат...
Триста років пташиного посліду,
і не ступав жоден солдат.

Триста років смерті. Так помирає велич, –
героїка Фермопіл, перед котрою безсиле сім'я
перських смертників (Амурове тім'я –
нагадує тонзуру). І, якщо постелиш
у державі євнухів постіль посеред пустелі, –
бійся завагітніти, дівчино, від найближчої скелі.

Я пізнав це життя, бо блукав серед скель.
Я дожився до того, що не вірю в гурій,
їх принади посмертні. Стоячи на мурі
своєї Вітчизни, як з кордону ельф, –
хочу сказати, що звірятиму тебе на слух
і навпомацки доторком легким, як пух

тополь іманентних між цих руїн.

Усе інше: слова чи принадні жести,
навіть – танець живота, за котрим воскресити
зміг би і вмерлий від кобри сліпий бедуїн, –
не залишать в мені нічого, окрім пергаменту,
що поволі розпадатиметься між руїн Парламенту.

Від столиці імперії залишаються тополі
і **маска небожителя** на лаві Театру...
Артеміда з Адонісом допивають кварту
якогось напою, ймовірно, що долі.
І нап'ються до того, що їхній слід
від любовних утіх, археолог, як *хіт*,

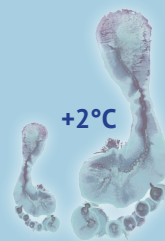
винесе на доповідь Науковій Адміністрації
про результати пошуку прадавньої цивілізації.

Від кого: **Дмитро Лазуткін**
kosmosnash@ukr.net
м. Київ

До кого: **Максим Кідрук**

Тема: **не озирайся**

Її температура

Вона – одне окремо взяте жіноче тіло. Температура 36+6. Кохати її так просто, кожен клаптик шкіри, кожну ділянку живота, вигин стегна, напіввідблиск очей і, звичайно, піхву – найсолодшу в світі піхву – найкоротший шлях до пекла!

Коли ми зустрілися, кількість моїх жінок органічно перевалила за сотню, принаймні лише того літа їх було близько двадцяти – ніколи не вів серйозної статистики. Мені здається, подібна статистика йде від певних чоловічих комплексів і призводить до ще більших циклічно прогресуючих розладів психіки. У нашу першу ніч ми сильно напилися з приятелями-літераторами. Мені бракувало повітря, і я вийшов на балкон. Так мисливець прямує на ледве вловимий запах здобичі. Вона стояла спиною до мене, почувла мої кроки і розвернулася.

Я не зупинився, зробив на півкроку більше, скоротивши відстань між нами до непристойної. Вона видихнула мені в обличчя поцілунок і несподівано обплела мою ногу своєю. Друзі-літератори якось непомітно зникли і правильно зробили. Суха безшелесна темрява простяглася над руслом ріки Псел, яка текла майже за вікнами. Ми лягли. Я притиснувся до неї ззаду і почав торкатися.

– Слухай, якщо хочеш, трахни мене, – сказала вона, знімаючи трусики, – але без цієї метушні, я люблю відвертий секс, – багатообіцяюче задекларувала вона.

– Але ж ми не тварини, – вимовив я показово і показово ліг до неї спиною.

Порахував до п'яти, розвернувся, притис її до себе й увійшов.

Найблаженніший стогін, який я чув у житті!

Її обличчя було обличчям королеви, яку гвалтує варвар. Що може бути кращим, ніж почувати себе варваром! Так я відкривав тіло через дотик. А вона дихала ритмічно й інстинктивно, потім заколотила п'ятами мені по сідницях і голосно кінчила. Ми повторили ще три або чотири рази. Алкоголь випаровувався й був безсилий мене зупинити.

Але покохав я її пізніше.

Тоді вона вже переїхала до Києва і працювала на одній із фм-станцій ведучою. Ми зустрічалися приблизно раз на тиждень – пили, говорили, трахалися, засинали.

Потім вона зникала, розповідала про якихось чоловіків, з якими зустрічалася, про жінок, з якими спала. Я ставився до всього спокійно, ніщо не вибивало мене з колії, навіть її секс із самою собою у мене на очах. Мені дозволено було лише спостерігати – так я ставав спостережливим...

Але відтоді я чомусь почав дико ревнувати її. До всіх – музикантів, з якими вона відвідувала вечірки; бізнесменів, які підвозили її на іномарках; баскетболістів, у яких брала інтерв'ю, телеграфних стовпів і мобільника, що дзвонив у найневдаліший час.

Моя *маска небожителя* луснула за кілька тижнів. Бо у неї постійно дзвонив телефон, хто б тут залишився байдужим!

Особливо мене дратувало, коли вона зривалась і їхала на якісь зустрічі або дискотеки, просто нехтуючи всіма моїми планами на

вечір. Свята правда – з нею неможливо було запланувати нічого, навіть на найближчі години – неможливо. Та тоді вже я зрозумів, що кохаю її, зрозумів, що мені пиздець!

Три роки я задовбував її внутрішню хворобливу свободу своїми параноїдальними амбіціями володаря! Три роки я гвалтував власну природу!

Ми сварилися, кохалися. І якщо вона засинала, я намагався пересуватися якомога тихше, і, звичайно, саме в ці моменти щось у мене раптово падало, зазвичай телевізійний пульт. Інакше кажучи, ми були приречені ходити колами великої негармонійної любові. Щоб зберігати її, Бог дарував нам час від часу по два-три щасливих тижні. Тоді ми майже не сперечалися, ставали на певний термін єдиним цілим, мов переплетена виноградна лоза.

Мені пригадується наш єдиний спільний сніданок у барі «Венеція».

Вона спокійно сказала:

– Ти не потрібен мені. З тобою добре, а без тебе краще.

Я заплатив за її солярій, узяв два латинських пива. Принаймні на етикетці було зазначено, що пиво латинське. Насправді воно було просто хуйовим. Не пийте хуйового пива – воно викликає хуйові думки, навіть у хороших людей! Втім, моє все почувалося розчавленим...

Коли я повернувся в номер, на мене вже чекали.

Трап було подано просто під вікно, яке, у свою чергу, було відчинено. Двоє молодших офіцерів у блискучих скафандрах допомогли піднятися. Третій, мабуть, капітан, уважно спостерігав за моїми рухами. Корабель нагадував за формою величезну лодію. Так іноді зображують у книжках Ноїв ковчег. До того ж, він світився.

Я був ніби заморожений.

– **Не озирайся**, – коротко промовив старший.

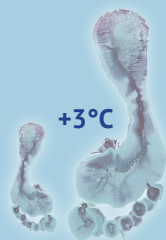
«Добре, – подумав я, – нарешті у нас усе добре».

Від кого: **Максим Кідрук**
ironmaxxx@ukr.net
м. Київ

До кого: **Любо Дереш**

Тема: **все це не мало
значення вже тоді**

Миті надмірної чуттєвості

«Не озирайся, не озирайся, не озирайся», – у такт крокам гупає знавісніле серце. Губи пересохли, а язик ще й досі сповиває липкий присмак багряної крові. Чужої крові.

«Не озирайся, і йди... йди... йди...» – гуде над розкуйовдженою головою сірий вечірній вітер. Я крокую вперед, опустивши голову, розштовхуючи перехожих, не дивлячись і не замислюючись, куди прямою.

«Не озирайся, – знущається внутрішній голос, – якщо він мертвий, ти все одно нічого не зможеш змінити. Ти просто заплатив свою ціну».

Я все ж таки зупиняюсь і, кривлячи від напруги губи, розганяю рій голосів у голові. Потрібно зібратися з думками. Що робити, коли ти вбив людину? Чорт забирай, що робити, коли ти грохнув ні в чому не винного чувака?

Ну, звісно, він не був безневинним немовлям. Він спав із нею, він торкався губами її грудей, він забрав її. Він забрав її! Він забрав її!!! Він украв її у мене, тим самим роздовбавши на друзки суть мого життя... А потім (із гарно прихованою, майже невловною, гіркотою на денці голосу) назвав її звичайнісінькою хвойдою. Це стало останньою краплею.

Бля! Жоден суд не прийме це до уваги. І я це розумію. **Все це не мало значення вже тоді.**

Я намагаюся переконати себе, що це не так, але з кожною секундою впевнююся: він така ж жертва, як і я. Вона не була хвойдою, просто любила секс, обожнювала все, що давало насолоду. І той чувак, як і я, виявився черговою вишуканою стравою, яку з'їли, перетравили і висрали. Щоправда, він пройшов через це, відпустив, вим'яв її з серця, вирізав, як злоякісну пухлину, а я втонув у швидкоплинних митях надмірної чуттєвості. Я втратив контроль. Задовго до того, як він привселюдно висміяв мене й обізвав її хвойдою.

Я чув, як відчайдушно сіпається його налякане серце, навалюючись на нього всім тілом. Я відчував, як по артеріях і венах циркулює жагуча

кров, по-звірячому вгризаючись у його кадик. Завдаючи удару за ударом, я спізнавав, наскільки гарячі у нього м'язи. Я бив навідліг, заляпуючи своє обличчя його кров'ю і навіть не помічаючи, як вона стікає до мого рота. Мені страшно, я справді боюся, бо чи не вперше в житті побачив свою темну сторону.

Зрештою, він упав. А я не відчував ані жалю, ані страху. Мені було байдуже. Як і йому, тому що він, мабуть, мертвий.

Люди в барі були надто наляканими, щоб зупиняти мене. І я просто звалив геть. І думав про неї.

І думаю про неї...

Кава у крихітних філіжанках, напівзомлілі від спеки квіти, шикарний секс, після якого навіть сусіди виходять на балкон перекурити, – все це не має значення. Все це не мало значення вже тоді. Вона лише бавилася з черговою іграшкою, плюшевою маріонеткою, тоді як я поринав у безодню. Завтра вона знайде нову жертву, що боготворитиме її, як богиню, водночас безповоротно згораючи у власному вогні.

За миті надмірної чуттєвості завжди доводиться платити. Нерідко непомірну ціну.

«Не озирайся! – голос у голові звучить розсерджено, і я починаю думати, що це не мій внутрішній голос. Це щось іззовні – холодне, байдуже і... зле. – Ти просив її. І ти її отримав. Тепер ти мусиш віддавати борг».

– Але чому я?! Чому саме я мушу за це платити?

«Платять усі, – сухо відкарбував голос. – Чи, може, ти хочеш бути на його місці?»

Остання фраза, хоч кому б вона належала, тверезить мене. Хай там як, а я живий. І це вже добре.

– Куди йти? Куди мені зараз іти? – я навіть не розумію, що говорю вголос. Якийсь перехожий озирається на мене, але відразу сахається вбік, думаючи, що перед ним божевільний: скуйовджене волосся, порвана сорочка, морда, наче у вампіра, вся в крові.

«Ти знаєш... – по-зміїному шипить голос, – знаєш».

Протягом двох останніх тижнів двоє братків, один із яких уже двадцять років нібито працює на американську нафтовидобувну компанію в Анголі, а другий тримає бордель у Києві, кличуть мене на «сафарі» до Анголи.

Я не надто тупий, аби тішити себе ілюзіями. Я достатньо знаю про Анголу, щоб розуміти, що «сафарі» – це або алмази, або героїн. Ще вчора їхні кволі намагання завербувати мене викликали притлумлену посмішку. Сьогодні я... я вже не знаю, що робити.

Зриваюся з місця і широкими кроками прямую до найближчого метро. У мене немає вибору. Заходячи до підземки, думаю лише про одне: «Тільки б не алмази». Мені геть не хочеться тягати через кордони та європейські митниці купу гострого каміння, наштовханого глибоко в задницю. А ще з єхидством пригадую свою маму і її незмінні напутні слова: «Вчи мови, синку, вони тобі завжди знадобляться». От і знадобилися, god damned!

Двоє гевалів чекають на мене у засотаній сизим сигаретним димом кімнатці. Вони грають у карти, але, побачивши мене, відволікаються.

– Ми знали, що ти прийдеш, – задоволено рохкає один.

– Виглядаєш, як лайно, – каже другий, але підморгує, показуючи, що все буде о'кей. А потім розвертається до свого напарника. – Дівка добре попрацювала. Малий геть спопелів.

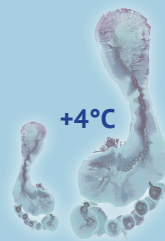
Я попелію всоте за сьогоднішній вечір, міцно стискаючи кулаки. Я ненавиджу її. І попри це, готовий продати свою душу вдруге, тільки б ще раз побачити її тіло, відчути жар її лона і вбивче дихання її губ...

Від кого: **Любко Дереш**
india.glamur@gmail.com
м. Львів

До кого: **Владислав Шубенков**

Тема: **Тіло – це joy stick**

Тонік із льодом перед обідом

– Все це не мало значення вже тоді, коли ми почали сидіти на стільцях. Ми всі, знаєте, в один момент стали як царі. У кожного свій трон. Так було на Заході. На Сході ж тямали, що кесарю – кесарево, і далі трапезували, сидячи долі. Потім у нас появилвся ще один трон. Unitas. «Єдність». Чітко. Красиво.

Маркетологічно, беручи до уваги, що це – назва компанії, яка займалась електрифікацією Іспанії...

– Владзя, Владзя, відійди від перил. Владзя, ти мене чуєш? От зараза мала. Вибачте, я зараз, – мама трирічної дівчинки, яка гойдалася на перилах сходів на верхню палубу, підійшла до доньки. Жінка вдарила малу кілька разів по задниці, і та розплакалася. «Ти чуєш, що я сказала?» Мама потягнула її на лежак, силоміць посадила, приговорюючи: «В кого ти така вродилась? Сядь тут каменем і сиди». Владзя плакала, крутила головою в різні боки, але злазити з лежачка не наважувалася.

– Ну, якось ви дуже песимістично дивитесь на Захід, – сказав батько сімейства і ковтнув ще тоніка з льодом. – Спекотно. Треба буде піти зараз освіжитись у басейні.

– Тат, мене нудить, – старший син, восьмирічний Богданчик, поклав голову на стіл.

– Попий кисленького, пройде, – сказав тато Богданчика і посунув йому склянку з тоніком.

– Тат, скільки ми ще будемо плисти?

– Богданчику, ти вже п'ятий раз мене питаєш.

– Ну скільки?

– Завтра ввечері в нас буде зупинка в Стамбулі. Ми переночуємо ніч у готелі.

– А курку нам будуть давати?

– Богданчику, не ний. То ви вважаєте, що всі проблеми Заходу – через унітаз?

– Коли з'явився унітаз, це вже не мало значення. Ми вже тоді були загубленим коліном. Ви самі зранку сказали мені, що сорок процентів людей на Заході потребують допомоги психіатра.

– Так писали в новинах.

Пан Тадей кивнув.

– Майже половина, пане Ярославе, майже половина. Ви гадаєте, це ознака здорового суспільства? Як ви гадаєте, чому європейці називали варварами людей, де звичка вмиватись існує вже п'ять тисяч років? Там зуби зранку чистить кожен бездомний з канами. Це вони – варвари? Так, Відродження. Так, Бароко. Але тільки в дев'ятнадцятому столітті Європі стало незручно від того, що у перуці – воші. Наполеон Бонапарт замість ванни волів натиратися улюбленими «Eau de Cologne». Або як вам такий звичай – мити голову чотири рази на рік? Це Франція! Це просвічена

матінка Англія! А тим часом, посипати її товченим мигдалем, а потім довго вичісувати його, як вам це, пані Олю? Догляд за тілом за останні півтори тисячі років прищеплювали Європі двічі. І двічі ця звичка помирала. Та й навіщо воно їм, це тіло, і вся ця гігієна? Після Інквізиції, після тортур і фізичного виховання? Це батіг і пряник. **Тіло – це joy stick.** Як у комп'ютерній іграшці. Засіб самозадоволення. Засіб залякування. Засіб керування.

– Пане Тадею, – озвалась Ольга, дружина Ярослава. – Мені здається, ви перебільшуєте. Зараз Європа зробила настільки великий прогрес – у всьому. В омолодженні, в здоров'язбереженні. Ні, не можна так однозначно казати, як ви...

Ольга була медиком. Вона знала, про що говорить.

– Ярославе, ну ти що, навмисно? Тільки нову сорочку тобі дала!... – Ольга почала витирати сорочку панові Ярославу, яку той заплямив морозивом. – Іди бігом переодінься. Богданчику, ти не голодний? Зараз уже буде обід.

– Мене тошнить, – скривився Богданчик.

– Ну, побачимось на обіді, – махнув рукою Ярослав панові Тадею і пішов у каюту.

– До зустрічі, до зустрічі, – провуркотів старий.

В номері Ольга застала свого чоловіка за дивним заняттям. Той стояв голим навпроти дзеркала у ванній. Його тонкі волохаті руки і кругле черевце давно вже не викликали в неї жодного почуття, окрім грудної відрази. Його скручений чорнявий піщик ховався в чорних хащах під животом. Її чоловік був жалюгідним.

– Ти що робиш? – спитала вона.

– Поставу вирівнюю, – чоловік пробував втягнути живіт і розправити плечі. – Як тобі наш сусід? Ми вчора сиділи з ним у сауні. Ти знаєш, він голить волосся в паху...

– Фу, як гидко. Скільки йому, п'ятдесят?

– Каже, що сімдесят.

– Такого вже тільки могила виправить. Я не хочу більше з ним говорити. За обідом сядемо окремо, ти мене чуєш? Ну, що ти з себе покажеш?

Чоловік перестав втягувати живіт, і той знову повис пружним м'ячиком над кущем чорного волосся.

– Вбирайся, – вона дала чоловікові чисту сорочку. – Йдемо обідати.

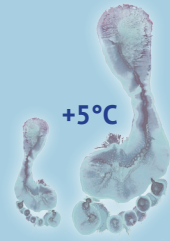
«Діти, довкола одні діти, і жодного нормального мужика», – подумала Ольга. Скріпила серце і закрила номер-каюту на ключ.

Від кого: **Владислав Шубенков**
shubekov.v@gmail.com
м Львів

До кого: **Павло Коробчук**

Тема: **хоч робити цього не можна**

...те, що за нами

Вона сидить на підлозі в холодній кухонній кімнаті, обійнявши свої коліна двома руками.

Кімната майже порожня, лише кухонний стіл, кілька табуретів і білий радянський холодильник з дивною магнітною наліпкою у формі надпису «Тіло – це joy stick». Її каштанове волосся спадає на обличчя, прикриваючи його від місячного сяйва, яке тоненькими струмочками протікає в кімнату і наповнює її біло-срібним кольором.

Тіло тремтить, час від часу вона починає ридати, голосно схлипуючи і важко ковтаючи ротом повітря, проте швидко зупиняється і кидає лякливий погляд на зачинені скляні двері, що ведуть у коридор. За дверима темрява, в склі злегка відображається її худорляве тіло в кутку між столом і білою від місячного світла стіною. Скільки часу вона провела в такій позі – невідомо, ноги заніміли і майже не слухались її, але змінити позу дівчина не наважувалася. Здається, що лише від єдиного її руху те, що причаїлося за дверима, десь у темряві коридору, ввірветься до неї в кухню, і тоді вже нічого не в силах буде її врятувати.

Десь там залишилось її попереднє життя. Недописана дипломна робота, пошуки роботи, співбесіди, нічні клуби, невизначені стосунки з хлопцем, батьки. Все це опинилося за тонким склом дверей. Напівпрозорим склом, яке, наче стіна, відгородило її від світу, залишило в окупаційному стані на необмежений час.

Підозріла тиша заповнила простір навколо, жодного шурхоту і руху. Серце відлунює важким ритмом у скронях, її починає нудити, голова йде обертом, і вона непритомніє.

Непритомній їй ввижається, що зараз спекотне літо, їй сім чи вісім років і вона сидить перед відчиненим вікном і пускає мильні бульбашки на вулицю. Все навколо залите теплим золотистим світлом. Пахне липою та кульбабами, здалеку долинає дитячий сміх, здається, в кімнаті працює телевізор... Вона видуває надзвичайно велику мильну бульбашку, яка зривається з кінчика пластмасової трубочки і зависає перед нею.

Бульбашка переливається всіма кольорами райдуги, вона не ворухиться, висить у повітрі навпроти очей дівчини, злегка обертається, змінюючи при цьому вигадливі кольорові малюнки на своєму вкрай тонкому тілі.

Дівчина всміхається, розглядає бульбашку з захватом у погляді. На душі тепло і приємно. Позаду починає капати вода. Спочатку дівчина не надає цьому уваги, вона захоплена своєю кулею, своїм щойно створеним світом. Вода продовжує методично капати з крану на якусь металеву поверхню. Стає холодно, літній день потроху згасає, небо затягують темно-сині хмари, здіймається вітер. Світ розчиняється в темних кольорах, перші важкі краплі проносяться повз вікно, розбиваючись об розпашілий асфальт. Кулька стає темною, збільшується в розмірах, умить ввібравши в себе кімнату, будинок і цілий світ. Перед очима лише жовта магнітна наліпка «Тіло – це joy stick», яка блимає, мов вивіска невідомого мотелю. Потім згасає і вона. Темрява. Порожнеча.

Вона розплющує очі, в кімнаті нічого не змінилось, усе те ж місячне світло навколо і зачинені скляні двері в коридор. Вона лежить на підлозі обличчям донизу. Швидко зривається на ноги, голова віддає важкістю, знову запаморочення, але дівчина хапається за стіл і втримує рівновагу. Помічає, що з крану капає вода, мелодійно в такт невідомій мелодії виграє на немитій каструлі свій трек.

За дверима чується якийсь рух, ніби щось важке тягнуть по підлозі. Вона голосно зойкає і швидко затуляє рот руками. Очі збільшуються від страху. Погляд напівбожевільний, напівприречений. В голові рояться думки, одна накладається на іншу, пульс прискорений до першої космічної. Двері злегка поскрипують, темрява за склом робиться густішою, так, ніби хтось стояв би за ним, повністю затуляючи прохід. Повільно опускається дверна ручка.

В голові у дівчини одна думка: «Що робити? Що робити? Що робити?!» Час загальмовується, зупиняється в одній точці, у вухах неприємне гучне гудіння. За мить воно потрапить в кімнату і її життю прийде кінець, зупиниться цей дивний квест під назвою людське життя. А що буде далі?

Вона починає швидко перебирати можливі варіанти: «...головне, щоб не було боляче, головне, щоб швидко, раз і все... раз і лечу до Бога, до світла десь між хмарами».

«Боже, я все життя не вірила в Тебе, але якщо Ти є, прийми твою Стефані, кляту розбещену наркоманку, педофілку та алкоголічку, кінчену атеїстку, правда вже в минулому, збоченку і затяту соціалістку, яка не ходить на вибори з 2004 року включно. Боже, Ти ж знаєш мене найкраще за всіх, Ти бачив усі мої злети та падіння, напам'ять можеш прочитати мої вірші, що я писала у свій щоденник у минулому, можеш перелічити ім'я

всіх тих дегенератів, які були моїми хлопцями, жодного, Боже, жодного пристойного, клянуся Тобі, **хоч робити цього не можна**, але хто, як не Ти, вмієш прощати? Отже, це кінець і, сподіваюся, початок, іду до тебе, твоя С.». Дівчина прочиняє вікно, стає на підвіконня.

Двері відчиняються навстіж, по обличчю дівчини біжать сльози, вона шалена, волосся розкидане протягом у різні сторони, очі нестримно палають. Крок назад – і її тіло зникає за вікном.

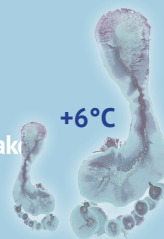
Кухня потопає в темряві, яка поволі викочується крізь прочинене вікно і щілини на вулицю, заповнює повітря, утворює річки на вулицях, озера на площах, ніч стає глобальною, поволі зникають будинки, зникають міста, зникають зорі, не прокинувши жодного, бодай останнього прощального звуку.

Від кого: **Павло Коробчук**
korobchuk@gmail.com
м. Київ

До кого: проект «Щоденник. Re: макі»

Тема: **целофановий пакет**

Вона все життя прожила на першому поверсі. Через це завжди забивала на лідерські якості, на мотивацію до життя. Тому і хлопці у неї були поголовно лузерами.

З першого поверху завжди легше вийти, ніж з інших, тому вона не вміла докладати зусиль. Не розуміла зусиль інших людей у тязі до життя.

Але і покидати життя – і лінки, і сил для істерик витратити вже не хочеться, і негарно корчитися у болях від самогубства (*робити цього не можна*).

Взагалі, страх болю – гірше явище, ніж сам біль. У російській мові є доцільне слово, страх болю – «довлеєт». Тому варто не боятися майбутнього, щоб потім не думати, що життя виявилось не болем, а страхом болю.

Варто жити так, щоб потім можна було спокійно жити зі своїм минулим.

Найближче майбутнє – сходити по їжу.

Після втеч, криків, переломів ніг від стрибків із третього поверху, після болю, травм, навіть не знаєш, чи варто дякувати, що можеш ходити, до того ж своїми ногами, по їжу.

Не знаєш, чи дякувати за те, що можеш розрізняти смаки.

Суті в своїх діях вона більше не бачить. Але вона слідкує, як роблять інші, і розуміє, що для того, щоб інші не запідозрили її в тому, що вона не має в себе всередині суті, варто просто повторювати за іншими. Їсти, ходити до вбиральні, всміхатися.

Бо будь-які висновки – у минулому, всі болі – у минулому, всі помилки – там.

Людині притаманно робити висновки зі своїх помилок, чужі помилки зазвичай не є власним боєм, а оскільки біль змушує задуматися, як його уникати в майбутньому, чужі помилки – не змушують задуматися.

Наразі всі висновки призвели тебе до відсутності суті, але присутності дії.

Дія теж – порожня.

Час загальмовується, зупиняється в одній точці. Час не має властивостей, люди надають властивостей часу.

Вона – як і час – не має властивостей, але імітує їх.

Взутися, надягти пальто, мовчати після кількарічної роботи радіоведучою. Вийти з квартири, вийти з під'їзду, вийти в люди. Взяти з собою **целофановий пакет**. Її тіло – теж пакет.

Шарудіти на вітрі, надуватися повітрям, не хотіти нікуди втекти, але піддаватися будь-яким течіям.

Накласти їжі в пакет, а вдома – покласти їжу в холодильник. Так роблять люди, вона спостерігала. Покласти і не їсти. Вона стільки наповнювалася, як целофановий пакет, найрізноманітнішими емоціями, сварками, криками, переломами, травмами, цигарками, стервозністю, блаженністю, що просто покладе їжу в морозилку.

Досить, наїлася.

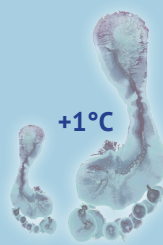
ЖІНОЧИЙ БЛОК

Від кого: **Іра Цілик**
ira_tsilyk@mail.ru
м. Київ

До кого: **Богдана Матіяш**

Тема: **трамвай**

Його тіло лишалося байдужим до її доторків, а сам він спав. Валя спритно поправила церату, що хлюпнула цівкою води на лінолеум, скрутила мокре простирадло, дістала рушник; син зо два тижні перебував у відрядженні, й тому доводилось обходитися своїми силами, отак – розклавши все на ліжку. Вона густо чвакнула крему собі в долоню, пройшлася сухою чоловіковою шкірою, а потім взялася за його нігті. Валя поспішала – надто хотіла встигнути. Та, на щастя, він досі спав, неспокійно пожевуючи повітря сухими губами.

Із прочиненої квартирки пахло червнем, вулицею, смаженою мойвою, чимсь солодким. Десь захлиналися словами радіо. Валя закінчувала маніпуляції з правицею, але трохи затнулася на вказівному пальцеві і знову потяглася за тубиком крему. Зазвичай цей палець мав багато роботи... Палець керував телевізором (Валя зручно примотала пульт до бильця крісла), мучив комп'ютерну мишку, палець «говорив», а іноді навіть і «кричав» (ілюзія його авторитету – о, цей пункт давався Валі чи не найважче!). Головне ж, він лишався чи не єдиним провідником до його тіла, нерухомого, вже майже німотного, але ще живого тіла... Розмитий звуками міста голос радіостанції переріс у мелодію. Раптом Валя зупинилася. Давно забута, волога ніжність, трохи схожа на досаду, враз набрякла їй у животі. А це ж була вона – їхня музика.

...«Перепрошую, будете моєю дружиною?» – його очі сміялися, але щось, чи то в напруженій жилці на кремезній шії, чи то в курсантському картузі, було чесним і зовсім не смішним. Світломузика билася в лице, з надривом верещав такий популярний на цей час *хіт*.

«Бу-у-у-де!» – сміючись, перекричали пісню замість неї її тодішні приятельки. Вона ж смикнула підборіддям. «Пфф... Подивимося». Він нічого не відповів, але взяв її за руку і з неявним притиском вивів із зали дискотеки. «Давай, одружуйся!» – зухвало блиснула вона очима вже надворі і відчула, як колючий вітрець тріпає їй крепдешин навколо стегон. Він довго дивився на неї. «Ну!» – засміялася Валя. І тоді він зробив щось неочікуване – обійняв її дуже по-дитячому, всім ведмежим тілом обережно згрібши тоненьку фігурку кудись усередину себе, загорнувши її від нічного холоду і змусивши нарешті завмерти, замовчати, трохи лякаючись себе самої й тихо дослухаючись до вібрацій такого великого, чужого, але чимось уже зрозумілого, рідного їй тіла...

Тіло. Все, що лишилося їй тепер від нього... Валя боляче стисла манікюрні ножиці у своїй руці. Три роки тому вона пробувала була згадати, чи в неї самої ще є її власне тіло. Але спинив запах. Пахло важким піджаком, хорошим парфумом, коньяком і ледь вловно – м'ясом, а ще – незнайомою шкірою. Коли запах урешті наблизився, виріс, став відчутним навіть на язиці, вона не витримала. Видушила: «Вибач, не можу». Втекла по-дурному... Хіт далеких вісімдесятих хрипко зойкнув, ніби ковзнувся, і замість нього залунав пружний, ритмічний хіп-хоп. Валя посідала ще трохи у своїй незручній позі, розігнулася, склала інструменти, легенько схопилася за скроні і знову надовго згорбилася... Він спостерігав за нею вже деякий час, і вона раптом відчула це, скинулася, вперлася незахищено в його чорний осклілий відчужений погляд, який завжди видавав його під час таких процедур, – дарма, що стільки років минуло. Втім, цього разу було щось іще, вона миттю зрозуміла це...

Валя застигла на секунду й одразу подалася вперед до нього. «Що?» – спитала вона й сама здивувалася м'якості свого голосу. Його очі ще потемнішали. «Ну, що ти хочеш?» – нахилилася вона ближче, і її груди важко сколихнулись у вирізі домашньої майки. Палець витягнувся, запрацював. «Що?» – зовсім тихо повторила Валя і враз смикнулася, відсахнулася від жовтавого обличчя. «Идь! – безсилою злою піною ледь помітно скривило йому губи. – Идь!» Палець зайшовся несамовитими рухами. Валя ахнула, вцепилася розгублено в мокре ганчір'я, підхопилася і знову навіщо кинулася до ліжка. «Идь», – утомлено попросило лице і – шойно Валя вибігла-таки з кімнати – посіріло, заспокоїлося, стало байдужим.

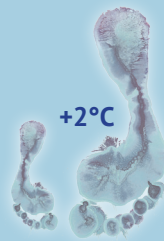
...Десь далеко діти грали у вибивного. П'яно пахло квітучою липою. Сусіди на балконі перегукувалися бадьорим матом. Вона сиділа на кухонній табуретці, пряма, нерухома, і тільки побілілі її пальці, які досі не могли розчепитися над обвислою тонкою шиєю вологого простирадла, видавали колообіг якогось внутрішнього процесу в її тілі. За вікном гаряче дихало літо. Дзеленчав *трамвай...*

Від кого: **Богдана Матіяш**
shchodennyk@gmail.com
м. Київ

До кого: **Альбіна Позднякова**

Тема: **дар**

...коли дотик перемінюється в дар...

Поміж багатьох таємниць, які щедро розлиті в усьому сотвореному, перед однією особливо часто втрачаю дар слів. Переживаю перед нею глибокий подив чи, може, навіть благоговіння. Не вмію про неї говорити, її назвати... Можу тільки бачити, тільки думати про особливий дар, який має людина, наділена душею і духом: дар проживати своє земне життя в тілі. Пізнавати у тілі світ.

Справді дивуюся, як живе людське тіло.

Яке воно досконале й красиве. Яке воно беззахисне в час приходу на світ і як багато воно змінюється впродовж життя.

Спершу стає міцне і сильне, а з плином часу сила виходить із нього, і воно стає слабким і немічним, часом навіть настільки ж беззахисним, як на початку.

Мені дивно, як воно є, – і це слово обіймає водночас і подив, і захват, і таку якусь делікатну зніченість. Захват через його досконалість. Подив через те, як швидко людина минає.

Як мало часу треба, щоби сповільнився плин крові, постаріла шкіра, пригас погляд, ледь вловним стало дихання – легеньким, як пух кульбаби, а тоді – досить тільки вітрові повіяти сильніше – не стало і його. А між цими двома інтимностями, народження і смерті, в яких наше тіло цілковито довірено іншим, вміщається стільки історій любові, стільки ніжності, стільки життя.

Дивуюся, як змінюється тіло, залежно від того, про що ми думаємо, чим себе наповнюємо. Як роз'яснюється шкіра обличчя, як воно світиться, коли ми повні любові й радості. Засмучуюся з того, що не раз стається з нашими обличчями, коли вони наповнюються смутком і усміх не хоче на них з'являтися. Тоді на них відбивається все, що ми пережили, і з них знається, як часто нам бракує найтоншої в світі радості.

Знічуюся перед його таємницею. Перед красою всіх тих, кого бачу щодня

у вагонах метро, автобусах, *трамваях*, у магазинах, парках, на вулицях. Бачу, які вони всі красиві, – незалежно від віку, статури, статі, кольору шкіри... Вдивляюся в них і думаю, що між них немає тих, хто був би не вартий любові.

Бачу бездомних у трамваї, які сидять, узявшись за руки або обійнявшись, і вони часом здаються мені найкращою метафорою любові. Бо в них, котрі нічого не мають, не відібрано найбільшого: любові. Вона не зважає на занедбаність одягу й тіла, на неприємний запах, на виразки на шкірі, не гидує обійняти й доторкнутися.

Ті, про кого, може, не подумалось би, що вони можуть бути любленими, так щедро наділені любов'ю, що в якісь миті, можливо, стають щасливішими за нас, хто їхнього досвіду ніколи не пережив. Бо вони мало мають, але всім, що в них є, можуть поділитися. Віддають у своїй любові все. Заступаються одне за одного і підтримують. Думаю, що вони вміють бачити одні одних красивими. Вміють бачити речі справжніми, які вони є.

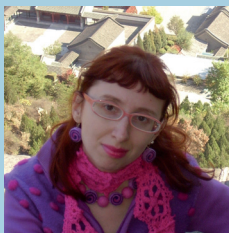
Всі наші досвіди переживаємо в тілі, а бездомні – особливо. Бо не можуть нікуди поза нього вийти. Бо їхнє тіло – це, здається, єдиний їхній тривкий дім... Тілом вони і ми радіємо. Тілом любимо, сумуємо, дякуємо, сердимось, ранимось, падаємо, підводимось. Тілом обіймаємо. Тілом довіряємо і довіряємось. Тілом виявляємо свою любов і ніжність.

В їхній любові впізнаю найбільшу обітницю любові взагалі. Любові, яка вміє приймати повно і беззастережно, обертати біль у радість, а за стражданням бачити світло.

Бачу теж перед очима історії старості. Старших людей, які йдуть попід руку, і в їхніх повільних кроках, зігнутій поставі й слабкості тіла стільки любові, стільки взаємної довіри і ніжності. Не вірю, що вони встигли всередині себе постаріти. Не вірю, що люди взагалі встигають постаріти за ті кілька десятків років, які живемо.

Встигаємо за цей час тільки трохи прорости до зрілості, а насправді назавжди, навіть у найбільшій нашій немочі тіла й найстаршому віці, залишаємося простими Божими дітьми, які можуть зберегти серце і зір такими, що вміють бачити світ красивим.

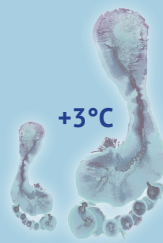
А ще – не розвчитися дякувати і не втратити подиву з того, як розгортаються наші життя. Як найпростіші речі, що є біля нас, стають найціннішими. Як найпростіший дотик перемінюється в **дар**.

Від кого: **Альбіна Позднякова**
tryagain@ukr.net
м. Львів

До кого: **Галина Крук**

Тема: **створити**

...як подарунок на день народження...

Але спочатку я геть не знала, що мені робити з цим тілом. Я відчувала його не як *дар*, а радше як подарунок на день народження, вимушений, не надто потрібний, який хотілося б передарувати. Такі-от речі часто дарують неблизько знайомі люди: які-небудь старші тітки, що вже забули, якими були їхні діти у віці уродинниці, або далекі родичі, які приходять у гості тільки на дуже великі свята. Хочеться заховати, щоби котромусь чи то котрійсь передати цю річ, збутися, виплутатися з неї. Тіло несимпатичне, тіло худе, тіло хворе на сколіоз, тіло, в якого дірявлюють і страшенно болять зуби, а потім треба тремтіти й ридати у черзі до стоматолога, тіло у комариних укусах і темних синцях – навіщо мені подарували його? Таке якесь не моє. Я не вміла обжити це тіло, вписати у свій ляльковий світ, одягнути у одяг, який би йому пасував. Чогось бракувало цьому кострубатовому корпусу, і я ходила в ньому, як дерев'яна, весь час напружена, в очікуванні його чергового вибрику: то від вологи волосся раптом закучерявіє і зникне омріяна зачіска, то чогось різко щось заболить або вирине на світ запах з підпахвин, і вже здаватиметься, що всі відчувають, яка я тваринна, яка брудна.

Я тоді гризла нігті, здирала засохлі шкірки з кожної ранки, ніби шукала замок, ніби десь були запинки, які можна було б розщипнути і випустити мене на волю з цієї коробки, з цього манекену, що зветься людиною. Я роздирала занігтиці до крові, злущувала лупу, відшаровувала суху шкіру на п'ятах – може, цього б стало менше, а десь під покривами з'явилась би справжня я. Не фізична, не відчутна тактильно – якийсь абстрактний пуголовок з думками і пам'яттю. Але не було жодних виходів, жодних запинок, усі отвори брехали мені.

Я пробувала подаруватися хлопчику, який бавився в піску солдатиками. Бачила, як про дарування себе говорили дорослі жінки у якомусь кіно. Він не схотів мене, він сказав, що буду дружиною якогось там генерала, і показав на маленьку фігурку з сірої пластмаси. Другого дня вініс мені круглясту застібку від маминого бюстгальтера і начепив на палець, ніби обручку, але не взяв тіла. Його в мене не поменшало, я не могла його з себе зняти. Потім я намагалася віддати хоча б шматок себе однокласнику: ногу, чи руку, чи палець, та хоч усе. Я довго плакала, коли збагнула,

що йому цього не хочеться, що подарунки не надто звабливі. Я хотіла випручатися з цього дурнуватою клубка м'язів і судин, довго-довго рюмсала і нишкла, нерухомила, одягала щось завелике, щоб своє тіло приховати під шаром тканини, та й починала спочатку пошуки того, хто прийме дарунок і дасть мені змогу позбутися цієї кутастої оболонки.

Ні з ким не вдавалося помінятися чи поділитися. Навіть ставало гірше, тіло росло. Вперше я відчула, що мене меншає, коли пішла кров. Я зрозуміла тоді, що та плоть розрослася, набрякла і вимагає свого, проганяє мене, щоби зайняти весь простір, проникає в думки, змінює настрої. Господи, я почувалась якимсь звіром чи шматом м'яса, який кривавить і плямує довкола себе все. Тоді я знала вже, що це назавжди, що вже ніхто не видряпає мене зсередини, не забере у тепле затишне кубельце.

Гострі коліна і лікті, плескаті груди, спина, яка нічим не різнилася від живота, – ми будемо разом довіку. Я вірила – так говорила мені ця кров, що з мене текла. Вона такі дивовижні речі мені казала: що може бути красивим тіло, що можна вподобати собі тіло іншого і навіть можна, насправді можна **створити** нову людину, не тільки тіло, її всю. Кров розказала, що не можна вийти, не можна нічого в себе відняти – треба у собі виростити. Я ще хотіла спитати: «Ще когось нового, щоб також мучився?» – та кров згорталась і мовчала. На ранок дощ цокотів по підвіконню: «Не дарувати, тільки створити іншого». «Не дарувати, тільки створити іншого», – лунко дріботіли крапельки раз за разом. Я почувалась старшою, ніж учора, старшою за це бунтівне тіло. Я вирішила з ним змиритися. Я здалася. У мене болів живіт.

Від кого: **Галина Крук**
halynakrouk@yahoo.com
м. Львів

До кого: **Світлана Богдан**

Тема: **по самі вуха**

Він не знає, що від цього у ній завжди *утворюється* тріщина – щось на зразок волосини, яка часом звисає перед очима чи прилипає до плаского білого живота... така маленька, а так неймовірно дратує... тріщина чимдалі ширшає, її краї розповзаються настільки, що все довкола – засохлий вазоник на підвіконні, колюче покривало, на якому вони лежать, вони

самі, тілами впереміш, зім'ята майка на бильці, – все шкереберть летить туди, в ту зяучу, як рана, порожнечу всередині неї.

Як це все уміщається в мені, часом думає Марта, оглядаючи перед дзеркалом своє худорляве тіло з двома темнуватими плямами пипок і незрозумілим заглибленням пупця... пупець – ця вирва, ця непевна згадка про початок, яка за життя не встигає зарубцюватися...

Маркові ніколи не дізнатися, яка вона всередині... вона сама не знає, яка вона там... часом у миті найбільшого кайфу їй хочеться вивернутися назовні, як рукавиця... виверни мене, – просить вона Марка спраглими покусаними губами, але він чи то не чує, чи то не розуміє... вона щоразу вивертається, коли я підходжу занадто близько, щоб її зрозуміти, – думає Марко, – здається, вже маю її, аж ні... вертка, як риба, яка невідомо як висковзує між пальцями...

Він придивляється до неї зблизька, не впізнаючи... все видається інакшим з перспективи живота, на якому він лежить головою... непропорційно широке, мовби розлите на постелі, стегно, світлі волосини живота, що темніють і сплутуються у напрямку лобка... вона ніколи не соромиться отак лежати перед ним голою... у ній є щось твариняче... часом її важко хотіти як жінку...

Марта не знає, що значить жінка, якщо не брати до уваги тіла... Марта не знає, що значить чоловік, якщо не брати до уваги тіла... Марта не знає, що значить кішка, якщо не брати до уваги тіла... все схоже між собою і відмінне водночас... часто Марті здається, що вона насправді нічого не знає... всі її думки – про тріщину, яка невідступно більшає в ній і якої не можна нічим закласти.

Часом вона нагадує йому кішку... коли отак спить калачиком, затиснувши зап'ястя стуленими колінами... коли потягується після сну, різко вигинаючи спину... а особливо, коли мовчить... їй, як кішці, вдається вислизнути крізь вузьку шпарину їхнього мовчання, бути тут і водночас бути десь інде, куди йому ніколи навіть не зазирнути...

Тоді він може годинами гладити її волосся, перебираючи тонкі м'які пасемка на потилиці... вони слухняно пригортаються, відкриваючи незвично білу шкіру голови... здається, її голе тіло в усіх інших місцях ніколи не буває таким оголеним, як під волоссям... Марта потилицею відчуває його зіпріле плече, тепле вухо на животі і погляд, що ковзає десь поверх її волосся... щоразу її розчаровує те, що все це ніби не насправді... бо насправді після такого слід помирати... довго, конвульсивно пригадуючи найтемніші глибини свого тіла... зазираючи в найпотаємніші закапелки мозку – у ті темні вузькі коридори, які ніколи не освітлюються свідомістю... йдучи навіпамачки вздовж безкінечно довгої стіни... руками

відчуваючи всі ті нерівності... вглиб... ще глибше... натикаючись на перепони зі світу реальності... муха мертвопетлює під стелею, сідає на майку... майка зіжмакана, як у корови з рота... звідкись, здається, з того ж дитинства, невдоволений мамин голос, який звинувачує, – хіба ж так можна поводитися з речами, ану поскладай негайно... мамо, не зараз... відвертається Марта думками в інший бік... у цих глухих коридорах можна загубитися... вони рухаються впритул одне за одним, як бігуни на фінішній прямій... двері зачиняються, обережно, двері зачиняються... чиєсь обличчя вихоплює погляд у тлумі електрички, і коли вона вже втрачає останню надію встигнути слідом, воно починається – як високий вібруючий звук ізсередини, який росте, розходиться брижами по всьому тілу, накочує, як цунамі, руйнуючи все на своєму шляху... будинки в прибережній смузі... іграшкові кафе на терасі над пляжами... залишаючи розпластані мокрі тіла впереміш із різним мотлохом... і після такого доводиться жити далі – Марта з нерозумінням відвертається до стіни...

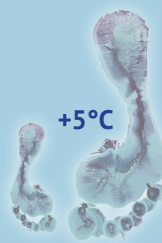
По якійсь млосній хвилі знемоги Марко приходять до тями – хапливо виймає з неї свого зніченого безпартійного члена, витирається рушником із махровим рослинним орнаментом... і Марті не лишається нічого іншого, як, накрившись колючим покривалом *по самі вуха*, зосередитися на орфографії обгортки від презервативів... але й там – щоразу те саме... і нічого – про щілину, яка заважає їй жити... і нічого про смерть, яка так і не приходить... Часом їй здається, що вона надто далеко... Часом йому здається, що вона в ньому...

Від кого: **Світлана Богдан**
fotynija@ukr.net
м. Київ

До кого: **Ірина Шувалова**

Тема: **моє друге відкриття**

Так от, той, хто подарував мені моє тіло, – це ти. Той, хто навчив мене чути в ньому не тимчасовим гостем, а повновладним господарем, рухатися з ним зграбно і впевнено, бути в ньому вправною, граційною і привабливою, – це все ти. Ти, хто першим поцілував мене по-справжньому, – пам'ятаєш, як я лежала в траві на схилі, а ти був наді мною, такий сильний і спраглий, і ми зливалися

устами знов і знов, і в мені все німо кричало від дикого щастя, і тепла солодка хвиля розтеклася від п'ят *по самі вуха*, а потім, коли ти мене підійняв, бо в мене геть крутилася голова і я не могла дати собі ради, – ти поставив мене на рівні ноги, і я за тебе трималась, аби не впасти, вже стемніло, і тоді раптом навколо нас заворушилися в траві їжачки. Скільки їх було? Десять? Двадцять? Мені зараз, із відстані років, здається, що їх були сотні і вони вовтузилися під кожною травинкою, чхали, шморгали носиками, кудись ішли, а ми стояли над ними обійнявшись, і мені горіли губи – губи, які саме тоді стали повними, соковитими, звабливими і жаданими – саме тоді, після твоїх поцілунків. Це було перше моє відкриття: я можу бути комусь потрібною навіть у цій своїй тілесній подобі.

Твої уста і твої руки – ось скульптори мого тіла. Вони прийняли його таким, яким було, і виліпили, витворили, вицілювали з нього мене – гарну. Вони пестили мої груди – і ті наливалися, набуваючи жіночної форми. Вони торкалися мого живота – і він ставав шовковистим плесом для тебе. Вони пливли по моїх стегнах, роблячи їх округлими, мов півмісяці. Моє обличчя, моя шия, мої плечі, мої руки і ноги, моя спина, кожен сантиметр мого тіла, навіть мої п'яти – все, все ти вицілював так, усе так вигладжував своїми дужими ніжними руками, своїми вправними пальцями, що я була твоєю глиною, а ти – творцем, і ти мене вигладив, випестив, надав мені форми, викликав мене до життя у моєму власному тілі. Ось я тепер умію йти, злегка хитаючи стегнами, і це подобається іншим – я знаю, вмю нести свої груди, не соромлячись їх форми, вмю плавно рухати рукою, вмю показати, наскільки моє тіло слухняне мені і як мені в ньому гарно гратися зі світом у гру рухів і кроків.

Що тепер лишилося від тебе? І для кого всі ці мої вміння у ці дні? Де ти і де я? Але я нічого не забула, все пам'ятаю, кожен твій доторк записаний у моїй найпотаємнішій книзі пам'яті. І я вдячна тобі за те, що ти був зі мною, я заборгувала за пекучі доторки твоїх молодих уст – за кожен із них я потім заплатила як мінімум по безсонній ночі... Втім, хіба це важить. Знаєш, скільки мені тепер років, а я досі вмю підстрибнути легко, мов десятирічне дівчисько, вмю станцювати найшаленіший із танків під музику з радіо на кухні – і не задихатися, вмю одягнутися так, щоб чоловіки у метро не відводили погляду... Тому що одного дня я просто для себе вирішила, що мені буде вічно сімнадцять. І я завжди почуватимуся на сімнадцять. І незмінно тіло буде мені слухняним і затишним для мене. Бо я так хочу. Відтоді так воно і є.

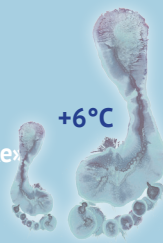
Це було моє **друге відкриття**: я творю своє тіло сама. А це те, що вже ніхто і ніколи не зможе у мене відібрати.

Від кого: **Ірина Шувалова**
neverbird@ukr.net
м. Київ

До кого: **проект «Щоденник. Re: make»**

Тема: **велика вода**

Велика вода лежить перед тобою, тиха і хитра, як великий звір. Ти наважуєшся – і підходиш трохи ближче: під тобою шелестить і зітхає гарячий пісок; за спиною, на віддалі, гримить електричка – наче більярдна куля котиться металевим жолобом; над тобою рухомі потоки неба пташино покрикують, переплітають білоспинні чорнохвости прудкі траєкторії. Перед тобою лежить велика вода, чекаючи, доки ти до неї прийдеш. Велика вода розпластала вздовж берега своє велике мокре тіло – і дихає.

Її сила така велика, її влада сягає так далеко, що тільки-но тебе випльовує на перон із задушливого вагона електричка, ти (напівсонна муха, краплі поту повзуть по шкірі під одягом, рука мляво й розгублено пригладжує прим'яте волосся, шкіра на обличчі лисніє) вже чуєш її поклик, уже розрізняєш особливі, тільки великій воді притаманні запахи і звуки.

Моє несподіване відкриття: навіть поки ти вперто робиш вигляд, наче нічого не сталося, поки витягаєш із наплічника речі, розкладаєш їх купками на ліжку, ставиш у холодильник недопиту в дорозі мінералку, споліскуєшся навіщось під душем – стоїш під теплим струменем надто довго, не наважуючись вийти зі свого пляжного будиночка номер п'ять, – однаково вона, велика вода, така близька, наче нишком підкралась і розляглася просто за порогом, наче, вийшовши, ти шубовснеш у її зелену каламутну холодну глибіню.

Зрештою, ти збираєшся з думками – струшуєш із себе млявість, закурюєш. Виходиш на ганок. Висушуєш волосся рушником, затиснувши сигарету губами, смішно мружачись від диму. Звісно, велика вода лишилася, де й була, – доволі далеко: за невисоким парканом, з якого вже почала злущуватися блакитна фарба. До паркану веде доріжка між будинків – широкі квадратні плити притрушено завіяним з-поза огорожі дрібним піском. Навіть якщо наважитись – і таки вийти за важку металеву хвіртку, вода все одно буде не поруч: її відокремлюватиме від тебе ще цілий широкий пасмуг білого пляжу.

Однак вода далеко – а знаки її таки тут. Повітря пахне йодом – і вітер

якось особливо рвучко, збентежено сіпає фіранки і рушника, вивішеного просушитися. На сусідній веранді самотньо лежить на зеленому пластиковому столику залишена кимось велика мушля: навіть звідси, за кількадесят кроків, видно, яке нахабно-рожеве у неї нутро. Аби загасити недопалок, ти сягаєш рукою до імпровізованої попільнички, консервної бляшанки, і виявляєш, що в ній на дні є трохи круглих камінців і засохлий, ретельно обгризений риб'ячий кістячок. Хтозна, скільки він пролежав тут – вочевидь, господарі не надто поспішали прибирати територію, не сподівалися більше гостей, не чекали такого спекотного кінця вересня.

Але як вона говорить, як вона говорить до тебе – звідти, з-за паркану, з-за білого пасма піску. Як вона шепоче і гарчить, і лопотить, і смішно плямкає губами, і вуркоче, і прицмокує, і хлюпає, і гуде, і кличе, доки ти, сама собі дивуючись, наважуєшся ступити з ганку в нікуди, зоставити позаду безпечну гавань, босими ступнями лишити сліди на плитах, прогрітих за день, вийти за хвіртку, на мить задихнутися від цілого оберемку простору, що вітер пожбури в його тобі в лице, потонути в піску – раз, другий, третій – зашпортатися в довгій спідниці – і раптом опинитися лише за якихось п'ять кроків від великої води, яка, тішачись, що ось ти прийшла, висолоплює довгого слинявого язика й намагається вловити ним тебе за ноги.

Дивишся на неї довго – дивишся, як вона рухається, як вона дихає. Як її багато. Як її ліва рука обіймає розцяцькований поснулим на осінь атракціонами мис, а права рука зникає десь за обрієм. Як її прохолодний живіт коливається, підставлений сонцю, як загадково темніє безодня в її утробі. Як вона лоскоче тебе за п'яти, як обіймає пожадливо за коліна – хитра, давня, тваринна – як заманує до себе: ось уже низ твоєї спідниці змок, тканина неприємно липне до ніг, мушиш позбутися її.

Повернувшись на хвилину на берег, ти скидаєш спідницю. Завагавшись на мить, роззирнувшись довкола, вивільняєшся і з решти шматків тканини, що прикривали твоє тіло: вони, раптово чужі й жалюгідні, втративши форму, позбавлені змоги виконувати своє призначення, поскручувалися в піску. На якусь мить ти так само почувашся жалюгідною – маленькою беззахисною істоткою – хробаком, що прокрався до лігва безмежно древньої гігантської потвори. Але ні, далекі, ні. Хіба ж вона – потворна?

Як ніжно вона вітає тебе з поверненням: спершу прохолодні губи ледь відчутно торкаються твоїх підшосов, потім набігають лагідні пальці, лоскочуть тебе під коліними, та це триває недовго: сором'язливі пестощі не її парафія. Незліченні нервові вузькі долоні починають хапати тебе за

литки, лягають раптом на живіт, так що всередині у тебе все завмирає, – вона притискається до тебе ближче і ближче – твоє тіло горить, однією рукою ти збентежено прикриваєш груди – а іншою проводиш по її вологій лискучій шкірі – раптово наважившись, опускаєш у неї пальці – і тут вона вся, здригнувшись, вигнувшись, налітає на тебе нестримним мокрим вихором піни, обіймів, цілунків, раптово оточує зусібч – ковтає тебе всю, так що тобі солоно на язиці і щипає в очах – так що тобі перехоплює дух від того, як твоє тіло зливається з тілом її, як вона переймає твої видихи, стискає твої перса, піднімає тебе, підтримуючи собою, і раптом, розімкнувши руки, на мить лишає тебе – невагому – висіти під самісіньким сонцем, у зеніті, в солодкій тремтливій порожнечі, аж доки ти не починаєш повільно і нескінченно падати в темну, гостинно розверсту безодню.

Опісля ти довго сидиш на березі. Тебе хапають дрижаки, вітер тріпає мокре скуйовджене волосся. На сідниці налипнув пісок – і тепер дотик білизни до тіла створює неприємне тертя. Тремтячими від збудження руками починаєш шукати в кишені блузки сигарети: одна кишеня повна піску – інша просто порожня. Велика вода, важко дихаючи, лежить поруч і не відводить від тебе погляду.

ПРАВИЛА ПРОЕКТУ

СПІЛЬНИМ ДЛЯ ВСІХ ЧАСТИН ПРОЕКТУ Є:

- Мова проекту – українська.
- Обсяг розділу – до 5 тисяч знаків з пробілами.
- У прозових текстах авторам дозволялося використовувати віршовані вставки у тексті чи епіграфи (за потреби).
- Для участі в проекті учасники подавали на розгляд організаторам пробний текст на одну з тем трьох частин: «кохання», «часу» чи «тіла».
- Учасники отримали допуск до проекту після їхнього затвердження експертною групою за результатами пробних текстів (нагадаємо, що експертами виступили Ірен Роздобудько, Андрій Кокотюха та Оксана Тищенко).

Частина 1. «ДВАНАДЦЯТЬ МІСЯЦІВ КОХАННЯ»

- 12 дописувачів. Символічно: за кількістю місяців у році.
- Номер розділу частини відповідав такому ж місяцю року. Наприклад, 8 розділ – серпень, 12 розділ – грудень.
- Головний герой – **кохання, календарний місяць**.
- Кожен наступний учасник бачив усі тексти попередників, а далі самостійно продовжував сюжет, **починаючи свій текст з останнього речення попереднього учасника**

Частина 2. «У КИЄВІ НУЛЬ ГОДИН»

- 24 дописувачі*. Символічно: за кількістю годин у добі.
- Кожен наступний розділ починався з частини чи цілого останнього речення попередника, а далі учасник продовжував власний сюжет.
- Головний герой – **час**.
- Номер розділу частини відповідав такій же годині доби (напр., розділ 3 = 3 год., 16 розділ = 16 год.).
- Кожен учасник бачив три попередні розділи перед своїм текстом.

*у проєкті 25 учасників замість 24. На думку організаторів, в 24 розділі сюжет не був повністю завершений, тож було введено 25-ту годину.

Частина 3. «ТЕМПЕРАТУРА ТІЛА»

- 48 дописувачів (36+12). Середня нормальна температура тіла людини 36,6°C. А в нас вийшло 37,2°C, тому що в проєкті одразу два «блоки» письменників – чоловічий та жіночий. Тобто, 36 учасників та 12 письменників.
- Був один, спільний для всіх, епіграф: **«Я відкриваю тіло через дотик»**.
- Кожен учасник визначав, яке слово (словосполучення) було ключовим у його розділі. Він його виділяв у своєму тексті жирним курсивом.
- Наступний дописувач використовував у своєму тексті слово (словосполучення) свого попередника (виділяв курсивом) та визначав своє ключове слово для наступного учасника.
- Учасники бачили три написані розділи перед їхнім, а далі самостійно продовжували сюжет.
- Головний герой – **тіло**.
- «Блок» письменників був написаний за аналогічним принципом: виділення у своєму тексті ключового слова, використання фрази попередника. Проте письменники бачили усі тексти, написані перед їхнім текстом.

ПЕРСОНАЛІЇ

Учасники проекту

Антонова Юлія > 71

Журналістка. Пишу щоденно, адже розмовляти і розповідати – це єдине, що я взагалі вмію робити. До проекту «Щоденник. Re: make» потрапила випадково, та кажуть, випадковості не випадкові. І на останок: головне – любіть одне одного, а кого не любите – пам'ятайте, що люди смертні і все одно любіть їх.

Барзелович Арсеній > 94

15.10.1984. Львів'янин, медицина тут безсила. Пишу. Студент ЛНУ імені Івана Франка, філолог. Друкувався в різних антологіях, як-то: «Ірпінські світанки», «Нова проза», «Місто птахів і поетів», «Карамболь», «ЛяЛяК»... Та в періодиці. Принагідно – учасник розмаїтих фестивалів та імпрез і подеколи організатор. Стандартно. Моралізатор. Але добрий.

Білорусов Світозар > 26

Вперше побачив світ вересневої пори у Білій Церкві. Перші знання здобував у храмі наук під номером 16, у стінах якого й зробив перші спроби пера... Пізніше доля розпорядилася так, що опинився у столиці, де і відкрив для себе французьку мову. П'ять років пролетіли швидко, і вже скоро довелось прощатися з ІН'ЯЗом, де вперше заглянув у двері світу Франції та її чарівної мови. Набуті знання згодом стали для мене шматочком хліба, на який заробляю, сіючи зерна французької мови у свідомості тих, хто прагне долучитися до однієї з найбагатших культур світу. Мрію написати роман власного життя, тому ретельно спостерігаю за стихією долі, що має напрочуд норовливий характер, кидає раз у раз у шторм випробовувань... І чомусь все частіше згадую рядки з вірша Василя Стуса: «Терпи, терпи – терпець тебе шліфує, сталить твій дух – тож і терпи, терпи. Ніхто тебе з недолі не врятує, ніхто не зіб'є з власної тропи...»

Бутук Оксана > 37

Народилася в Одесі 1985 року. Сьогодні – директор інформаційного агентства «Репортер» (м. Одеса) та викладач кафедри журналістики Одеського Національного університету імені І. І. Мечникова. У 2007 році стала одним із засновників творчого об'єднання «Х.Л.А.М.» (Художники. Літератори. Актори. Музиканти).

Воронцова-Калитенко Серафіма > 32

Якби хтось вирішив написати про моє життя (хоч я й не бачу в цьому сенсу), це була б найтонша і найнудніша в світі книга. А що про мене говорити? Народилася, вчуся жити, люблю людей.

От коли я отримаю Нобелівську премію в галузі фізики і з часу моєї смерті пройде років сто – тоді мій життєпис буде бестселером.

Вражек Рийжи > 63

Вважаю недоречним і безглуздим писати свою біографію, тому писати не буду.

Гладка Катерина > 120

Журналістка. Народилася 19 жовтня 1990 року у столиці. Я Терези. Про цей знак зазвичай пишуть, що люди ці вільнолюбні, люблять все гарне, схильні до творчих спеціальностей, цінують гармонію, схильні до лідерства. З дитинства мала схильність до музики та писання поезії, брала участь у літературних конкурсах та вітальнях, а також 7 років музичної школи. Все це свого часу було великою ланкою мого життя. І хоча зараз мені 21, усі ці чудесні види мистецтва переплітаються із журналістикою. Ще маю схильність до малювання та колажів. Ціную свободу понад усе, вважаю її внутрішнім відчуттям, набути яке неможливо. Багато мандрую, бо мандри – альтернативна школа життя. Скоро закінчу Університет Шевченка. А далі вітер розсудить. Стихія повітря все-таки...

Грицюк Ірина > 30

Біографія: просто є. Захоплення: в залежності від пори року – смерть і життя в літературі, витинанки, подорожі, шоколад, відновлювана енергія. Вік: 18.

Дейнега Юлія > 95

Народилася 13 лютого 1992 року в місті Карлівка на Полтавщині. Закінчила Карлівську ЗОШ №3, де деякі викладачі прогнозували мені швидке падіння моральності як тільки вирвуся з батьківського дому. Навчаюся в Полтавському Національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка на факультеті філології та журналістики. Навчання радості приносить мало і якби не факультетський театр «Глобус» уже давно б з'їхала з глузду, а так знайшла там друзів по розуму. Останнім часом пишу виключно в шухляду, поки це триватиме не знаю, але колись закінчиться. Творчих планів не маю. І взагалі, планів не маю. Просто живу.

Дерех Віталій > 21

Народився, виріс, живе, творить. В якийсь день спіткає свою кончину. Інші деталі біографії історія замовчує, але кажуть він уміє робити так, аби під час сну спалахувало обличчя, і вогонь при цьому зовсім не гарячий.

Дорошенко Тетяна > 111

Народилася на східній, хоча живу все життя у північній, а серце завжди прямує до західної, але незмінно – України. Народжена в День Конституції, лише на 4 роки раніше, повсякчас цікавлюся як людськими дозволеностями, так і межами дозволеного, намагаючись розсунути їх. З дитинства люблю та освоюю різні мови, не лише офіційні, а й жестові, мімічні, природи та уявні. Поєдную скепсис та наївність, як у собі, так і в усьому оточенні, вселяючи іншим свої думки. Ніколи не пишу, коли не хочеться насправді. Понад усе люблю друковані книги і свої тексти, які маю лише в електронно-чорнильному вигляді. Заледве бажаю їх матеріалізувати.

Дробович Антон > 152

Випускник Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, шанувальник німецької класичної філософії та романтизму. Люблю порівнювати теорію і дійсність, не люблю брехні та удаваної науковості. Не впевнений, що життя триватиме, якщо зникнуть всі люди, тому вимушено стаю на бік гуманізму.

Дудченко Вікторія > 53

Народилась другого дня літа 1992 року. Навчаюсь на українській філології в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова та на журналістиці Київського Національного університету імені Тараса Шевченка. Не вірю в кохання. Хочу бути радіожурналістом. Чекаю нового Президента.

Ещенко Марина > 151

Стать: виключно жіноча. Характер: некепсько-романтичний з домішками гострого перцю. Настрій: прямо пропорційний до виразу обличчя. Літературні смаки: сюжетні тортики з шоколадною глазур'ю й начинкою-сюрпризом.

Житник Юлія > 141

Юля, Юлечка, Юляшка, малеча, манюня, зайчик, сонечко, м'яка іграшка; не була ані знайдена в капусті, ані принесена лелекою. На початку життя батьки розклали переді мною різні предмети. Знехтувавши грошима та цукерками я потяглась до кулькової ручки. Грала зайчика в шкільному театрі. З дитинства боялася отримати премію Шнобеля за досягнення в математиці, економіці чи менеджменті, тому вивчаю рослини. Шію м'які пухнасті створіння, надаю першу допомогу, люблю своїх рідних, друзів, дітей, природу, квіти, солодке... Одним словом життя в усіх його молекулах. Вмію любити, живу і насолоджуюсь співом птахів о шостій ранку, ловлю сніжинки взимку та сонячні промінчики весь рік...

Загладько Ірина > 98

Науковець, літератор. Народилась та виросла у Луцьку. Навчаюсь в аспірантурі у Львові за спеціальністю теоретична фізика. Учасниця різноманітних літературних читань, слемів, літературних сцен фестивалів, конкурсів поезії та відеопоезії, літературних проєктів. Одна з фіналістів VI Молодої Республіки Поетів (2010), літературних конкурсів «Неповторність» та «Молоде вино» (2011), фестивалю-конкурсу відео-поезії «Грак» (2011). Лауреат конкурсу відеопоезії "CYCLOP" (2011). Організатор першого та наступних літературних слемів «Табуретка» у м. Луцьку. Слем-майстер. Співорганізатор фестивалю сучасної української поезії СУП (м. Рівне, 2010, 2011). Учасниця кількох художніх виставок (Луцьк, Львів, Ужгород). Окрім літератури, займаюсь музикою, образотворчим мистецтвом, хенд-мейдом. Подорожую, фестивалюю, шукаю чотирилисники, роздмухую кульбаби.

Захарченко Людмила > 97

Розшукувала себе справжню в журналістиці кілька років тому, захоплююсь створенням реклами та всього, що з нею пов'язано майже рік. Навчаюсь на технічній спеціальності в найкращому виші країни, але намагаюсь полюбити професію – бути Людиною. В майбутньому хочу стати креативним директором креативної установи. Так буде зручніше дарувати людям радість та посмішки. Я – людина, що шукає прояви кохання та намагається дарувати любов, що горить всередині, там, де серце.

Зозуля Ольга > 118

Людина нестатична. Народилась в Харкові, все свідоме життя прожила в Черкасах, а тепер живу в Києві та закінчую НПУ імені М. П. Драгоманова. Наразі період, який можна назвати «трохи перевалило за 20» чи «багато не дотягнула до 30». А ще я не геніальна письменниця. Здебільшого описую лише те, що не можна опустити, або факти, які неможливо забути.

Іванова Ольга > 49

Народилася в 1984 році в Києві. З дитинства думала, коли виросту – буду принцесою. Але потім вирішила, що краще бути менеджером. 2005-го випадково зайшла на телебачення, і там лишилася на наступні сім років – із перервами на мандрівки світом.

Іскра Оксана > 16

Народилася і виросла в затишному місті Полтава. Обожаю це місто, особливо за спокій і розмірений темп життя. Там відчуваєш, як спливає час... У Києві час просто пролітає! Запитаєте чому я зараз живу в Києві? Все просто! Приїхала на навчання, адже Київ – місто можливостей! Я вірю в себе і свої сили! Вірю в те, що ми самі творимо своє майбутнє. Майже магістр фінансів. Хоча задумувалася і над тим, щоб отримати освіту журналіста. Відсутність фахової освіти не заважає мені писати. Думки народжуються постійно, незалежно від того, є диплом факультету журналістики, чи його не має. Я серед Вас і дуже цьому рада!

Іщенко Віталій > 51

Системний адміністратор, дизайнер, музикант. Народився 6 жовтня 1989 року в Києві. Випускник Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, спеціальність «вчитель географії». З дитинства захоплювався малюванням, музикою. Студентські роки присвятив вивченню комп'ютерної графіки, після закінчення університету зайнявся музикою. Останні два роки працюю над створенням drum & bass альбому «The afterlife does not exist».

Камінська Яна > 133

Народилась в місті Рівному, однак більшу частину життя проживаю у Києві. Навчаюсь на юридичному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка, але, незважаючи на майбутню професію, знаходжу час для творчості. Мистецтво – органічна частина мого життя. Цікавлюсь кінематографом, модерною літературою і живописом. Найбільше натхнення приносять подорожі, а також спілкування з людьми, які «горять» життям.

Карп'юк Василь > 89

Народився 1988 року. Поет, прозаїк, публіцист, автор збірки вибраних творів «Мотлох», поетичної книги «BRUSTURY» та низки публікацій у періодиці, лауреат всіляких літературних премій («Смолоскип», «Гранослов», імені О. Гончара та ін.), організатор літературного фестивалю імені Т. Мельничука, який щороку відбувається в Івано-Франківську, учасник музично-літературного проекту «Оркестр Бобовата». Блог: <http://karpjuk.livejournal.com>

Квітка Олеся > 28

Непередбачувана доля військовослужбовця перекинула мого батька з матір'ю з Києва у невелике військове містечко Пензенської області (Росія), де я, власне, і народилася. Поживши кілька років у Російській глушині, всією родиною повернулися назад до Києва. Саме у цьому місті розгорнулося моє життя: школа, музичний рок-гурт, туризм, історична реконструкція, факультет психології у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, цікава робота з дітьми, одруження, розлучення, поїздки, фестивалі і звичайно ж письменництво. Писати почала ще у школі, і як часто це буває, банальні вірші про нерозділене кохання. Згодом почали з'являтися есеї, оповідання, повісті, і, зрештою, романи. Один зі своїх останніх романів я спробувала надіслати у декілька київських видавництв. І хоча його не прийняли до друку, справедливо зазначивши, що текст потрібно допрацювати, але разом з тим, залишили про нього схвальні відгуки. Після цього я зрозуміла, що моя Мрія може стати реальністю і що за це варто поборотися.

Ковальчук Наталія > 17

Народилась у Вінниці. Після недовгих блукань у радіусі 50 кілометрів вирішила таки повернутися у це місто, де й закінчила місцевий педагогічний університет із купою забитих у голову знань і ще більшою кількістю прочитаних книжок. 5 років життя у гуртожитку, певне, принесли найбільшу порцію життєвого досвіду, з яким і донині не розлучаюся. А ще – з недитячою любов'ю до дитячої літератури, прагненням жити у вічному літі та зі своїм улюбленим котом Міядзакі. Попри схильність писати з приводу (та іноді – без), досі не уявляла себе літератором. Хтозна, чи стану я ним колись, але точно знатиму, що спробувала.

Коннова Тетяна > 46

20 років. Народилася й виросла в Києві. Навчаюсь на юридичному факультеті КНУ імені Тараса Шевченка.

Конторук Михайло > 129

Проживаю в Києві, маю 25 років, а насправді більше й сказати нічого. Слова мене оминають і боюсь вхопитись – не зовсім вийде, ну якщо дуже треба – можна сказати, що працюю на нічному сміттєвозі і багато мрію, маючи справу з велетенською кількістю сміття, а вдень бачу чарівні сни. І вибачте, якщо був не зовсім послідовним.

Корнілов Антон > 146

Молодий киянин, з божевільним поглядом і нестандартним підходом (до всього). Блогер, можливо письменник. Зняв фільм (планую ще один), можливо режисер. Вчуся на філософському факультеті, можливо філософ. Завантажив безліч програм, за допомогою яких, можна писати музику, можливо DJ чи просто щось на кшталт цього. Купив Irod – люблю Sony. Продав Irod. Люблю солодощі, дівчат, футбол, ідею дружби, порно (якщо в ньому є сюжет), звичайні фільми, свого молодшого брата. Мене називають: перспективним, ідіотом, божевільним, красенем, креативним, передбачуваним, справжнім, щирим, мудаком, романтиком. Не нав'язуюсь, але зачіпаю. Не вірю в жодну з існуючих релігій. Полюбляю їх міксувати і «споживати» такі коктейлі. Інколи розмовляю з Чуваком (Богом, Аллахом, Буддою, Крішною, Вішною, Бананом – називайте як хочете).

Корчагіна Світлана > 122

Філолог та психолог. Прозу та поезію пише з дитинства. Співзасновниця Львівської творчої молодіжної формації «Літературний Вінегрет». Учасниця Першої і Другої літературних шкіл від клубу «Маруся». Переможниця всеукраїнського літературного конкурсу «Майстерня чудес–2011». Систематично публікується, виступає, організовує літературні та літературно-мистецькі заходи у Львові. Переклала польську художню книжку «Kosmita» Роксани Єнджеєвської-Врубель про хлопчика з аутизмом.

Котлярова Дар'я > 100

23 роки, народилась у місті Луганськ. Отримала освіту філолога англійської мови в Київському національному лінгвістичному університеті (2006). Працювала PR-менеджером освітніх і соціальних проєктів в молодіжній організації AIESEC. Брала участь в волонтерських проєктах (Бельгія, Німеччина). Проходила стажування в журналі «ТОП-10» Наразі отримую ступінь магістра в Університеті Майнц імені І. Гутенберга в Німеччині. Живу в місті Франкфурт-на-Майні. Об'їздила пів-Європи і не можу зупинитися. Вела блог про цікавості Франкфурта <http://olympicbeartripster.blogspot.com/>

Кротевиц Тетяна > 148

Не багато і не мало, а 22. Живу в Києві (де народилася, закінчила школу №221 і тепер навчаюся в НТУУ «КПІ» на Видавничо-поліграфічному факультеті). Надихаюся звичайним повсякденням, в якому завжди знаходжу хоча б миттєві дива. І танцюю хіп-хоп. Тому на сьогодні мене частіше можна побачити на андеграундних фестах, у колах, на батлах і хіп-хоп тусах, ніж за письмовим столом. Не скажу, що знайшла себе. Я досі не знаю, хто я. Але зараз мені подобається сама перспектива, що колись в автобіографії можна буде написати: «Я звичайна людина, яка робить незвичайні речі».

Кукса Руслан > 136

Народився 25 жовтня 1990 року в селі Юрівка Любарського району Житомирської області. Проживає і навчається у місті Житомирі. Улюблені фрази: «метафоричність життя», «життя як повія обіймає наші душі». Навчається на четвертому курсі спеціальності історія і право.

Лапко Вікторія > 127

Народилася в м. Орджонікідзе Дніпропетровської області 18.09.1985. Закінчила педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. За спеціальністю - вчитель української мови та літератури. Працювала журналістом у різних столичних інформаційних виданнях. Наразі працюю прес-секретарем в громадській організації.

Лобанова Світлана > 55

Сиджу собі і думаю: «Краще б сказали написати біографію Михайла Булгакова, аніж Світлани Лобанової». Якщо у двох словах, то народилася і живу в місті Києві. А ще в Києві я навчаюся, працюю, фотографую, закохуюсь. Хоча – ні, фотографую й за межами Києва також. Намагаюся не витратити час на даремні справи, та все ж маю акаунт у Twitter.

Луганська Катерина > 134

Народилася і живу в Києві. Навчаюся в Київському національному торговельно-економічному університеті. Ніде, окрім інтернет-ресурсів, раніше не друкувалася. Брала участь у кількох поетичних конкурсах, відвідувала літературну студію «Перехрестя» при НСПУ. Пробую свої сили у перекладах.

Луїнін Микита > 15

Народився в м. Києві. Закінчив НПУ імені М.П.Драгоманова за спеціальністю «Практична психологія». Працюю соціальним педагогом у школі. Також займаюсь організацією музичних та літературних заходів, беру активну участь у поетичних конкурсах та фестивалях.

Луцьок Ганна > 143

З'явилася 1989 року у м. Луцьку. Закінчила Луцький педагогічний коледж, успішно не закінчила Волинський національний університет імені Лесі Українки. У планах кілька разів не отримати вищу освіту. Членкиня ВООТМ «Лесин кадуб». Брала участь у Всеукраїнських семінарах творчої молоді, що відбувалися в Ірпені (2004) та Коктебелі (2005). Публікувалася у колективних збірниках, альманахах, таких як: «Двадцять пригорщ з Лесиною джерела», «13 на 13», «Літпошта», «Сонячне гроно», журналі «Київська Русь», україно-польській антології «Дотик». Дипломант обласного конкурсу «Неповторність» у 2007 р. (третє місце) та переможець цього ж конкурсу 2011-го. Лауреат конкурсу молодіжної поезії пам'яті Леоніда Кисельова у номінації «Крила Ганімеда» (друге місце, 2011). Автор трьох поетичних збірок: «В ополонці вербових котиків» (2003), «Імпровізація русалки» (2007) та «Дефрагментація тиші» (2011). Учасник різноманітних літературних акцій, слемів, фестивалів. Організатор літературної сцени фестивалю «Бандерштат».

Ляснюк Ольга > 144

Автор книжок «Босоніж у вічність», «Третє бажання», «АНАЛОГІЯ», «Поцілунки у скло». Вважає себе письменником. Живе. Пише.

Ляшук Юлія > 23

Народилася в серці Волинської області – прекрасному місті Луцьку – на зорі зародження української незалежності в далекому і буремному 1991 році. Коли трішки підросла – закохалася у книги, малювання та дизайн. Любов виявилася взаємною, ми з ними досі разом. Мрію про видання власної книги, робота над нею триває, а поки навчаюся в Національному університеті державної податкової служби України.

Майстренко Анастасія > 116

Народилася в славному місті Каневі. Закінчивши школу, вирішила обрати серйозну і потрібну професію – Молекулярний Біолог. Зараз

перекваліфікувалася в нейрофізіолога, досліджую потаємні куточки людського мозку. Пишу з моменту пробудження в мені Людини Мислячої (Ното согітус), за що велика дяка вчителів Очеретяній Ользі Василівні (гімназія, м. Канів). Вірю в свої крила і небо, яке їх тримає!

Маляренко Олена > 125

Народилася 12 серпня 1990 року у м. Тетіїві Київської області у родині вчителів. По закінченню ліцею вступила до Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка на факультет філології та журналістики, навчалася за спеціальністю редактор освітніх видань. На сьогодні я співорганізатор та активний учасник «НМО Magnum Opus». Стажуюся у виданні «Business Book». Моє кредо – «Вітер у волоссі, гітара за плечима, знання в голові, активність і бажання творити нове – ось усе, що потрібно для здійснення мрій».

Маркова Ірина > 104

Київ. Мультиінструменталіст: журналіст, письменник, художник й ще багато іншого.

Експериментатор. При чому $\{X_n\}_n \geq 0$, якщо $P(X_{n+1} = i_{n+1} | X_n = i_n, X_{n-1} = i_{n-1}, \dots, X_0 = i_0) = P(X_{n+1} = i_{n+1} | X_n = i_n)$

Мацо Ольга > 44

За теорією ймовірності, я неймовірна.

«Моя ера» розпочалася 2 жовтня **** року в м. Ужгороді. Час від часу протираю від пилу свій диплом юриста та сертифікат практичного психолога. Шукаю роботу музи на дві ставки з хорошим начальником. Тренажерами для моєї душі є: література, езотерика, психологія, філософія. Публікації: альманах «Гірський криштал», «Антологія сучасної новелістики та лірики України 2010», збірка «Musica», альманах «Літня літературна школа 2011», збірка «Жнива».

Мельник Дара > 66

Народилася в Лучеську. Закінчила Національний університет «Острозька академія» (бакалаврат, культурологія). Зараз – студент-магістр Санкт-Петербурзького державного університету (магістерська програма «Теорія літератури»).

Михайлова Тетяна > 85

Народилась у Києві. Любить вірші, гітару й життя. Перекладає з польської, займається наукою. Вірить в дива. Має схильність до творчих авантур, поетичного піднесення та ряд публікацій: «Словами в серце, серцем в слово»: Сборник переводов с пол. яз. Челябинск, 2010; «Стихометр». К.: Издательский Дом Дмитрия Бурого, 2009; «Дивовижність» (збірка студентської творчості). К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008.

Мігас Владислава > 90

Проживаю у місті Луцьку уже 16 років. Поки навчаюсь у школі, планую продовжувати навчання в університеті. Найулюбленіше заняття – фотографія. Цим і живу. Пишу рідше, як є натхнення. Досягнень не так і багато, декілька портфоліо і проєктів. Мрій багато, банальних і не дуже, але намагаюся кожному перетворювати на ціль.

Нікітюк Марися > 92

Закінчила 2007 року Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Інститут журналістики. На сьогодні завершує заочне навчання в Київському національному університеті театру, кіно та телебачення імені Карпенка-Карого. Працювала як журналіст, публіцист, театральний критик, є автором серії новел, що виходили в літературному альманасі «Святий Володимир», а також є автором п'єс «Ведмеді для Маші». П'єса отримала перше місце львівського драматургічного конкурсу Драма.ua (від театрального фестивалю «Драбина») 2010 року. Автор оповідань «Здохни. Історія кохання», «Кавасакі Ніндзя», «Бібліотеки ненаписаних книжок», «Міф», «Суки». Співпрацює з журналом «Український тиждень» в галузі театру, а також веде театральну рубрику на сайті Polit.ua та «Українська Правда. Життя». 2007 року заснувала проєкт театрального Інтернет видання Theatre.com.ua. Бере участь у кінопроєкті «Україно, goodbye!», є автором сценаріїв до короткометражних фільмів: «Жити», «Алкоголічка», «Ангел смерті», «Сашинька», «Мама-попінз». Пише кіносценарії, новели, повісті, п'єси.

Осипенко Анастасія > 145

Народилася в містечку із символічною назвою Берислав, на козацькій землі. Становлення особистості відбувалося в благодатних кримських степах: у героїчному Красноперекопську та сонячній багатотавоковій Євпаторії. 18 років. Опановую літературознавство в КНУ імені Т.Г.Шевченка.

А ще всередині мене дуже багато музики.

Павлишин Галина > 59

Письменник. Народилася 1988 року у місті Львові.

Навчалася у школі-лицей «Оріяна», в Українській Академії Друкарства ім. Івана Федорова (спеціальність: книжкова графіка). Зараз навчається у Wyższa Szkoła Języków Obsyuch im. Samuela Bogumiła Lindego (Академія Іноземних Мов імені С.Б. Ліндего) (спеціальність: англійська філологія). Пише у жанрах: казка, оповідання, повість у стилі «магічного реалізму». Твори опубліковані у книзі казок «Унікальна картоплина» (Грані-Т), у збірках казок «Казки Різдвяного ангела» та «Зимові казки» (Свічадо), а також у різноманітних періодичних виданнях та на Інтернет порталах.

Учасник літературних проєктів: «Перша літературна школа» (літклуб «Маруся»), «Літ-Реактор» (Гоголь-Фест), «Re:make щоденник». Учасник

літературних фестивалів: «Азбукове Королівство Магів і Янголів», «Форум Видавців Дітям», «Дивокрай», «Штурмові загони Гутенберга». Координатор проекту «Творче читання». Персональний сайт: fabula.org.ua

Підтоптана Анастасія > 107

22 роки. Народилася в тисячолітньому місті Лубни на Полтавщині. В дитинстві дуже хотілося стати ветеринаром і грати в театрі, а зараз я інженер зв'язку і фотографую. Літературна хвиля підхопила з тринадцяти років, подарувавши незабутні враження від життя. Один із найбільш яскравих спогадів шкільних років – коли зачитали мій вірш на регіональному радіо. Друкувалася в місцевій газеті, планує видати свою збірку. Переконана, що всі люди талановиті, варто лише прислухатися до себе.

Пінчук Анна > 109

Народилася. Мешкаю. Відчуваю зовнішні ритми на колір, смак і дотик. Пишу, їжджу в потягах, мовчу, граю на губній гармоніці, запізнююсь, збиваю згущене молоко з волоськими горіхами, кохаю. Намагаюсь усе це робити синхронно – часом вдається.

Плічко Євгенія > 113

Якщо йти за схемою «народилась – хрестили – одружена», то народилась у місті Рівне, де прожила менше місяця, тож батьком вважаю сивого Києва. Справді хрестили і живу з вірою в Бога, хоч і звертаюсь, як більшість, лише в скрутні хвилини. Не одружена, бо бабуся каже, що «всі там будемо», тож не поспішаю.

Стала тією собою, яка є зараз, завдяки найкращому освітньому закладу – Українському гуманітарному ліцею, зараз продовжую набуття статусу Людини в Інституті міжнародних відносин. Життя хочу присвятити наповненню розділу книги «Біографія» у моєму житті цікавими та суспільно корисними фактами. Ваша, Плічко Євгенія.

Полич Єлизавета > 41

Характеризую себе як дитину. Результат добутку сумлінності на лівність. Падає гора з пліч, коли перший коефіцієнт переважає. Мабуть, саме тому отримала гран-прі в міжнародному конкурсі «Рекітське сузір'я».

Коли нервую, починаю пити чай. І дуже часто починаю все з початку.

Портнов Олександр > 102

Народився 16.06.1982 року в Миколаївській області. Закінчив Миколаївський державний університет імені В.О.Сухомлинського, історичний факультет. Лауреат двох літературних премій видавництва «Смолоскип», за дослідження «Що дала Україні переяславська Рада?» і «Українське суспільство між

минулим, майбутнім і сьогоднішнім», друкувався в місцевих та всеукраїнських виданнях. Неодноразово висувався кандидатом в депутати в місцеві органи влади. З 2011 по 2012 рр. працює за програмою EVS (Європейської волонтерської служби) в Естонії. Зацікавлення – теософія, релігія, езотерика, література, політика, подорожі, вивчення інших мов.

Приходько Дар'я > 83

Народилася 9 червня 1991 року. Киянка. Навчаюся в КНУ ім. Тараса Шевченка в Інституті журналістики. Працюю в невеликому видавництві. Маю написаний, проте ще неопублікований роман. Займаюся перекладами з польської для російського науково-фантастичного журналу. Хочу вивчити іспанську, аби мати змогу читати Кортасара і Маркеса в оригіналі. Вважаю, що сучасна українська література перебуває у кризовому становищі.

Руденко Олена > 42

Народилася 17 серпня 1989 року серед лісів і спиртзаводів Київської області у місці, яке вперто називає себе Мегаполісом. Перебралася до Києва навчатися в КНЕУ. Але життя і жж зробили так, що стала журналістом. Час від часу відчуваю нестерпне бажання тікати, тому багато подорожую. Рахувати моря, міста і обгортки від шоколадок поки що найбільша моя пристрасть.

Семенюк Ігор > 72

Народився 14 квітня 1991р. у Луцьку, де проживаю та навчаюся.

Періодичну беру участь у мистецьких заходах. Із останніх: «Альтернативна весна» (2010, Луцьк), «Коза» (Тернопіль), літературна сцена «Бандерштат» (2010, 2011), «Захід» (2010, 2011), «СУП» (2010, Рівне), 7 років «Гармидеру», проект «Творче кафе», літературний слем «Табуретка», «Табуретка 003», День народження «Квартири FM», Камерна поезія (Львів, Музей ідей), «Ніч у музеї» (Калуш), «Коробка фест» (Львів, Музей ідей), Шостий львівський міжнародний літературний фестиваль (2011), Jazz Poetry (у рамках фестивалю СУП 2011), етно-фестиваль «Колесо» (Калуш), фінал всеукраїнської мистецької акції ART NOW SESSION (Луцьк 2011), літературно-мистецький проект «Щоденник. Re: make» (2012).

Дипломант конкурсу молодіжної поезії пам'яті Леоніда Кисельова – 2011.

Співорганізатор культурних заходів у Луцьку, Альтернативна весна 2010 (Луцьк), фестивалю сучасної української поезії «СУП 2011» (Рівне), поетичних квартирників. Один із учасників музично-літературного проекту «Музика чужих ляльок»/ «Музика паперових ляльок». Публікувався в мистецькому журналі «LITZEPPELIN», збірник стихів «Поєзиза пластмасового века» (Білорусь, 2010), альманасі «Каштановий дом» (Київ, 2011).

Сіроштан Ксенія > 19

Маю два прізвиська (Сіроштан і Лучиста), маю дві рідні країни (Литва і Україна). Моє народження у 1991 зробило із двох людей щасливу сім'ю. Завжди хотіла бути ближче до неба, тому навчаюся у Національному авіаційному університеті, хоча здобуваю спеціальність раціонального аналітика. Пишу історії з вигаданого життя клавішами фортепіано, залишаючи їх на «лучистих» світлинах.

Скоблей Сергій > 131

Народився 19 липня 1983 року в м. Мукачеве, Закарпатська область. Перекладач та тестувальник програмного забезпечення. Перші спроби писати були в п'ятому класі – намагався придумати казку. Казка була про їжачка, довга й нецікава. Перші поетичні опуси – з 14 років (вірші англійською, українською і російською). Жодним не залишився задоволений (хоча їх було більше 200). Що поробиш, юнеча жага до безглузлого креативу. Оповідання та новели почав писати в університеті, але про те, щоб їх надрукувати, почав роздумувати тільки минулого року. Нещодавно одне з них було опубліковано в збірці «Жнива» Клубу молодих обдарувань. Улюблені автори: К. Кізі, Дж. Орвел, І. Багрянний, В. Симоненко, Ф. Достоєвський, Г. Маркес.

Скрипник Олена > 138

Мені 22, я народилася і живу в Києві, люблю круасани та вермішель з сосисками. В'яжу шарфики і шкарпетки, захоплююся творчістю американських новелістів середини ХХ століття. 2012-й для мене означає закінчення мого навчання в Могилянці (якщо інше не передбачено долею) і вихід першого твору в повноцінний друк. Приязно, хоча і насторожено, сприймаю нові знайомства. А загалом – щира і відкрита.

Стрельнікова Катерина > 48

Не має значення те де я народилася і вчилася. Важлива лише людина, її інтереси, думки, смаки..

Мені подобається багато розмовляти і їздити в маршрутках. Я просто ненавиджу солодкий чай. Люблю осінь, котів і бутерброди з ковбасою. Книжки читаю з останньої сторінки, дуже вже цікаво знати чим усе закінчиться перед тим як розпочатися.

Я люблю рибу, не важливо у якому вигляді. А ще я дуже люблю сучасну літературу, інколи вона подобається мені більше, ніж риба.

Ткаченко Марія > 74

Народилася і проживала до 17 років у місті Біла Церква, потім вступила до університету (доволі примарного поняття і явища). Живу в гуртожитку, де маю сусідок, вазони, брудний посуд і злих вахтерок. Люблю подорожувати і їсти шкідливу їжу, в'язати крючком і красти плакати. Проходжу шлях самоідентифікації завдяки уподібненню і розподібненню до буряку.

Трач Вікторія > 56

Народилася 21 березня в Івано-Франківську. Студентка факультету журналістики ЛНУ імені Івана Франка. Пишу, працюю, дихаю, п'ю каву відрами, шукаю де себе приткнути у цьому божевільному світі.

Умнова Марина > 39

Народилася 14 серпня 1983 року в селищі Ківшарівка. Мешкає у Дніпропетровську.

Дипломант і призер обласного конкурсу «Молода муза» (2007, 2008, 2011).

Співавтор збірників «Зірочки Дніпропетровщини», «Лілея», «Осягнення слова» (2007, Дніпропетровськ), «У вирі дум і почуттів» (2008, Дніпропетровськ), «Барви слова» (2011, Дніпропетровськ). Автор книги «Епізоди» (2008, Дніпропетровськ).

Федорець Тимофій > 69

Рік народження: 1988. Місце народження: м. Дніпропетровськ. Освіта: Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара (історичний факультет). Захоплення та уподобання: Люблю життя, людей, футбол, посмішки, іноземні мови, подорожі.

Літературна творчість: Вірші друкувалися у журналах «Дніпро» (2011), «Арт-Шум» (Дніпропетровськ 2010), «Стых» (Дніпропетровськ, 2009). Співавтор колективного збірника «Лілея» (2008). Лауреат фестивалю «Вагант» (2010), фіналіст конкурсу «Молода Муза 2011» (Дніпропетровськ).

Автор книг поезій «Йдучи по місту» (Дніпропетровськ, 2008), «Він. Вона. Вони» (Дніпропетровськ 2011).

Хоп'як Катерина > 20

Народилась у Львові 1991 року. Навчаюсь у Національному медичному університеті імені О. Богомольця на медико-психологічному факультеті. Друкувалась в інтернет ресурсах, та в незалежному альманасі «Lithium».

Чернега Тетяна > 78

Народилась 17 березня 1987 року в місті Коломия Івано-Франківської обл. У 2004 році закінчила ЗОШ №6 м. Коломиї, у 2009 – Київський Національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана. Захоплююся верховою їздою, готичним стилем архітектури та колекціонуванням книг (шляхом створення власної домашньої бібліотеки). Літературно-мистецький проект «Щоденник. Re: make» є першим моїм досягненням в галузі літератури.

Чугуй Євгенка > 149

Чи існує вона насправді? Дивна птаха, що не любить надто показуватися на загальний огляд. Можливе місце перебування – пагорби Лисогір'я поблизу Лубен чи Києва. Навчається чаклувати над людськими душами і матерією. Вивчає питання магії казкарства та цілющості слова і фарби. По собі, як правило, залишає дитячий сміх і вірші. Вправляється у левітації, щоб розтрощити кордони, географічні у тому числі. Може бути небезпечна і неконтрольована як сама рсучé але така ж логічна і системна як logos.

Шийчук Андрій > 80

23 роки (10.10.1988, Чернівці), науковець, прозаїк, поет, культурний діяч. Освіта – вища (магістр хімії), Прикарпатський національний університет (Івано-Франківськ).

Неодноразовий учасник слемів в Україні (Київ, Харків, Львів, Івано-Франківськ) та літературних фестивалів: Фортмісія (2009), Форум видавців (2009, 2010), Махнофест (2009), Захід-фест (2010, 2011), Соседний мир (2010, 2011), Слем-майстер (2010), Антракт (2010), Та-не-на-до (2010), ПоФануФест (2011), У-Рок (2011), Малахітовий носоріг (2011). Слем-майстер слемів у Івано-Франківську та Львові в 2009-2010 рр. Переможець слему у Познані (2010). Переможець конкурсу «Молоде вино» (2011). Учасник проектів групової прози «Щоденник. Re: take» та «ПРОдайте Їсти» (2012).

Живе і працює в Познані (Польща). Пише з 2008 року.

Юдін Антон > 75

Народився, окультурився та працюю в Києві. Намагаюся бути оптимістом, дружу із природою, сповідаю simple living.

Проба пера відбулася у шкільній стінгазеті і здобула неоднозначну критику. Але мені сподобалося, і відтоді життя моє нерозривно пов'язане із! Спеціалізуюся на малій прозі поцреалістичної тематики. Також є автором двох поетичних опусів, широко відомих у вузьких колах.

Не видав жодної книжки: якщо можу – не пишу.

Юквіт Христина > 139

Ровесниця Незалежності. Дитинство відбула у місті Лева. Зараз локалізуюся в Києві. Протираю свої будні в Kyiv National Linguistic University. Студію французьку філологію. Екзистенціалістка. Не видавалася. Мрію відвідати Японію, поки її не ліквідували планетні катаклізми.

Юрійчук Павло > 18

Народився 29 січня 1987 року.

Закінчив Чернівецький міський ліцей №1. Писати почав в чотирнадцять років. Публікувався в альманахах «Нова Проза» та «Склянка часу», а також в літературному альманасі Ліцею.

З 2005 року веду живий журнал <http://nausoid.livejournal.com>, де публікую найсвіжіші есе та вірші. Закінчив магістратуру факультету прикладної математики НТУУ «КПІ» в 2010 році. Зараз займаюсь програмуванням комп'ютерних іграшок.

Яковленко Катерина > 61

Народилася 27 листопада 1989 року в м. Ровеньки Луганської обл.

Станом на 2012 рік – студент-магістр Донецького національного університету за спеціальністю журналістика. Співпрацюю з регіональними та національними виданнями. Захоплення: нові медіа, авторське кіно, мистецтво. Вважаю, що жива людина невичерпна.

ПЕРСОНАЛІЇ

«Блок» письменників

Богдан Світлана > 176

Народилася 1985 року в Києві. За освітою – філолог. За видом занять побувала бібліотекарем, перекладачем, редактором, держслужбовцем. Початківець у царинах літературної творчості, літературної критики і перекладу. Лауреат фестивалю «Молоде вино», премій «Гранослов», «Смолоскип», «Культрewanш». Автор поетичної збірки «Коли ще автомобілі були людьми», низки оповідань, публікованих у періодиці.

Дереш Любко > 162

Один з найвідоміших сучасних українських письменників.

Народився 3 липня 1984 року в м. Пустомити Львівської області. Закінчив Львівський фізико-математичний ліцей та економічний факультет Львівського університету (спеціальність «Облік і аудит»). Перша публікація – роман «Культ» у часописі «Четвер» (2002) (у 18 років). Потім вийшли романи «Поклоніння ящірці» (2002; написаний раніше, ніж «Культ», але вийшов після нього), «Архе» (2005), «Намір!» (2006), «Трохи п'ятьми» (2007). Його твори перекладені кількома європейськими мовами (німецька, польська, італійська, сербська тощо); роман «Культ» був представлений на Лейпцизькому книжковому ярмарку 2005 року. У 2009 році роман Дереша «Культ» видано французькою. Роман «Голова Якова» (підзаголовок – «Як стати Богом і не заплакати»), над яким Дереш працював майже п'ять років, вийшов у лютому 2012 року.

Кідрук Максим > 160

Народився 1 квітня 1984 року у місті Рівному. За освітою – інженер-енергетик, навчався у Рівненському університеті. Після закінчення вишу подався до Києва, де працював програмістом, інженером, менеджером. Отримавши міжнародний грант, вирушив до Стокгольма, де вступив у престижний Королівський технологічний університет. У 2008 р. на літніх канікулах вирушив у подорож Мексикою. Наслідок мандрівки – книга «Мексиканські хроніки», яка у 2009 році отримала II премію конкурсу «Коронація слова». Загалом побував у 28 країнах, опублікував близько 10 художніх книг.

Коробчук Павло > 167

Поет, музикант, журналіст. Народився 1984 року на Петра й Павла в місті Луцьку. Навчався на відділенні сходознавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Автор поетичних книг: «Натщенебо» (2005); «Цілодобово» (спільно з Б. Горобчуком та О. Коцаревим, 2007); «Кайфологія» (2010), «Динозавр» (2011). Лауреат конкурсів «Неповторність» (2003), «Смолоסקип» (2004), «Молоде вино» (2005), «Неосфера» (2006), «Підкова Пегаса» (2006), «Літературний Олімп» (2007), «Просто так» (2008), «Привітання життя» (2009), конкурсу сайту slonyk.com (2010).

Переможець дванадцяти різних літературних слемів. Друкувався в часописах: «Афіша», «Політика і культура», «Шо», «Сучасність», «Кур'єр Кривбасу», «Київська Русь», «Tygiel Kultury», «Нова проза», «Radar», «Просто неба», «Святий Володимир» тощо, антологіях: «2 тонни», «II, IV міжнародний фестиваль у Львові», «Харківська барикада-2», «Kit Matifas та інші...». Англomовна антологія сучукрпоезії тощо. Учасник літературних акцій та фестивалів по всій Україні, а також у Берліні, Москві, Празі, Мінську. Гість письменницького фонду Literaturwerkstatt Berlin. Твори перекладалися на англійську, німецьку, польську, литовську, білоруську та російську мови.

Короташ Олег > 156

Поет, приналежний поколінню дев'яностників у сучасній українській літературі. Народився 1976 року у м. Івано-Франківську. Проживає у Львові. У травні 1997 р. прийнятий до Національної Спілки письменників України. Нагороджений Орденом Святого Миколая Чудотворця Української Православної Церкви.

Автор або учасник кількох поетичних збірок та антологій, серед яких:

- «Світ блукаючих висновків» (1997 р.)
- «Дев'яностники» (1998 р. антологія)
- «Цех поетів» (1999 р. антологія)
- «Z wyobrazni» (2000 р., Краків, Польща, антологія східноєвропейської поезії)
- «Елегії острова Патмос» (2010 р.)
- «Поет без імперії» (2012 р.)

Крук Галина > 174

Народилась 30.11.1974 у Львові. За освітою – філолог-медієвіст, захистила дисертацію на тему «Українське низове бароко: поетика стилю і жанру» (2001). Авторка поетичних збірок «Мандри у пошуках дому» (Львів, 1997), «Сліди на піску» (Київ, 1997) та «Обличчя поза світліною» (Київ, 2005), а також численних публікацій у літературній періодиці. Поетичні та прозові твори ввійшли до альманахів і антологій – «Привітання життя'95» (1996), «Протизначення» (2001), «Королівський ліс» (2001), «Потяг 76: вибране 2003–2004» (2005), «Ми і вона» (2005) та ін.; перекладалися англійською, німецькою, російською, польською, сербською і хорватською мовами. Вірші та оповідання для дітей друкувалися в дитячих часописах та антологіях

(«Казки Старого Лева» (2003). Авторка двох інтернет-книжок «Марко мандрує довкола світу» і «Важко бути найменшим» (2003), перекладених 15-ма мовами (міжнародний проект літератури для дітей «Step by step», Нідерланди). Лауреат міжнародних літературних конкурсів «Гранослов» (1996) і «Привітання життя» ім. Б.-І.Антонича (1996), стипендіат програми «Gaude Polonia» міністра культури Польщі (2003).

Член Асоціації українських письменників. Живе і працює у Львові.

Лазуткін Дмитро > 157

Народився у 1978 році в Києві. Отримав освіту інженера-металурга і журналіста. Автор книг поезій – «Дахи» (Київ, Гопак, 2003), «Солодощі для плазунів» (Київ, Факт, 2005), «Паприка грез» (Москва, НЛО, 2006), «Набиті травою священні корови» (К. Смолоскип, 2006), «Бензин» (К, Факт, 2008).

Лауреат літературних премій «Смолоскип», «Гранослов», «Культурванш», «Літературний Олімп», «Русская премия».

Стипендіат програми Міністерства культури Польщі «Gaude Polonia» (2004).

Чемпіон України зі слему, переможець слемів видавництва «Смолоскип», фестивалю «Березневі коти». На міжнародному фестивалі «Порядок слів» у Мінську здобув титул Короля поетів.

Матіяш Богдана > 171

Поетка, перекладачка, редактор видавництва й часопису «Критика», представник української редакції часопису «Український журнал» (Прага). Авторка поетичних книжок «Непроявлені знімки» (2005), «розмови з Богом» (2007), «Твої улюблені пси та інші звірі» (2011). Добірка віршів «Твоя любов проста й усміхнена» увійшла в антологію «Метаморфози. Десять українських поетів останніх десяти років» (Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2011). Окремі добірки віршів перекладено понад десятьма мовами.

Позднякова Альбіна > 173

Народилась 1983 року в місті Львові. Співупорядниця квір-антології «120 сторінок Содому» (Сучасна світова лесбі/гей/бі література. «Критика», Київ, 2009). Лауреатка конкурсів «Екоарт» (2007) «Гранослов» (2007), «Смолоскип» (2008), «Просто так» (2010), «Витоки» (2010) та «Ватерлінія» (2011). Поезія та проза друкувались у антологіях «Літпошта» та «Березневі коти», у журналі «ШО», «Радар», в «Українській Літературній Газеті» та інших виданнях. Співпрацює з виданнями «Критика», «Український журнал», «Київська Русь», «prostПоступ». Веде рубрику «Труднощі перекладу» у журналі «ШО».

Перекладає з англійської, польської, білоруської та російської. Організаторка численних літературно-мистецьких заходів.

Цілик Ірина > 169

1982 року народження. Літератор, поет-пісенник, режисер. Автор збірки поезій «Ці» («Факт», 2007), повісті «Післявчора» («Факт», 2008), численних публікацій у різного роду літературних альманахах і періодичних виданнях, а також прозової збірки «Родимки», що наразі готується до виходу. Одна з авторів диску аудіопоезії «Хлопчик-Дівчинка» («Маузер», 2008). Лауреат всеукраїнських літературних фестивалів «Молоде вино» (1999р., 2001 р.), «Підкова Пегаса» (2007 р.), «Коронація слова» (2011 р.), кінофестивалю «Відкрита ніч» (2004 р.) та ін.

Шубенков Владислав > 165

Український письменник, поет. Друкувався в поетичних збірках «ЛяЛяК» видавництва «Піраміда», «Українській Літературній газеті» та поетичні антології «32 за фаренгейтом». Проза надрукована у антології снів українських письменників «Сновиди» видавництва «Абабаламага». Живе та творить у Львові.

Шувалова Ірина > 178

Поетка, перекладач. Народилася в Києві 13 березня 1986 року. Здобула дві вищі освіти: філософську та перекладацьку. Працює над дисертацією з філософії мови. Її вірші, переклади та критичні есеї широко друкувались у вітчизняній та зарубіжній періодиці, зокрема, у виданнях «Всесвіт», «Критика», «Четвер», «ШО», «Radar», «International Poetry Review». Ірина є упорядницею двох літературних антологій, організатором літературних акцій. Поезії перекладено англійською, болгарською, німецькою, польською, російською та французькою мовами. Дебютну збірку поезій Ірини Шувалової «Ран» (2011) відзначено першою премією літературного конкурсу видавництва «Смолоскип» та українсько-німецькою премією імені Олесь Гончара.

ПЕРСОНАЛІЇ

Організатори проекту

Бочар Ірина

Вивчала міжнародні відносини. Працювала над мистецькими, соціальними та міжнародними проектами. Люблю, коли люди довкола щирі і віддані справі їхнього життя. Сторонюся байдужості, непрофесіоналізму та поверхневості. Вірю в Бога і в добрий намір людини. Щаслива.

@: ira_bochar@i.ua

Козинець Олександр

Народився в Лубнах на Полтавщині. Автор проєктів «Щоденник», «Щоденник. Re: make» та «ПРОдайте їсти». Працюю в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова.

Люблю понеділок, фіолетовий колір і жити на нижніх поверхах. Вірю в те, що майже все залежить від нас.

@: kozunets@mail.ru

Русаков Сергій

Культуролог, есеїст. Головний редактор газети «Педагогічні кадри», журналіст тижневика «Освіта». Член Національної спілки журналістів України. Автор збірок «Філософія туги» та «Келих імпульсів». Упорядник збірок «Хай все буде так», «Дивовижність», «Щоденник» та ін.

@: globus41@ukr.net

ЗМІСТ

ВИТОНЧЕНЕ НОВЕ ВИНО?.....	3
Інтерв'ю з організаторами проекту.....	3
Інтерв'ю з експертами проекту.....	9
ДВНАДЦЯТЬ МІСЯЦІВ КОХАННЯ.....	13
<i>Микита Лунін.....nikitundra@gmail.com</i>	15
<i>Оксана Іскра.....oksana_iskra@bigmir.net</i>	16
<i>Наталія Ковальчук.....kovalchuk.natka@gmail.com</i>	17
<i>Павло Юрійчук.....plucky@gmail.com</i>	18
<i>Ксенія Сіроштан.....ksjy.luchistaya@gmail.com</i>	19
<i>Катерина Хоп'як.....hvkatia@gmail.com</i>	20
<i>Віталій Дерех.....vitalij.dereh@gmail.com</i>	21
<i>Юлія Ляшук.....VeronicAngel@meta.ua</i>	23
<i>Світозар Білорусовsvitozar2008@mail.ru</i>	26
<i>Олеся Квітка.....nesamovyta@yandex.ru</i>	28
<i>Ірина Грицюк.....irka1805ua@gmail.com</i>	30
<i>С. Воронцова-Калитенко.....venus_doom@bigmir.net</i>	32
У КИЄВІ НУЛЬ ГОДИН.....	35
<i>Оксана Бутук.....b_red@ukr.net</i>	37
<i>Марина Умнова.....Mumnova@ukr.net</i>	39
<i>Єлизавета Поліч.....polytch.liza@yandex.ua</i>	41
<i>Олена Руденко.....olena.rudenko@gmail.com</i>	42
<i>Ольга Мацо.....oktallia@bigmir.net</i>	44
<i>Тетяна Коннова.....tatadetka@yahoo.com</i>	46

<i>Катерина Стрельнікова.....</i>	<i>katerinka-kote@rambler.ru</i>	48
<i>Ольга Іванова.....</i>	<i>ivanova.olha@gmail.com</i>	49
<i>Віталій Іщенко.....</i>	<i>iwillbepriest@gmail.com</i>	51
<i>Вікторія Дудченко.....</i>	<i>vikyacia@ukr.net</i>	53
<i>Світлана Лобанова.....</i>	<i>svitlana_nova@ukr.net</i>	55
<i>Вікторія Трач.....</i>	<i>creative_girl@ukr.net</i>	56
<i>Галина Павлишин.....</i>	<i>fabulaveridicus@gmail.com</i>	59
<i>Катерина Яковленко.....</i>	<i>k.iakovlenko@gmail.com</i>	61
<i>Вражек Рийжи.....</i>	<i>vrazheslav@gmail.com</i>	63
<i>Дара Мельник.....</i>	<i>mirabilis@i.ua</i>	66
<i>Тимофій Федорець.....</i>	<i>didho@ukr.net</i>	69
<i>Юлія Антонова.....</i>	<i>fehlerfehler@mail.ru</i>	71
<i>Ігор Семенюк.....</i>	<i>semenjuk.igor@gmail.com</i>	72
<i>Марія Ткаченко.....</i>	<i>tkachencomaria@gmail.com</i>	74
<i>Антон Юдін.....</i>	<i>prokurava@gmail.com</i>	75
<i>Тетяна Чернега.....</i>	<i>tetjana-c@yandex.ru</i>	78
<i>Андрій Шийчук.....</i>	<i>a.o.shyichuk@gmail.com</i>	80
<i>Дар'я Приходько.....</i>	<i>daprik@ukr.net</i>	83
<i>Тетяна Михайлова.....</i>	<i>tania_mh@ukr.net</i>	85
ТЕМПЕРАТУРА ТІЛА.....		87
<i>Василь Карп'юк.....</i>	<i>avel@i.ua</i>	89
<i>Владислава Мігас.....</i>	<i>vladislavamigas@mail.ru</i>	90
<i>Марися Нікіт'юк.....</i>	<i>marusia86@gmail.com</i>	92
<i>Арсеній Барзелович.....</i>	<i>randomnomen@gmail.com</i>	94
<i>Юлія Дейнега.....</i>	<i>yulia_deinega@ukr.net</i>	95
<i>Людмила Захарченко.....</i>	<i>ludmyla.zakharchenko@gmail.com</i>	97

<i>Ірина Загладько.....</i>	<i>ommer@ukr.net</i>	98
<i>Дар'я Котлярова.....</i>	<i>daria.kotliarova@gmail.com</i>	100
<i>Олександр Портнов.....</i>	<i>lystuvannja@yandex.ru</i>	102
<i>Ірина Маркова.....</i>	<i>iryna.markova@gmail.com</i>	104
<i>Анастасія Підтоптана.....</i>	<i>kvitcvit@ukr.net</i>	107
<i>Анна Пінчук.....</i>	<i>apinchuka@gmail.com</i>	109
<i>Тетяна Дорошенко.....</i>	<i>anisova_t@mail.ru</i>	111
<i>Євгенія Плічко.....</i>	<i>egeni_grande@mail.ru</i>	113
<i>Анастасія Майстренко.....</i>	<i>sayra@yandex.ru</i>	116
<i>Ольга Зозуля.....</i>	<i>olya_nbb@ukr.net</i>	118
<i>Катерина Гладка.....</i>	<i>freeukraine@ukr.net</i>	120
<i>Світлана Корчагіна.....</i>	<i>vze.o.tretij@gmail.com</i>	122
<i>Олена Маляренко.....</i>	<i>him.lena.lp@rambler.ru</i>	125
<i>Вікторія Лапко.....</i>	<i>lapki@ukr.net</i>	127
<i>Михайло Конторук.....</i>	<i>mishamisha70@gmail.com</i>	129
<i>Сергій Скоблей.....</i>	<i>truealgiz@gmail.com</i>	131
<i>Яна Камінська.....</i>	<i>yana.kaminska@gmail.com</i>	133
<i>Катерина Луганська.....</i>	<i>morella14@ukr.net</i>	134
<i>Руслан Кукса.....</i>	<i>ruslan_kuzya@bk.ru</i>	136
<i>Олена Скрипник.....</i>	<i>olena.skrypnyk@gmail.com</i>	138
<i>Христина Юквіт.....</i>	<i>drummerzdaughter@gmail.com</i>	139
<i>Юлія Житник.....</i>	<i>Yuliya.zhytnyk@ukr.net</i>	141
<i>Ганна Луцюк.....</i>	<i>hanna_24@ukr.net</i>	143
<i>Ольга Лясюк.....</i>	<i>lola-13@ukr.net</i>	144
<i>Анастасія Осипенко.....</i>	<i>witchalittle@gmail.com</i>	145
<i>Антон Корнілов.....</i>	<i>anton.kornilov@hotmail.com</i>	146
<i>Тетяна Кротевич.....</i>	<i>lady.totoshka@yandex.ua</i>	148

Євгенка Чугуй.....	<i>puwkina@gmail.com</i>	149
Марина Єщенко.....	<i>SuperMarynka@bigmir.net</i>	151
Антон Дробович.....	<i>san-a@ukr.net</i>	152
ЧОЛОВІЧИЙ БЛОК.....		156
Олег Короташ.....	<i>oleg.korotash@gmail.com</i>	156
Дмитро Лазуткін.....	<i>kosmosnash@ukr.net</i>	157
Максим Кідрук.....	<i>ironmaxxx@ukr.net</i>	160
Любка Дереш.....	<i>india.glamur@gmail.com</i>	162
Владислав Шубенков.....	<i>shubenkovv@gmail.com</i>	165
Павло Коробчук.....	<i>korobchuk@gmail.com</i>	167
ЖІНОЧИЙ БЛОК.....		169
Іра Цілик.....	<i>ira_tsilyk@mail.ru</i>	169
Богдана Матіяш.....	<i>shchodennyk@gmail.com</i>	171
Альбіна Позднякова.....	<i>tryagain@ukr.net</i>	173
Галина Крук.....	<i>halynakrouk@yahoo.com</i>	174
Світлана Богдан.....	<i>fotynija@ukr.net</i>	176
Ірина Шувалова.....	<i>neverbird@ukr.net</i>	178
ПРАВИЛА ПРОЕКТУ.....		181
ПЕРСОНАЛІ.....		183
Учасники проекту.....		183
«Блок» письменників.....		199
Організатори проекту.....		203

Літературно-художнє видання

ЩОДЕННИК. RE: MAKE

Літературно-мистецький проект

Упорядники	<i>Олександр Козинець, Сергій Русаков</i>
Літературні редактори	<i>Тетяна Логвиненко, Світлана Богдан</i>
Дизайн макета	<i>Микола Ковальчук, Євгенія Клименко</i>
Верстка	<i>Євгенія Клименко</i>
Дизайн обкладинки	<i>Роксолана Біда</i>
Консультування	<i>стронґовський</i>
Коректор	<i>Ірина Мороз</i>

У книжці використано ілюстрації з Інтернету

Формат 60x84¹⁶

Віддруковано з оригіналів

Наклад 300 прим.

Гарнітура PT Sans

Ум. друк. арк. 12,09

Обл. вид. 9,41

Зам. № 12-452

Віддруковано в друкарні «Видавництво Фенікс»
Св-во суб'єкта видавничої справи ДК № 271 від 07.12.2000 р.
03680, м. Київ, вул. Шутова, 136